

Szerkesztőség:

Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésénél.

A szerkesztővel ártokenni lehet naponta a d. u. 4—5 óra közt.

Idő-intézkendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedésénél.

ZALÁ

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyitlittér petitsora 10 krajcár.

Előfizetők, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intéseendők.

Bármentetlen levelek csak ismert kasszával fogadhatók el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa. 1899.

Felolós szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, december 3.

Allumneum.

(Dr. Cz. G.) Most, hogy a tankerületi főigazgató oly nagy s felettebb megtisztelő elismeréssel távozott a nagykanizsai főgymnasiunból: alkalomszerű fölleveníteni az allumneumnak, v. i. mensa gymnasiális, a i ákasztal régóta felvelet, de mindig félretett tervét s megvalósítását.

Főgymnáziumunk a paralell első osztály megnyitása óta majdnem 400-ig vitte a tanulók számát. Ez, kérem, nagy dolog oly városban, hol kereskedelmi, polgári iskola s közelségben a vidéken államilag, községileg és telekezetileg kiegészített öt gymnasiun csinál konkurenciát. Keszthelynek a primás, a gazdag prémontrei rend a pártfogója; a nagyban elősegíti középiskolájának népesedését, hogy régi hírnévnek örvendő gazdasági iskolája is van; Csurgót a miniszteriumon kívül a dunántuli ref. kerület istápolja és oly pompás főgymnasiunot állítottatott e szerényke mezővároskának, hogy a kanizsai ifjuság irigykedve nézhet a szép épületre, hol a diáknak nem kell ócska, rozoga padokban szorongania, alacsony termekben vakos-

kodnia; hol az árnyékszék ajtaja nem nyílik szemben az iskola termével; a zene-, énekiskolának, rajzszerfárnak, tanári szobának, könyvtárnak stb. külön-külön helyiség van kijelölve; hol kitűnő szellőzés, egyenletes fűtés kiméli a tanuló egészségét; tágas folyosók és jó padozatok veszik elejét a por felverésének; annak a pórnak, melyben tudós orvosok állítása szerint a bacillusok ezrei tanyáznak.

Irigyeljük a csurgóiakat, — de jóleső örömmel mégis azt kell konstatálnunk, hogy sem a keszthelyi, sem a dédeltett zalaegerszegi, sem a csurgói középiskolák miatt meg nem csappant a kanizsai főgymn. ifjusága, ellenkezőleg: megszaporodott, a mi éppen nem közömbös a tandíjszedő városi kaszárá, de talán magára a városi publikumra sem?

A szaporulat azonban még inkább megnövesztette a szegény diákok számát. És itt engedjék meg nekem ama szomorú tapasztalato nyílt kimondását: kik legjobb hangoztatják a keresztény- és felebaráti szeretetet, kik a kicsordulásig teli vannak jó tanácsokkal, miként kellene a szegénye-

ken másoknak segíteni: azonnal a hamleti kételkedés és tétovázás köpönyegébe burkolóznak, valahányszor arról van szó: no hát tisztelt philanthrophom, váltsd apró pénzre theoriádat, segíts te magad is a hozzád legközelebb álló szegényeken, ne csak másnak ajánlgass, ne csak rokonaidat és nem rokonaidat támogasd megtakarított fillé-reiddel, de gondolj arra a gimnáziumra is, mely téged fölnevelt; gondolj azokra a kis éhező diákokra, kikhez hasonló módon koplallál és kinlódál, míg nagynehezen jövedelmező álláshoz juthattál; juttass legalább némit, ne a városnak, ne a tanároknak, kikről háládatlan lelked teljesen megfelekezeti, hanem azoknak a külvárosi és vidéki diákoknak, kik száraz kenyéren és gyümölcsön élnek héthosszal, csak vasárnapesznek kis meleg ételt.

Igen ám, csakhogy: „Bauer, das ist was Ander!“ A tarsadalmi farizeusok csak másokat nógatnak jó cselekedetekre, maguk a tapasztalat szerint legkizárólagosabb önzésnek hódolnak.

Azoktól nincs mit várunk. Nem is azokhoz szólok.

TARCA.

Fohász.

Ha sirni tudnék, megenyhülne
A fájdalom, mely bennem dal;
Sok but keservet viss magával
A feltörő könyv, mely lehull.

A bánat, mely a keblét tépl.
A panasz, mely az ajkra száll;
A kin, a mely a keblét fojtja:
A könyekben vigaszt talál.

Nincs féjőbb érzés, nincs e földön,
Mint ha szegény lelkünk beteg;
S míg kintől egész valók remeg,
Azt elszoknunk nem lehet.

Ki tartótlál, hogy el ne essem,
S megfogad remekes hatom;
Ki cserben soh' sem hagyta engem
Hozzá esek, Mindenhatom.

Oh adj egy mosolyt ajakamra,
Alásd meg az ármánykodót! —
Igaz úgy jussom diadalra!.....
Oh adj könnyet, enyhét adót!

Ha sirni tudnék megenyhülne
A fájdalom, mely bennem dal;
Sok but keservet viss ajkával
A feltörő könyv, mely lehull.

Dr. Kelemenné.

Hangulatok.

Irtó: Korányi Berta.

Tavas.

Lomhán, ábrándosan lebzta magához a feje fölött hímhalódó oryonaágat. Csingilingi! A gyönyörű tejben uszó liás fűrtök összeesilingeltek a szöke lány hajfűrtök fölött. A megtestesült poeziként állott ott, a hypnotikus, kékes retexű szemeknek varázsa alatt.

Mintha pacsiptaének vidám akkordjai zengnek a közelben, visszahallszó echojaként az ő tulboldog sziveiknek.

A vadvirágos pusza, csendes ejben páros csillagok ragyogása szerelmet sugárzott a vagyódó kebelbe: a szerelem szava édes hangu tiinkön repesett szerte s szállt a sóvargó ajkáról röpke ének a csillagok fele.

Az a délecg, magas, buzávirág színű blouzos katoná tiszt lehajolt — hogy megcsókolja azt a puha kacsót — mely olyan ellenállhatatlan hatást gyakorolt, es olyan gyönyörűen kivillant a dus virágfűrtök — zöd levelek között! —

Es az a szöke fűrtös leher lány engedett, — a fekete tüzes szemek bipnozisa alatt!

De csak egy percre!
A következő percben mint a ki nagy bünt követett el, bemenekült a zöddel befuttatott házba.

Igen róstele a dolgot, de mikor olyan extázisba tudta hozni az a illattal telített tavaszi levegő — olyan édes érzés hatotta át, — annak a két nagy fekete szemnek látsaa alatt.

De mikor olyan szép ez a tavasz.
Kezei közé támasztja forró homlokát, belebámul a sötét tájba és édes ellentétes érzések dagasztják kis keblét; nevetne is, sirna is, de nem tud mihez kezdeni, olyan tehetetlen, olyan boldog és egyuttal olyan boldogtalan is.

Nydr.

A nyári nap aranyos sugarai ott rezegnek a sárga vetés felett végigcsúszolva a kokett pipacsok és ábrándos buzávirágok fejeit.

A mezőkön serényen dolgozik a munkás nép — de a hirtelen támadott nagy porfélég megakasztja peronyira a munkát.

Hirtelen előttünk terem az elegáns könnyű jukker, a munkásnép alátossan emeli kalapját a földes uraság előtt.

Szép, fiatal asszony hajti; — délecg, szép termetehez oda simul egy fess katonablouzos férfi.

Az állhatatlan napsugár oda siklik es meg-aranyozva a menyecke puha szöke divatosan tértül haját, irigyen közéjük tolakodik es megtörik a két szempár forró páráján.

A forró napsugár mindent perze ve — meglankasztja a délecg menyecskét.

Hirtelen megáll a fogat. — A térti veszi ké-

**Butor
áruház**

WEISS JAQUES Nagy-Kanizsán.

Teljes salon, ebédlő és hálószoba berendezések

Nagyon szolid kivitelű, mérsékelt árak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Képes árjegyzék, rajz és költségvetés kívánatra ingyen.

Országgyűlés.

Nov. 29.

A magyar ipar helyzetéről folyt érdekes vita a képviselőházban, az iparnak adandó állami kezesekről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmából.

A tárgyalást Rosenberg Gyula előadó vezette be igen okos és érdekes beszéddel, utána Komjáthy a függetlenségi párt nevében kijelentette, hogy a javaslatot elfogadja.

Tetszetős, tartalmas és nagy figyeelmet keltő beszéd következett most: gróf Serényi Béla a szabadelvű párt tagja mondta, bírálataival végigmenve iparunk majdnem összes ágain és sok részben eredeti, sőt frappáns, iparprogramot fejtve ki. Serényi Béla egyike a Ház ama tagjainak, kiknek legtöbb hivatottságuk van ipari dolgokban felszólalni és irányt adni. Igen nagy "közgazdasági képzettsége és a gyakorlat-terén szerzett komoly tapasztalata arra predesztinálja, hogy az iparügy terén egykor vezérserepet vigyen. Ma is úgy kritizálásban, mint egy pozitív javaslatban kiváló szakembernek és gondolkodó főnek bizonyul. A szimpatikus szónoknak beszéde végeztével sokan gratuláltak.

Major Ferenc elmékedései után Hegedűs Sándor miniszter emelt szót. Mindenekelőtt a tulzott kritikával szemben védte meg a magyar ipart, majd pedig a maga iparpolitikáját mutatta be nagy vonásokban. Végül általános, zajos helyeslés közepette elfogadásra ajánlotta a javaslatot.

Rakovszky István, a következő szónok, volt az összes pártok közepette az egyetlen, ki nem fogadta el a javaslatot, mert szerinte a nagy tőkét istápolja.

Miután még Visontai is felszólalt s Rakovszky meg Kubányi Árpád közt eleven kis szócsta zajlott le, a Ház általánosságban elfogadta a javaslatot.

A részletes tárgyalás során néhány apró módosítást fogadtak el.

Az osztatlan iskola tanítás-terve.

Szeptember 21-én.

a Magyar Paedagogiai Társaság ülésén elmondotta
1899. október 21-án: Földes Géza.

(Mint hogy ez a kérdés nemcsak paedagogiai, hanem szociális szempontból is nagyon fontos, Földes Gézának hozzánt beküldött szeptember 10-án írt levele terjedelmében közöljük.)

Mélyen tisztelt társaság!

Az első szó, mely ajakról, e helyen elröppen, legyen a köszönet és hála szava. Köszönöm, hogy engem a társaság tagjai közé megválasztottak. Köszönöm azért, mert ezzel alkalmat adtak, hogy önöktől tanuljak, hogy lelkesedésükből én is lelkesedést merítsek. Köszönöm azért is, mert a megválasztás után eszméimet, gondolataimat ide hozhatom s innen megismerve, az önök tudásával megacélozva vihetem ki a mindennapi élet piacára.

Ezek után engedjék meg, hogy én is hódoljak ama régi szokásnak, mely az ilyen tudomány-társaságok új tagját szeptember 21-én elmondására kötelezi. Tulajdonképpen ez alkalommal programot kellene mondanom, ezt azonban én feleslegesnek tartom. Életem, munkaközelem anynyira a nyilvánosság, hogy a programom elmondásával csak unatnám önöket. E helyett engedjék meg, hogy a napi aktualis kérdések közül egyet rajadjak ki és erről itt a legilletékesebb fórum előtt mondhasam el véleményemet.

Most, mikor az orsz. közoktatási tanács a különböző iskolák számára lázas sietéssel szerkeszti az új tanítás-terveket, azt hiszem, a legfontosabb ezek között az elemi iskoláé s az elemi iskolák között is az osztatlan elemi iskoláé. Fontosnak jelzem ezt pedig azért, mert a miniszter a nagyobb tanító egyesületekhez véleménynyilvánítás végett elküldötte az „osztott (hat tanító) elemi iskola tantervét”. S minthogy a különböző tanítóegyesületek véleménye egyáltalában nem nyilatkozott arról, hogy az osztott és osztatlan iskola számára a külön tanítás-tervet szükségesnek tartják-e, felvetem én ezt a kérdést itt. Egyáltalán nem törődöm azzal, hogy az én véleményem diadallra jusson, de azt igenis óhajtom, hogy e dizes társaság nyilatkozhassék. Mindenekelőtt engedjék meg, hogy mutassam be, milyen a törvény szavai szerint, vagyis a papíron, az osztatlan iskola.

Az 1868. 88 tc. 27. §-a ugyanis azt rendeli, hogy egy tanteremre 60 tanulóval többet számítani nem lehet. Ez a szám azonban nem a tényleg iskolába járó gyermekek száma, hanem a szabály szavai szerint a jarni kellő tanuló száma. Így tehát a 60 tanuló közé oda kell számítani az esetleg testileg fejletlen gyermekeket is, akiket az isk. év kezdetén felsőbb iskolába viszne.

Nagy-Kanizsa városának melegérzésű és emberiesen gondolkodó szülőihez, jótékony öngyestületeihez fordulok: könyörüljenek a szegény kis diákon! Nagyrabecsülöm ugyan azon nemes lelkek jó szándékát, kik a népkönyha felállításával igyekeznek a társadalmi nyomorúságon enyhíteni, de kérem szeretettel, akinek tiz krajcárja van, az inkább meglesz száraz kenyéren és gyümölcsön, sem hogy kegyelmi koszton jóllakják.

A diák legalább így gondolkodik. Inkább koplal, de alkoholistákkal és napszamosokkal nem eszik együtt egy asztalnál. Aztán nincs is 10 krajcárja.

Itt csak a diákasztal, alumneum, segíthet a bajon. Társadalmi adakozás, egy-két közvacsora, vagy bál tartása összehozná a szükséges összeget, melynek kamataiból egyelőre 10, majd 20, 30 szegény diáknak két tál ételből álló meleg ebédet és elegendő kenyert adhatnánk. Főzelék és meleg leves, néha kis húsétel: -- ennyi a kívánása a szegény gyerekeknek, kit a szülő a külvárosból s vidékről behoz Kanizsára. A kizárólag diákoknak nyújtott alamizsna senkinek sem derogálna, a felügyelet gondoskodnék a rendről és visszaélések megelőzéséről és városunk gimnáziumi ifjúsága ezáltal felszaporodhatnék félszázra s áldanálal poraiban azokat a nemes sziveket, kiknek filléreim művelt, tanult emberré lett.

Persze, hogy a hírlapi cikk elhangzik; de annyi érdeme mindig van a helyi sajtónak, hogy legalább intelmet, figyelmeztetést nyújt: hol, mit és miként kell a mutakozó bajokon segíteni.

Ennyit akar e cikkely is. Többet nem arrogál. Legfeljebb reménykedik, hogy talán mégis akad akaraterős ember, ki kezébe veszi és megvalósítja az ajánlatot.

Adventkor ugyis olyan ünnepi gerjedelmes hangulatban van a szív.

zébe a gyepől, — félkarral átfogta az asszonyka gömbölyű vállát és halk szerelmes hangon suttogta: „Margit! — mig az asszonyka félig lesütött pillái alól nézi s mintegy édes alomban rebegi: — Oh de szép az élet, mily szép a meleg nyár, — bár örökké olyan lenne a sziveinkben!

Ősz.

Még viszhangzik a pacairta dala, még belezeng a tiokozás égi hangok echoja a fülbe, mint a mikor ráborult a zöld rónaságra a csillaghimes homály: az alszakadó nyári est, a maga értelmellen, sajtóságos hangzavarával, mely telezsongta a csendes téreket; de azért már a madár delvidékre szállott.

A tarka lepének megbéult a szárnya s lehullott a sárga kopárságra, mely felett hideg fuvallom lengedez, gyilkolója a gyenge életnek, kárhozata elreppent lelkék őszi fényözöné vált halálshajajának, melyek a virágok kelyheiről szabadultak; lepkék bogárcák, fűszálak sóhajaiban szakadtak le az élet ágáról.

Vajjon teljunak-e a csillagok honába?

Margit, kiült a sveici styiben épült urilak terraszára, fáradt agyonsírt szemmel belebámúl a hervadó tájba; oly szomorú, oly üres az élet, ha elvesztettük hitünket, reményünket, — ha üressé vált szívünk!

Csunya mostan a hervadó park a zizegő harsztájával, fekete, piszkos faival és fonyadt erizanthenumaival; a háttérben azurkék tóban törlik meg az alányugvó vérvörös nap utolsó reflexe, mintha sohasem akarna többé ragyogni.

Margit fáradt agya valami hasonlat után keresgélt, olyan a táj mint a — mintegy — temető — ledgesen felkel, majd csendes melancholia lepi meg. lassu ingadozó léptekkel megy a szobába, — levelet ír — a finom, hosszú betűk összefolyának szeméi előtt. Majd hangos zokogásra fakadt.

„Édes, édes jó apám!

Nem bírom el az életet, és nincs erőm, hogy harcoljak vele.

Gyavaszág talán télem, ki, kitérek annak az utjából — ki valahol vígan éli világot, — mig engem a jobb jövő reményétől is megfosztott, boldogtáanná tett.

Oly beteg, fáradt vagyok! Oh ez a csunya ősz mindent hervaszt.

Érzem, nem bírom tovább meg kell válnom az ételtől — mert idegimeit túlfeszültek — megőrülök. És egy nagy köncsepp olvashatatlan teszi a levél fölből zavros, szakgatott mondatait.

Téli.

Elkapta az őszi tél fűrjadár szólását; nem is hozta vissza; az ősztöne meg magát a madarat vitte messze-messze túl az operenciákra — a golya után.

A békák helyét most már a szél apó muzsikál keserves dallamokat, és egy-egy varju belekáróg, jajgat; a szelek siralomába.

Ilyen az élet kün a szabad természetben. — A szobában vígan pattog a tűz a kandallóban kellemes fényt vetve a félhomályban levő szoba kényelmes, világos színű butoraira.

A jeges medve bőrrel beterített pamlagon pihen a szép, sápadt Margit.

Csunya emlékek kavarnognak emlékezetében.

Különös: — ezek az igazán megtörtént dolgok olyan álomszerűen tűnnek fel előtte.

Mátkaása — férjhezmenetele, — keserves csalódása, — és a bizonyos végtelen katasztrópha — mikor az a bátor fiatal doktor megmentette az életét, — és érzi, hogy nemcsak testi, hanem lelki kínjai is enyhültek azóta.

De hogy is ne? hiszen Benedek doktor olyan rokonszenves — kellemes ember. Szinte szükségesnek tekintti, miután ő már fel is gyógyult — hogy őt mindennap lássa.

Őszönszerűleg felugrik, megigazítja a zilált fűrtökét. Csengetnek, — és belép Benedek doktor.

Suttogva beszélgetnek egy darabig. — A nipp-székény kínai mandarinja komolyan intetet porcellán fejével és az óra üti hozzá a taktust: tik... tak... tik... tak... — A szoba családias csendjét valami különös hang szakítja meg, mintha egy édes, szerelmi csók csattant volna el.

Hogy — hogyanem Margit feje oda tévedt Benedek doktor vállaihoz, — boldogan simulnak egymáshoz — rózsás vibrációk tárnulnak szemek elé.

Pedig odakint most nagy lomha pelyhekben kezd szállinközni az első hó.

Hirtelen kitekintenek az ablakon; tél apó pedig vígan rázza a szakállát, még úgy sem örvendték neki soha, mint az a nyugodt boldog két szív odabent.

— Sikló, 1899. nov. 26. —

szület. A törvény szerint tehát a 60-as számnak is a lehető legtrikább esetben sikerül összevordni.

Tegyük fel azonban, hogy az osztatlan iskola népessége 60 tanuló. Ez esetben az egyes évfolyamoknak megfelelő osztályokba 10—10 tanuló tartoznak, de mivel az első osztály növendékei testi és lelki fejlődésben nagyon is különbözök, az arány már az első évben megzavarodik, úgy, hogy az első osztály népessége 15-re emelkedik és az 5—6 osztály népessége együtt adja ki a 10-et.

Ugyancsak a 68. évi 38. tc. 32. §-a rendeli, hogy az iskolafentartó az összes tanuló számára — tehát szegénynek és gazdagnak — az iskolai év megkezdése előtt beszerzi az iskolai könyveket, a tanításhoz és a tanuláshoz szükséges eszközöket, s ezeket kiosztja és az árát a tandíjjal együtt a gondnok szedi be.

Tehát a tanuló és tanító minden fennakadás nélkül kezdi meg munkáját.

Rendeli továbbá a törvény 4. §-a, hogy az iskola mulasztó gyermek szülőjét fokozatos büntetésekkel kell kötele-ségének teljesítésére szorítani. S mindezeket kívül kötele-s az iskolások, gondnokság, tanfelügyelő folyton ellenőrizni a tanító munkáját s ha akármely bajt, hanyagságot vagy hiányt látnak, tüstént segíteni rajta.

Azt hiszem ezekkel a törvény elég szépen biztosította az osztatlan iskola munkálkodásának alapfeltételeit. S hogy ez az iskola valóban áldásosan is működjék, e feltételek mellett kizárólagosan a tanító lelkes munkájától függ. És ezzel én is elértem felvetett kérdésemnek a csúcshoz: megfelelhet-e a tanító az elejé szabott feladatoknak?

Nyugodtan felelem rá, hogy meg. És a felelet után engedjek meg, hogy az elméleti okoskodás teréről lephessek át a gyakorlati élethe. Mint egykori elemi iskolai tanító, magam is tanítottam osztatlan iskolában. Beszélhetek tehát tapasztalásaim alapján. Is de résznit hivatalos, résznit magán uton elég alkalmam volt osztatlan iskolában tanító kollegáim munkáját is megfigyelni. Ezeknek az alapján állíthatom, hogy a rendes egy tanító iskola mindig el tudja végezni a munkát, a mit elvégezt a hat tanító-iskola.

De ne fogadjuk meg a tapasztalatot se el feltétlen bizonyítéknak. Próbáljuk meg a matematika segítségével a bizonyítást: ha hat tanító egy év alatt 6—60, vagyis 360 gyermeket oktat, kevesebb-e ez, mintha egy tanító egy év alatt 60 gyermeket tanít? — Azt hiszem, hogy nem.

Azt elismerem, hogy egy teremben 60 gyermeket hat osztályba sorozva tanítani nehezebb, mint egy osztályból álló 60 gyermeket. De viszont e nehézséggel szemben bizonyos előnyök is vannak. Az osztalt iskolá tanulója a magasabb osztály tanulni valóból előzetesen semmit sem hallott, tehát a tanító a tanításhoz sokkal nagyobb aposszággal foghat itt, mint az osztatlan iskolában; ha a tanító akármelyik osztályllyal közvetlenül foglalkozik, a magyarázataira akárvan nem akárvan valamennyi tanuló figyelmez. Hogy úgynevezett csendes foglalkozást rendel a másiknak, ez a figyelmet elvonni egészen nem tudja az ő magyarázatától, hisz a csendes foglalkozást úgy előkészítette, hogy ez valami tulajdos, megfeszített figyelmet nem kíván. Ez az oka aztán annak, hogy a mikor a következő évben az új osztálynak ismét ugyanazt tanítja, tanítványai már ismerik a tárgyat s a tanító munkája bizonyos fokig az ismétlésre és összefoglalásra súlyed. Hát még annyit segíthet magán a tanító az csoportosításokkal, osztály összevonásokkal is. És végül fel kell említenem, hogy az osztatlan iskola tanítója előtt a tanítók szamonkerése, vagyis a feleltetés egyáltalán nem okoz gondot, míg az osztalt iskolá tanítójától ez rabolja el az idő nagy részét.

Azt hiszem, már eddig is sikerült bebizonyítanom, hogy az osztatlan iskola számára nem szükséges a külön tanítás-terv.

A közoktatási tanácsban azonban komolyan dolgoznak a külön tanítás-terven. Sokat gondolkoztam, hogy miképpen kerül ez a külön tanítás-terv kérdése a szőnyegre. A tanítók részéről, akik rendes viszonyok között munkálkodtak, panaszt soha sem hallottam s ha itt ott fel is hangzott a panasz, ez azok ellen irányult, akik a törvényi számba sem veszik. De láttam, hogy a tanítóképzők gyakorló iskoláiban is szépen elvégzi minden gyakorló tanító a munkáját és a

leghelyesebb utával látja el az ifjú tanítókat.

Azt hiszem, hogy a tanítás-terv készítő emberek az ideális állapotokat tekintik csak és azzal nem törődnek, hogy hanyagság és rendtelenség milyen állapotokat terem. Azt hittem, hogy az osztalt és osztatlan iskolákat csak a törvényben körül írt formájában ismerik és a törvénytelen valóságtól undorodva fordulnak el. És ezzel a menteséget is megtaláltam számukra, de azért nem szeretném a helyeslést is megadni örekeve-seikre.

(Vége következik.)

Tollfuttában.

Ha valami kormányozható léghajóval, vagy gőzsziklóval rendelkezünk volna, csak 10 perc kellett volna *Trafoiból Suldénig*; mert a két turista-pont között csupán az *Ortler* emelkedik. Egyik az innensz, másik a túlsó szögeletében van. Mindkettő a világ vége. Azzal a különbséggel, hogy *Trafoiból* a kultúra már tört kocsi-ösvényt a *Stilfserjochon* át Olaszország felé; megnyergelte a 3 ezer méteres havas óriást. *Suldénál* azonban igazán vége van a világnak. Itt a kultivált kocsi-ut a szállónál egy szélesebb udvarterületbe fut be, azután vége; ott már viszálele kell fordítani a kocsi-uduját.

Ez a világvégi pont, — ahol valószínűleg vitéz *Háry János* annak idején lelógatta lábát az *Ortler* tetejéről, volt utazásunk legközelebbi célja.

Mivel pedig közte és *Trafoi* között emelkedő hatalmas hegyen sem átszállani, sem átsiklani, de még csak átmászni sem lehetett, — óriási kerülő uton juthattunk csak el *Suldénbe*. Vissza kellett kocsi-közünk *Gomagoi* felé. Itt azután lekanarodtunk arra a fejvesztő utra, melylyel egyik osztrák miniszter, *Hoffmann*, nyergellette meg a *Trafoi* patakba rohanó *Suldén* patak mellett égen meredő bérce oldalát. Az ő nevééről az utat „*Hoffmannstrasse*” nével tisztelték meg.

Idegborzongató szerpentin-ut az! Ugy van építve a hegy oldalába, mintha letarolt, virágtalan, lombtalan függő-kertek húzódnának egymás fölött. Csak éppen olyan széles, hogy egy kocsi haladhat rajta. A kocsi-ut jobbra-balra pompás kilátás, amitől véred rohamosan száll a fagypontra felé. Jobbra: agyszédítő rvény; balra: meredek hegyoldal, tele továbbgördülé- v- váró kőomladékkal. Szinte borzongva várod: no most mindjárt megindulnak a mint, valami mindent elsodró kő-lavina.

Nem hisz-m, hogy akadt volna olyan életunt ember, aki ezen az uton előben áthaladva, legalább egyszer úgy ti- okban néma fohászt nem röpillt volna ahhoz a hatalmas Urhoz, akinek akaratá nélkül egyetlen kő sem mozduhat meg.

Egy berlini német volt az utitársunk ezen a veszedelmes uton.

Rothschöld Samu, meg a berlini mindjárt az ut kezdetén leszállottak s gyalogoltak a kocsi előtt. A kocsi is leszállott. *Löke* Emil kitarított velem a kocsi-ut addig, míg egy másik kocsi nem jött szembe.

A feltről jövő kocsi bevárt bennünkef egy, az ut oldalára vágott, úgynevezett „kiterőndő”.

A „*jobbra térj ki*” szabályánál fogva — amit a tirolai kocsisok nagyon szigoruan betartanak — a leléle haladó-ú- kocsira „bevágás” felé került, a mi kocsi-utnak pedig ki kellett térni (hogy egymás mellett elhaladhasanak fennakadás nélkül) egészen a függőkert-forma ut szélére, ahol csupán néhány kőlap van leállítva, hogy a kifelé surlódó kerekeket megakassza, s így a kocsi egy igen finom urihajszálynira biztosítsa az örvénybe fordulást.

No itt már *Emil* is absteigolt. Én fönnmaradtam. Né- tessék azonban azt hinni, hogy talán a vakmerőségig fokozódott bátorság tartott fönn. Dehogy! A faradság!

Az előző napi, tizenegyórás hegymászás úgy kimerített, hogy még mindig valami borzongató lázt éreztem. Ilyen állapotban nagyon könnyen beleesik az ember a Szent-Lélek elleni bűnöknek legártatlanabbjába: megszálja szívét az „Isten irgalmába való vakmerő bizakodás.” Majd csak átsejt a jó Isten! Miért gyalogolnék, mikor Ő a kocsi is őriz engem?

De amint kertülés közben láttam, hogy kocsi-ut első kereke még az ut szélére harántosan fektetett kőlapra is rágördül: pár másodpercre — azt hiszem — mégis megállott a szivverésem.

Ha az a kőlap akkor kettétörök vagy kidül, (hisz csak akkora volt, mint egy jóravaló szindely) most aligha rónám a fekete betűket a fehér papírra. Ott nyugodtam va'ahol a tirolai bércek között, a *gomagoi* temetőben.

Jó félóra-ig tartott ez az ut, mely mennél magasabbra ér rajta az ember, annál borzalmasabb.

Néha-néha megkísérletem azt a módot, hogy elfordultam a veszedelmes kilátástól és a kocsi mélyébe süllyesztetem tekintetemet; de hiába! Azt hiszem: már vérebén van az embernek, hogy szemébe szeret nézni a veszedelemnek; megint csak az alattunk tátongy örvény felé fordult tekintetemet.

Ahogy fölértünk a magasba, megkönyebbülten lélekzettem föl.

Felóra-mulva *Lagandán* voltunk, hol kocsi-utunk megetett.

Suldén délután 2 óra felé érkezünk.

A szálló igazgatója azzal fogadott bennünket, hogy nincs szoba. A mint mondta: *Trafoiból* küldött táviratunkra azonnal sürgönyözött is vissza, hogy a szobák mind el vannak foglalva. Csak-hogy persze az indulás előtt közvetlenül feladott táviratunkra adott válasza már minket nem ért *Trafoiban*.

Mikor az igazgató látta hosszúra nyult ábrázatunkat, bizonyos udvarias tartózkodással (nehogy megsértsen bennünket) tudunkra adta, hogy a melléképületben van egy turista-szoba öt ágygal; de már egy azokból is le van foglalva olyan vendég részére, akinek megérkezése nem egészen bizonyos. Ha azzal melegezünk, rendelkezésünkre bocsáthatja.

Hogyan elégedtünk volna meg!

Kaszárnyaszerűen berendezett szoba volt az, öt ágygal, kifaradt turistáknak való, akiknek minden kényelem ha-zontalan fényezés; a fő, hogy álmra hajthassák fejüket.

Ez a mellék-épület ott — amint később megtudtuk — az „*Englische Kirche*,” mivelhogy emeleti részében az ott nagy számban tartózkodó angolok szoktak gyülekezni istentiszteletre.

Pompás! Legalább a jó istennek leszünk egy földel alatt!

HIREK.

— **Határozás.** A Nagykanizsai Takarékpénztár november hó 29-én kitűzte palotájára a gyászalobogót, mely egy buzgó, fiatal tisztviselőjének halála: hirdette. *Farkas Mihály* életének 28-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Haláláról a családon kívül a Nagykanizsai Takarékpénztár tisztikara is adott ki gyászjelentést. A korán elhunyt koporsójára közszere tettek testvérei, a Nagykanizsai Takarékpénztár, a Takarékpénztár tisztviselői és az Irodalmi és Művészeti kör dalárdája, mely utóbbinak a míg csak egészsége enged e, buzgó és kedvelt tagja volt az elhunyt. Temetése pénteken délután nagy részvételmű ment része. A dalárda testületileg, zászló alatt vonult ki; ott voltak továbbá a Nagykanizsai Takarékpénztár igazgatóságának tagjai *Elek* Lipót kir. keresk. tanácsos, igazgatósági elnök vezetése alatt, a Takarékpénztár tisztikara, nékülkülben az összes helybeli pénz-

intézetek tisztviselői stb. Mielőtt behatolták volna a sirt a dalárda megható gyászdaival mondott Isten Veled-et a ke vesdatóruváramat.

— **A pápa Zichy Náadorhoz.** Gróf Zichy Náador tudvalevőleg november 17 en úte meg születése hetvenedik évfordulóját. Ez alkalomból a pápa nagy kitüntetésben részesítette a hitbuzgó főurat, akinek latinnyelvű brevét küldött. A pápai brevét magyar fordításban így hangzik:

Kedves fiunk! üdvöt és apostoli áldást! Tetszik nekünk üdvözlőnkkel növeini azon örömből, melyet afőt t értesz, hogy a napokban szerencsésen megéred elatednek hetvenedik élet. Amit éled folyamán a hazáért és az egyházért eszeledél, melán megérdemli, hogy mindazok, akik az egyház és haza javát szívükön viselik, neked még igen hosszú életet kívánjanak. Azt mi is lelünkől óhajtuk neked, hogy pedig Isten ajándékaival és vigasztalásaival arasszon el tőged, apostoli áldásunkat, szeretetünk zálogául a legzűveviben adjuk read az Urban. Adatott Rómában, Szt. Péternél, 1899. november 18-án, pápaságunk huszonkettedik éveben.

XIII. Leo pápa.

— **Belgatás.** Nagy ünnepséggel igattak be szerdán méltóságba Papán az agostai hitvallás evangélikusok dunántúli egyházkerületének új felügyelőjét: **Idasz Lajost.** A szépen fellebogozott város ez alkalomból sok előkelő vendéget látott felül közt. **Nagy-Kanizsáról** résztvettek az ünnepélyen **Lengyel Lajos** v. főügyző, a nagykanizsai ág. evang. hitközség felügyelője és **Győrffy János** ügyvéd, hitközségi presbiter. **Idasz Lajos** felügyelő a nagykanizsai hitközség küldöttéi külön is to adta. **Lengyel Lajos** gyűlekezeti felügyelő tolmácsolta a nagykanizsai gyűlekezet szerencsekivánatait, melyeket az ünnepet nagyon szívesen fogadott; meleg szavakban köszönetet mondott a gyűlekezet képviselőinek és szívélyes üdvözlét küldé a gyűlekezet tagjainak.

— **Helyreigazítás.** A nkanizsai **Kereskedő Ifjak önk. egylete** november 25-én tartott közgyűléséről hozott tudósításunk részben kihagyás, részben sajtóhiba folytán helyreigazításra szorult. A megválasztott választmányi tavok sorából kimaradt: **Neufeld Ödön**; és **Radnai Jenő** helyett **Radnai Ernő** szedetett.

— **Elvesszt pénzés tárcsa.** Folyó hó. 1-én a város belterületen egy vörös bőrből készült összehajtható pénzés tárcsa, melyben 415 forint volt, elveszett. Felkeretik a bresúletes megtaláló, hogy azt a rendőrfőkapitányi hivatalnál adja át, hol a károsfél részéről 100 forint jutalomban részesül.

— **Kárpáti felolvasás Győrött.** Kárpáti Manó körünkől távozott tanár, úgy látszik: új állomáshelyen Győrött is megkezdte társadalmi szereplését egy felolvasással, melyről a Dunántúli Hírlap a következőket írja:

„A győri kereskedelmi társaság, első felolvasó estélye fényesen sikerült szombaton. Kárpáti Manó felolvasó kereskedelmi iskolai tanár tartotta a felolvasást, mely a mai művelt kereskedőről szólt. A hazafias szellemben tartott felolvasás nagy tetszésben részesült. A felolvasás után társasvacsora volt a „Fehér hajó” szállóban.”

— **Katalin estély.** Szépen sikerült es télye volt a nagykanizsai **Társaskörnek** november hó 25-én. A családias jellegű estélyt kedvessé és kellemessé tette az a jókedv, mely még a reggeli órákra halasztott harmadik négyes után is egyre fokozódott. Az estélyen a következő előgyek vettek részt: **Bircok Hermán**, **Bircok Mimi** (Somogy Szt. Miklós), **Dervarits Irma** (Kozmadombja), **Horváth N. Jánosné**, **Horváth Zsuzsáné**, **Nagy Valérné**, **Nagy Ella**, **Segeréne Felselhoffner Pau**, **Segeré Kata**, **Tarnoczy Gusztávné**, **Tarnoczy Ida** [Budapest], **dr. Tubuly Gyuláné**, **Unger Ulmann Elekne**, **Vidor Samuéné** és **dr. Zarka Lajosné** (Kozmadombja).

— **Adományok a Népkönyvtárnak.** Újabbban adkoztak: **Blau Pálné** 5 zs. buronyát **Weiser János** 5 frtot, **dr. Obersohn Mórné** (Zala-Egerszeg) 5 frtot, **Nagy Valérné** 3 frtot és **Blau Lajosné** 2 frtot. Ezen szíves adományokat köszönettel nyugtázza, azon helyreigazítás, szolgálunk, hogy **Bathlyány-Strattmann Ödön** herceg ur nem mint nyilvánosan nyugtázva volt 3, hanem négy ól tűzfát kegyeskedett a népkönyvtárnak juttatni. A Népkönyv elsőseje.

— **Chanuka ünnepély.** Az **Izr. jótékony Nőgyűlet** választmánya **dr. Neumann Ede** főrabbi indítványára elhatározta, hogy a szokásos felru hazási ünnepélyvel kapcsolatosan **Chanuka-ünnepélyt** rendez. Az ünnepély a maga nemében az első, mely városunkban tartatott, lélekemelő módon folyt le folyó hó 29-án. Az ünnepélyt a népkönyv helyiségében tartották. Délután 3 órakor fejeződött ama 75 leánygyermek, kiset a nőgyűlet felruházott. **Vidor Samuéné** nőgyűleti előnk a választmányi tagjaival időközben intézkedtek, hogy a leánykák szépen terített asztalok mellett foglalhasanak helyet. Az oszonna előtt **dr. Neumann Ede** főrabbi rövid imát mondott és meggyújtja a Chanuka gyertyákat. Ezután pedig gyönyörű beszédet intézett a jelenlévő hölgyekhez és gyermekekhez a Chanuka ünnepély jelentőségéről és a nő hivatásáról. A nagy hatást tevő beszéd után két kis leányka: **Bruder Mari-ka** és **Erzsi** tolmácsolták a Nőgyűlet jótékonyágát élvezők köszönetet. Két orvattanos versiket szavaltak el, melyeket ezen alkato ru iri egy ismeretlen poéta, ki gondos megfigyélje lehet a Nőgyűlet áldados előkötésének. A leánykák bensőségteljes szavalata, a versek magvas tartalma egyaránt mely benyomást tettek a hallgatóságra. A szép ünnepély oszonnaival záródott. A leánykák az asztalhoz ültek és kávéval süteménnyel és gyümölcscsal tettek megvendégelve. Miatán már a vendégek ki voltak szolgálatva, a háziasszonyok: a nőgyűlet választmányi tagok, kiknek önkényes adományai tettek lehetővé a gyermekek megvendégelését, szintén résztvettek az oszonnázásban. A hit és szeretet szép ünnepélyé, melyben igazi öröme telt úgy a kis-nyeknek, mint a nagyoknak — értesülésünk szerint — minden évben meg fogja tartani az **Izr. jótékony Nőgyűlet**.

— **Vasuti összejutások.** A Déli vasut kanizsa-prágerhoi vonalán gyora egymásutamban két összejutás volt. Mindkét esetben tehervonatok ütköztek össze ének idején és mindkét esetben az összejutás közvetlen okozója a nagy főd volt. Az első összejutás a **murakirályi** állomásban történt 1-én éjjel, a ma-odik **sterthali** állomásban 2-án éjjel. Az első összejutásnál szerencsétlenség nem történt, míg ellenben a ma-odiknál **Schiller** nagykanizsai kalauz életét veszítette. Kivűre a vonatkísérő személyzet közül még többen megsérültek.

— **Táncestély.** Az első nagykanizsai Magyar Asztaltársaság jótékony-ku egyesület december 9-én szombaton, egyesületi helyiségeiben, **Bayer Gyula** (volt **Pintér Sándor**) vendégkörjében táncestélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépő jegy 1 korona, családjegy 2 korona 40 fillér. Az estélyen **Torma Antal** zené-ara ját-zik A tiszta jóvedelmet a szegény és árvagyermek felruházására fordítják s tekintve e jótékony célt, felüfizetéseket köszönettel fogadják.

— **A háziasszony korlatozása.** Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter az összes kereskedelmi és iparkamaráknak megküldötte az ipartörvény 50 §. módosítása tárgyában készült törvényjavaslatot véleményezés céljából. A módosítás lenyerve abból áll, hogy iparosok és kereskedők és ezek megbízottjai telephelyükön kívül csak oly iparos vagy kereskedőt kereshetnek fel, kik üzletkörükben az ille ó aru eladásával vagy felhasználásával foglalkoznak. Kívételen azonban a jövőben megengedheti a kereskedelemügyi miniszter egyes iparcikkre a fogyasztóval való megrendelés-gyűjtés is.

— **Szegény gyermekek felruházása.** A nagykanizsai **Első Magyar Asztaltársaság** előnk-

sege felhívja azon szegénysorsú szülőket, kik gyermekeik felruházását óhajtják, hogy ez iránti kérévényüket az előnkseghz folyó hó 10-ig adják be.

— **Népesedési mozgalom.** Városunkban az elmúlt november hóban született összesen 57 gyermek; és pedig törvényes házasságból: 23 fiú és 27 leány, házassávon kívül: 4 fiú és 3 leány. Halálozási esetek száma 50 es pedig 21 finemű és 27 nő-nemű, halva született 1 fiú és 1 leány-gyermek. Házasságkötés céljából jelentkezett az anyakönyvi hivatalban 18 pár. Házasságot kötött 19 pár, vegyes házasság két esetben kötött és pedig: rk. férfi görögkatolikus nővel és rk. férfi izraelita nővel.

— **Megvan a repülőgép.** Nagy titokban tartják Bécsben a repülőgépet, amellyel most kísérleteznek a hadügyminiszteriumban. Az új gép feltalálója magyar ember, **Manninger József soproni lakos.** Manninger gépe alintól megtelepően egyszerű, a mit bizonyít az is, hogy játszó gyermekétől laste el a nagy titkot. A gép nagy részül áll. Az első rész akármilyen súlyos tárgyat függve tart a levegőben; a ma-odik rész a tárgyat és magát a gépet is vízszintes irányban bármerré tovább viszi. A szerkezet harmadik része csaközli a magasba emelkedést vagy súlyedést. Sebessége óránként 70 kilométer. Vegül a szerkezet negyedik alaprésze nemcsak ellensúlyozza az ellenkező légaramlás, hanem azt saját gyorsaságának fokozására fel is használja. A gép minden egyes része kö ön működik, függetlenül a többitől. Katonai körököl az a hír szivárogt ki, hogy a Manninger gépe használható lesz.

— **Quóta-bánat** Egyik kav-hazunkban kesergett egy uri ember. Behuzódott a bársony diván szegletébe és komoran nézett a levegőbe. A többiek a rendes délutáni társaság, a szokott témárol beszélgettek. A vetésről, a pénzpueról a buzaarokról. Csak ő dörögött rosszkedvűen vastag b. b. juszába, valahány-szor kérdést intéztek hozzá.

— Eh, hagyjatok békén!
— No mi a baj?
— Hát nem elég baj az, hogy a kvóta megint emelkedett?
— De mi közöd neked ahhoz!
A komor ur haragosan pattant föl:
— Hogy mi közöm hozzá! Az, hogy az megint emelkedni fog. Mintha nem volna ergó a régi is. Az örög tud annyit adni e veséim.
Voltak, akik részt vettek a bánatában. Belényiallott a zsebökbe a kínos gondolat, hogy megint növekedik a finác dezsmaja.

Akad egy azonban közülök, aki hamarosan számítani kezdett. Szédületes gyorsasággal pingált fel a milliókat, összeadott, kivont, szorzott, osztott. Aztán kacagva kiáltott föl:
— **Megvan!** Hát tudod-e, hogy mennyi esik te read a három millió kvótatöbbletöl.

— ? ?
— Tizenöt krajcar!
Aztán a jókedvű ur csengetett a pincérnek.
— Jóska, fizetem ennek az urnak a teketéjét. Itt a tizenöt krajcar.
Es oda fordult a komor ur felé:
— Kifizettem a te kvótádat, de most aztán hallgasd egy évig!

— **A döntök.** Az édesanyja szívére beszél a leányának, hogy ne macacszkodjék a vőlegénye megválasztásánál.
— Hát semmi esetre sem akarsz feleséggé lenni annak a fiatalembernek?
— Semmi esetre sem.
— De ő gazdag.
— A gazdagság nem boldogít.
— És szép.
— Izlés dolga.
— Jó családból származik.
— Az én családom jobb.
— Szeret téged.
— Én őt nem.
— Tekintélyes állása van.
— Van tekintélyesebb is.

Fischel Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán.

Elvállal és készít mindennemű könyvkötő-munkát A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG; valamint Passepapout emlék-albumokat diszfeliratoknak, táncrendeket a legfinomabb kivitelig. Elvállalok továbbá képek, fotografiák, tervek, rajzok és térképek cachirozását, úgy minden e szakba vágó munkát.

— Es összes barátoid irigyelnék tőled.
 — Ugy! — Hol az a legény!
Pártoljuk a hazai ipart. A maga nemében páratlan az az eredmény, melyet a fiúmei cacao és csokoládégyár rövid idő alatt elért. Nem is csoda, hiszen az összes gyártmányoknál jobb; és kellemes íze, tisztasága miatt általában kedveltségnek örvend a fiúmei csokoládé és a fiúmei cacao. A háziasszonyok kik mindenféle csokoládét és cacao-t próbáltak már, mind azt mondják: mégis csak legjobb a fiúmei csokoládé és cacao.

— **Figyelmeztetés!** E. hó 13-án és 14-én lesz már az országos sorsjáték második húzása. A kinek még nincs sorsjegye, lejjobbban ajánlhatjuk, hogy előzettségségéről és pontosságáról ország-szerre ismert Bánó Gyula bankházánál (Budapest VII., Erzsébet körút 14.) rendelje meg Egész sorsjegy 16 ft, fél 8 ft, negyed 4 ft, nyolcad 2 ft. A legszebb karácsonyi vagy újévi ajándék egy főnyeremény, tehát nyújtson mindeki kezét a szerencsének.

— **Karácsony közeledtével** értesítjük a vevőinket, hogy mi nem emeltük fel a brillant és gyémánt ékszerek árát, hanem a régi ócska árak mellett számítunk mindent. Különösen ajánljuk gyönyörű szép divatos arany ékszereinket, arany és ezüst zsebkönyveinket, 13 próbás esztétikus kék-zöld ezüst arányú, ezüst evő-eszköz-zeteket, melyeknek grammja 5 kr. munkadíjjal együtt B. megbízásaitat kéri Benedek Gábor és Testvére utódai, drágák, ékszerek, arany- és ezüstárak raktára, Budapest, IV., Kossuth Lajos utca 17. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

— **Gépészstanonc kerestetik helybeli gézműhelyben.** — **Hövebb felvilágosítás a lap kiadóhivatalában.**

Anyakönyvi hírek.

Múlt héten bejegyzett születések.

Reiner Márton, cs. és kir. cz. I. oszt. puskaműves: Márton.
 Szmodics József, napszámos: Ferenc
 Kálovics György, földmives: József
 Sipos György, földmives: Katalin
 Polai László, földmives: László
 Lendvai László, napszámos: Mária
 Heltai József, gab. kereskedő: Beatrix, Emilia, Josefa.
 Horváth László, földmives Mária:
 Bergl Arnold, cipész: Elek
 Schenk János, cs. és kir. főhadnagy: Edith
 -Baj Erzsébet, napszámos: Anna
 Grünfeld Károly, kalauz: Ferenc
 Mrazovics Mária házvezető: János.

Házasságot kötöttek.

Kovács János All. faiskola kezelő. (Zilah) — Szűcs Juliánával.
 Bedekovits Béla, vasúti szolga — Poletz Terézia özv. Glavák Józsefnével.

Múlt hét halottjai.

Masznayk Anna férj. Kálmán Jánosné, napsz. rk. 25 éves tüdőhurut.
 Bergl Sándor hív. fia 9 hónapos izr. tüdőhurut,
 Baz Terézia férj. Lőrinc Sandorné napsz. rk. 69 éves. daganat a has-terben.
 Pávic Borbála férj. Samodics Jánosné földmives rk. 55 éves tüdőgümőkör.
 Csenger Nándor, nyug. cs. és kir. őrnagy, rk. 61 éves veselő.
 Snedics Anna özv. Varga Józsefné földmives. rk. 78 éves aggkór.
 Burján Erzsébet özv. Prosznyák Józsefné, koldus rk. 69 éves tüdőgümőkör.
 Horváth Károly rk. gulyás 46 éves (Felső-Jakabról) bél-csavarodás.
 Buvári Károly rk. borbély segéd 28 éves tüdővész.
 Baj Anna rk. 2 napos. napszámos leánya ránggörcs.
 Farkas Mihály, takarékp. tisztv. 28 éves, tüdőgümőkör.
 Lengyel György, fazekas rk. 63 éves, tüdőlob.
 Kolarics Éva özv. Sommer Ödönné magánzó, rk. 51. éves tüdőgümőkör.

Szinészet.

— **Szerdán:** Sudermann társadalmi színműve „A becsület” került előadásra. A színlapon a darab címe a következőleg volt kiírtatva: „A becsület vagy a gazdag gyáros fia és a szegény varróleány”. A hangzatos címmegtoldás nemcsak felesleges, hanem, amint látjuk, hiábavaló is volt. Azok, a kik nem érdeklődtek „a becsület” iránt, azok érdeklődtek „a gazdag gyáros fia és a szegény varróleány” iránt sem; a színházban csak kevesen voltak, mit főleg azért saj-

nálunk, mert az előadás igen szép és nagyobb közönségre is érdemes volt.

A szereplők közül első sorban kell megemlítenünk Szabó Ferencet (Heinecke Róbert), ki melyen behatolt szerepébe és azt teljesen érvényre juttatta. Hévvél és érzéssel játszott, magával ragadta a közönséget, mely élénk figyelemmel kísérte minden mozzanatát. Tuboly Klementinek (Mühling Leonóra) ma szintén igen jó napja volt — Természetes volt játékában és beszédeben, és azért a szokottnál jóval nagyobb bátorságot ért el. Gabányi (Mühling gyáros fia) ez alkalommal teljesen igazolta abbéli állításunkat hogy egy nagy tehetségű fiatal színészszel állunk szemben. Kitűnő játékaival könnyen elhitelt velünk, hogy igenis ez az a léha fiú, kinek nincs fogalma sem az ember egyéni értékéről, sem a becsületről. Nagyon helyen való volt Kővi Kornelia (Heinecke Alma), ki ötlezékeivel is tetszést keltett, kitűnő: Halmai, Trast gróf szerepében, nemkülönbön Tisztay [Heinecke papirdoboz készítő]. A többi szereplők is dícsérettel álltak meg helyöket.

— **Csü őrtökön:** Sulamith ot ismételték telt ház előtt.

— **Pénteken:** Egy katona története régi drámát adták. A darab, mely a legerősebb idejéket is erős próbára teszi, nagy hatást tett, mit főleg Szabó Ferenc [Renó János] és Tuboly Klementin [Adrien] érzeteli gondos játékaikkal udhatunk be. Mindketten kiérdemelték a közönség sürűn felhangzó tetszésnyilvánításait: Nagy Gyula [Samborán örmester] teljesen elemében volt, de annál kevésbé Sárközy [ábornok], ki a legnagyobb küzdelmet a szerep nem udással folytatta. Nagyon helyen való volt P. Nagy Linda (apánő) és Halmai [Lázár], Kővi Kornelia (Valentin) szintén hozzájárult az est sikeréhez. Renó János 5 éves leánykáját, kinek tanuskodása apját a gályarabságha viszi, egy helybeli kis leányka-Pelcz Ida adta igen kedvesen és eléz bátor saggal; kapott is mindjárt kezdetben egy szép csokrot.

— **Szombaton:** Az arany kakas bohózatos vígjáték bemutatója volt. Az előadásra visszatérünk.

Heti műsor:

Vasárnap d. u. Bank-ban (ifjúsági előadás) este: Sulamith (barmadszor).
 Hétfőn: Az Aranyakadémia [zónaelőadás].
 kedden: A teknősbéka (vígjáték először)
 szerden: Sulamith
 csü őrtökön: A fekete vér. (Jórái színműve)
 pénteken: A londoni koldusok (zóna)
 szombaton: A boszorkányvár (operette),

Törvéyszék.

Végtárgyalások és ítélethirdetések.

1899. december hó 4-én (hétfőn.)

Magánokirat-hamisítás büntetével vádolt Salamon Károly elleni ügyben végtárgyalás. Gondatlanságból okozott súlyos testi sérítés vétségével vádolt Hell Györgyné szül. Nagy Ilka elleni ügyben végtárgyalás.

Magánlak sértes büntetetének kísérlete és becsületsértes vétségével vádolt Tamás Mihály elleni ügyben végtárgyalás.

Lopás büntette miatt terhelt Cseh Mari s tsa elleni ügyben ítélethirdetés.

Közokirat-hamisítás vétsége miatt terhelt Zadravecz István s tsa elleni ügyben ítélethirdetés.

1899. december hó 6-án (Szerdán.)

Lopás és orgazdaságbüntette és lopás vétsége miatt vádolt Pálta Izidor s tsa elleni ügyben végtárgyalás.

Felmenő ágbeli rokonon elkövetett súlyos testi sérítés vétsége miatt vádolt Mandics Károly elleni ügyben végtárgyalás.

Lopás büntette miatt vádolt Varsics Irén elleni ügyben végtárgyalás.

Lopás büntetével vádolt Kosutér Antal elleni ügyben végtárgyalás.

Hatóság elleni erőszak büntetével terhelt id. Tóth György elleni ügyben ítélethirdetés.

1899. december hó 7-én (Csü őrtökön.)

Lopás büntetével vádolt Ággyán Titus elleni ügyben végtárgyalás.

Szándékos emberölés büntetetének kísérlete miatt vádolt Schönteid György eleni ügyben végtárgyalás.

Töbrendbebi lopás büntette és orgazdaságbüntetével terhelt Salamon (Lédor) György s tsa elleni ügyben ítélethír etes.

Sikkasztas büntetével terhelt Lipschitz Samu eleni ügyben ítélethirdetés.

IRODALOM.

A Pesti Hírlap: Két évtizedes múlt áll immár a Pesti Hírlap mögött. Két évtized bizonyítja, hogy hazánk e legelterjedtebb s így legjobbnak elismert lapja méltó utódja lett a dícső emlékü Kossuth Lajos történelmi nevezetességű Pesti Hírlapjának.

Ki vonhatná ezt kétségbe? Hisz a Pesti Hírlap — mint a huszonegy év alatt megjelent minden sora bizonyítja — szabadelvű minden irányban, ugy politikai, mint társadalmi téren; független föl- és lefelé, a hatalommal és a nagyközönséggel szemben egyaránt; demokratikus minden ízében s csüggedetlen hirdetője, terjesztője és rajongó híve a társadalmi egyenlőség megszentelt elveinek.

Szabadelvűség, függetlenség, demokratikus egyenlőség — volt és marad a Pesti Hírlap programja.

E programra osztaik, s programhoz hí marad mindenkor a szellemi munkások ama fényes gárdája, melyet a Pesti Hírlap (egy a multban, mint a jelenben) maga körül csoportosított.

Vezérelőiről ez idő szerint: dr. Konold Géza (felelős szerkesztő), dr. Vázeonyi Vilmos, ifj. Ábrányi Kornél, Kóbor Tamás.

Tárcáiról pedig: Mikszáth Kálmán, Tóth Béla (egyszeres- mind a közkezdveltségű Esti levelek írója), Murai Károly, Gárdonyi Géza, Quintus (Konold Géza), Kóbor Tamás, Bede Jób, Tinnórkény István, Kálnay László, Homok (Csarai Mihály), Györfy Ilona (színi kritikus), Kézdi-Kovács László (mákrítikus), Koboz (Kozma Andor), a közkezdveltségű verses heti krónikák szerzője, Pértész Arnold, Abonyi Árpád, Krudy Gyula, Zsepplényi Árpád, Hoffmann Ottó stb.

A Pesti Hírlap közkezdveltségű karcolatait, csevegéseit, kis cikkeit Mikszáth Kálmán (A Tisztelt Házból), ifj. Ábrányi Kornél (a Lloyd-kiadból), Bede Jób, Murai Károly stb. írják.

Specialitásai is vannak a Pesti Hírlapnak s ezekre névvel egyetlen más lap sem vetel-edhetik vele. Ilyenek az imént említett országgyűlési, közeleti, politikai társadalmi s a karcolatok (csevegések) mellett első sorban az Esti levelek, melyekben a toll elsőrangú művésze Tóth Béla — ez idő szerint legjellegesebb tárcáiról — napi eseményekhez, aktuális kérdésekhez szól hozzá ritka élméllel s országgyűlési elismert aszellemséggel; hol tudományos alaposággal, hol könnyed guynnyal, tanítva és kritizálva.

Másik specialitása a lapnak a Szerkesztői üzenetek napokinti gazdag rovata, melyet a szellemes Quintus állít össze hangyaszorgalommal s széleskörű tudományos készséggel; mulattatva, tréfálkozva vagy filozofálva.

További specialitások: a hetenkinti sajtó rovat, melyet hazánk első sajtó-mestere Charuzsek Rezső szerkeszt, esak- értő munkatársakkal segéllyel; továbbá az időskint adott bélyegkedvelők rovata, artista hírek. (Amest Kósa Ernő, emest Kiss Dező állítja össze.)

A lap rendező első dolgozóitársai — a már felsoroltakon kívül — szintén csupa kipróbált hírlapírók: báró Jósika Kálmán (külpolitika), Luby Sándor (napihírek), dr. Komor Gyula (színi kritikus), K. Kovács László (képegyűjtés-kritikus), dr. Baldi Izor (zenekritikus), Szabó László (vegyes és külföldi tárcák), Szegő Béla (vegyes és táviratok), Wurm Adolf (közgazdaság), Balla Vilmos (a szintén specialitást képező gabnatozsdái karcolatok írója), Guthi Izor (törvény-száki tudósító), Zeoldos László (helyi tudósító), Schmittely József, segédszerkesztő.

A tartalom gazdagsága és terjedelme tekintetében szintén első helyen áll ma napilapjaink közt a Pesti Hírlap, mely napról-napra 22-24 oldalon jelenik meg, vasárnapok- kint pedig 32-38 oldalon.

Külön keddeazményeket is nyújt előfizetőinek, még pedig:

- a) havonként egy külön jegyzéknaplót, a hó minden napjára, folyójezekre: szant lapokkal;
- b) évenként karácsonyi ajándékul a Pesti Hírlap nagy képes naplót, a legkittünőbb írók válogatott dolgozataival, közhazsan tudnivalókkal s a legérdekesebb képek egész tomozgóval;
- c) a Párisi Divat című, fényes kiállítású képes heti divatlapot (György Ilona szerkesztésében) a Pesti Hírlap előfizetői féláron kapják.

Regény-közlemények dolgában is előség illet a lapot; eredeti regényeit Mikszáth Kálmán, Abonyi Árpád és Werner Gyula írják; fordított regényeit pedig a külföldi irodalom legelőrebb termékeiből válogatja össze.

A Pesti Hírlap regény-csarnokát naponkint egy-egy külföldi (francia, angol, orosz) tárcs, elbeszélés, rajz vagy tréfa dialóg egészíti ki; ugy hogy annyi élvezetes saépirodalmi olvasmányt, mint a Pesti-Hírlap, valóban egyetlen más lap sem ad ma olvasóinak.

Múltán mondhatjuk tehát ma hazánk legelterjedtebb lapját a legelőcsöbnek is: méltán ajánlhatjuk a nagy magyar olvasóközönség pártolásába; mert a Pesti Hírlap előfizetői ára egy hóra csak 1 ft 50 kr. negyedévre 3 ft 50 kr. s a Párisi Divatl együtt 4 ft 50 kr. (Mutatványosainkat levelezőlapon kifejezett óhajra a kiadóhivatal mindenbába küld, ahol a lapot számonkint nem árulják.)

Minden új előfizető, aki december hó folyamán legalább negyedévre előfizet, szintén megkapja ingyen és bérmentesen a Pesti Hírlap nagy képes naplót az 1900. évre, valamint a lapban folyó regény addig megjelent részét külön lenyomatban. — A Pesti Hírlap Naptára karácsony előtti héten fog szétküldetni. — A kiadóhivatal címe, hova az előfizetői díjakat legelősebb postautalványon küldeni: Budapest, V., Váci-körút 78.

Olcsó Könyvtár. Nincs a magyar gyűjtőmunkás vállalatok közt egy sem, mely népszerűsége rothokodni Gyulai Pál szerkesztette Olcsó Könyvtárral. Ezek a kiad- áson megválogatott, cinos nyomású füzetek földelik a vi-

légirodalom és hazai irodalomban egészen gazdag körét. Új szemmel néznek a tanuszkodnak erről. Klasszikusaink közül Tompa Mihályt veseti be a vállalat, költői munkásságának első híres gyűjteményével: Nagyrégi-vel [1183-35. sz.] „Regével” (1183-41.), melyek tudvalegyőleg megindították a nagyvesszők nép- és nemzeti irodalmának fényes korát. Vörösmarty, a kinek kisebb eposzait adja köre a vállalat, most a gyönyörű Cserhalom-mal szerepel (1188 szám) Tinódy Sebestyén varson krónikája Budai Áli basa hitóriája (1190. sz.) költői érték szempontjából lantos krónikáink legjobbak munkája, melyhez Szilárd Áron, a régi magyar költőket érdemes buvára írt magyarázó jegyzeteket. Egy igen kedves népszöveg, Bercsik Árpád Postás Kiárja-tól be egy (1186-87.) kettős füzete, míg a modern német drámaírodalmat Sudermann Keresztelő János-a képviseli (11-46.) Várad: Antal jeves fordításában. Sophocles örökös tragédiájának a Trachiai nők-nek (1181-82.) fordítását Csiky György avatott tollából kapjuk. Berzevics Albert, a Szabad Lyceumban előadott népszöveg értékesesit adja köre a Parlamentéről című füzete [1142-48] míg Wertheimer Ede az 1811-12-iki magyar országgyűlést tárgyalja, (1126-29.) a nemzeti törekvések az első nevesetes küzdőterét. Az Olcso-Könyvtár egyes száma 10 kr. és méltán megérdemli azt a népszerűséget, melyben immár negyedszázada, hogy része van.

Nagy Sándor (Alexandros) sarkophagja. Konstantinápolyban örök világbi Sándor sarkophagját. A monumentális munka egyik legkiválóbb remeke az ó-kori művészetnek. Négy oldalán harci és vadászati jelenetek vannak kiférve. Lovas alakok csatája; egyik halálkeve bukik le mélyről; a másik rettenetes bosszúálló stáns késmé. Egy gyalogos féltréde ereszkedve röpti el utolsó nyilát. Oly szelvenek, oly mozgalmak csak az alakok, mintha maga az élet dermedt volna meg egy pillanatra. A vadászati jeleneten a haladó szárvas végső kúndelme, az oroszlán támadása, a paripára oly finoman, oly művészi késsel vannak alkotva, mintha a renaissance legnagyobb mestere teremtette volna őket az ihlet pillanatában. A jelenetek a haut relief művészet legeszebb alkotásai közül valók. E fejedelmi dísz koporsóban pihent az a por, mely amig ember volt, Nagy Sándor vilá. híres nevét viselte. Ezútkébe jut Shakespeare Hamletje, ki a temetőben járva, elborul a halál képe előtt és az emulási gondolata borul lelkére:

Fejedelmi Caesar, ha föld röge lett,
Lycat tom, hogy királya a szel.
Oh, hogy ki a világ fölsége volt?
E sár — most a repedt falon a fölt.

Mélység és borús gondolat. Kérdés, a melynek megje-tése sincs, csak töpreghetni rajta, kitérhetni előle, a vége mindig a csüggedt valóság, a mit a dán királyfi mond Horatiának:

„Több dolgok vannak földön és égen, Horatio, mintsem bölcselmek fel fogni képes.”

Nagy Sándor életéről, földi pályája munkásságáról szól a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 45. füsete, mely remek reprodukciókban mutatja be sarkophagjának művészi faragványait. Az egész munkát szerkeszti Maroszlai Henrik egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője Gyomlay Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes félbörötásban 8 frt; füzetenként is kapható 80 kr-ával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révay Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. Üllői-ut 18.) a minden hazai könyvkereskedés utján.

— A „Zenélő Magyarorszá” nov. 15-iki 22-ik füsete gyakorlatilag jelent meg. Legjobb munkatársát Dr Greisinger Iván szerkesztő gyászolja, a kinek gazdag hagyatékából egy Péterfy Tamás szövegére írt remek bus dal-köszöl:

Fülszög végin egy kis lyánynak
Tóvis ment a kezébe,
Hamarjában, hogy kivége:
Nem is jutott eszébe.

Jaj, de nagyon jól tetted,
Három legény mellett:
Ak zebóla töviset
Kiszedték a legények.
De a szívet tövis nélkül
Megszeltek a legénynek.

Fülszög végin: Dónna Borcsa.
Esküvőre most késztél,
„Mutass kedvet jó leánynom
Étes anyád ha féltél.”

Jaj, de nagyon jól tetted
Utójára féltél.
Nem kellett a szép ölegény.
Sem a nagyon szegénynek.
Harmadnapra a Nyáradból
Ki fogták a legények.

A „Zenélő Magyarorszá” e száma tartalmazza még: II. Angyal Armád „Valahogy-valahogy” magyar dalt, mely az idealkirályfi dalpályázaton az első díjat nyerte. II. Vol-stód Robert „Teopl passz!” Polka-masznák. IV. Az anyira felkapott „Sulamith” zsidó opera két legeszebb színmű. a „Sulamith dalai” és a „Kol-Nidre”-t.

Minden füsete hasonló gazdag 10-10 oldal tartalommal jelenik meg, a minden genrűből a legjobb s legnépszerűbb műveidonságokat küli. Egy füsét ára 25 kr. Egy negyed. évben 5 füsét, 60 oldal zenetartalommal 1 frt előfizetés. Áron. Évente a 4. szorosa 4 frt előfizetésért. Előfizetheti a „zenélő Magyarorszá” kiadóhivatalában Budapest, VI. Csengeri-utca 52. a. II. e. 10. honnan árjegyzéket és mutatványkat ingyen és bérmentve küldenek.

Dísz-album ínyen. A Magyar Hirlap előfizetői számára már köztül a karácsonyi remek meglepetés. A díszes Album ez, amit minden előfizető teljesen díjlanul kap meg, ha csak egy hónapra ísnet is elő a Magyar Hirlapra. Az idei album még szebb, még érdekesebb lesz, mint az eddigi-ek voltak. Tartalma becses, és azon kívül igazi meglepe-tés. Az írók sajná-jára, az illusztrátorok legkiválóbbjai vállal-va dolgoznak a szennakció művön. Azonkívül, hogy a legérdekesebb olvasmány lesz, még aktuálissá is díszeked-tek. Bevállik majd a könyvtárak díszének. A Magyar Hirlap sok más kedvezményével is kitünteti előfizetőit. Jókai Mór rendkívül érdekes új regényének (Házasságok története) eddig megjelent folytatásait díjmentesen kapják az új előfizetők. Az Otthon című kitéző folyóiratot a Magyar Hirlappal együtt négy forintért kapják egy negyedévre az előfizetők. Szentén rendkívül olcsón juthatnak a gyönyörű Francia Divatlap-hoz, és pedig negyedévre 75 kr-ért, ugy szintén a Képes Gyermeklap-hoz, negyedévenként 50 kr-ért. A Magyar Hirlap minden előfizetőjének szives-köszöggel felel a szerkesztői ízesetek rovatában bármió komoly kérdésre. A Magyar Hirlap a legelőrejtőbb napilap, amely minden ízében hazafias, minden törekvésében magyar. Politi-kája a nemzet érdekeinek a védelmébe csussonodik. Egyébként független minden pártbefolyástól, vezérelve a szabadelvűség s a demokratizmus. Ebben tántoríthatatlan a Magyar Hirlap kiterjesztett figyelmét minderre, ami a közügyvel bármí összefüggésbe hozható. Ellenőző hívatását a hatalommal szemben folyvást teljesíti. Az egyesek jogos panaszának szószólója mindig, amikor azt a közérdek valamely szempon-tója kívánja. A legjobb írói erők állnak a Magyar Hirlap állandó és kiszárlagos szolgálatában. A lap szépirodalmi része előragas. Hírvonalat változtatnak, megbíshatják. A Magyar Hirlap előfizetői ára félve 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hó a 1 frt 20 kr. A kiadóhivatal Budapest, V. ker., Honvéd-ú. 4. sz. a van.

KÖZGAZDASÁG

— A gabonapiacokról. Az üzlet teljesen szűnetel, alig van némi forgalom. A búzát napokint olcsóbb áron veszik, minthogy a fogyasztás-huzamosabb időre el van látva és spekuláti-óra alig akad vevő. Általános a nézet, hogy az enyhe időjárás még további ár-csökkenést hoz: Mai árak: buza 7 frt 80 kr, rozs 5 frt 80 kr, árpa 6 frt, búkkóy 6 frt, zab 4 frt 75 kr, bab 6 frt 75 kr.

CSARNOK.

Mariska könyvébe.

Ha majdan áltam bus alkonya leszáll
És végsőül a szívem megreped,
Akkor is csak rád gondolva lányka,
Végső sáhajom elküldöm nekem.

Ha majdan nyoszolyám hant alá vetik
S nem nő föléje, csak pár vadvirág:
Felejtés-e engem brókre, leányka,
Miként feledni szokott a világ?

Ha előssz egyszer a rideg sirhaathos
Olvaad fejfámról olvaad el az érem;
Kihulló könyved új virágot fakaszt,
S hídd, hogy könnyebb lesz a'ndni nekem.

Mitőlők Sándor.

Lakásnézőben.

Írta: Haller Jenő.

Sárdi Gyula, igazi jogász-typhus, odaállott a kapuajtóba és töle telhetőleg nagyot rántott a csengetyű-gombon.

Már előzőleg jól megnézte az ajtóra kiakasz-tott cédulát.

— Ez volt rajta; „F. hó elsejére csinos, vilá-gos, sec-sziósan berendezett-szoba, egyj vagy két ur részére kiadó.”

A kapu alatt levő ajtó feltárult és Sárdi Gyula a küszöbön megjelenő, feltűnően csinos hölgyet szemügyre vév-, udvariasan kérdezte: — Nagysád, kérem, talán itt van az a kiadó szoba?

— Igen, igen, csak tessék utánam jönni! — csicseregte édesen a szép hölgyecske.

A mint Gyula ur a foyer-be lépett, az erős nafalán szag, a mi az orrát megcsapta, kissé, elkedvelletite.

„Az előszoba pokolian sötét volt.”
A jogász botorkált a sötétben, és kegyetlenül karcolta a falat, széket, kanapét, mindent a mi utjába esett.

Erőlködött, de — eredménytelenül!
A mint ott kecmereg a sötétben, tétovázó ujjai valami sima tárgyra, illetve arora tévedtek.

Végigsiklott a testen és véletlenül az illető orrába kapott bele.

Az ilyen nemű aberrációk csiklandós termé-szetűek lévén, a kívánt hatás nem maradhatott el.

Egy éktelen pofon rázkódtatta meg a feje üstökét a rossz helyen tapatatódzóznak, aztán meglelte az ajtót.

Már hallatszott a harmadik szobából a csevegő lakákiadó hívó-szózata.

— Ugyan már, hol késik olysu sokáig?... Csak nem tévedt el?...

— O, nem nagysád,—válaszolt tompán a kér-dezett — de valami delejes áram annyira be e-ka-pot a lejembe, hogy szinte szédelvek be-le.

— Szegényke, szegényke — vigasztalt a jó-szívűen a Vénusz — taláncugot kapott valahol?
— O, nem!..., mivel... mivel eddig még nem volt lakásom.

Azzal betértek a negyedik szobába, a hol már némi világosság is volt.

A szép nő félrelebbentette a nehéz plüss-függönyt az ablakról és behizelgően mondta: — Üljön le, üljön le, aranyom! Bizonyosan elfáradt; szegényke!... De ne oda, ne oda szívem a nadszerekre; ide, ide mellem, a kana-péra.. Így, ni!

Sárdi Gyula nem azok közé tartozott, a kik legot zavarba jönnek.

Nagyuri grandezzával dobta magát a tömött divánra.

— Hát mondja csak, nagysád, hol van az a szoba, a melyik kiadó?

— Ugy-e ne izetlenkedjék!... hiszen ez az, a hol most vagyunk... Talán nem szép? nem elegans?

— De szép is, elegans is, csak nem — világos.

— Nem világos?... Miért?...

— Pardon! — igazított a helyre szavait — úgy értettem, hogy olyankor nem világos, midőn kegyed nincs benn.

— Hogy-hogy? Talán azt hiszi, barátom-uram, hogy én egész nap az Auert égetem itt... Hóbó!... Az felemészte!...

— Nem is úgy, nem is azért van ilyenkor itt ragyogás, hanem azért, mert kegyed tüzként csillogó parázs szemei adják a fényt, a villámot.

— No, no! Megharagszom, ha bókol!...

— Ha igazat mondog, akkor is?...
— Akkor nem!...

— Ugy hát nincs oka haragra!... Ez igazat mondtam!

— Igaz-án?... kérdezte enyelegve és két mélytűző szemét reávetette az ifjura.

Ó, mámor, kejt, szerelem és hiúság resgett ebben az egyetlen tekintetben.

— Igazán, igazán!... erősítette boldogan az ifju és majd meggyűnt a rekkenő melegtől, mely valóján végigcsikázott!

A szép asszony — mert az volt — belelyult az empire asztalkán levő dobozba és kihúzta onnét két aranyos végű cigarettát.

— És mi lenne az ára? tudakolta csak úgy cél nélkül Sárdi, mivelhogy már biztos volt abban, hogy ingyen se kéne neki ez a lakás.

— Mi-e? — Hat igazán kivénné?... Ej, nem hiszem én azt el, nem is úgy áll a kigyelmed szemé, hogy kivénné.

— Ugyaz!... Akkor minek jöttem volna ide?... Igaz ugyan, ha tudtam volna, hogy ilyen aranyos bűbajos kiadója van ennek a „világos” szobának, akkor már régen eljöttem volna, de így csak lefeljebb azt tehetem fel magamban, hogy — feltéve, ha nem alkuszunk meg, — eszentül mindennap elrándulok ide leány-., akarom mondani lakásnézőbe...

— Hallja, barátom, magá-nagy couyon!

— Mondtak már!...

Ideál a legszebb és legjobb levélpapír díszes dobozban mindenféle alakban

és a legszebb és legjobb Carte de Correspondence díszes dobozban kapható:

FISCHEL FÜLÖP könyv- és papirkereskedésében Nagy-Kanizsán.

— No hát alkudjunk!
 — Halljuk a végaszt!
 — Hát tudja, magának, — mivel maga olyan jó fiúnak néz ki, mert „igazat” beszél s mert ott künn a villamos áram is megkínozta, — magának, ...no...20 frtért adom ki.
 — Huszért?! szót Sárdi Gyula... Hu!...Hát huszért?...
 — Miért?...Talán sokalja?...
 — Szép asszonytól az ember semmit se sokall.
 — Tehát?...
 — Tehát kivezem...
 — Komolyan mondja?...
 — Olyan komolyan, mint a milyen komolyan visszaadom azt a „bizonyos” áramot az inductoroknak...
 — Mit?...Az én férjemnek?...No azt a bolondot meg ne tegye!...
 — Hát az kegyed férje, a ki ott fekszik a foyerban?
 — Persze...
 — Akkor nem kell a — szoba...
 — Tréfál?
 — Dehogy tréfálok! Akkor válnék bolondd, ha kivenném.
 — Hát miért nem skarja így?
 — Miért?...Első sorban is az előszoba olyan sötét, mint Dante pokla, ha nem fűtik...
 — Csak akkor, ha nappal van. Éjjel világos.
 — Igen?... — Különös!... — Másod sor hálószobában keresztül járni se nem kellemes, se nem illendő, se nem — háládatos dol.g...
 — De hisz mi későn fekszünk le.
 — Bocsánat!... Én még későbbem... Aztán meg abban a második szobában olyan kábitó illat terjed, hogy az ember vérét megpuhítja, öntudatát bilincsebe veri,...szóval — nem vebtem ki a lakást.
 — Pedig már előre örültem.
 — Minek?... Hogy kidob?...
 — Ah!... Annak hogy tulajdok...
 — Talán rajtam?... O, akkor megyek, szaladok... Adieu!...
 — Ej, ej!... Dehogy magán!... Dehogy!... A lakáson!...
 — Vagy ugy!... No de azért mégis elmegek most már. Már egészen beesteledett...
 — De jegyezze meg, hogy itt meg akkor kezd világosodni, mikor kint alkonyodik...
 Sárdi Gyula kezdte magát nem-jól érezni. Végre is minden szerelemnek és minden lakásnézésnek vége szokott lenni.
 Gyorsan felcsehelt.
 Bizonyos obligát tartózkodással osont ki a foyeron.
 A szép menyecske kikísérte.
 Mikor a kapu alatt voltak, a bájos asszony egy kacér és elragadó mosoly kíséretében nyujtotta puba kacsáját az ifiúnak.
 — Maga csunya, rossz... És nem eresztette el a fiu meleg, férfias kezét.
 Ez meg egyet sunyorintva sugta:
 — Kegyed meg, csunya,...édes...
 És egy forró csókot csappantott arra a pályolat-fehér kézfejére...
 — Hát nem veszi ki, valóban a szobát?...
 — Rendkívül sajnálom, de — nem lehet!

— De azért ugy-e máskor is eljön — lakásnézőbe?...
 — Ha mezeleged?!
 — Nem, hogy megengedem; hanem — megkívdnom!...
 És villámsebessen lopott egy csókot a jogász — fekete szemére.
 Mire megtorolhatta volna, — a foenomen kiköltött karjái közül.
 — És Sárdi Gyula ezután mindennap elment — lakásnézőbe, pedig már a cédulát is levették a kapu ajtórol.
 De olyan pechje volt, hogy sohasem tudtak megalkudni.
 A villamos inductor pedig lehetetlenül bezregelt a sötétségben...

legtöbbit ígérőnek becsáron átul is elfognak adatni.
 Kelt Nagy-Kanizsán, 1899. évi novem. hó 28. napján.
 MAXIMOVITS GYÖRGY
 kir. bírósági végrehajtó.
 1465/99. 358-1

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1899. évi V. 907-1. szamu végzése következtében dr. Rotschild Samu nkanizsai ügyvéd által képviselt Fekete József nkanizsai lakos javára Rosenfeld Franciska nkanizsai lakos ellen 90 frt 11 kr. s jár. erejéig 1899. évi november hó 7. és 8-án fogantositott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 743 frt 03 kr-ra becsült bolti felszerelések, bolti árucikkek, szobabutorok stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.
 Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1899. évi V. 907/2. szamu végzése folytán 90 frt 11 kr. tőkekövetelés, ennek 1899. évi október hó 20. napjától járó 6 2/3 kamatai, 1/2 váltó díj és eddig összesen 19 frtban bíróság már megállapított költségek erejéig Nagykanizsán a helyszínen leendő eszközésére.
 1899. évi december hó 7. napjának d. e. 9 órája

NYILTÉR.

Selyem damaszt 75 krtól

4 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér és szines **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatósabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldök.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállító) Zárthobom.) (5)
 Magyar levelezés. Svájoba köztársas levélbélyeg ragasztanpó

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

HIRDETÉSEK:

1282/1899 végreh. sz. 358.-1

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1898. évi V. III. 679/1 szamu végzése következtében dr. Kreisler József nkanizsai ügyvéd által képviselt F. Romani lavisi cég javára Bachrach Gyula nkanizsai lakos ellen 3250 frt s jár. erejéig 1898. évi december hó 20 án fogantositott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1035 frt 15 kr-ra becsült cement és mozaik lapok és cement szegélyekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.
 Mely árverésnek a nagykanizsai kir. jrsbírósnak 1898. évi V. III. 679/9. szamu végzése folytán 3250 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi szeptember hó 28. napjától járó 6 2/3 kamatai és eddig összesen 64 frt 75 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig Nagykanizsán a helyszínen leendő eszközésére.
 1899. december hó 6 napjának d. e. 9 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.
 Kelt Nagykanizsán, 1899. évi november hó 28. napján.

MAXIMOVITS GYÖRGY
 kir. bírósági végrehajtó.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller
 Liniment Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésnek alkalmaztatik közvényéni, csúszni, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gysorkta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem tükos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenteni árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; fő raktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbbértékű utaztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
 RICHTER F. AD. és társa, RUDÓLFTADY
 cs. és kir. udvari szállító.

Bolthelyiség

Nagy-Kanizsán a városháza épületében
 azonnal bérbbe adatik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Mindenütt kapható

Kalodont

358-38 ellismerő legjobb fogtisztító szer.

ezen kitűnő dohánykeverék mindenütt kapható.

Gyári raktár: Weber és Tsa Bpest VIII. Erzsébet-körut 19
 NAGY-KANIZSÁN:
MARKBREITER L. urnál.

A „Mörathon” rüptében meghódított minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészséges teszi, a nőtlin hatását elvesztli és megszokás esetében nélkülözhetetleno válik.

SINGER-VARRÓGÉPEK nélkülözhetlenek a háztartásban és iparosoknak
SINGER-VARRÓGÉPEK mintaszerűek szerkezet és kivitel tekintetben,
SINGER-VARRÓGÉPEK minden gyári üzemben a legelterjedtebbek.
SINGER-VARRÓGÉPEK a divatos műhímzésre a legalkalmasabbak.

Díjtalan oktatás a divatos műhímzésben.

A **Singer-társaság** varrógépei világhírneket kitűnő minőségüknek és nagy munkaképességüknek köszönik, mely kiváló tulajdonságok a Singer-társaság gyártmányait mindenkor kitűntették. A mindinkább növekedő kelendőség, az összes kiállításokon nyert kiváló kitüntetések, a gyárnak 40 éven felüli fennállása a legigazabb és legteljesebb biztosíték azok jóságáért.

Singer-elektromotorok kizárólag varrógéphajtásra minden nagyságban.
SINGER CO varrógép-részvénytársaság

Nagy-Kanizsa, Deák Ferencz-tér 460. szám.

1486/99. vi. grh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezezzel közzé teszi, hogy a nkanizsai kir. bíróságnak V. 99/3541. számú végzése következtében Boshan Gyula a. egerszegi ügyvéd által képviselt Theresy Lajosné szül. Vízgyizella javára Baranyay Odón pécsei lakos ellen 985 ft s jár. er-jéig 1899. évi június hó 12. n. roganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1938 fr-ra becsült 1518 kereszt rosz, 42 szekérvényi loheréből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbíróság 1899. évi V. 354/5 sz. végzése folytán 985 ft. tőkekövetelés, ennek 1898. évi december hó 1 napjától járó 6 % kamatai, 1/2 ° váltó díj és eddig összesen 61 ft 60 kr-ban bíróság már megállapított költségek erejéig Buberki pusztán a helyszínen leendő eszközösére

1899. évi december hó 13. napjának, d. n. 2 órája

határidőül kitzetik s ahhoz a venni szándékozók ezezzel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 117. §-a értelmében a legelőbbit ígérőnek becsáron alui is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt N.-Kanizsán 1899. évi nov. hó 28. napján

MAXIMOVITS
 kir. bír. végrehajtó.

A LEGJOBB SZAJVIZ

Oppelzer udvari tanácsos, Schmitzler, Kainzbauer tanárok és mások által 50 év óta ajánlva, elvitáztathatlannal az

ANATHERIN

dr. Pop J. G. ca. és kir. udv. fogorvostól
BÉCSBEN.

Üvegekben a f. 1.40, f. 1. - 50
 Meglepo hatás minden száj- és fogfájás, kellemetlen lehellet, laza fogak ellen, erősíti a foghúst, a fogakat legmagasabb korig épességben tartja, a rágó készítmények megóvja rothadás ellen stb.

Fogpor 63 kr.; Anatherin fogpaszta üvegszalenczében 70 kr., csomagban 35 kr., fogplomb 1 ft - illatos növényesszappan bőrtisztítólanság ellen 30 kr.

Főraktár Nagy Kanizsán:

Reik Gyula gyógyszerárában
 a „Mégváltóhoz.”

Csak akkor valódi, ha üvegben mint a melletti kép címkével francia nyelven és aranynyomással céggel.

A LEGJOBB SZAJVIZ

KATHREINER-FÉLE

Kneipp maláta kávé.

Nagymama nekem is!

Évek óta kitűnő pótléknak bizonyult a babkávéhoz. — Ideg-, szív- és gyomorhajoknál, vérszegénységnél orvosilag ajánlva. Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

N E L K Ü L Ö Z H E T T L E N

M I N D E N C S A L Á D R É S Z É R E

Szerkesztőség:

Városháza-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta d. u. 4-5 óra közt.

Idő intéendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedés.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Hónapokra 12 korona (6 frt — kr.)

Félévre 6 korona (3 frt — kr.)

Évadra 3 korona (1 frt 50 kr.)

Nyiltár postaköltsége 10 krajcár.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intéendőik.

Bérmentes levelek csak ismert kimből fogadtassanak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felolós szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőfőúr: Mévén Lajos.

Csütörtök, december 7.

Asztaltársaságok.

A „Zalai Közöny“ egyik számában e címen Dr. Cz. G. nemes hevületre valló sorokban társadalmunkat asztaltársaságok alakítására buzdítja. Sorainak felhívásszerű jellege is megédesíti, hogy azokra néhány igénytelen észrevételt tegyek.

Az asztaltársaságok mivoltát és célját cikkirő úr így ismerteti: »Asztaltársaság a modern városi életben oly személyek hetenkinti találkozására, kiket egyféle hivatás, foglalkozás és gondolkodásmód barátságosan valami tisztességes helyen néhány órára összehoz, hogy a résztvevők illedelmesen szórakozzanak, az életet, a társadalmi érintkezést kissé nemesebb megvilágításban lássák, egymást megismerjék, megismeressék s esetleg jól cselekedjenek azokkal, kiknek nincsen terítet a-ztaluk, nincs meleg gunyájuk, nincs fűtől szobájuk és keresetük. Célja a kellemes összejövetel, társas érintkezés, olcsó és mégis díszingvált hangulatmulatozás néhány órára.«

A tiszta szándék, mely az egész cikkből kisugárzik, azt mutatja, hogy t. írójok csak tévedésben buzdíthatott fel oly eszméért,

melynek általánosabb elterjedése a társadalom haladásának útján határozott visszaesés volna. A kinek agyát a társadalom emelése kisebb-nagyobb mértékben foglalkoztatja; akinek a szívét az ember éretelese, az emberiség jövőjének javulása hevíti: csak eszmei tévedés esetén lelkesedhetnek a foglalkozás, hivatás és gondolkodás többsége szerint alakult különböző asztaltársaságokért. Nincs ezek hiányán sajnálni való.

Sem társadalmi, sem nemzeti, sem közgazdasági okok nem javallják ezek meghonosítását.

A mai társadalomnak egyik nagy fogyatéka éppen abban van, hogy azt a különböző életmód, hivatás, foglalkozás, vagyoni különbség, szellemi egyenlőtlenség, vallás s m. eff. nagyon is széttagolják. A jóknak legszentebb feladatai közé éppen e baj enyhítése tartozik. Pedig e feladat megoldásában semmikép sem segítenének bennünket a céltolt asztaltársaságok, sőt — mint a tapasztalat ott is mutatja, ahonnan ezek eszméjét hozzánk importálták — az efféle társulások az egyesítő hívséges szere-

tet ápolása helyett a gyűlölködés melegágyaivá válnak. Féltő, hogy a sokféle asztaltársaságok jelvényeiképp nálunk is a szegfűszinek legvérvörösebbjei kelnének versenyre.

Nemzeti szempontból is aggasztó az eszme. Mert ne feledjük, hogy a mi viszonyainknál fogva egyik-másik ponton a legkönnyebben keletkeznek majd a szerb, román, német, tót és bundahitű asztaltársaságok, a melyeknek ellenőrzés nélkül való keretében aztán sok minden elfér.

Hogy a jól és lelkesen végzett napi kötelességek után a lélek egy kis üdülésre vágyódik, ezt magam is elismerem. De hát — úgy látszik — ennek a szükségét nálunk nagyon is ismerik, nagyon is érzik, mert bizony Isten! mintha már egy kissé túlsókat is üdülne: Legalább is eleget arra, hogy némely üzlet- és iparágakat felvirágoztassunk, de eleget arra is, hogy élet- és munkaképességünket fenartsuk, sőt — ha az üdülés gyakorisága erre befolyással van — fokozzuk.

Asztaltársaságok alakításával mindnyájunk üdülőhelye eggyel több volna és ott üdülésünk bizonyos szabályok szerint zaj-

TARCA.

Hamis az élet...

Hamis az élet, vén uzorsó;
Lomtárában sok a vacak.
Körme közt, ha kerithet:
Gunynyal a szemébe kacag.

Legyen a lelked tiszta, merész:
Ugy megdőlöd majd a sarat:
Jőjön a vész, nem győz le, ha:
Erős a szív, s az akarat!

Körmendy Pál.

Mi van a halál után?...

Írta: Gabányi László.

Egy este nagyobb társaságban disputáltunk egyről másról. Poharzás közben lecsépeztük a politikai helyzetet; toasztirozás közben áttértünk az asszonyokra és a szerelemre: végül pedig minden témát kimerítve, filozofálni kezdtünk.

Mi is hát tulajdonképpen az elmulás?
Kegyetlen kérdés, de bizony föl-fölmerül az emberben, akárhogy szeretné is elkergetni.

Mindenféle iskolának hive akadt közöttünk. Az egyik mindent tagadott, cikorus hányi-veit-éggel emlegetve, hogy: egyszer élünk, aztán bedugnak egy sötét odörbe és pász, vége mindennek!... A másik mint a ketszerkettőt, úgy kezdte bizonyítani, hogy ez lesz, az lesz, mert úgy kell lenni! A poharak táncolni kezdtek a bizonyító tenyércsapások következtében, s összehadartunk mi annyi ostobaságot, a mennyi csak kiterhet az ember száján, mikor olyas valamiről beszél, a mihez semmit, de éppen semmit sem ér.

— Ugyan fiúk, nyissatok ki egy percre az ablakot, hadd tudójon ki ez a rengeteg füst, aztán hallgassatok rám, majd emondok nekiek valamit; — szolt János bácsi, ami kedves öregünk, az egyetlen agglégény közöttünk, ki eddig nem vett részt a vitaközásban.

— Hát bizony fiúk, hogy mi van a halál után, arról ti nem tudok semmit, én sem tudok sokat, az igaz, de valamit mégis tudok, — szolt János bácsi, s fölállt az asztal mellől s hátra tett kezével neki támaszkodott a kályhának.

— Tízennyole esztendővel eze-öt tőriént, akkoriban hivatalnokosk ítam Debreczenben. Szegény megboldogott Nadasi Béla volt a hivatalnoktársam és mondhatom: legjobb barátom. Nem volt olyan napja az évnök, hogy a hivatalon kívül egy két órát ne töltötünk volna együtt. Auglegény volt ő is mint én. Egy vendéglőbe jártunk vacsorázni s aztán hazakísérgettük egymást. La-

kása az enyémtől alig pár lépésre esett. Béla szivbajo volt. Neha gyöngé rohamai voltak s többször emlegette előttem:

— Te János, meglásd én szivszélhűdésben fogok meghalni. Nem is bánom. Szép halál. Az ember nem kinlódik sokat.

Igyekeztem kívérni a fejből a sötét gondolatokat, s assankint ő maga is felvállról vette a dolgot, kivált ősz felé javult az állapotja, s a szivgyörcsök is elmaradtak.

— Egy este a rendesnél tovább üldögélünk a korcsmában s éppen arról vitakoztunk, a miről az elébb ti. Mi az a halál?... Mi van oda át?

— Semmi, — mondtam én. — Hát mi volna? Csak nem hiszel a meunyországban, vagy a kénkőves pókolban? Hiu agyrem az egész barátom. A vallás, a hit, mely „túrni és remélni megint!“ szép az, de csak emberi agy szülte poezis. Meghalunk. Porrá, hamuvá leszünk. Volt, nincs.

Előttem áll szegény Béla most is, mintha lát-nám: hogyan rázza tagadólág a fejét. Ó viszont spirítitának vallotta magát. Rám ca-fét azzal, hogy:

— Az az erő, a mit Isten, vagy ha neked jobban tetszik a — természet belénk oltott, — nem mulhatik el, de é örökké, még pedig tudatosan. Hiszek a lélekvalandorlásban. Minden perc-ben hal meg és születik ember. Nos a szellem avándorol az egyikől a másikba. Embertől,

Fischel Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán.

A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG:

Elvállal és készít

mindennemű könyvkötő-munkát

Passapartout emlék-albumokat diszfeliratoknak, táncrendeket a legfinomabb kivitelig.

Elvállalok továbbá képek, fotografiák, tervek, rajzok és térképek cachirozását, úgy minden e szakba vágó munkát.

lanek le, az kétségtelen; de hogy áldásai egyébként is érezhetőek volnának, az nagyon is kétséges. Hagyjuk hát őket és alakítsunk más milyeneket!

Intakbó valami olyant, mely a legkülönböztetebb társadalmi rétegeket összefűzné, egyesítené; hol az anyagilag vagy szellemileg boldogabbak együtt volnának azokkal, kikhez sorunk mostohább volt; hol egyik részről a pöfleazkolást az embertárs megbecsülése, a másikon pedig a gyűlöletet a szeretet váltaná fel; hol a tudós felvilágosítaná a tudatlan, az értelmes az értelmetlent, az erős gyámoltaná a gyengét.

Ilyen társaságot kívánna a kor, ez volna emberi, áldásos, magasztos és dicső. Ennek a megvalósításért lépünk a küzdő-térre, erre irányítsuk a jók és lebecsültek figyelmét!

A kit a Gondviselés ama becses adománytal ajándékozott meg, hogy ember-társai elhatározására halni képes és lelkében úgy ég az isteni szikra, hogy ilyen kérdők létezésére lángolja: azé lesz a legboldogultabb öntudat, dicsőret és dicsőség, mert az ő alkotása isteni természetű lényen.

Krámer Lajos.

Országgyűlés.

Dec. 4.

Két lejezetre osztik a képviselőház mai ülése, melyre rég nem látott nagy számban jöttek el a képviselők, s a melynek várható érdekességére való kilátással a karácsonk is valószínűleg megteltek hallgatóságukkal. A kétábránytalas kezdete tette az első lejezest, a másodikat pedig a miniszterelnök felolvasta a katonai hírer és jelen ügyek dolgaiban beadott interpellációra.

A kétábránytalas vezérelt Neményi Ambrus, a pénzügyi bizottság elnöke vezette be az egész kérdést lefelől beszédével.

Az elnök első szövege Komló Ferenc volt mint mindig egy szóval is igen magas színvonalon megvolt egész beszéde. Gondos és alapos ér-

veléssel bizonyította a kiváló emelés jogosultságát, és támasztotta a kiválóbizottság eljárását, valamint a kormány javaslatát. Lankadtalan figyelemmel hallgatták ezt az adatokban és szemlében gazdag beszédet minden pártban, s az előbaloldal pedig tetőzettel gyakran kitörő lelkes eljenzéssel kísérte vezére fejtegetéseit és határozati javaslatát.

Eddig tartott az első lejezet, rövid szünet után jött a viharos, második. Szólt miniszterelnök immár tömött p-dok előtt mondta el válaszáat: a hierarchia nem a magyar nyelv miatt, hanem a katonai parancs megszegése miatt tilták el a tartalomokat; ezt az erret azonban növekvő zajjal utasította vissza a székébe.

Szavetelyes kiöbrésekkel kísértek Barabás Béla beszédét, aki perze nem vette tudomásul a választ, hanem a hadügyminiszternek eljárását a magyar nyelvvel szemben a legelősebben bírálta és még a legelősebb hadur megtartását is szóvá tette.

— A miniszterelnök jogot, törvényt, igazságot ígért, s az ország nagyon gyorsan nagyon alaposan vizsgálódott benne! — ezzel végezte Barabás partja, viharos letámadás közl. Tombolás és padverés következett, mikor Szólt miniszterelnök ismét felállt. Sokasig szóhoz jutni nem engedték, aztán minden szavát szavetelyes közbekiáltások zavarták meg.

— Szegyelje magát! Menjén Bécsbe miniszterelnöknek! Nem méltó a Házhoz! Szoldateszka, szolgája! — Ilyen s még erősebb vihar kísérte beszédét.

Névszerinti szavazást kértek azután a tudomásul vételről.

— Holnap! — kiálták jobbról, mert már két óra volt.

— Nem! Ma! Ma! — zúgták balról. — Most legalább együtt vagyunk! Holnap otthon maradnának.

Es a névszerint való szavazás megtörtént is, még nem is. Mert mikor az elnök kihirdette az eredményt, azt a szöveget tették, hogy nem jöttek ki előzetesen a szavazást, akik a szavazatok megzavarásiával lettek megbízva. minőségű érvelésűen a szavazás. Tehát holnap megismétlik.

Mindvégig izgalt hangulatban így végződött az ülés; ez volt az első névszerint való szavazás a Szólt-kormány alatt.

— Látjátok, ez rossz ómen — mondta egy kormánypartí. — A Szólt-kormány alatt már az első névszerint való szavazás sem sikerült.

— Dehogy, ez jó ómen, replikázt az ellenzéki. — Mindjárt az első névszerintből — kezdő lett.

Dec. 5.

A háborus idők lobogója, az aláírások iv meg jelenik. Híre roppe, hogy zárt ülés logja megelőzni a tegnaptól mára is átduplásodott névszerinti szavazást. A negyvennyolcasok kérik, mert Barabás Béla tegnap a királyról tett nyilatkozási miatt, a melyet a vihar zúgásában meg nem hallott, ma utólag rendre logja utasítani az elők.

Nagy, izgaltott csönd lesz. Az elnök szól: — A tegnapi zajban nem hallottam, csak este olvastam, hogy Barabás Béla képviselő ur tegnapi beszédében azt állította, hogy ő felsége a nemzeti gyermeki szeretetét a tyai jó indulat melegével nem viszonozza...

Viharosan csattan fel a székébe:

— Igaza van! Igaza van! mondott!

— ...A történelmi igazsággal ellenkező az állítását a képviselő urat ezennel rendreutasítom — tjezi be az elnök; de szava svész a hegyi lerteg dűbörgő zajában.

— A házabályokban előirt száznál többen zárt ülést kérve, ezennel a zárt ülést és a karzatok kiürítését elrendelem.

A zárt ülés, melyről kevés hír szivargott, de kevés zaj is hűzött ki a folyosóra, eltartott délig.

A viharosan indult nap első nyitánya véget ért, de csak az első. Eljött a második is, de ezal még megelőzte egy kis személyes jellegű incidens.

A zárt ülést követő szünet után szó kért Kubik Béla.

— A tegnapi ülés folyamán odakiállítottam Neményi Ambrus előadóknak: mennyit kapott, az előadó ur? Kijelentem, hogy ez sem úgy értem, hogy mint előadó mennyit kapott, hanem mint képviselő.

Neményi Ambrus üstént szóra állott.

— Legyen szives tudomásul venni Kubik képviselő ur is, Polcner képviselő ur is, hogy én mint képviselő sem kaptam semmiféle kormánytól egyetlen fillért sem...

— És a választói? — zúgják balról.

emberbe. Néha állatba is; mindaddig, míg oly ne messé távolodtunk, hogy helyet foghatat a miénk körüljáró, a nagy mindenséget behűző szellem-szög harmonizálásában.

Előadtam én az elevenítésemmel: — Jó, megajándék, hogy azellemek körül veszek mindezt és bódítik a nagy mindenséget, de hogy van akkor, hogy azok a kik mindezt oly végtelenül szerettek az előző, anykák, apák elmentek minos vergődésüket és sem lesznek értenek semmit?...

Béla ajkán keserű mosoly vonult végig. — Ki tudja, hogy azok a szellemek a nagy mindenség melyik pontján végzik kötelességüket? Ki tudja, hogy szabad-e nekik engem azokon, kiket Béla székében anyira szerettek. Vajjon nem éppen ez a tehetetlenség a létezésüké, hogy képtelenek némi szeretetük györszítésére, a s nélkül, hogy engem nekik szabad volna?... Vajjon nem ez-e az igaz pokol?...

Később jött az idő; elhagyjuk a vendéglőt. Még az utcán is vitáztunk. Végre elhagytam mindezt. De mikor ama kis ház kapuja elő értük, melyben laktam, Béla erősen megragadta kezemet.

— Állon, mondá. Nem is új dolog, amire kértél. Hallottam, ott van ezáltalán ehhez hasonló. Fogadjuk föl egymánkat, hogy a melyikünk előbb hal meg, az, ha csak lehetősége, megjelenni a másikkal, s elmondja, hogy mi van talajdonképen a lelél után?...

— Jó, jó, te boldog idegen. Telettem nekik kacsagra. Későj lenne, késő van, s mind a ket-

ten állunk vagyunk. — Egy lépést sem megyek addig, míg meg nem ekkasod arra, a mire lelküvöltek.

— Ekkaszom! — mondtam, a szívre tevé a kezemet. Aztán elváltunk. A szobaleány ajtó nyitott; későlttem letérődni. Pont egy volt ekkor ott. Magamra ríntottam a takarót, kibőltöttem a gyertyát s befordultam a fal felé.

Negyed órát sem szunyadtam meg, midőn az utcára nyitó ablakok valaki erősen megzörgötte Főleadtam.

— Ki az?...

E percben mintha erős szélvihar csapta volna ki az ablak szarvasát, az függönyök fölé tántult s egy sürgős hang melyben határozottan Béla hangja ismerem, beszéd az utóval:

— No hát ugy moncs a hogy te mondat, — ugy moncs a hogy te mondtam!...

Ugy éreztem mintha valami erősen melém lökött volna. De a miénk pillanatham már talpon voltam.

— Eredj, boldog! Mit disputálsz föl az embert még elűzve is? — kiáltottam bosszúan, az ablakhoz lépve. Kitérőttem de az egész utcán nyomas sem volt seholsem az első lények. Csönd mindenségre. Megint letérődtam. De aig hangyám be szemeimet, megvált az ajtó kezdő döngését. Főlejtöttem. Egy időre néztem, kezében egy lámpával, egész testében remegve állt a küszöbön; azonnal fölküldtem Béla barikón szolgálatok.

— Az istenus kérem téns ur, tegyet ajtóján kuzakát. A gazdak meghalt!

Jegye hagytól bennem a vér. Magamra kap-

dova a ruhát, harikóm lakására mentem. Béla felj levetkőzve, életlenül lekúdt az ágyon. A cseled azt mondta, hogy a lali óra éppen egyet lélt, mikor gazdája veszközé közben összeesett. Szívzavartól érte. Fajra nextem merer vonásaira...

„No hát ugy moncs ahogy te mondat, — ugy moncs, ahogy én mondtam!”
Hogy van hát?...

Már minden késő.

— Ekkor. —

Irta: Ungerné.

Caengetnek; az előszobáján jön egy segéd a női ruha csontoval.

— A szacaga nincs otthon, jöjjon később mondja a szobalány s belet vissza hozzankodva a szünet a reméljettől reuketve.

— Azt hitte az urad jött vissza. Ott találta volna egyik meggyz-szélű szőnyeg ruhájában a szünet tükör előtt. Eppen a kelopot próbálta hozzá, — mikor a segéd megzavarta.

Nagy lelegettel csukta most be a zaklatok elől az ajtó.

Mikor eleget părădeztél, veszett mindent a rakni. Még apuderes dobozzal is volt dolga, alapos föltoakat hagyva a fölö, szemmel s...

— De Ludmilla, az istenért mi talála képét? Huz még a szobákban sem végzett, mégis mindene háztes...

A társulati vagy magán iskola tanítója szívesen elmegy a felekezethez is, mert ott az állása szilárdabb, de ha felekezeti tanító lesz, akkor éreznie kell, hogy állása elnyeréséhez a hívek összeségére szüksége volt s így a függés érzete az egész egyházközséggel szemben fennáll. A községi iskola tanítóját már csak az iskolaszék választja s így itt a tanítónak a szerényeségből, alázatosságából kevesebb is elég. A községi tanítók seregét is kétfelé osztja a község vagyoni állapota s így keletkezett a csak községi és az államsegélyes községi tanító fogalma. Valamennyi tanítóval szemben a legelő helyen áll az állami tanító. Ez már tanítói alását egyenesen a miniszterterv nyerte s így a falu urai előtt sokkal függetlenebb is. Sajnos, az állami tanítók között is van már kász szerű megkülönböztetés s ez a székhelyes és nem székhelyes tanítók csoportja.

A mai társadalom egyik betegsége az is, hogy ez egyenlétét az évezett fizetés nagyságához méri. Tehát ha 100 forint valakinek több a fizetése, e köelő hely jut annak a társas életben is. Ezt a sz-rencéseltenséget okozta a miniszternek a székhelyes és nem székhelyes-rendelete is.

S amikor ezt az új kásztot megteremtették, még nem fejezték be a tanítók sztagatolásának szomorú munkáját, mert ime, egy új kásztot készít elő az elemi iskola új tanítási terve is.

Aki ismeri ma is a falusi ember fellogását, aki tudja, hogy a falusi ember ma is kevesebb fontos személynek tartja azt a tanítót, amelyik a lányokat tanítja, mint azt, amelyik fiú-országokban tanít; sőt azt tartja, hogy a magasabb osztályokban a legkiválóbb tanítók tanítanak: az előtt nem kell bizonyítástmon hogy ezután bizonyít megkülönböztetik az osztól és osztatlan iskola tanítóját is. Még is különböztek, mert ennek nem kell annyit tanítani, mint amannak, következésképp így vélekednek — ennek nem is kell annyit tudni, mint amannak.

Ez a vélekedés vegre eragad a tanítókra is s az osztatlan iskolát átmenetnek tekintik az osztott iskolához s ha az átmenet silérl, bizony megérjük, hogy fizetésemlékedés nélkül is előléptetésnek tekintik majd.

Ime, ennyi bajt és veszedelmet látok én az osztatlan elemi iskolai különítatás, tervében, amely megbontja a magyar kultúra egységét, lesüllyeszti a nevelés szintjét; bántja a szülők és tanítók érdeket; s ami szinten lényeges, elégtelenséget teremt a tanítók között.

Elmondottam pedig ezeket, mint az én véleményemet. Hogy ezéből mi az, ami értékes, ami maradandó s mi az, ami onérlő való aggodalom: azt az öök bölcsesége és a mellett a vitaközös tüze mutatja meg. Célomat én minden körülmények között értem, mert már a beszédem elmondása közben is meggyőződtem, hogy e társaság minden tagja kívánja, hogy a fontos kérdést tisztázzuk és ebben e tekintetben csak egy a vágyunk, a hó óhajunk: győzzön a jobb!

S hogy a vitát megkezdhesük, határozottan kimondom, hogy az osztatlan iskolának nem külön tanítás terv kell, hanem erélyes, erős kéz, amely az iskola lenntartókat kényszerítse rá a törvény szigorú végrehajtására.

Es ha kö-zönettel kezdtem meg beszédemet, engedjék meg, hogy köszönettel is fejezzem be. Az a figyelem, az a kiváló érdeklődés, amelylyel ez alkalommal megtisztelték, részemről hálát és elismerést érdemel, amit igaz hálás szível nyujtok át hazánk első pedagógiai egyesületének és azt kívánom: Isten áldása legyen ezután is nemes munkélködésán!

(Vége)

HIREK.

— **Megyei közgyűlés.** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága f. é. dec. 11-ikén és folytatva tartja rendes közgyűlését. A kibocsátott tárgysorozatnak 38 pontja van.

— **Táncestély.** A Polgári Egylet vigalomrendező bizottságának első szereplése egy jobb jövő iránti bizalom kelteit bennünk. A december 2-án megtartott családi fellegeti estélyen az a szokatlan eset történt meg, hogy a vicz omrendező bizottság majdnem összes tagjai megjelentek és így nemcsak hogy táncosokban nem volt hiány, hanem minden táncosnőre jutott akár

kettő—három. Ez a szokatlan jelenség, bizonyára azt fogja eredményezni, hogy szépeink a jövőben nagyobb bizalommal lesznek a Polgári Egylet estélyei iránt és szívesen keresik fel azt a helyet, a hó oly jól lehet mulatni. Mert hogy jól mulattak a Polgári Egylet estélyén megjelentek, tan legjobban bizonyítja az, hogy a szép nem képviselői ajkáról sürűn hangzott fel a kérdés: „mikor lesz megint mulatság?” Az esélyen a következő holgelyek vettek részt: Dr. Bentzik Ferencné, Fialovics Lajosné, Fialovics Antonia, Fialovics Margit, Kaufmann Nné, Kaufmann Sarolta, Krausz Nné, Krausz Józsa, Róth Miksané, Janda Margit, Reinitz Józselné, Sommer Náthanné, Kohn Jenni, [Sz. Fehérvár] Gencsi Albertné, Thasylona.

— **Uj ügyvéd.** Ne melóztassanak megijedni: nem Nagy-Kanizsán szaporodott meg az ügyvédi kar, hanem Budapesten. Dr. Szűcs (előbb: Sattler) Ernő fő dík ugyanis ügyvédi irodát nyitott Budapesten. Irodája: Deák Ferenc-utca 5 sz. II. 18.

— **Ügytíkos földbírtokos.** A „Magyarország” december 6-iki számában olvasuk a ránk nézve megdöbentő hírt, hogy *Zathureczky Zsigmond* ukki nagybérő és földbírtokos Pecsán agyonlőtte magát. A rendezett anyagi viszonyok között élt földbírtokost — amint a lap írja — győgyíthafatlan betegsége lőtte végzetes lettere. — Nem akarunk hitelt adni e megdöbentő hírnak, *Zathureczky Zsigmond* — míg a földműlgról pabni uradalának koronázója volt — nagy szerepet játszott társadalmi életünkben. S ha a leíró híre akugyan való, — ezéaz társadalmunkat fájdalommal fogja érinteni a szép lelkű, kedves embernek tragikus halála.

— **Somogy vármegye a tisztviselőkért.** A vármegyék belátva az, hogy a közigazgatás állami rend zését még hosszú ideig hiába várjuk s hogy a tisztviselők a noble officiumhoz szabott fizetésekből a változott viszonyok között meg nem élhetnek, egymásulán határozzák el — a hogy tisztviselőik javadalmát pótdó kivetése által rendezik. Legutóbb Somogy vármegye is kimondta, hogy a megye alkalmazottjainak fizetését felemeli s a tervbe vett reform nemcsak alamlisz osztogatásra, hanem a helyzet gyökeres javítására törekszik; nemcsak a fizetés némi felemelése, hanem a korpótelek rendszeresítése vette tervbe. A vármegye nek ez az egyedüli eszköze és módja a szorgalom és hosszú szolgálat megjutalmazására s a tisztviselők ambíciójának emelésére és ezzel szüntetheti meg azt a képtelenséget, hogy a választás esélyeinek is kitett tisztviselő 25–30 évig mindig egyenlő, silány javadalmazásban részesüljön. — Somogy vármegyében a legújabbban alkotott szabályrendelet szerint a tiszt, segéd és kezelő személyzet 10 évi folytonos szolgálat után a fizetés 10%, minden további 5 évi szolgálat után a fizetés 5%-óak megleelő korpóteleket kap. A korpótelek felezésére a vármegye 1% pótdót vet ki. Somogyban a tisztviselők már eddig is sokkal magasabb javadalmazásban részesültek, mint mások; nemrég a fizetésüket pótdó kivetése által újból felemelték s ezáltal a korpótelek is rendszeresítették; Zalában pedig megtagadták a tisztviselők fizetésének nagyon csekély mérvben való felemelését is.

— **Az Irodalmi Körből.** A nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör igazgatótanácsa dec. 4-ikén d. u. 6 órakor ülést tartott *Vécsey Zsigmond* elnöklété alatt. Az igazgatótanács elhatározta hogy az évi közgyűlés karácsony másodnapján tartassék meg. E közgyűlésen *Halás István*, *Kárpáti Manó* és *Révész Lajos*, időközben lemondott igazgatótanács tagok helyett újakat fogtak választani. Elhatározta továbbá az igazgatótanács, hogy Szilveszter estéjén hangversenyes mulatságot rendez. A másórt a Kördaloskarának szereplése fogja nagy részben betölteni; de ezenkívül *Szigeti Kalmán* hegedűművész is fel fog lépni *Sternéck Zsigmond*, zenetanár, zongora-kiséretével; továbbá *Kalcok Leo* főgymn. tanár, az igazgatótanács tagja, olvas föl Finn-országról. Vegül elhatározták azt is, hogy a Kördaloskarának próbáihoz egyenesen dr. *Wlassics Gyula* miniszterteről kéri egy alkalmas iskolai terem átengedését. Ezek az

ülésen még több folyó ügyet is- intéztek el s új tagokul fölvettek körülbelül 15 jelentkezőt.

— **Eötvös József összes munkái.** Az Országos Eötvös-Bizottság, a mely azt a nemes célt tűzte maga elé, hogy a *Tanítók Háza* javára díszkiadást rendez bár *Eötvös József* összes munkáiból, serényen dolgozik már azon, hogy a mozgalmat országossá tegye. Néhány nap mulva szétküldi az e öfizetési-felhívást, illetve az aláírási ívet a művelt Magyarország minden faktórához, hogy kiki a maga körében híveket szeressen a szép és hazafias eszmének. A bizottság, melynek élén *Wlassics Gyula* közoktatási-ügyi miniszter, *Jókai Mór* és *Beöthy Zsolt* állanak, megalakulása óta sürűn kapja az ország minden részéből az érdeklődő leveleket, a mi azt bizonyítja, hogy visszhangra talált a mozgalom áldásos intentója. Hisszük is, hogy egyesületeink és intézeteink — nem is szólvá a tehelős osztályáról, amely meg fogja ragadni az alkalmat, hogy a kulturának és az irodalomnak együttes szolgálatot tegyen, — lelkes társai lesznek a propagandában az Országos Eötvös-Bizottságnak, a mely a munka kiadásával a magyar tanítók és tanárok sorsán óhaj lendíteni. Minden érdeklődő, a ki előfizetési ívre relléttal és ílyet vélelenségből nem kapott, forduljon ezért az Országos Eötvös-Bizottság irodájához Bud-pest, Szentkirályi-utca 47. sz., mely kész örömmel teljesíti kívánságát.

— **Gazdasági teli tanfolyam megnyitása.** Megemlékeztünk annak idején e helyen, hogy a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. ministerium támogatásával *Csáktornya* gazdasági teli tanfolyam rendezetik, melyen a vidék gazdái dó ifjai gazdasági és ipari kiképzésben részesülnek. E gazdasági tanfolyamra a közeli környékről feés számmal jelentkeztek felvétele. A fe vett tanulókat a kitűzött napra mind a huszan megérkeztek és a tanfolyamot *Gyulay Károly* gazdasági szaktanár, mint a tanfolyam vezetője, megnyitotta; röviden vázolta a tanfolyam célját és a tanfolyamon előadandókat. Majd *Margyits József* az áll. kepezde igazgatója, mondott biztató szavakat az ifjakhoz. Azóta a tanfolyamon az előadások javában folynak. A tanfolyamon tanítanak: *Gyulay Károly* és *Dékány Mihály* kepezdi tanárok, *Brauner Lajos* népiskolai tanító és egy kosárlőtőmester. A tanfolyamra felvettelt: *Mura-Csányból* 4, *Dráva Vasárhelyről* 1, *Mura-Kereztúrról* 1, *Sormárról* 1, *Felső-Szemenyéről* 6, *Kerkaszent Miklósról* 3, *Lovászról* 2, *Kolárszegről* 2 fiatal gazda, kiknek részére Csáktornya mellett Pusztalán két földmívelő hazában a földmívelési ministerium lakást bérelt ki és a pusztai vendéglőben elemezésükről gondoskodott. — A tanfolyam 6 hétig tart, melynek befejeztével egy új tanfolyam nyitatik. A teli gazdasági tanfolyamot a földmívelésügyi miniszter ur Csáktornyan állandósítani szándékozik.

— **Szegény szülők figyelmébe!** A „Nagykanizsa Első Magyar Asztaltársaság” felhívja a szegénysorban szülőket, kik gyermekeik karácsonyi felruházására igényt tartanak, hogy erre vonatkozó kérvényeket dec. 10-ig nyujtsák be az Asztaltársaság elnökségéhez.

— **Családi dráma.** Borzalmas családi dráma játszódott le Sümegen. Horváth János 17 éve került össze feleségével, Dörnyei Zsófiával. A családi életet sürűn fölvarvta a pórtatvar és veszekedés, aminek oka Horváthnak iszakósága volt. A fölpálinkázott ember ittás állapotában letelkenységgel kínolta feleségét, aki erre okot éppen nem szolgáltatott. Ilyen állapotban nemcsak szídmalakkal llette az asszonyt, hanem az ötlegeteket sem sajnálta tőle. Az asszony a durva bánásmód miatt már pars-or el is hagyta urát s szolgálatba állott, de kerésére megint csak új-szament hozzá. Horváth újra fölöntött a garatra, s ittás állapotában egy balaskával föbe verte az asszonyt. Ez ekkor tudtára ad a urának, hogy elhagyja öreke, fölmege Budapestre régi gardájához szolgálatba; minthogy azonban szerzeményük közös, osztozzának meg rajta. A kijózanodott férfi kéreltete feleségét, ne hagyja el. De az asszony megelegette a vizsálykódást, egyik rokonához ment lakni s innen járogatott haza, hogy állatjait ellassa s egye-másait pénzre tegye.

— Sem én, sem a választóim — folytatja emelt hangon Neményi. Négy választáson ment keresztül, soha a korrumpálás egyetlen eszközével sem éltem; mert abban a kerületben, melyet képviselni szerencsém van, senki se vásárolhat és senki se elado!

Eat a szép és férfias nyilatkozatot harányan megéjleneztek.

Következett volna a tegnapi megemmisült névazzerini szavazás megismétlése. Természetesen azonban ez se jöhetett simán.

Az elnök kijelölte a jegyzőket s így szólt:

Miután a betű már ki van húzva, a G betű kezd a szavazást.

Felállt Ugron Gábor.

— Bocsánat — dörög — semmi sincs kihuzva. A szavazás megemmisülvén, mindent újra kell kezdeni.

— A szavazás csak onnan kezdve semmisül meg — mondja az elnök — a hol a szabálytalanság kezdődött. A betű kibuzása meg szabály szerint történt.

Tömegben ugráltak fel a negyvennyolcasok. Rakovszky, Bartha Miklós, Bartha Ödön az Ugron nézete mellett tiszelték. Jobbról Gajari Ödön kért szót.

— Ha itt házszabálysértés történt, úgy az csak az, hogy a kérdés feltevése, tehát a szavazás megkezdése után valóságos házszabályvita folyik. Végre is itt elvek ütközéséről nincs szó, metóztassék hát beleyugodni az elnök intézkedésébe.

Jobbról helyeselték, de a hegy nem akart megnyugodni.

— Legjobb meggyőződésém szerint cselekedtem, — szöjt most az elnök. — De, mert a magam meggyőződését nem akarom rátkülni a Háza és nem akarom lenyegtelen formalitások vitatásának feláldozni a drága időt, ezennel elrendelem a szavazást kezdő betűt új kihuzásá.

Most Rátkay László állt fel.

— Az elnök ur indokolása abba a gyanuba hoz bennünket, hogy mi a formalitásokat többre becsüjük az ország idejénél. Ez sérése a párt-nak.

Szerencsére ebből nem lett megint új vita.

A szavazás eltartott déli 1 óráig. 180 szavazattal 53 ellenében vették tudomásul a miniszterelnök választát Barabás Béla interpellációjára.

Csak most jutott el a Ház odáig, hogy folytassa a kvóta-javaslatát. Thaly Ferenc volt az első szónok.

A kvóta-javaslatot, mint nemzetrontót, vissza-

utasítja. A pártfelei megéjlenezték, meggratulál-láltak.

Háromnegyed kettő lévén már, a vita folytatást holnapra halasztották és áttértek a miniszterelnök interpellációs válaszára.

Buzáth Ferencnek szólt az első válasz, aki a pestis behurcolása ellen teendő óvintézkedések dolgában interpellált. A miniszterelnök kijelentette, hogy az orosz bevándorlás ellenőrzése dolgában már előbb történtek intézkedések. A hajók utasai által történhető behurcolás ellen, minden óvintézkedés meg van téve.

A jobboldal helyeselt, de Buzáth bár a választ tudomásul veszi, még a saigorubb intézkedéseket kér az orosz zsidók bevándorlása ellen, mint a milyeneket eddig foganatosítottak. A választ egyhangulag vették tudomásul.

A miniszterelnök másik válasza Major Ferencnek szólt, ki a magyar Vörös-kereszt-egyesület óhajáná a dél-afrikai hatérré. A miniszterelnök kijelentette, hogy a Major Ferenc kívánását humanusnak tartja ugyan, de praktikusnak vagy hasznosnak egyáltalában nem.

— Messzire vagyunk nagyon és ez az expedició több áldozatunkba kerülne, mint amennyi hasznót ott hajthatna. A miniszterelnök választát zajos helyesléssel fogadták, csak Major Ferenc nem helyeselt.

Major félórás beszéde után Széll Kálmán miniszterelnök jelentette ki a néppárti képviselő egyik megjegyzésére, hogy politikát keresni a Vörös-kereszt-egylet működésében, meddő dolog. Az egy autonóm testület, azt teszi, a mit jónak jónak lát és akinek ellene panáza van, leghe-lyesebb, ha azt ott mondja el.

Egyhangulag vették tudomásul ez a választ is.

Az osztatlan iskola tanítás-terve.

Szélfoglaló beszéd.

a Magyar Pedagógiai Társaság ülésén elmondotta

1899. okt. 21-én: Földes Géza.

(Folytatás.)

Az osztatlan iskola, amit a közoktatási tanács tanítás-terv készítői írtak, nem olyan, mint amilyent én ez alkalommal terajoltam. Abban az iskolában nem 60, hanem 80, sőt ennél is több tanuló szorong. Abban az iskolában a tanítás kezdetétől ösztörel az első lépés, a végzet pedig tavaszszal az első lépés. A mulasztó szülő büneiért a tanító szenved s még az iskola év közepén sem jut a legőbb gyermek a könyvhöz. Az ilyen iskolának a létele is törvénytérítés. Az ilyen iskolában a tanító Sziizius követ hengergeti a hegytetőre, de ez a kő mégis a mélységben van. Az ilyen iskolában minden

esztendőben csak az eredménytelenséget lehet konstataálni s ha ebből tanuló kerül a felsőbb iskolákba, csak nyomorogni fog, de tanuló tár-saival együtt haladni nem tud.

Es most elő állanak a tanító „védelmezői” és kimondják a szentenciát: az osztatlan iskola nem is taníthat annyit, mint a sokkal kényelmesebb viszonyok között munkálkodó osztatlan iskola.

Es ha ez az ál-okoskodás csakugyan győzedelmeskedik, és az osztatlan iskola a lehető leg-csekélyebb mértékre redukált tanítás-tervet kapná is, vajjon az ehhez fűzött reményeknek így meg tudna-e felel i?

Vajjon, ha csak azt kívánó az osztatlan iskolától, hogy olvasson, írni és számolni tanítsa meg növendekait, meg tudná-e tenni, ha alig négy öt hónapig járnak a tanulók az iskolába; ha nincs olvasó könyvük; ha akkor is ennyit mulaszt mindenki, amennyit akar?

Ime ide vezet a külön tanítási-terv, hogy az elmelet emberei segítségére sietnek azoknak, kik uton, utfelel csak a törvény sértetegetik, akik kötelességeik teljesítése helyett panaszszal vezeték félre a közvélemény. Es e félrevezetés miképpen sikerült, mutatja a külön tanítási-terv eszméje.

Ezek voltak azok is, akik az osztatlan iskolát szükséges rossz-nak kikáltották. Miért? Mert nehezebb viszonyok között teljesíti kötelességeit; mert több ügyességet, fokozottabb kötelesség-érzetet követel a tanítóktól ez, mint az osztatlan iskola. De azt talán meg sem gondolják, hogy Magyarországon 17000 népiskolája közül 12000 az osztatlan iskola. Tehát a többség „szükséges rossz” nem lehet, hisz a nyílt Nyugat állmaiban is mindenütt több az osztatlan iskola, mint az osztatlan, a miképpen a világ minden országában több a kicsi falu, mint a nagy falu vagy a város.

Beszélhetnék még az osztatlan iskola kiváló nevető hatásáról is, amennyiben a tanuló a teljes iskolaköteles kort egy és ugyanazon tanító vez-tése alatt töli el, de ezuttal melőzöm, mert nem tartozik szorosan a tárgyamhoz. E helyett engedjek meg, hogy a felvetett kérdést világít-hassam meg a szociális oldaláról is. S hogy ebből a szempontból is bebizonyíthatas-am a kü-lön tanítás-terv fölöslegességét, vizsgáljuk meg a szülőket, a tanulókat és a tanítókat szempont-jából.

Magyarországon pénz és vérádját kicsi és nagy falu lakossága egyenlően fizeti s az ország minden terhében egyenlően kell osztozkodni mindenkinek; ki meri hát kétségbe vonni, hogy a jogokból is nem kell egyenlően osztozni? Már pedig ha a kicsi falu tanítója egyenlő képesítés és egyenlő fizetés mellett a polgár gyermekének sem köteles annyit adni a szellemi kincsekből, mint a népe-sebb helyiségek tanítója, akkor a polgárt megkarosítjuk. Es e megkarosítást éppen ott követjük el, ahol a legerényesebb, ahol a legkeserve-sebb.

Es ha a nevelés és tanítás terén karosítjuk a polgárt, vajjon az igaz karvallozt nem az egész nemzet-e? Gondolják meg tehát nagyon azok az urak, hogy mit cselekszenek, akik az ország kulturáját a törvénytérítők kedvéért le akarják silyesztetni.

A tanulókat érdeke is tulajdonképpen a szülőket érdeke, mert a felsőbb oktatásnak alapvető munkálátát az elemi iskola végzi. A felsőbb iskolák tanítói részéről itt-ott eddig is felhangzott a panasz, hogy az elemi iskola e munkálátát felel-tesen végzi, hát ezután ha az osztatlan iskola nem is lesz köteles annyit tanítani, mint az osztatlan, milyen lesz ez a vélemény? Már pedig az osztatlan iskolából nyert bizonyítványtál megfogjuk bélyegezni a tanulókat. A gimnázium, a polgári iskola előre is gyanus szemmel nézi az ilyen iskolai bizonyítványtál a tanulókat visszavetik. Ugy-e bár ez a tanuló az alkalommal nem a saját, hanem a randszer hibájának fog áldozatul esni? S mivel érdemelte ezt meg?

Gondoljátok meg hát ezt is tisztelt tanítás-terv készítő urak!

De menjünk tovább és nézzük meg a tanítókat érdeket is.

A tanítók közé már eddig is befészkelte magát egy szerencsétlen hóbori, s ez a nagyaaa. Törvényünk szerencsétlen alkotása az, hogy már bizonyos tanítói készséggel fejlődött ki. Ezt a készséglemet észre kellett venni a hivatalos világnak csak úgy, mint mindazoknak, akik mé-lyebben tekintettek a tanítói közszellembé.

— Nacsága kérem megszálltam a fánklisziet; fölve lesz-e vagy sültve?... A cejgot is fölforraltam tejben, a tojásokat megfőztem hozzá, a viz is forr neki, mibe elegendő cukrot tettem...

— Hagyjon föl ve! — Hát a pecsenyével mi van?

— A csibe is forr, most már csak le fog jönni a tolla.

— De Ludmilla, ne csináljon tréfát; hisz 10 óra lesz. Delre vendég jön. Csak siessen hogy mielőbb kész legyen...

— Nacsága kérem, a hol most voltam a gyermekek mellett, én csak sétálni szoktam; a ruhámat mosatták, vasaltatták az ebédet készen kaptam, nem is vigyáztam: hogyan főztek.

— Ne beszéljen sokat, iparkodjék!

— Drága nacságám, most látom: nem tudok főzni. Azt gondoltam, hogy fánkra soha sem kerül a sor.

— Menjen maga haszonlatlan!

— No megmondta az a segéd, aki contót hozott, hogy maga csak olyan nacsága, a ki soha contót nem fizet; kinek soha két hetes cselédje nincs. Kérdeztem: mit tegyek a fánkka? Rám bízta, mert maga sem tud főzni...

De erre már a sodrófa is forgolódott: — s ha nem jön a divatárúsnő, szomorú vége lett volna. Így Ludmilla elmenekült.

A divatárúsnőnek siet az urnó a kalapot átadni áttűzés végett, a alig ismer rá. A puderos doboz tartalma a fekete kalapon valóságos hófúvatot képzett. A szekrénye tárva; selyem ruhája végig öntve. A rémülettől majd oda lett! Csongetnek.

Jön a férj egy pár kedves vendéggel.

Eszébe jut szegény szánandó asszonykának, hogy hisz ő neki még ebédje sincs.

A kiaszszonyt tovább küldi. Most nem ér rá vele tárgyalni.

Első dolga: elővesz egy szakácskönyvet, hogy belőle hamar valamit készítsen.

Nem megy semmire.

Lesiet a házmeztérnőhöz; kéri: segíljen meg főzni; vendég lesz.

— De nagyságos asszonyom, kérem, féltizenkettőre az idő; most már minden késő; tessék a vendéglőből hozatni; még éppen anynyi időnk van, hogy a készet meghozhassuk...

Oh, oh! te szánandó emberke, kit elragadott a bajos alak, ki ékesen ül a lovon, szépen tejes-sze; blockin is, mint a villám úgy illan tovább; hajt is ha kell ügyesen... De szegény boldogtalan azt egyszer sem leste el: tud-e valamit sütni, főzni; ért-e legkevesebbet is a házi do'ghoz... Persze az mellékes — és roppant prózai.

Mikor Horváth látta, hogy kérése mitsem használ az asszony megmarad szilárdan elhatározása mellett, borzasztó elhatározás érlelődött meg benne. Revolvert vásárolt s este 6 óráig iddógált, aztán haza ment. Feleségét éppen lakasukon ére. Újból kérte: ne hagyja el, mi lesz vele asszony nélkül. Mikor neje a kérésre nem hált, lelkápta revolvert és rálőtt. A megsebesített asszony fölkurrott, kiment a szobából s a konyhába távolgott, majd visszafordult s akkor összeesett. Per másodperc múlva megszűnt élni. A gyilkos, férj most magára fordította a revolvert, de a legyver csütörtököt mondott Ekkor elővette kérészkését s ezzel a mellén több szurast ejtett, anélkül, hogy magát meg tudta volna ölni. A lövés zajára csakhamar összehajtották a szomszédok, majd megérkeztek a csend- és rendőrök és a batóság emberei is. Vérfagyasztó látvány táult szemök elé. Ott feküdt nagy vértócsában a szerencsétlen asszony, körülötte mindent pirosra fűtött a sebélő patakzó vér. Bent a szoba padlóján orrára bukva feküdt gyilkos ferje. Az orvosok intezkedésére a halottat a sümei kórház halottas kamrájába, gyilkosát pedig az egyik betegszobába szállították, ahol sebet kimosták és bevarrták.

Tanítók járási közgyűlése. A Zalamegyei Általános Tanítótestület keszthelyi járásköre nov. 29-én tartotta meg Keszthelyen özi rendes közgyűlését, mit istenítisztelet előzött meg. A megváltó beszédet Csathó Alajos mondotta, ki lendületes szavakkal üdvözölte a szép számban megjelent tanítókat. Vasary Kálmán keszthelyi tanító néhány 3. osztályú tanulóval tanította az egyszerű és bővített mondatot; ügyes előadása tanulságos eszmecserére adott alkalmat. Most következett a lénypon: Nagy Margitnak a padegyiai köréből tartott értekezése, melynek az új tanterv szolgálta kiinduló pontjaul. A vallásérköcsös neveléssel kapcsolatban — melyre mindig nagy súly helyezendő — a gyermekek rossz hajlamairól szól; alapos ismerettel fejtegeti: miképp kell ezeket kiirtani, nem különben, hogy mi mód vezet a gyermeki szív mevelésére és a szeretet apólására. Értekezése a teljes meggyőződés jellegét viseli magán, szívből jött, de szívhez is szólt, már t. i. a jelenlevő paedagogusok szívéhez. Közvetlen meleg és tartalmas volt, iralya választékos; kerdémele mellett a hallgatók tapsait. Joggal orakozik e szép felolva-óhoz Bérczi Bódog tanulmánya arról, hogy miképpen kell a gyermeki szeretetet a családban ápolni. E tanulmány is szép tudással, kiváló ielektani ismeret-ekkel irított. Ezek után Murai Lajos referát az országos tanítóbizottság utóbi üléséről. Miután az előadóknak jkényvi köszönetet szavaztak, az elnök tette meg jelenését, mely helyeslő tudomásul vétetett. Biró József az Eötvös-alap módosított alapszabályait olvasván meg fel, egy bizottság küldetett ki a korai segélygyűlet pénztárának megvizsgálására és ezzel a gyűlés véget ért.

Szenkénégygyár Dunántulon. A mult heten Tolnarmegyében járt Lónyai Sándor orsz. képviselő, az amerikai szőlőtelepek országos kormánybiztosa. Nits Istvan szőlőszeti és borászati felügyelővel átment Bonyhádra is, meit a kormány Nagy-Mányokon állami szenkénégygyarat akar felállítani. Ez a szenkénégygyár látná el az egész Dunántul és Pestvarmegye szük-églétét. Feleő Magyarországi részére pedig Nyitrai óhajj felállítani az állam új szenkénégygyarat s akkor a zalatnaival együtt három ily gyár fog működni az országban: s nem lesz szükség Franciaországból drága áron hozatni a szenkénégyget.

Csuda-kenyér. A csudatörténeteknek, úgy látszik, meg nincs vége; a legújabb csuda Szokolyon egy szegény cseléd asszony kenyerével történt meg. Szokolyon es az egész vidéken is arról a kenyerről beszélnek az emberek, amelyik csudálatos módon szénfekete lett. Egy szokolyi béres felesége a heten kenyeret sütött ábból a lisztből, amiből rendszeren készített. A tészta-zakajtásnál azonban valami nem tetszett az asszonynak, e miatt aztán istentelen kamólásra fakadt, s ektelen szidalmakat szórt a kenyérre, míg a kemencebe rakta. Mikor ezután rendes idő múlva ki-zedte a kenyereket és felvágott egyet: az tiszta szénfekete volt. Így mind az öt kenyér. A cipő azonban rendes volt. — Hogy el ne vesszen a kenyér, a moslékba tette s disznójainak akarta adni. Ekkor megrémülve azt látta, hogy egészen meggyörösödött s olyan, miutha véres volna. Ennek persze hamar hire

ment. Azóta nagyon sokan járnak a feke kenyér csudájára és egészen széthordták a csuda-kenyereket. Hogy miért lett fekete a kenyér: azt még nem tudják. A nép azt hiszi, hogy az asszony istenkáromlása okozta a csudát.

Beszűntetett bucsui vásárok. Ős idők óta a bucsui alkalmával az ünneplő községben valóságos nagy vásárokat tartotak. A m. kir. kereskedelmi miniszter most véget vet ezeknek a vásároknak. Kőrrendeletben tudatja a vármegye törvényhatóságával, hogy az eddig divánban volt bucsui-vásárokat egyszer és mindenkorra beszőntette. Így tehát bucsui alkalmával nem lesz szabad többé semmiféle árucikket kirakni és árulni.

Agyonütötte a szűfa. Egyházas-Ozgyán-Bükk község eidejében november 29-én két ember vágta a fát, s nagy erőfeszítéssel aprózták meg kétfelől a törvet eles fejszével és mikor már éppen a ledöntésre került a sor, egy Őri Őrsz névű asszony járkált arra felé, aprólt szédgetve. A két fejszés rárivalt, hogy ne közelítsen oda, mert mindjárt ledől a fa. Őri Őrsz nem hitt a szónak s abban a percben nagy zűgással recsegéssel omlott alá a hatalmas bükk s az asszonyt úgy oda apította, mint a palacsintát.

Egy seb következménye.

Salindre ur, a ki Saint-Florent-sur-Auzonnetben (Gard) lakik, erőteljes egészséges ember volt minden tekintetben; minden betegségről ment volt egész ötvenhét éves koráig, a midőn egy a lábászárán kapott seb következtében egészsége rűnkodtatást szenvedett s aggodalmat okozó állapotha jutott. Ez a seb nyomorékká tette és kénytelen volt menekő használni. De vajon mitől lett reumás ő, ki sola fájdalmat nem érezett. Miért kapott, aki mindig jól volt, izombetegséget? Ert nem nehis megmagyarázni. A vér feloszlása jöhetett létre ezáltal, hogy a levegő egyes alkotórészei a sebbe hatoltak. Kétségkívül, ez a seb volt oka a betegség keletkezésének, a melyre az illető vagy örökösödési vagy a születésnél fogva predestinálva volt. Egész természetesen az első jelöklő következtetés, hogy a vért kell helyreállítani s az izm- és idegek megerősítést kell célni kitítani, ha eredményt akarnak elérni. A Pink-pilula való arra, hogy gyógyulást idézzen elő. Salindre Lajos ur e tárgyban a következő irásbeli bizonyítvánnyal szolgál:

— 1886-ban anyyra vasszedelmes sebet kaptam lábászárán, hogy nyomorék maradtam. Kénytelen voltam menekő járni. Eddig sohasem voltam beteg, de attól fogva renmas fájdalom gyötört, a mely csak súlyosbította helyzetemet s szörnyű kínokat okozott. Lassanként teljes izombetegséget vált rajtam erő. Sokáig szenvedtem s semmi sem adott enyhelet. Egy napon a Pink-pilula használatára határoztam el magamat és lassan-lassan teljes változás jött bennem létre. Fájdalmam teljesen megszűnt és betegségből emléknél egyéb nem maradt. Ma, bár nyomorék vagyok, az élet kedvelő ridég nekem, mert többé nem szenvedek.

A Pink-pilula hatással vannak minden oly betegségnél, a mely a vér rossz állapotának következménye és eredménye van a reuma idegbetegség, sárgaság, változás és több betegség következménye ellen. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt Magyarországi díjostár: TORÓK JÓZSEF gyógyszerárában, Budapest, Király-utca 12.

Színészet.

Szombaton: Blumenthal és Kadelburg „Az aranykakas” című vígjátékának bemutatója nagy közönséget vonzott a színházba. A darab, mely egy háromévi tartó per reminiscenciájával kezdődik, három hazasággal záródik. Ami eköben történik, úgy szólván semmi és a közönség mégis pompásan mulatott sőt bátran mondhatjuk, hogy az eddigi előadások közt egyedül ez reszesült osztályon tisztesben. Tisztaé az erdem, hogy ez így történt. Az ő Dachselmayerre olyan kabinet-alakítás, hogy bármely fővárosi művészek dicseretére válnek és mint-hogy majdnem az egész darabot Dachselmayer viszi, ebben találjuk az előadás nagy sikerét. A fogadásnál Sz. Herczy Erzsé ada elég szép sikerrel. Torday Béla igen jó tőpnceér volt, de utóvégre most már arról is szeretnénk meggyőödni, hogy milyen tenorista? Tuboly Klementin (Dachselmayer leánya) eleme a dráma és így az aranykakas nem igen nyújtott neki alkalmat szép tehetségének ervényesítésére. Szabó Ferenc (Gyárfás ügyvéd) jól végezte ügyeit, Kövy Kornél igen kedvesen selypített, Gabányi (Millet Ottó) eredménytel udvarolt.

Nagy Gyula (Horváth tanár) igen éléken emlékeztetett bennünket Sanyaru Vendelre, pedig a kettő közt nagy a különbség, mert Horváth nagyon meg volt elégedve a sorsával, míg Sanyaru folyvást sópánkodik. Mivel pedig ez így van: jó lesz, ha Nagy Gyula is tesz e kettő közt némi különbséget, mely ez este csak egy orrbosszban nyilvánult. Sárközy (Flóris koldus) elég jól harmonikált, Kövy Juliska (Flóris unokahuga) annak megfelelően énekel.

Vasárnap d. n. volt az első ifjúsági előadás. Bánk bánt adták. A szereplők tán még soha annyit tapot nem kaptak mint ez alkalommal. Az ifjúság mely szűlőléig meg tömte a színházat, lelkesen tapsolt Tuboly Klementinnel (Melinda) és Szabó Ferencnek (Bánk-bán). Mindkettőn alaposan rá is szolgáltak az ifjúság lelkes tüntetéseire, mert hávvel és nagy ambícióval játsztak. Tisztaé (Tiborc), Gabányi (Biberach) szintén sok tapsot kaptak. Gabányi ezeket csak azzal érdemelte ki, hogy iparkodott szerepének megfelelni. A többi szereplők közül megemlítjük: Sárközy (II. Endre), P. Nagy Linda (Gertrudis), Torday (Otto herceg) és Halmay (Petur bán).

Vasárnap este: Sulamithot ismételték. A közönség érdekődése a darab iránt már megcsappant.

Hétfőn: „Az aranylakodalom” a tavaszi szezon elágerje adatott zónaelőadásban. A főbb szerepek a régiak kezében voltak; csak Katalin szerepét vette át Tuboly Klementin Herczy Erzsé. De ez a csere nem vált az előadás előnyére, mely egészen véve sem tette most az a hatást, mint a tavaszi évadban.

Kedden: folyó hó 25-én „A teknős béka” francia bohózosat vígjáték került itt előszőr színre. — A nagyszámú közönség lezúlti várakozással nézett az előadás ele és ha végig elég jól mulatott is a pongyola francia pikanterián, az mégis csak egy zűyöng darab impresszióját keltette. Nem találuk egy szerepben sem az egyéni jellem természetes nyilvánulását. A vígjáték tárgya egy igen erőteltetett mese, melyben a cím játszva éppenséggel a legkisebb szerepet. A főszereplők: Champalier (Haima) öte telhetőség, jól állta meg helyét, partnerje Leonie (Tuboly) szép játékaival most is lekötötte figyelmünket. Adolphe, (Gabányi) ismét megmutatta, hogy szerepelt nagy szorgalommal tanulja. Csak kissé kevesebbet mókáztek. Jámard (Nagy Gyula) ügyvédje eltekintve túlélné mozdulataitól, elég jó volt. Briquet [Szabó] jobb is lehetett volna. Juliette (Kövy Kornél) ma kellő komolysággal felelt meg szerepének Giboulean fogadás (Tisztaé) is iparkodott a közönséget mulattatni. Angéla azobalány [Kövy Juliska] igen jól festett, és talpra evett kis szerepében jó benyomást keltett Lemarquainé (Szepesi Paula) Gibouleané, [P. Nagy Linda] Signol orvos (Torday B.) és a többi szereplők is igyekeztek a darab sikeréhez hozzájárulni.

Szerdán: „Gésák”-at játszották. Erre visszatérünk.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonaüzletről. Az üzletmenet változatlanul lanyha, ambátor az arakban csökkenés nem állott be, sőt a mult hét óta néhány krajcárral javultak. Mai jegyzésünk: buza 7 frt 90., rozs 6 frt. árpa 6 frt, búkköny 5 frt 50, bab, fehér 6 frt 75, bab, tarka 5 frt 75, zab 4 frt 80.

CSARNOK.

Sz. G. emlékkönyvébe.

Mi nincs nekem, legyen meg nekod: Boldog, vidám s földi életed, Örök tavasz nyíljék szived felett Szép gyöngyvirág, ne lüss még zord telet!

Ne érje bu még gyenge kobaled, Sötét felhő ne fódje be egged, Elj boldogan s gyasos ég alatt, Hol bu s ég s kevés öröm fakad.

Feledd! feledd az élet fájdalmát! Mi más ottunk, mint csafia delibáb? Rózsát mutat s ha érte nyul kessed: Tövis szúrja meg mélyen szívedet.

Feledd! ha jobb; emlékem üd tova! Miattam? on! ne bánatos bu soha! — Bár fájni fog — fal-dj el engemet, Ha életed így tán boldogabb lehet.

Vagy egykoron, ha búsok egy társ
Még búsok egy nap hajnalán:
E nap legyen még egy örök napom,
E s földet azt szívemem itt hagyom.

Csote F. Alberik.

Meráni levél.

Közi: Fehér Lipót.

Szép napos idő volt és így a vadregényes tájat, melyen keresztül a vonat haladt, derült, mosolygó alakjában csodálhattam. Kihajoltam gyakran a borci ablakban, hogy egy-egy kimondhatatlan szépséget, testőli képen tovább nyugtassam mohó tekintetem és jól emlékezetembe vessem a csodaszép táj prizéleteket.

Folyton a Dráva partján halad a vonat, ha el is tér egy kis kerülőre, csakhamar ismét vízszintre, kísérő folyton még csak kis patak válik az erő folyóból, melyet nagy hosszú vashidak szelnek át alsó folyásánál, míg csak ki-ebb nem lesz mint a mi Principális kanálunk.

Villach után pillantottam meg legelőször a boldog hegyormokot a nemokára a kopár dolomitok aljának robogott tovább a vonat. Szűk hegytorokban, majd kiszélesedő napsugaras völgyben, rohanó folyó-ka partján, alagutakon keresztül vesegett az út, melyen alkalmas volt megcsodálhatni a dicső természet-fenséges nagyszerűségét. Szorongó érsek fogta el keblemet az égbenyűlő tróli hegyvölgyek között. Mily parányi, mily nyomorúságos az ember a nagy természet e műveinek kepeit, és mégis igába hajlja az ember a természet alkotását, csak a nyával kiaknázta a bércek méhéből azoknak kincseit, malomokat rak a folyóra és feldo gortatja vele a lenyvesek termékeit.

Akaratlanul eszembe jutottak a nagy német költő szavai:

Woitählig ist des Feuers Macht,
Wenn sie der Mensch berührt, bewacht:

Doch schrecklich wird die Himmelskraft,
Wenn sie der Fesseln sich entrafft.

Igen kiaknázta a parányi ember a bércek kincseit, a igába hajja a rohanó folyót.

De a bányák mélyén, ott leselkedik mindig a bányaleg, a csak némi szívtartatlanság sok emberéletbe kerülhet; jön idő midon hatalmas lavinak pördölnek le a hegyóriásokról, zúzza pozitíva embert, állatot és hányszor szakítja el bilincsel a rohanó ár, maga alá temetve és elsodorva minden emberi alkotást.

Vajjon nem-e a természet bosszúja ez, vajjon nem-e az elemek felházdá-va az emberi erőszak az ember által elszegvedett rabizoltság ellen?

A gőzmozdony éles fűtője, mely sokszoros viaszngot veri a hegytorokban, felriasztott gondolatimból. Bazen város indóházába robogott be a vonat. At kellett szállnom a Bazen-Meráni vasút egyik kocsijába. A bizeni indóházat elhagyva, az Eisech folyó, majd később az Eisech partján halad a vonat, űde szőlőültetvények és gyümölcsösök között. A háttérrel jobbról is balról is égbenyűlő hatalmas hegyek képezik. Gyakran feltűnnek egy egy sziklás agaskodó középkori lovagvár romjai, majd pedig szintén régi várak teljes ép-egben így Sigmundskron, Greifenstein, Hohen Eppan, Korb, Boymont, Warth, Altenburg és más szüntalan váromlások.

Végre tellemes emlékedésű hegyvidalon amphitraliszzerű emelkedéssel előbűnik Meran répkastélyával és modern villáival, teljes dél-szerű pompájában és szépségében. Untermais állomás mellett elhagyja a vonat az Eisech folyót és magas föltésen át a Passer hídján keresztül vezetve, Merán állomásra jut. Elragadó szépséjű körkép tárul a szem elé. Delen a Mendel hegyfölcsoportja Gan. uocsalmita imponáló kép; átlátszó kékességben akad meg a tekintet Weisshorn Schanzhorn és a fleinsai hegyormok óriás tömegében; a közelben az Ifinger, Muthspitze és a Marlinger Berg méltóságosan emelkednek a felbűkbe, lábukat szűlő űltetvények és gesztenyeerdők szegélyezik. Az állomás azon helyen épült, hol egykoron a munda szerint Lauris király űltetöz kertjét épölt. — Az in dóház maga nem oly nagy, hol Kanizsa állomá- sá, de villamos világításal és rendkívül nagy személyforgalommal bír a fűrdő szezon a st. A kijárat előtt vagy húsz oszlopban, és roppant sokaságú kő és egyfogatu bérceket varja az utasokat. A hordárok hosszú sorfaiat képeznek.

(Folyt. köv.)

6224. tk. 899. sz. 364-1
Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi. osztálya részéről közhírré tételik, hogy Berger Adolf nagykanizsai lakos végrehajtónak Benkő József végrehajtást szenvedő nkanizsai lakos elleni 300 frt tőke, ennek 1899. márciu. hó 22. napjától járó 5% kamatai 25 frt 75 kr. per, 9 frt 75 kr. végrehajtás kérelmi, 10 frt 35 kr. jelenlegi s a még felmerülő költségek iranti végrehajái ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a nkanizsai 1581. sz. tjkvben + 393. hrz. alatt Benkő József és neje Horváth Mikulcz Kati tulajdonul felvett 102. népszoraszó ház, udvar, kert 1053 frt becsértékben az 1881. évi LX. t. c. 156. § c.) pontja értelmében egészen

1899. évi decz. hó 19-ik napján d. e. 10 órakor

ezen tkvi hatóság hiv. helyiségében dr. Rothchild Samu felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog. Kiküldési ár a fentebb kitelt becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint tkvi. hatóságnál 1899. évi október hó 5. napján.

GOZONY. kir. tvszéki albiró.

5897 tk. 99 365-1

Arverési hirdetmény.

A nkanizsai kir. tvszék telekvi. osztálya részéről közhírré tételik, hogy Reichenfeld Ignác fia nkanizsai bej. kereskedőség végrehajtónak Schubert Karoly végrehajtást szenvedő velsei lakos elleni 15 frt tőke, ennek 1896. szept. 1-től járó 8% kamatai, 3 frt 50 kr. per, 2 frt 60 kr. végrehajtás kérelmi, 7 frt 65 kr. jelenlegi és a még felmerülő költségek iranti végrehajási ügyében a fent nevezett kir. tvszék területéhez tartozó a geisei 165. sz. tjkvben + 1270 hrz. alatt felvett öreghegyi szőlőnek Schubert Karolyt illető s 301 trira becsült $\frac{2}{3}$ része s. u. azon tjkvben + 1318 hrz. alatt felvett öreghegyi szőlő s pincének u. sz. illető s 229 trira becsült $\frac{2}{3}$ része

1899. évi december hó 12. napján d. e. 10 órakor

Geise községhezánál Dr. Dick József felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kiküldési ár a fentebb kitelt becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint tkvi. hatóságnál, 1899. évi szept. hó 22. napján.

GOZONY kir. tvrv. albiró.

Richter-lék

Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziészert elcettált az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be- dörzsölésként alkalmazták kőrsvényből, csúszni, tagzsárgatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bebizonyosított és mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony- Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszert háziészert, melynek egy háziészertben sem kellene hiányozni 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenként árban majdom minden gyógyszerárban kicéltet- ben van; főraktár: Török József gyógy- szerészettel Budapestben. Berácsítás alkalmá- val igen óvatossá legyünk, mert több kicélt- bértéki utazást van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget "Horgony" védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT es. és kir. udvari szállító.

Kérje

The Continental
a Bodega Company.

világhírű spanyol és portugál borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedé- sekben, valamint poharaként az előkelőbb szállodák kávéházak és vendéglőkben.

Kaphatók Nagykanizsán:
ROSENFELD ADOLF és FIA cégnél.

Ki akar 400 márkát

kavonkat könnyen, tisztasággal és riskó nélkül ke- resni? Tudassa címét azonnal levélbűlyggel telma- rra V. 24 sz. alatt M. F. Wojtan, hirdetési irodával, L-ipsig-Útca 24.

Igen sok külföldi francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva 256-40

FIATAL EMBEREK részére
csőbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a

a legcélszerűbb és legjobb a

Santal-Egger

alkalmazás, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr.; porán bérmentve, s pénz előleges bektűdése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a Nádorhoz
BUDAPEST,
VI. Váci-körut 17.

Szerkesztőség:
Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta délután 4-5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.)
Félévre 6 korona (3 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.)

Nyitótér petítora 10 krajczár.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésében intézendők.

Bármentetlen levelek csak ismert hasznából fogadhatók el.

Egyes szám ára 10 krajczár

Nagy-Kanizsa. 1899.

Felelős szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, december 10.

Társadalmi kollektivismusz.

(Dr. Cz. G.) Nem szeretek a már egyszer elmondottakra visszatérni, mert az olvasó közönségem nem érdeklődik az egyféle témának örökös pengelése. Ha tehát most újból *asztaltársaságokról* értekezném, argumentumaimat újból kellene feltálatnom: miért kellene a modern korban asztaltársaságok?

Szembe kell szállnom azonban egy határozottan nagy gondolati tévedéssel, melylyel gyakran találkozunk különösen vidéki lapok cikkeiben, de okos emberek fejében is, s melyet a „Zala”-nak 98. sz. vezércikkelye mellesleg szintén érint. A kollektivismusz gondolata ez, Comtenak, a nagy francia bölcselőnek és a nyomában keltekezett iskoláknak tévedése, a mely a tömegek egyformásítására, az egyéni érték devalválására s arra törekszik, hogy statisztikai számok és átlalok szerint rendezkedjék a társadalmi élet.

A tömeges termelés, a gépekkel való tömeges munkálkodás, az embereknek egy kaptafára való nevelése, a különösnek, eredetinek lerontása a köznek, közönséges-

nek és átlagosnak érdekében a talentumnak a szellemi átlalok arányával való visszaszorítása, tehetségeknek parancsok lezavartatása, a kaszárnyarendszer, kis nemzetek elyomatása s a nagy népek telhetetlensége, a pangermanizmus, pananglikanizmus, panromanizmus, szlavizmus, sovinizmus és más izmusokra végződő hóbort, mely az egyféleségnek terjesztését irta zászlójára — mind a társadalmi kollektivismusz rovatába tartoznak.

Tényleg ugyan a dolog, hogy amint nem születünk egyféléknek, mert még testvérek között is homlokegyenest ellenkező ellentétes jellemekkel találkozunk; a mint nincsenek egyféle ember- s növényfajok, hanem rendkívül nagy a változatosság emberben, növényben, állatban, tájékbán: így a társadalmi életet sem szabad egy keretbe szorítani. Minden oly törekvés tehát, mely a szegényt a gazdaggal, a tudatlant az okossal, az erkölcsőt a szánnyal, a szerényebbet a gőgössel össze akarja hozni s egymással kiegyenlíteni: meddő, hiabavaló vállalkozás; szép, ideális, de ezen a földön soha be nem következő állapot.

De nem is kívánatos állapot! Mert semmiféle eszme nem örökéletű és semmiféle individualitás nem szolgálhat örök mintaképül a többieknek, kiknek épp oly joguk van egyéniségük érvényesítésére, mint annak, aki saját egyéniségét gondolkodását akarná feltolni követendő mintául a többieknek.

Legyen a földön sokféle, mint réten a virág; ne legyen a társadalom egyféle, mint a kukoricával vagy lóherével bevetett szántól. Ebben rejlik az élet gyönyörűsége, ez ösztönöztet a munkának, a törekvésnek; ez ébresztet a gondolatok és ideálok miradjainak, melyek egymással küzdve, viaskodva a jobbnak, tökéletesebbnek boldogulását és megmaradását biztosítják.

Részemről azoknak adok igazat, kik a nagy emberi társadalmak, kisebb munkakörök egyetemének egyetartják.

Mind egyik ember keresse fel tehát a tehetségének s hivatásának megfelelő munka- és társaskört; erősödjenek a kis körök a nagyobbak keretében. De ne avatkozzék a cszmadia a diplomáciába, a politikába, melyekhez jogvégtelenség, törénelmi

TARCA.

Egy kisdedhez.

Jer, jer az ölembé édes kis gyermekem!
A te szereteted legiztatóbb szereltem.
Minden csunya, rideg ezen a világon,
Csak te vagy tiszta, mint harmat a virágon!

Beszédes szemedből ártatlanság ragyog,
En meg olyan bűnös, olyan vétkecs vagyok!
Zaklató szenvedély, vad, szilaj vágy sodra
Ragadott magával le a sárba, porba.

Neked még a gyom is illatozó virág,
Nekem olyan borús, oly sötét a világ!
Gond szántja lelkemet, képem bus, halovány;
Te oly vidám vagy, mint gondtalan csalogány.

Angyal vagy, őrangyal; ha csak róad nések.
Megtisztul a szívem, elkerül a véték;
Távolok a gond is, rám száll édes béke,
Áldjon meg az Isten ezerszer is érte!

Óh jöjj az ölembé, édes kis gyermekem!
A te szereteted legiztatóbb szereltem.
Minden csunya, rideg ezen a világon,
Csak te vagy tiszta, mint harmat a virágon!

Gergely Sándor

Az elhalasztott lövés.

I.

Csoboth Miklós, a királyi hercegi uradalom vadásza, csendesben bandukolt a rengeteg hatalmas lái között heza fele.

Az áldozó nap sugarai csak gyengén szűrődtek át a hatalmas sűrű lomboszáron. Egyre gyengült a fény; végre már teljes esti homály lefedte az erdőnek vastag levélre eggy borított talajára.

A vadász csendesen, gondolatokba mélyedten, lépdelt. Lepeteinek zaját teljesen elfojtatta a süppedékes talaj.

Mire kiért a rengeteg szélére, már a nyílt mezőkön is az alkonyat felhomálya derengett csak. Kissé megállott; megdörzsölte szeméit, mert az erdő sötétsége után még ez a kis derengő világság is szokatlan volt neki.

Elnézett lakára felé, mely csak néhány 100 lépésnyire állott tőle, szintén az erdőszelen.

Hangtalan volt az egész vidék. A sötét mező tulsó széléről ringott el csak hozzá egy-egy emberi hang. Ott dolgoztak cselédjei a „vadász-földön.”

Puskáját leakasztotta válláról; rátámaszkodott s úgy nézett repkénynyel befutott csendes laka felé.

Elgondolta, hogy abban a rengeteg szélén álló hajlékban most egy lélek sincs az ő aranyos feleségén kívül. Milyen csodás hatalom is az a szerelem! Mekkora bátorsággal vértetzi föl es mekkora lemondásra képesít a gyenge nő szívét is!

Egy nő, aki életét folyton társaságban töltötte, aki megszokta a társas élet örömeit.

Élénk változatot, akinek szíve ott az ember zaj közepette is megremegett, ha valahol egyedülsgben érte az alkony most ebben a kis csendes, emberlátogatatlan tanyában félnapokat tölt egyedül s eszébe sem jut, hogy telnie is kelene; heteken át ki sem mozdul ebből az egyhangú zajtalan, halgatag világba és rá sem gondol, hogy alig egy óra-jarásnyira van csak attól a másik világtól, ahol két esatendő előtt még öt olyan zajosan ünneltek. Bizony nagy hatalom, csodás nagy hatalom a szerelem!

Ezt gondolta magában Csoboth Miklós, míg meglepedéstől, boldogságtól ragyogó szeméinek sugarai ott pihentek az ő csendes édes paradicsomi tanyáján.

Egyszerre csak mintha valami varatlan baj érte volna, arca elkomorult, kezébe kapta legyverét és erősen összevont szemekkel figyelve nézett, mint mikor vadzörgésre figyel a vadász.

Kisse hallgatózott, aután gyorsított léptekkel sietett lakasa felé.

Más or, mihelyt a hajlék közelébe ért, eleje szokott futni az ő aranyos kis lúskája, a szép reményes anyó. Most a ház küszöbére lépett már, mikor észre vette.

A vadász fűrkész szemekkel, bizonyosan nézett feleségére, aki zajtalan állott! Egészen kikölkentette szerepéből férjnek szokottan hangulata

— Jaj be furcsa róad van, Miklóskám? Valami kellemetlenségem volt tán? Ilyen arca

Butor
áruháza

WEISS JAQUES Nagy-Kanizsán
Teljes salon, ebédlő és hálószoba berendezések

Nagyon szolid kiszolgálás, mérsékelt árak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Képs árjegyzék, rajz és költségvetés kívánatra ingyen.

és bölcséleti tudás kell; viszont ne kellenek ellenkedjék a jogász, bölcselő impraktikus tudásával oly ipari dolgokban, melyekhez nem ért, s ne igyekezzen elméleti tudásával irányítani azokat, kiknek tudásuk, egyéni értékük és érdekközösségük a gyakorlati munkában központosul.

A társadalmi élet egészséges fejlődése megköveteli, hogy az életnek, földi szükségleteknek sokoldalúsága és sokfélesége miatt e sokféleséget szolgáló kis körök gyarapodjanak és szaporodjanak. A talentumnak, vezérlo lelkeknek van azután fenntartva e kis kö-ök munkásságát egy mederbe terelni, magasabb cél elérésére összegezni. Ez az államférfiaknak, nagymbereknek és gondolkodóknak dolga. A kisember maradjon meg a maga körében, sűk látókörével, tudásával; ne próbálja meg a nagy társadalmat irányítani, a mint nem vehette figyelembe a mesebeli hangyának okos tanácsait az egyszeri erdész, hogy csak a fiatal fákat vágassa ki, mert vén tölgyek odvai hangyabolyoknak szolgálnak menedékül.

A társadalmi tagoltság ezek után nem nagy baj. Csak az a baj, ha egyféle állású, miveltségű osztály emberek is különködnek és elszigetelten élnek. Izolált munka nem lehet intenzív, nem válik tehát teljes mértékben sem az egyesnek, sem a többségnek hasznára.

De viszont az élére allított, tulhajtott kollektivizmus, mely mindent egy kalap alá akarna hozni, oly hiábavaló fáradozás, mint az alkimistáknak a munkája, kik mindenfélenek összeolvasztásából aranyat akartak csinálni.

Országgyűlés.

December 6.

Nyugodt és zajtalan a terem. Az elnöki csempetyűnek, a melyet ma Dániel Gabor kezel,

nem akad dolga és nem csinál hullámokat új. Zichy János gróf beszéde sem, a ki a néppárt álláspontjának kifejtésével ma megkezdte a kvóta-vita folytatását.

Pártja elfozadta volna a javaslatot, de miután a kormány egész terjedelmében magáévá tette a bizottság álláspontját és indítékait: most már nem teheti ezt és nem járul hozzá általánosságban sem.

A rövid beszéd után, melyet zajosan megheyleselt a néppárt; egy hosszú beszéd következett. Komjáthy Béla állt szólásra. Azt fejtegette bevezetésül, hogy nálunk hamisan szolgálják a lojalitást; mert a nemzeti érület érvényesülését mindig szembe helyezik vele és a politikai boldogulás ára a nemzeti érzés feláldozása.

A dualizmus Ausztriát dédelgeti, nekünk csak az jut belőle, hogy fizetünk. Fizetjük annak költségeit, hogy Auszria még össze nem omlott. Ez nem igazság. Fizeszen minden állam a közönségeért annyit, amennyi haszna van belőle.

Beszéde havében egészen a saját pártja felé fordult Komjáthy Béla. Azok felé, akik a háta mögött ültek. A jobboldalra alig jutott el hangja. A miniszterelnök, a ki nagy figyelemmel hallgatta, közbe is szólt.

— En is szeretném hallani!

Haragos arccal fordul meg Komjáthy, a ki nem értette meg a miniszterelnök szavát.

— Mit kíván a miniszterelnök ur?! dörög.

— Hallani szeretném a képviselő urat, — mondja Széll Kálmán, — már pedig ha elfordul nem hallom.

Komjáthy arcáról elsimulnak a haragos redők.

Ehhez a kívánsághoz bizony joga van a miniszterelnöknek. Most már előre fordulva mondta el kifogásait és aggodalmait. A közösség olyan áldozatokat ró a nemzetre, melyekről a kiegyezés megalkotói nem is álmodtak és nem is a pénzbeli áldozatok a leg súlyosabbak. Csalódások egész sorozata ért bennünket; de Ausztria mohósága véget nem ért.

Daniel alelnök öt percére felfüggesztette az ülést.

Szűnet után a most lefolyt kvótaharc lefolyását tárgyalja Komjáthy több tüzzel és pártfelei zajos tetszése között.

A párhivek megjelenezték a harmadfélórás beszédel. Mjutan pedig már egy óra mult és még két interpelláció is volt bejelentve, Justh Gyula beszédét holnapra halasztották.

Perényi Zsigmond báró volt az első interpelláló. Az Ujocsa és Ungmegyében jelentkező inségről szólt. A rutén-bizottság akciója nem járt kellő eredménnyel, a megyekre nézve. A meleghangú és formás indokló beszéd után interpellációt nyújtott be Perényi báró, a melyben a felsőmagyarországi inség enyhítésére és a Bereg megyében megkezdett segítőakciónak kiterjesztésére kéri a kormányt.

A második interpellációt Barta Ödön terjesztette elő és indokolta meg. Azt kéri a kormánytól, igaz-e az a hír, melyet ő képtelennek tart, hogy az átutalás január 1-vel életbe nem lép, hanem elhalasztatik. Van-e továbbá a kormánynak terve, mely a viszonyosság megsejtését megakadályozza?

A miniszterelnök tüstént válaszolt erre a kérdésre.

— Felesleges volt az az éles hang, amelyet a képviselő ur az indokolásban használt, mert a törvény végrehajtása nem pártkérdés. Az átutalási törvény szentesített törvény, a melyet kőszá hírek meg nem ingathatnak. Kőszá hírek támadhatnak, ilyeneket gyártani lehet, de ezek kompetensége csak nem merhető össze a törvénynyel? Az átutalás január 1-vel életbelép, mert életbe kell lépnie. Elhalasztásról nincs szó, ilyen tárgyalások nem folynak; az a képtelen hír, amit a képviselő ur is olyannak nevez, nemcsak képtelen, hanem valótlan is.

A miniszterelnök választ zugó helyeslés fogadták.

Barta Ödön azonban keveselte, mert a miniszterelnök nem válaszolt többre, mint amennyit — kérdezett volna. Ezért nem veszi tudomásul a választ.

Széll Kálmán miniszterelnök újra szóra kelt.

— Határozottabb választ, mint a melyet én adtam, senki sem kaphatott. Kijelenttem és kijelentem, hogy a törvény életbe lép, életbe kell lépnie; mert ha azt megakadályoznák, élni fogunk a retorzióval úgy, amint ezt az ország érdekeiben állónak találjuk.

A viharos tetszéssel fogadott kijelentés után nagy többséggel vették tudomásul a miniszterelnök választát.

December 7.

Csendben nyitja meg Tallian Béla alelnök az ülést.

Justh Gyulát szimpantikus érdeklődéssel fo-

még sohasem láttalak. Hát te így is tudsz nézni! — mondta a szép asszony és aggodalmasan nézett férjére.

Csoboth kissé szelidebb arccal vágott és felindulástól rekedtes hangon kérdezte:

— Csak egyedűr voltál?

A nő zavartan nézett férjére s habozva mondta:

— Hát, persze!... Ki lett volna nálam?

— Akkor csalódás volt az egész! — mondta a vadász mintegy magának mormolva.

— Láttál talán valakit? — kérdezte a nő és arca ijedtté, halványná lett.

— Igen, amint erre felé néztem, úgy tűnt föl az alkonyi homályban, miúta egy férfi-alak surrant volna ki innen, de — úgy látszik — csak káprázat volt.

— Persze, hogy csak káprázat lehetett! — mondta a nő és mosolyogva ölelte át férje nyakát.

Boldogan vonultak be a paradicsomi tanyába.

II.

Borongós, felhős delután van.

A ragyogó szép Csobothné a vadászak ablakában kötöget. Nyugtalanul tekintget ki. Ha a szél megzörrenti az ablak felé hajló repkényágakat, megrezzen, elsápad. Majd lábujjhegyen oda surran az ajtóhoz, megnézi, hogy jól be van-e tolvá, a zává.

Azután elvonul a szoba egyik szögletébe, az egyik szekrény mellé s ott kötöget szép csendesen.

Nemsokára kívül léptek zaja hallatszik. Koppognak az ajtón.

Iduska lélekzetvisszalöjtötten ül és szívére nyomja két kezét, hogy annak hangos dobogását csillítsa.

Megmozdul az ajtókilincs is egy erőteljes nyomásra.

— Terringetté! kiröpült a kis galamb! hallatszik egy csengő férfi hang.

A nő reszketve hallgat, és várja: mi fog történni.

Nem kell sokáig várnia. Hatalmas öblös hang hallatszik, a férje hangja.

— Jó napot kívánok, méltóságos uram!

A nő halálsápadt lesz; meg kell fogóznia a szekrénybe, hogy le ne szédüljön a székrol.

Mi fog most történni?!

— Ah jó napot, jó napot, Csoboth ur! — hallatszott az idegen férfi hangja. — Megakartam látogatni, de zárva találtam az ajtót.

— Ahol az ajtó zárva van, méltóságos uram, azt jelenti, hogy nincsenek otthon! — mondta erős, határozott hangon a vadász.

— Persze, persze! Hát hogy vagyunk a vadállománynyal?

— Nagyon rosszul. Sok az orvvadász.

— Persze, persze! Nagy baj az.

— De majd megrikítom őket.

— Nagyon helyes! Hát a faiskola diszlik?

— Igen szépen. Ha tetszik meglekolinthatjuk.

— Köszönöm. Igen, igen. Nos hát ha szives lesz megmutatni, engem nagyon érdekel.

Csobothné hallotta, hogy férje a szomszédos gróf csakugyan megindultak a faiskola felé.

Ez éppen azon az oldalon feküdt, amerre nem nem volt kilátás a vadász-laktól.

Iszonyu szorongással várta férje hazaérkezését. Az ajtót addig nem merte fölnyitni.

Körül-belül fél óra múlva lépteket hallott. Férje léptei voltak; megismerte. Rögtön kinyitotta az ajtót és röpködve ment eléje, mint egy megmenekült galamb.

— Csak hogy itt vagy édes Miklóskám! Ugy-e nem történt semmi? Ugy-e jól tettem, hogy bezártam az ajtót a gróf előtt.

— Jól tetted, angyalom! Hanem gyere be a hajékba; ott beszéljünk erről a dologról.

Bementek.

A férj letette legyverét; ölebe vette a kis remete-asszonyt; megsimogatta szeliden és így szólt hozzá: —

— Aranyos Idu-kám, most igérd meg, hogy minden kérdésemre őszintén fogsz felelni.

A nő rávetette férjére okos, elbűvölő szép szeméit és hami-itatlan asszony-politikával válaszolt.

— Megigérem, de te is megigéred, hogy nem fogsz a te remete-asszonyodra megharagudni.

— Megigérem, angyalom, megígérem! — mondta Csoboth, és magához ölelte a kis asszonykát.

— No jól van, akkor kérdezhetsz.

— Jó! Hát mond meg: itt volt-e nálad multkor a gróf, mikor én azt kérdeztem, hogy egyedül voltál-e?

— Itt volt.

gadja a pártja. Fejtegetéseinek hangjában objektív volt beszéde és argumentumai legszívesebben a kvótabizottság jelentéseiből a magyar bizottság üzeneteiből és Horánszky kvótatanulmányából szedegette.

Forró lett a hangulat és zajos lett a tetsző kedv, mikor Justh Gyula a többség előkelő tagjainak a válaszások alkalmával az ország súlyosabb megterhelése ellen tett nyilatkozataiból olvasott személyeseket. Zajgott a gunyos hoch és éljen, egy-egy citátumot meg is tapsoltak, de a kínos megütődés hangulata fogta el a Hazát, mikor Falk Miksa nevének említésénél Rakovszky István elkialtotta magát:

— Ennek soha se volt se elve, se jelleme!

Falk Miksa ebben a pillanatban nem volt a teremben. A váratlan inzultus, a mely a személyeskedés első szikráját röpítette a vitába, kellemtelenül érintette az egész Hazát, az elnök tüstént rendutasította Rakovszkyt, Justh Gyula pedig abbahagyta a személyeskedést és felejtette a beszédét, követelve a kormánytól, hogy új választás formájában kérdezze meg a nemzet véleményéről a kvótakérdésben. A pártlelei zajosan megéljenek.

A következő szónok a jobboldalról jelentkezett. Matlekovics Sándor állt szólasra, hogy igazolja a kvótabizottság megtámadott eljárását.

Most érdekes jelenet következett,

Rakovszky István kert szót.

— Sajnálattal értesülök, — mondotta, — hogy egy iménti közbeszólásomat tévesen értelmezték. Ki kell jelentenem, hogy a mit én Falk Miksára mondtam, annak politikai következettségére vonatkozott, benne a magánembert és annak jellemét bántani a legkevésbé sem kívántam.

Most Falk Miksa állt fel.

— Nem voltam jelen, — mondotta, — mikor az ellenem irányult közbeszólás elhangzott, a melyről annál nagyobb meglepetéssel értesültem, mert soha Rakovszky István képviselő urat személyesen nem ismerem, mindaz, a mit felele hallottam, a perlekt gentleman-re vala. Az elnök rendutasítás elvégzését adott a megtámadott képviselőnek és én a személyes ügyet Rakovszky képviselő urnak ezzel a lojalis nyilatkozattal, a melyet halával fogadok, elintéztnek tekintem.

Általános, zúzó helyeslés hangzott!

— De — folytatta megindult hangon Falk Miksa — engedj nekem meg egy megjegyzést. Mikor ez előtt évtizedekkel a magyar alkotmányról és parlamentarizmusról tisztelesdög-

ságot szenvedtem közönséges gonosztevők társaságában, a börtön falai között igazán nem gondoltam, hogy valaha ősz hajjal a magyar parlamentben a jellemfelelenség vadja ellen kelljen védekeznem.

Seregestül vették körül a Ház minden oldaláról Falk Miksát a gratulások. Az esők között volt Rakovszky maga. Bemutakozott az ősz politikusnak és — kéz a kézben — a két képviselő hoszára, barátosan beszélgetett egymással.

Igy végződött a kvótavita első személyes-ügye.

Közben szünetet adott az elnök, a mely után a függetlenségi gróf Benjovszky Sándor beszélt. Visszatartja a javaslatot.

Tollfuttában.

Suldenben az első delutánt pihené re fordítottuk. Mindegyiknek elkelt ez a kis pihenő.

Este 8 óra tájban (akkor éppen a szatuban voltunk, hol a berlini utjárs zongorajátékkal mulattatott bennünket) megperdült itt is valami rettenetshangu dobtele instrumentum, amivel az étkézési idő közeledését jelzik. Háromszor ismétlik ezt a jelzést bizonyos időközökben. A harmadik azt jelenti, hogy most már asztalhoz lehet ülni.

Ennek az instrumentumnak a használatából azt következtettem mindjárt, hogy sem Trafoiba, sem Suldenbe nem igen járhatnak zene-művészek; mert azok már régen kikészöböltették volna ezt a repeditafékkal versenyző jószágot és a kedves hangu havasi kürtöt ajánlották volna helyette.

A harmadik dobpergés után fölmenünk a közös étkezőbe, hol a főpécés elhelyezett bennünket.

Az esti ebéd jólizett. Utána pedig more patrio egy üveg terfani mellett kényelmesen „tisztizni“ kezdtrők. De hát az istenadta sok angiusa, német, franciája alig kapta be az utolsó falatot, mind egymásután vonult ki a teremből. Pedig bennünk igen erősen dolgozott a magyar virtus egy kis pezsgőre. Ott is maradtunk volna; hanem egyszer csak kezdtek oltogatni a villamos lámpákat.

Na hát akkor gyűrünk mi is!

Ott hagytuk az üres termet és lementünk a berlini „sógor“ után, aki szintén eltagadhatatlan nemzeti virtussal elmenekült a pezsgő elől. Mikor azonban az alsó termék egyikében az első „honi durranás“ megtörtént, Rothschild Samu va-

lahonnan előcipelte a bujkáló „sógort“ is, hogy kövesse uralkodója nemes példáját, igyek a magyarakért.

Most sem tudom: miért bujkált úgy elől. Mondhatom, hogy aztán tiszteletreméltó képességgel ivott.

Csakhamar meghitt és vidám lett a beszélgetés. Rátértünk a mi éjjeli tanyánkra, az *Englische Kirchére is*.

Hogy fogunk majd aludni abban a turisták számára berendezett kuzsárnai szobában?

Bejelentettük a berlini sógorunk, hogy Emil és én kegyetlenül szoktuk hazni a sziját, Samu csak *stimmöl*.

Kétségbe volt esve. Akkor ő nem tud aludni. Hanem aztán megnyugtattuk.

Ne aggodjék egy cseppet se! Van a magyar embernek menőszöze a horkolás ellen is. A *fűty*. Ha horkolni kezdünk s ez őt zavarni fogja, csak fűttenisen egyet. Mindjárt elcsendesülünk. E yébként — ha jól iszik a pezsgőből — ne aggodjék, nem fogja fölverni almából sem agyuzó sem menyődörgés.

Tíz-ez egy óráig maradtunk a fehé-asztal mellett s azután aludni mentünk.

Samu aludt el leelőbb. Alvása elég csendes volt. Csak néha hallá ott egy-egy kis pyöngő horkantást.

Emil és én nem aludtunk.

Egyszer csak hallunk alfe hangokat, mint amikor valaki hidegtől dermedező kezére lehel.

— Huhhh! Hühhh! Huhh! Hühhh!

— Mi az? — kérdi Emil csendes hangon.

Nem bírok felelni a visszafojtott nevetéstől; csak úgy döcögök az ágyban.

Kis szünet után megint hallá szit, most már gyorsabb tempóban:

— Huh! Hüh! Huh! Hüh!

— Megveszett ez a német? — kérdi Emil.

— Fűtyölni akar a jambur, de nem tud. — mondom én, amennyire a nevetéstől szólni bírok.

Erre aztán Emil is elkezd jóízűen nevetni és oda szól a terfainak:

— Ne erőkődjék, hiszen senkisé horkol; csak Rothschild *stimmöl*.

— Azt szeretném tudni: mit csinál szegény jambur, majd ha mi ketten ragyujunk! — mondom Emilnek, mire az még jobban elkezd kacagni.

Hát bizony szegény *Blumenreich* barátunknak azon az egész éjszakán nagyon kevés virag jutott ki az álmak világból; mert ahogy részint

— Azóta többször is?

— Többször is.

— Hogy miért nem mondtad meg nekem, ott tudom. Arra nézve nem is kerdezlek. Ismered természetet; megalartát kimélni valami nagy kelte mellenségtől.

Csobothné igenlő'eg ingatta fejét.

— Csak azt mondd meg őszintén angyalom, hogy miként viselkedett veled szemben.

— Mindig igen udvarian, csak legutóbb volt viselete kérteltemű, majdnem sérő. Azért zártam be előle az ajtót.

Csobothnak minden csopp vére fejébe lólt. Arca szinte lángolt; szemei dűzkönsen égtek.

— Kösönöm, kicsikem, kösönöm! — mondotta és reszkető ajakkal csókoltá homlokon nejét.

III.

A rengeteg csendes. Csak egy-egy hatalmas ragadozó-madar suhan át a sudár tölgyek fölött; az tőri meg a csendet. A völgy pázsitan kis özikék legelesztek s föl-fölk phodjak okos fejecskéiket, ha valami nezt ballanak.

Egyszerre csak sebes iramodással tűnnek el a rengeteg sűrűjében.

A tiztáson megjelen a gróf alakja. Egyedül jön vadász öltözetben. Puskáját hanyagul lóbálja vállán. Elmélazva lépeget s egy-egy mosoly játszik ajkai körül.

— Jó napot, gróf ur — hallatsz-k egy erőteljes hang.

Az egyik fa mellől kilép Csoboth Miklós.

A gróf megrezzen és zavartan fogadjá a köszönést.

— Jó napot, jó napot! Nem haragszik meg, hogy olyan sokszor járok a maguk revírjében?

Csoboth nem válaszolt a gróf kérdésére, hanem eléje állt, mint egy rettenetes itélő bíró és így szolt:

— Gróf ur, ön férfi és ovagias ember. Nem fogja eltagadni, hogy nőmmel szemben tiszteletlenül viselkedett. Nagyon jól tudom, hogy ezért jogom és ötlestemem lett volna önöt a lovagiaság formái szerint elégtételt kérni. De én nem válaszoltam ezt a szokásos módot, mert azzal csak kettőnk ügye nyert volna, elintézés; nőmet pedig bcsületében beszennyezte volna. Így senkisé tudja kívülről, hogy mi történt; úgy mindenkinek többet tudott volna, mint amennyi történt. Tehát egy tőrek a becsületes hírnagy, aki vel-tlenül az-én feleségem, a t követeli, hogy mi a lovagiaság szabályaitól eltérve, teljesen négy-sz közöt intézzük el ez ügyet. Ön jó öv, én is az vagyok. Tessék indulni! Én itt megálok. Ahol ön megáll, majd az lesz a másik pont. Az első lövés az öné.

Olyan határozottan mondta a vadász e szavakat, hogy a gróf szinte gopiesen engedelmessékedt. Megindult.

Körülbelül 200 lépésnyi távolságban mezállott és megfordult.

A vadász a tisztás másik részén állott mozdulatlanul.

— Löhet gróf ur! — mondta erőlyesen és egyelen arcizma sem randult meg.

A gróf felemeite legyverét; előzött.

A legyver elődördült s a golyó sűrűlve c-aptá le a vadász kalapját.

A gróf halálsápadtan meresztette szemeit a vadászra és várt a lövésre.

A vadász leer szlette legyverét.

— A becsületnek eleget tettünk, gróf ur. De ne feledje, hogy én a felelettel adós maradtam. Most már teljesen öntől függ, hogy ez a golyó legyveremben maradjon.

Föltette kalapját és neki indult a rengeteg jaratlan ujanak.

IV.

Egy hét múlva, mikor Csoboth hazá ment, n-je terdre roskadt előle.

— Miklós, életem, menjünk el innen! A gróf ma rám akarta tőri az ajtót.

Masnap a rengetegben megint egy lövés dördült el. Azután ujra csendes, hangtalan lett minden a paradicsomi tanya körül.

A grótot holtan találták meg a királylaki erdőben.

keknek és betegeknek orvosi-ig általánosan ajánlatik. Egyesíti a babbé kedvelt izletingerét a házi malata-készítmények egészségileg oly fontos utajodonságaival és ebben nyugszik a valódi Kathreiner-kávénak nagy értéke és ha-sonlíthatatlan előnye minden kávéivóra, de különösen minden családré nézve. Mindenütt kap-ható, de csupán az eredeti csomagokban valódi, Kreipp plébános aroképével, mint védjeggyel és a "Kathreiner" névvel. Erre különösen kell figyelni, mert a kély értéket utánzókat gyakran hamisít, nyitott Kathreiner-kávé" gyanánt je-lentkznek, ami tehát a legsajátabb érdekünkben mindig vis-z utasítandó.

— **Gépszatonykereszteték helybelli gőz-malomban. — Bővebb felvilágosítá sel-d kiadóhivatalában.**

Anyakönyvi hírek.

Mult héten bejegyzett születések.

Totola Lajos, kalspos: Gisella.
Dékán György, ács: István.
Kálcsics József, földmives: Mária.
Kovács László, földmives: Katalin.
Döme Mária, cseléd: Terézia.
Vaas József, villamgyári szolga: Terézia.
Baksa Katalin, cseléd: Mária.
Török Nándor, bádógos: Nándor.
Apáti Lajos, p. és tav. szolga: Lajos.
Sneff János, földmives: halv: született fia gyermeke.
Halde Mária, cseléd: Katalin.
Deutsch Lajos, birtokos: Gyula.

Házasságot kötöttek.

Feisz Bernát, szabó — Brenner Emiliával.
Molnár Ferenc, vasuti bogár — Lőrinc Rozáliával.

Mult hét halottjai.

Herse Rosália, 72 éves, ikr. magázó, mellhártyalob.
Mihácz Anna, 2 éves, rk. földmives leánya, tüdőhurut.
Dódr Matild öz. Orbán Károlyné, 44 éves, rk. napzámos szivbillentyű elégtelenség.
Németh István, 21 éves, rk. szolga, tüdővész.
Bogár Samu, 64 éves, ikr. magázó, aggkór.
Wallis János, 24 éves, rk. szakaszvezető öngyilkosság Jövés által.
Kovács János, 63 éves, rk. házi-szolga, végbéltörk.
Vinczék György, 54 éves, rk. napzámos, tüdőgümökör.
Gaal Katalin öz. Buziák Ferencné 78 éves, rk. koldus méhrák.
Sneff János, földmives, halva született fia gyermeke.
Polgár Agnes férj. Fató Ferencné 27. éves rk. géplakatos neje, tüdőhurut.

Törvénszék.

Végtárgyalások és ítélethirdetések.

1899. december 11-én (Hétfőn.)

Hatóság elleni erőszak büntetével vádolt Vé-kási György s tsai ügyében végtárgyalás.
Csalás vétsége miatt vádolt Salamon András ügyében végtárgyalás.

Lopás büntette és jogtalan elsajátítás vétségé-vel terhelt Anderlin Simon s tsai ügyében ítéle-therdetés.

Súlyos testi sértés büntetével terhelt Benő Ferenc ügyében ítélethirdetés.

1899. december 13 án (Szerdán.)

Sikkasztás büntetével vádolt Szerényi György ügyében végtárgyalás.

Lopás büntetiének kísérletével vádolt Ciman-dor Ferenc ügyében végtárgyalás.

Lopás és orgazdaság büntette, sikkasztás és jogtalan elsajátítás vétségével vádolt Miszlovics Antal s tsai ügyében végtárgyalás.

Csalás büntette és zugirászati kihágás vétségével vádolt Halvax Géza ügyében végtárgyalás.

1899. december 15-én (Pénteken)

Erőszakos nemi közösű és büntetével vádolt Németh Dénes ügyében végtárgyalás.

Hatóság elleni erőszak büntetével vádolt Sir-som Pál ügyében végtárgyalás.

Emberölés vétsége és gondatlanságból oko-zott súlyos testi sértés vétségével vádolt Pacsics Lőrinc ügyében ítélethirdetés.

Emberölés vétségével vádolt Csitkovics Pál ügyében ítélethirdetés.

Szinészet.

— **Szerdán volt az első operette előadás; a Gédák-ot adták. A főszereplő Halmayné (Mimos)**

indispozícióval jászott küzdeni és azért ne-er el olyan hatást, mint a tavaszi évadban, mikor a Gésák a társulat egyik cassa-darabját képezte. **Tordayné (Molly)** noha jobban énekel mint elődje **Lévay Sarika**, ki nálunk ezen szerepet kreálta, még sem bírta elődjét felejtetni. **Nagy Gyula** (Imári mári), **Tisztay (Van Csi)** minden lehetőet elkövettek, hogy derült hangulatot keltsenek, de az egész estén át meglehető nyomott maradt. **Kövy Juliska** (Juliette) volt tán az egyedüli, ki némi érdeklődést tudott ébreszteni.

— **Csütörtökön az Aranykakas** adatott ma-sodszor telt ház előtt. A szereplők ugyanazok voltak, mint a bemutató előadásnál. Csakis a szüzből akarunk megemlékezni, ki ezen este oly rövid dolgozott, hogy a darabot a közönség azon este kétszer hallotta teljesen, ami nagyon rontotta hatást.

— **Pénteken** végre egy nép-színművel is lát-ténk; **A gyimesi vadvidék** volt a műsoron zóna-előadásban, mi mindenkor zsúfolt hazat jelent. Első sorban ismét a sugról kell megemlékez-tünk; ki ugylátszik nincs tisztában a **sugás fo-galmával**. Megemlédjük, hogy egyik másik színész nagyon kíváncsi a sugó minden egyes szavára, de a közönségre éppen az ellenkezőjét mondhatjuk. **Halmayné (Prezser) Magdolna** a darab elején megint indispozícióval küzdött, de csakhamar leküzdte azt és benne ismét egy igazi művésznőt láttunk; **Torday-néval** énekel duettet a közönség megismételtette. **Sárközy** érzelmetli énekeivel nagy hatást ért el; **Nagy Gyula** (harangkő), **Tisztay (Mári)**, **Halmay (Prezser)**, **Szabó Ferenc** (Balánka Imre) igen jók voltak. A színponton a szerepek a következő mulatságos módon voltak feltüntetve: **Ózy Fábán Julia** — **Sárközy, Gyurka fia** — **Halmay, Prezser Péter** — **Halmayné, Magdolna, leánya** — **P. Nagy Linda**. Egyéb baj nem történt.

— **Szombaton: A három testőr.** Herczeg Ferenc vígjátéka adatott. Az előadásra vissza-térünk.

KÖZGAZDASÁG.

— **A gabonaüzletről.** Az üzlet a fagy követ-keztében valamivel élénkebb volt. Mai áraink: buza 7 frt 80—90 kr., rozs 6 frt 35—45 kr., zab 4 frt 90 kr., búkköny 5 frt 80 kr. Arpáért minőség szerint 4 frt 80—6 frtig fizetnek. Bab 6 frt 75 kron jegyez.

CSARNOK.

Meráni levél.

Közi: **Fehér Lipót.**

(Folytatás.)

Már kígyultak a villamos lámpák ezrei és én ott haladtam a pompás villasorok között gé-piesen követve a hordárt, ki kivette kezemből a podgyaszomat, és kinek a címet megmondtam. A möhön beszívott szokatlanul ényhe levegő mámorosá telt, a villák között folyó **Passer** mo-tonon zugása, a fényes sétányonhullámzó ember-sereg és minden oldalon a magasba nyuló he-gyek, melyek gátat vetnek a szemnek, olyannyira új benyomást gyakoroltak reám, hogy mintegy álomban valami meseországba jutottnak kép-zeitem magam.

Merán világhíret elsősorban kifűnő éghajla-tának köszöni. Azon idők elmúltak már, melyek-ben csakis **hetegek** által látogatott gyógyhely volt és mikor lépten-nyomon nagybetegekkel, a sir szélén levő emberekkel lehetett találkozni és ezért az egészségesekekkel szembenül éreztek magukat Meránban. Ilyen nagy betegekkel csak ritkán találkozunk. A szenvedő emberiség ugyan ma is nagy mértékben keresi fel Merán gyógyhelyet, de e mellett nagyon sok egészségese ember választja Meránt huzamosabb időre lakhelyül és pedig gyönyörű fekvése, ritka szép környéke, remek klímája, rövid és aránylag enyhe tele-miut. Villák és uri kastélyok emelkednek a gyógyhely körül és az ellátás mindent elkövet, hogy a fürdővendégek a lehető legkényelmeseb-ben érezzék magukat. Merán klimatikus gyógy-hely, Merán városból, **Obermais, Untermais** és **Gratsch** községekből áll, mely helységek egybe-olvadnak és összes lakosságuk 14,000 lélek.

Merán város a **Passer** folyó jobb partján fekszik nagybárra légi házakból áll, melyek közül több fölött már néhány évszázad haladt el. Az utóbbi husz év alatt roppant sokat változott és egész husz képet vett fel. Az indóházától kezdve a Passer partja mentén szebbnél szebb villák, szállodák épültek, befalított utcák képződtek. Merán járásbírósággal, erdőészeti és adóki-va-tallal, lözymadással, post- és távirda hivattal bír. Az ipar és kereskedelem a régi részben koncentráliódik. Erdekes utcája a 285 méter hosszúságú szűk **Laubengasse**, mind-ét oldalán a házak előépítményei által képezett árkad-szerű galogjárókkal. Ezen utcában van a 71. számú ház udvarán a régi tartomány fejedelmi vár (Lande fürstliche Bur.). Ezen vár a XY. század második felében **Sigismund főherceg** által épít-tetett és a virgkedő yv tartományi fejedelem nevével **Schottlandi Eleonórával** a Meránban le-zajló tartománygyűlések alkalmával gyakran időzött e várban, hogy délszaki levegőt és meleg nap sugarat élvezhesse.

Sigismund főherceg után időről időre **I. Miksa** császár kereste fel a várat és az ő tisz-teletére az első emeleti helyiségeket **Kaiserzim-mer** elnevezéssel kaptak. 1664-ben midőn az egész **Inn** völgyben járványos betegség urako-dott, az udvari orvosok tanácsára **I. Ferdinand** császár szintén Meránban a régi várban lakott.

A vár, belsége a XV. és XVI. századbéli butorokkal van berendezve és a régi otthoniaság benyomását gyakorolja a látogatór. Közömbös fali festmények díszítik a falakat. Látni lehet **I. Miksa** császár relieftá metszést s még az eredeti régi kerettel ellátott kőpét. Az egyik "császár szoba" asztalán fekszik Merán város aranykönyve melyben mindazok nevei foglaltatnak, kik e régi vár fenntartását, restaurálását és berendezését elő-gitették, ezen ő felsége **Ferenc József** nevé-vel, ki e fenti célra 5000 frtot adományozott.

Egy másik utcának (Reunweg) 28. számú házán a falon **Hofer András** marványból faragott relieftépe van elhelyezve, amiért 1810 január 28 án mint **Husár** generális foglya azon házban hallgattatott ki. Ugyanazon utca 36. számú házán emléktábla mutatja, hogy **Hofer** Mantua-ba való elszállítása előtt itt töltte az utolsó éjszakát.

Merán város 523 házzal s 7500 lakóval bír és 319 mnyi magasságban fekszik az **Adriai** tenger színe fölött. Miután minden oldalról mag-as hegyek környezik, csak dél felé van nyitott völgybe kilátás, ritkán uraikodnak szelek, külö-nösen a téli hónapok szécsend se. Azonkívül kitűnik e vidék tiszta, felhőtlen szép napos-garas napok sokasága által. Mióta itt tartózkodom, öt-hat nap volt esős.

Obermais község mely a tenger színe fölött 520 meternyi magasságban fekszik, 270 házzal s 2600 lakóval bír. Lankásan emelkedő, szépen alakult hegyoldalon a **Passer** folyó balpartján, facsoportok, szőlők, virág- és gyümölcskertek között fekszik s többnyire azon előkelő nagyobb családok által kerestetik fel, melyek saját ház-tartást vezetnek s oly fürdővendégek által, kik az ének kisebb körre szorított fürdői életet a városban nem kedvelik. A nagysokaság, izléssel többnyire ajonan épült s kertekkel övezett mo-dern villák és a régi újra átalakított kastélyok ablakaiból remek kilátás élvezhető.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Dolgozóársainkhoz. Azokat az i. t. dolgozóár-sainkat, akik valamilyen sajtóiparban munkával oldottak le a munkásonyi számahoz járulni, — nagyon kérjük: mi-vekedjenek azt december 17-ig beküldeni.

Légrad. Eljárásunk folyamában van. Mihelyt bizonyosat tudunk, értesítjük. — A regényre nézve saives társalmit kérjük, mert karácsony előtt nem igen lesz érkezőnk.

NYILTÉR.

Henneberg-selyem 45 krtól

14 frt 65 krtig méterenként — csak akkor valódi, ha kön-vetlen gyárjaimból rendelteknek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztónak** potabér és vámentesen, valamint háshoz szállítva. — **mintáknak pedig postafordultával** küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállító) Zürichben. (1 Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbőlyog ragasztandó)

Emil, részint a magam orkászertü horkolására föl-fölebredtem, — folyton hallottam szegénynek küzködését a fütty-probával. Mig mi ketten szadadlatlanul huztuk a vonót ide-oda a nagybögő „k” hurján, — ő fáradig *huh-hühöl*; ami persze csak annyit ért, miha valaki erős sóhajokkal akarná elnémitani az égi háborút.

Végre egyszer megajánlaltam a különben is demonstrálni akartam előtte a fütty varázshatalmát: vélesem füttyenttettem. Emil abban a pillanatban megröszendült. Másik oldalára fordult és nyugodt lélekzettel aludt tovább.

— Grossartig! — mondta a német. — Ich wollte's nicht glauben.

Reggel mi még felüdültem, de utatársunk törődöttön kelt fel.

— Wie komm' ich so müde auf die Schaubachhütte? — sóhajotta keservesen.

Ök bármán tudniillik reggeli után hegymászásra indultak, fel a *Schaubachhütte*hez, mely oda-vissza négy órányi járás és utja sokkal meredekebb mint a *Stilsersjöchi*.

Az én hegymászói ambicióm a trafoi-kirándulásai teljesen jölkött. Mig ök a hegytetőre mászva, ziháltak, — a fenyves-sétány egyik padján ülve, gyönyörködtem a mozsár-övekben, amiket tisztelesen vertek vissza a béréek, mig hangjok lassu, vonagló morajjal halt el a messzeségben: a *Suiden* patak völgyoszoróiban.

Aug. 18-ika volt: a király születésnapja. A tiroliak lojalitása dicsőgattatja a mozsarakat: Ott ez a nap valóságos ünnepszámba megy.

Tizenegy óra elmúlt már, mikor a kirándulók visszaérkeztek.

Tizenkét óraker megebédeltünk Délután 2 óraker pedig már ismét uton voltunk *Merán* felé.

— y.

HIREK.

— **Haltározás.** *Blumensein* József birtokos tolyó hó 6-án életének 76-ik évében a huny Zala-Szent-Balázson. Özvegye szül. *Krausz* Johanna, gyermekei, ezek közt *Blumensein* Vilmos nagykanizsai g. bonakereskedő, és kiterjedt rokonság gyászolják. Temetése tolyó hó 8-án nagy részvét mellett ment végbe.

— **Halmi Székesfejérvárotti.** A *„Székesfejérvár és Vidéke”* dec. 7-iki számában olvassuk a következő színházi hírt: A színházi bizottság tegnap este 5 óraker tartott ülésén döntött a jövő télre pályázó színi direktorok kérvényei tárgyában. A bizottság bizalma *Halmi Imre* nagykanizsai színiigazgatóban összpontosult, a kinek a színházat az 1900—901. téli évadra bérbe adta. Halminak igen jó neve van a vidéki színiigazgatók között s ígéretet tett, hogy társulatát a fejérvári igényeknek megfelelően szervezi.

— **Adományok a Népkönyháának.** Újabbban a következő adományok folyak be a népkönyhá céljaira: *Clement* Lipóiné 4 zsák burgonya, *Kovács* Antalé [Kerettye] 4 zsák burgonya és 1 zsák bab. *Sommer* Sándoré 3 zsák burgonya, *Weiss* Emilné 5 frt, *Knausz* Boldizsárné 2 fr. A szíves adományokért szíves köszönetet mond a Népkönyhá enkösege.

— **Gyűjtés a Petőfi házra.** A háspáni felhívásra a nagykanizsai közs. elmi iskolában a nőendékek között is gyűjtöttek a Petőfi házra. E gyűjtés eredményéről a következőkben számol el az intézet igazgatósa:

Begyűlt:

a központi	4	fin-osztályban	2	frt	12	kr
parh.	4	"	"	"	46	"
"	3	"	"	8	"	"
"	2	"	"	3	"	07
"	1	"	"	2	"	11
"	4	leányoszt.	3	"	75	"
"	3	"	3	"	40	"
"	2	"	"	"	50	"
"	1	"	2	"	88	"

Hunyady-utcai	2	fiuoszt.	80
"	2	leányoszt.	76
"	3	"	1 " 30
"	4	"	1 " 39
Eötvös-téri	1	fiuoszt.	1 " 40
"	1	"	1 " 40
"	3	leányoszt.	51
Teleky-utcai	1	fiuoszt.	24
"	2	"	50
"	1	leányoszt.	1 " 50
"	2	"	1 " 26
Arany J. utcai	1	fiuoszt.	71
"	1	leányoszt.	2 " "
VI. és VII. kerület	1	"	1 " 64
VII. ker.	1	"	63
"	3 és 4	"	1 " "
"	1	fiuoszt.	20
"	2	"	84

Összesen 38 frt 97 kr.

— **Gyászír.** Lapunk zártaker értesültünk, hogy *Somosi* Vilmosnak, a kanizsai felső ker. iskola tanárának, fiatal neje dec. 8-ikán éjei hosszu szenvedés után meghalt.

— **Öngyilkosság.** Valits János 24 éves a helybeli 48. gy. ered. elemzési raktár szakaszvezetője l. hó 5-én d. e. 11 óraker szolgálati tegyverével löbe lötte magát és szörnyet halt. Hogy mi vitte ezen végzetes lépésre, arra nézve a vizsgálat folyamában van. Temetése l. hó 6-án délután 3 óraker katonai pompával ment végbe.

— **Kritikus napok.** Falb mester kritikus napjainak lajstroma szokott pontossággal megjelteni. Tessék parancsolni!

Elsőrendűek: március 1., szeptember 9., március 30., október 8., január 31., augusztus 10., november 7., április 15., január 1., július 12-én.

Másodrendűek: december 6., május 28., március 16., augusztus 25., szeptember 23., december 22., február 14., április 15., június 13-án.

Harmadrendűek: június 27., július 26., október 23., május 14., január 15., november 22-én.

Június 13-ika és május 28-ika, mely napon fogvatkozás-ot állanak be. Falb szerint a második kritikus napok sorából valószínűleg az elsőrendűek közé, november 22-ike a harmadrendűekből a másodrendűekbe avasálsanak. A legkritikusabb nap március elseje, a legkevésbé kritikus január 15. Falb ur igazságszóló egyelőként m-hama lesz alkalmunk meggyőződni, mert ő kritikusnak jelzi ugyan napját is, ettől pedig már nem sok idő választ el bennünket. Az időjárásra vonatkozólag január havára Falb a következő prognostikonnal szolgál:

Első negyed: Meglehető száraz idő, mérsékelt hő-sé-sel.

Második negyed: Nagy hó és eső.

A harmadik negyed: jellegre nézve a közepén áll az első és második negyed közt.

— Az egész hónapban a nagyobb légyváltozás lesz. De január azért mégis normálnak és kedvezőnek ígértek.

— **Élő fátya.** A baranyamegyei Mária gyűd községben — mint tudjuk jelenti — vidám násznép mulatozott. Bódi József gazdálkodó lakodalmas házasán. A násznép sorában volt új. Sinkó Jánosné is. A fiatal menyecske vígan volt, évdött szomszédjaival a szótakozás közben az asztal alá ejtett vala it. Midőn lehajolt érte ruhája, xézet fogott és csakhamar lobot vetett. Sikotözve rohant ki az udvarra kuthoz, de mielőtt elolthatták volna a lángoló ruhát, oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy alighanem belhal sebeibe.

— **A szárad legutóli holdfogyatkozás.** A legutóli holdfogyatkozás, melyet a szárad lelte előt is szerleltünk, e hó 16-ikáról 17-ikére forduló északra lesz. A fogyatkozás majdnem teljes lesz, miután 99 száza ékát érinti a holdkorongnak. A hold éjjeli 12 óra 44 perkeror ér a föld árnyékába és 4 óra 7 perkeror hagyja azt el. Miután a jelzett időben holdtöltés lesz, a tünemény a föld minden tájkáráól kivéve a kelet ázsiai partokat, látható lesz. Különösen érdekes lesz a tünemény most azért mert a hold a fogyatkozás vége felé a Neptun bolygót fogja eltkarni. Rendes körülmények között e jelenség közönséges messzelátóval nem látható, miután a bolygónak nagyon gyenge világossága van; a jelen esetben azonban még szabad szemmel is láthatóvá válik. Az 1900-ik évben csak részleges

holdfogyatkozás történik, mely azonban Buda-pestről nem lesz látható.

— **Ezt a szerelem tevő.** Verset vagy novellát bajos volna írni Schrembeck Pál szimontornyai lakos szerelméből. Ez az ötvenéves, tehát már nem mai gyermek földmives, halálisan beleszeretett saját testvérenek, Lászlónak özvegyébe, de a menyecske nem volt hajlandó a késő ősi érzelmet viszooszni. A dühös Don Juan erre erőnek erejével le akarta harapni a menyecske orrát, de a mikor azt látta, hogy az az enni való asszonyka elég erős ezt a guasztust megakadályozni, akkor a vén szerelmes utána-rohant a menekülő asszonynak és egy késsel tövig levágta a haját. Az ügyet följelentették a bíróságnak.

— **Az új koronás bankjegyek szövege.** Az osztrák magyar banknak eddigélg forgalomban volt bankjegyei csak német és magyar nyelvű szöveggel voltak ellátva. Az új bankjegyek szövege azonban a különféle osztrák tartományok nyelven is feltüntetik. A bankjegyek egyik oldalán ugyanis az érték számát német nyelven kívül a többi tartományi nyelveken is kifejezik, míg a bankjegy másik oldalán a teljes szöveg csak magyar nyelvű lesz. A bankjegyeknek osztrák felén mutatkozó ezt a vegyes nyelvűséget az osztrákok Kaizi volt pénzügyminiszternek köszönhetik, míg mi beértük azzal, hogy az érték száma csak tisztán magyar nyelven tüntessék fel.

— **Magas és legmagasabb körökben** Messner teát isznak. — Ezen tea kiváló jószágánál fogva saját magát alánlja családról-családra és ma már ez a legerjedőbb tea-faj. — Minta csomagok 50 krtól 1 frtig kaphatók. *Strom* és *Klein* cégnél Nagy-Kanizsán.

— **Karácsony közeledtével** értesítjük t. vevőinket, hogy mi nem emeljük fel a brillant és gyémánt ékszerek árait, hanem a régi olcsó árak mellett számítnak mindent. Különösen ajánljuk gyönyörű szép divatos arany ékszereinket, arany és ezüst zseboráinkat, 13 próbás ezüstből készült ezüst óráinkat, ezüst eszközöinket, melyeknek grammja — egész készlet vételűnél nehezebb súlyban 5 kr., középsúlyban 5 és fél kr. munkadíjjal együtt. B megbizásaitk kéri *Benedek Gábor* és *Teswera* utcai, drágaköveszerek, arany- és ezüstárak raktára, Budapest, IV, Kossuth Lajos utca 17. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

— **Tündér-látványosság** körül most minden este a Kossuth Lajos-utca sétatőli elé. A Budapesti Poliklinika Egyesület nagy játékosági sorsjátékának vállalata kirakataban ugyanis villamos lámpák fényűzőnében láthatja a köszönség a főnyereményekél szolgáló pompás gyémántos ékszereket, melyek méltók volnának egy királynő ékességűl is. — E főnyeremények együtt 200.000 korona értékű fejedelmi ajándékot képeznek; ezt az ajándékot fogja ugyanis a szerencse Istenszónya a neveltséges kicsiny betéért egy-egy koronáért — ennyi egy sorsjegynak ára — valakinek az ölébe dobt. Bizonynyal nincs egész Magyarországon hölgy, aki ne volna hajlandó ilyen esemény öszszegézt megszerezni annak lehetőségét, hogy a legpompásabb diademből köllierből, karperecekből, melltriből, fülbevalókból stb. álló valós gos kincstár birtokába jusson. Sorsjegyek egy koronáért minden sorsjegy elárúsító üzletben kaphatók.

— **Az isletesség határon.** A közönség azon része által, amely még nem volt azon helyzetben, hogy *Kathreiner* Kneipp-malata kávéja izékek előnyeit egypróba útján tanuhalta volna ismerai, az még mindig közönséges pórköt árpanak tekintetik, a miat azt a kivált falun és gyermekek számára azelőtt használhatott. Általános érdekből történik tehát, ha rámutatunk arra, hogy a *Kathreiner-féle* gyártmányu igazi malata-kávé, a mely ezen nevet egyedűl és joggal megérdemli. Azon körülmény, hogy *Kathreiner* malata-kávéja egy új találmányu eljárás szerint a kávégyümölcs kivonata által a bakkávé illatát és ízét erős mértékben nyeri, bizodnyára elhatározó befolyással volt arra, hogy ezen gyártmányu ma minden államban be lett vezetve és megkedvelve s ezzel világókké vált. *Kathreiner* malata-kávéja többnyire mint pótlék a bakkávéhoz a kalmaztatik. Ehhez kitűnően alkalmas, mert annak ízét finomítja, kellemesebbé teszi és egyuttal az egészségre ártalmas hatását megszünteti. De bakkávé nélkül is erősen elkészítve és tejjel s cukorral vegyítve, a *Kathreiner-féle* malata-kávé kitűnően iszik, s gyerme-

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egys évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyitlittér postakora 10 krajczár.

Külföldiek, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischer Fülöp könyvtároskodásba iraszkodók.

Bérmunkák levelek csak ismeretből fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajczár

Szerkesztőség:
Városháza-épület Fischer Fülöp könyvtároskodásban.
A szerkesztővel irakomni lehet szaporított d. n. 4-3 óra khat.
Ide irakomni a lap szellemi irányára vonatkozó minden közlésény.
Kiadóhivatal:
Városháza-épület: Fischer Fülöp könyvtároskodásban.

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felolvas szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtársa: Révész Lajos.

Csütörtök, december 14.

A magyarság erkölcsé veszélyben.

Vériázító erkölcselenség fészkeire bukkan egymásután a fővárosi rendőrség. De Budapest erkölcsi súlyedsége azért nem veti rá fekete árnyékát a magyarságra. Ez a szerencsénk.

Budapest fő- és székváros, nagy és világvárosi jellegéről nem is szólva, inkább politikai, mint taji főváros. A specifikus magyarság sohasem képezte lakosságának zömét. Az a léha és hitvány had, mely erkölcselenségeivel beszennyezi fővárosunkat, csakis igen csekély hányadában magyar, leginkább külföldi, vagy pedig oly kozmopolitá szellemű gyűlevész nép, melynek miután nincs sem erkölcsé, sem istene, — hazája sincs.

Budapest erkölcsi romlottsága ekkép, miután a kóranyag nincs beolttva a magyarság testébe, meglehetősen el van szigetelve.

Örrendetes tény, hogy a specifikus magyar karakter még mindig megőrzött magában annyi férfiaságot, hogy az élvezni tudás mellett megveti azon aljas gyönyöröket, a melyeket csak az enervált test és elpuhult lélek fogadhat be. De az már

nem pusztán moralitás, de legfontosabb politikai feladat, hogy az elszigetelt járványt, amellelt, hogy eddigi körében is elnyomni igyekezzünk, megtartsuk elszigetelt állapotában.

Szigoru kordonokkal kell körülvenni Budapest fő- és székvárost, hogy az erkölcsi epidémia fekete nedvét szét ne párologja az országba. Különösen a magyarságot kell óvni tőle, a magyar vidéket és vidéki városokat. Védeni kell az undok kontárgiumtól nemzeti intelligenciánkat és népünket.

A magyarság politikai fölénye főleg számának még folyton tartó numerikus szaporodásában, értelmiségében, vagyonában és erkölcsi boldkságában van. A morális ragály mindezeket az erőforrást készűl megtámadni. Es ha a kóranyag beolttaték a magyar faj test-be s ott gyökeret kapna, legfőbb kincsünket semmisíténé meg: a magyarság természetleg szaporodóképességét. E szerint azon tulajdonságát nemzetünknek, fajunknak, mely egyedül biztosíthat számára jövőndőt.

Más okok, különösen gazdasági tényezők,

legújabbban már ugys megkezdték romboló hatásukat a magyarság faj erőire. Létre jött azon sajnálatos, sőt kétségbeejtőre válható állapot, hogy a magyar faj lassankint elveszti szaporodási fölényét a többi nemzetiség fölött. Ha Budapest fő- és székváros még ráadásul megfertőzötti erkölcsi piszkával a magyarságot, kikerülhetetlenül a nemzeti dekadencia, sőt a bukás örvénye felé sietünk.

Alljunk meg itt! Állítsuk fel a jezőláb-lát! Erkölcsi reformnak kell bekövetkeznie s nem pusztán az erkölcs miatt, mely pedig szintén nagy érték elvontan is. De az erkölcs politikai hatásában egy népnél sem oly nagy jelentőségű, mint a magyarnál, mert csak az erkölcsös népek fejlődhetnek és szaporodnak. Aphrodite kultusza mindenütt előidézte a népek hanyatlását az ókorban épp ugys, mint a jelenkorban. Az erkölcsös fajoké a jövő és a hanyatlás az erkölcselenségé.

Meg kell tehát gátolnunk a vidéki városok és különösen a magyar kulturai gócpontok, sőt a falvak erkölcsi megfertőzését. A francia és német orléanok obszcén vagy

TARCA.

Ketten valánk.

Ketten valánk egy víz ciprus árnyékban,
A földes már lehallt az otthoni...
Ezen ott nyugodott az ő sírban,
Ki szép volt, mint egy borbó lényében.

A hársnyersz ágok alatt csak le ránk
Mély, ragyogó csillagokból:
Nem járunk arra, egyedül valánk
Egy máshoz szótva, kár a kőben.

Lehet a székbe ültet, karcsos ágak
Csobogó fűzfögött egy kis patak,
Oly lágyan, mint a szerencse viánya,
Tűnik, mint szerencsét való szavak.

S a bájos szék, az édes magyarság
Szótagra kádom: „Szerencse-szavak”
Ő elakarta ajkaimat szíjjal
S „ne szóljok kőre” — felelte halkán.

Kacsmaral idegtem karom derékát,
Ő kővelés hajta kezem fejt,
Ez a sírkőnk ráhasonított át
Ezenem szótának langy-melégét.

Gyengéd vágyóddal megmozdítom kezed,
Ő kágyra és egy kágyra sem bontott;
Ezen volt, majd kágyra kágyt szemét,
S kágytam, mit a bájos sír mesélt.

Tűnik szerencséről ragyog a magyarság;
Lágyan sugó lomb kágyt csillagot.

Szerencsék csak! szegé a csalogány...
S a szíven, az értlen dolgot.

S hogy ott ültem a bájos ifjú lányával,
Részegre tett a lábajom magyarság...
Aldogtam nyakát a szíjjal szerencsével
Csókoltam ajkát, arca s homlokát...

Ő karjamba dől s édes ajkát
Reszketéssel víznek csókolat
S a minora, forró csókok szíjjal
Lélek és szíve kőre vertek kőre.

Csergő sí kis patak, hűvös csalogány,
Víz ciprus ragyog, szegé lomb mesélt...
Hogy az édes lány a csókok szíjjal
Az ényem volt, egészen az ényem!

Marek 1899. dec. 5.

Febr Lipót.

A szeszélyes comtesse.

Írt: Haller Jenő

Aranyai meséit, kifizetés nélküli a le-
vesztőd.

Délre hajlott az idő.
Jóllehet ké-6 decemberi nap volt, onnanfelülről csakugy szakadt le az a bódítóan jóleső, káprázatos és hevítő párkány.

A sárga jakker-kocsi megállt.

A kocsis, ki eddig negrös bizartsággal feszített oda-há ul, lezökönt ülőhelyéről es alette a kisasszonytól a gyepőszarvakat.

Különös tereintése volt az istennek ez az amazon!

Szemeiben, melyekben a meenyorság és pokol együttes lángja lobogott, egy-egy pillanatra a megalazkodás, az öntudatlan szerény-ség tűze csillant fel.

Arca, ez a búbajos, de márkans vonású arczai, a hideg decesságnak, a vakmerő és kihívó negédségségnek árnyalatait tüntette fel.

Ezthonon szép volt és kiánatos.

De inkább hasonlítot valami fenbőjázó francia meresséhez, mint elkényezte el kontesszéhez.

Szép, gazdag haja két tömő tvarkosba felkunkorítva, libbegelt a kocsihoz a fő, oldalasapott astracánsapka alatt.

Piasicus, szépen fejlett idősai, sudar bővése, kackiás tartása kellemes disharmoniába oladt össze marcialia férfias modorával és kihívó büszkeségével, melynél csak hiúsága lebegett nagyobb.

A parádés kocsis leemelte a főm Washington-damaszcsóvú legyvert, hogy az irnokk adja.

A comtesse rögtön elvette és — gömölgyű puha vállára akasztotta.

Azán kiadta a parancsot.

Fischer Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán.

Elvállal és készit **mindennemű könyvkötő-munkát**

A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG.

Elvállalok továbbá képek, fotografiák, tervek, rajzok és térképek cachirozását, ugys minden e szakba vágó munkát.

éppen durva légkörétől meg kell mentenünk különösen a magyar vidéket.

Magyar gócpontjaink vezérlérfiai tiltakozzanak a mételyző szindarabok impotálása ellen. Vidéki városaink szegyenítsék meg Budapest fő- és székvárost ne hozzák színre az ily erkölcsi elvetemültségeket melyekben Budapest morál-inszanitiban szenvedő lakosságának egy része még gyönyörködni tud.

De ez még nem elég. Nemcsak a színházak elfajulásának kell gátat vetni. Maga az irodalom, sőt — szerencsére csekély kivétel gyanánt — a napi sajtó is részt kezd venni az erkölcsragály terjesztésében. A magyar közönség józlése eddig erőlesen visszautasította a francia pornograf sajtó termékeit, valamint visszautasította azon magyar írók műveit, a kik az erkölcsi piszokban turkálás zsánerét Magyarországra át akarták plántálni.

De támadhatnak nagylehetségű írók, a kik elfogadhatóvá tudják tenni a magyar olvasóközönség előtt is az erkölcselenséget. És akadhatnak kiadók, a kik csak saját zsebérekeiket fogják tekinteni, valamint akadnak szinigazgatók, kik kasszadarabokra vadásznak, még a közerkölcsök és nemzeti érdekek tilosában is.

Ezekkel szemben idejében kell állás foglalnunk. A kordonokat idejében kell felállítanunk, a morális Lazarettel szemben. A sajtónak, sőt esetleg a közélet s a nemzeti politika egyéb tényezőinek is meg kell tenniük kötelességüket. Különösen győzni fog a szinigazgatók és kiadók érdeke nemcsak a közerkölcsök, hanem egyszersmind a nemzeti érdekek fölött is.

A miniszterelnök üdvözlése.

Zala-Egerszegen folyó hó 10-én megalkult a szabadelvű párt és ez alkalomból Széll Kálmán miniszterelnökhez a következő üdvözlőtáviratot küldte:

— Te, Jean, itt maradj! Georges vigyázzon a kocsjára. Senki nem jön más velem, c-u-pán Kornossy. Lordot kössetek meg, Roppot majd az erdősz lesz szives pórázon vezetni.

Mikor teljesen felébredtek, a gróf-kisasszony megkérdezte társait, hogy rendben vannak-e.

— All' right! válaszolt az adonizsi fiatal ember. — S'il vous plait?!

Megindultak a lankás hegyoldalon.

Még a mohos tönkök, meg az az egybefonódó tarlított harszart nem takarták el őket, mikor Olivia grófnő hátrafordult és öblös torokkal, teli tüdővel szipította vissza:

— A melyőtök ott hagyja a kocsi — lelvőm.

Az irrok és a kocsis csak mélyen meghajoltak.

Mikor a fenyvesbe értek, Olivia hirtelen reá tekintett a marcon: leggyeres kíséreté — mosolygott, mi-or látta, hogy amaz elspad.

— No, halja Louis, maga olyan, mint egy bakfis... Sohasem hittem volna, hogy ennyire szemérmetes.

— Miért, méltóságos komtesse?

— Maga kis bohó! No ne piruljon most meg el...

Azza gyöngén meglegyintette a fess erdősz ragyogó képét.

Aztán seb sen, mintha valami veszedelem lenne, szólit neki:

— Eressze szabadon, eressze... azt a kutyát...

Az erdősz ajkán lebegett a kérdés: miért?

Széll Kálmán és Nagyméltóságának

Budapesten.

Deák Ferenc megyéje, hven öröklött hagyományához, Nagyméltóságod által kibontott zászló körül tömörülve, mai napon Zala-Egerszegen tartott igen népes értekezleten a megyei szabadelvűpártot megalakította; a párt Nagyméltóságodat igaz lelkesedéssel legmelegebben üdvözlö és biztosítja, hogy kitűzött programját, melyben szebb és jobb jövő zálogát látja, odaadással fogja támogatni.

Skublics Jenő s. k. pártelnök.

Országgyűlés.

December 9.

Egyetlen beszéd töltötte be a képviselőház ülését elejétől végig: Polónyi Géza hatalmas filipikája a kvóta-javaslat ellen. Haromórásnak hirdette Polónyi maga előzetesen, de a szónoklat hevében azután föltámasztotta önmagát, mert beszéde közel 4 óra lett. És meg kell adni Polónyinak azt az elismerést, hogy nemcsak ő maga nem fáradt ki, hanem hallgatóságának nagyobb része sem, mert mindvégig érdekes, eleven, változatos, sok helyen lendületes volt. Hiszen nem első eset hogy a Házban egy-egy szónok „kibeszélte” az ülést. De meg kell adni, hogy célja nem a „kibeszélés” volt. Alig egyszer-kétszer távozott el a témájától, melyet egyébként minden előzményével és következményeivel együtt bíralt meg. Tánmadra a kormányt a javaslat formájáért és a királyi döntés elkerüléséért, a kvótazabizottságot engedékenységéért, a többséget s a pénzügyi bizottságot a javaslat pártolásáért, a nemzeti pártot nézetváltoztatásáért, végül pedig magyarázta: mi fér a paktumba, mi nem? Azt nem mondta világosan, hogy a most tárgyalás alatt levő javaslatot a paktum alá tartozónak ismeri-e el, vagy sem? Feltűnést keltett az a jóslása, hogy a kvótajavaslatból újévre nem lesz törvény, hanem a király fog ismét dönteni. Amilyen szokatlan terjedelmű volt a beszéd, olyan volt a végén az Ugron-párt nevében beadott határozati javaslat is, mely szerint a képviselőház a javaslatot elvetve a közügyeket és intézményeket megszüntetné és a hadsereg és külügy ellátásáról a snajt törvényhozási és kormányzati hatáskörében gondos-

kodik. Ennek módjait Ausztriával együttesen állapítaná meg.

A beszédet, különösen második részében, a szélsőbal gyakori tetszéssel és helyesléssel fogadta, végül pedig zajos éljenzéssel üdvözlötte a szónokot.

December 11.

Két pikantéria a mai, egyébként meglehetősen szürke ülésnek is érdekességet kölcsönözött.

Az egyik az a kis párbaj volt, melyet Lukács László pénzügyminiszter Polónyi Gézával vívott meg. Ez a párbaj azért volt pikáns, mert a körül forgott, hogy ki tud jobban számolni. A párbaj kiderített, hogy Lukács László jól számolt.

Artatlan pikantéria volt a második is, de csodálatosan jól csattant. Mikor Bartha kirukkolt az ő szenzációjával, hogy az osztrak vasuti miniszter meghíusította egy magyar nagyiparosnak előzetesen már elfogadott ajánlata ügyében a szerződés megkötését, a mi a viszonyosság megbontását jelenti: akkor Hegedűs Sándor vidáman hunyorgott. Nem látja neki a szenzációt. Azt mondta:

— Röviden felelhetek. Ez a dolog nem történt meg. Az illető nagy iparost magamhoz hívtam s azt jegyezte meg, hogy e dologból egy szó sem igaz.

A 4. Ház nevelett. Bartha Ödön mérgesen pattant fel:

— A miniszter ur már méltányosságából is megmondhatta volna ezt nekem előre. Akkor nem interpellállok.

— Oh kérem, felelt Hegedűs, a képviselő ur már szombaton közölte interpellációját a Neue Freie Presseben. Hat miért figyelmeztettem volna?

Maga a kvóta - vita ellenben ma tulajdonos is szürke volt. Az egyetlen mozgalmas epizódja a Thaly Kálmán felszólalása volt. Rákóczy historikus ugyanis ma kiadott, hogy a kvóta nem új dolog és már Kolonics is 33%-os kvótát követelt a magyaroktól. Igaz, hogy akkor Bercsényi rá is üzent, hogy elevenen olajba főzött, ha keze közé kerül.

— Így kell tenni minden kvóta-emelével! — zugott a szélsőbal.

December 12.

Három beszéd hangzott el ma a kvóta-javaslat feletti vitában, és pedig kettő az ellenzék padjairól egy pedig a kormányparti oldalról. Ma-

Olivia reá sem hederítve folytatta:

— Ha most el nem bucsajotta volna, Ropp meg feldöntötte volna.

— Kit kérem?

— Azt, a ki kérdezi. Hogyan is tud ilyen athléta-ferjú ennyire megijedni.

Ezt már Kornossy sem bagyhatta szó nélkül. Egyet bruszikolt s aztán reá kezdte:

— Méltóságos....

— Én most, magának se méltóságos, se comtesse nem vagyok. Én most Olivia vagyok. Megértette?

És szerelmesen simult a robustus emberhez.

— Nos hát Olivia! Kegyed azt hiszi, hogy én félenk természetű vagyok Roppautal családik.

— Mivel bizonyítja be?

— Igen egyszerűen. Ülünk csak le erre a fatörzsre...

— Így ni!... Nézzen most az én imádott Oliviam a szemem közé...

A comtesse, mint valami lebilincselte akaratu médium, gépieven cselekedett.

— Az erdősz sz-pen óvatosan átfogta a derekát — és magához szorította...

A leány szeméből egyszerre kihalt az a követelő kihívó tekintet.

Álm-tágon, kejtől szomjasan reb-gte:

— Ó, mond, — szeretsz-e? Szeretsz-e úgy, mint más némbert szoktak szerelni, tettetés, hazugság, álszenteskedés nélkül... Ó, ne tekints köztünk a rangra, a társadalmi különbözősége.

Rázd le magadról a hivatalos Yelénkség, a köte es udvariasság, és az alázatos meghunyasz-

kodás köntösét. Tudni, érezni akarom, hogy milyen tulajdonképpen az igazi, palástolatlan szerelem.

Bo-dokan, szerelmesen hajtotta pi-ci koccos fej-cskéjét a marciális férfi vállára.

Az egy ideig csak hallgatott és feketé szemé alható tekintetét belemélyesztette a grófnőny ábrándos szeméibe.

Nyilván a lelkébe akart látni.

A comtesse nem érte ezt a némaságot. Ideges nyugtalansággal kapta tel fejtét és aggodalmasan érezte:

— Nos, Louis, mi lelte? Talán...

Az istenért sem merne volna folytatni.

— Ne is folytassa, ne is! Olivia!... Mi közönséges ha andók így szoktunk szeretni. A sok truccelés elfojtja a szív szavát. Pedig a valódi szerelemnél a szív beszél, nem az ajak.

Ezt az aristocratia, plutocratia, a felülválokodó magánkép...no ne sziszeregjen!...mondom, a mágnásnép nm ösmeri, mert kit a szíve szeret, azt megkapja — pénzért; a kiéne pönbe van, azt elveszi — társadalmi opportunizmusból, mert nem lehet messza linceba bekeredni.

Mit is gondolsz?...Milyen becselenség lenne az, milyen lealázó lenne az az ősi jogszokásokhoz és tradíciókhoz konokul ragaszkodni kénytelen urra, lovagra, ha a kekvört összekenyérvé a közönap para-ztvérrel...Ézért nem tudok ti úgy szeretni, mint azt a természet, a költői szerelem megköveteli...Azért nem értitek meg a pórnak kevés igényű, szürke, de boldog szerelmét.

— Oh, vajha én kivétel lehetnék!...autogta, sóhajtozva, a ziháló mel-ő, lenyűgözött leány.

darász Imre és Kolozvári Kis István támadták a kvótajavaslatot, míg Szmalovszky Valér annak védelmére kelt. Madarász Imre tagadta a kvótajavaslat megvalósítását, míg ellenben Szmalovszky Valér abban reménykedik, hogy a kvótajavaslat által a magyar nép meg fogja tanulni, miként kell az ország számára új gazdasági életet nyitni. A mai ülés legkisebb szónoka Kolozvári Kis István volt, aki az ő józú, de legfőbbör a'apos érvei és fejtegetéseivel hely sikra a kvótajavaslat ellen. Beszéde egyik kelt azt fejtegette, hogy a pénzért való elvmegtagadás újabb magyar szokás.

Erre Vészi közbeszólt:

— Régi szokás az, kérdezz meg csak Thaly Kálmántól.

Kolozvári Kis István azonban visszavágott: — Lehet, hogy a képviselő ur jobban tudja, hisz a képviselő ur foglalkozott ezzel.

Ez a kontroverzia az ülés végén aztán Vészi Józsefet személyes felszólalásra bírta, kijelentvén hogy a mennyiben Kolozvári megjegyzésében gyanúsítás rejle, azt ő a legáltalánosabban visszautasítja. A mire Kolozvári Kis István készséggel kijelentette, hogy a gyanúsítási szándék távol áll tőle.

A karácsonyi posta-küldeményekről.

A pécsi m. kir. posta-távirda igazgatóság 27588/IV. sz. alatt az alábbi **Figyelmeztetés**-t bocsátotta ki a postát igénybe vevő közönség érdekében:

A karácsonyi posta-forgalom fokozott mérvben veszi igénybe a posta alkalmazottak tevékenységét s oly rendkívüli mérvet szokott ötenni, hogy ha a fennálló postai szabályok a közönség által szorosan nem tartatnak be, a kir. posta a legkiterjedtebb intézkedések és a legnagyobb erőmegfeszítés dacára sem képes a közönség minden igényének eleget tenni, minek következtében a közönség maga szenved kárt, ha küldeményei nem érkeznek meg rendeltetési helyére, vagy ha megérkeznek, nem kézbesíthetők, vagy végre ha kézbesíthetők is, a tartalom meg van sérülve, romolva stb.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a szabályoknak a közönség részéről való pontos betartása a csomag sorost biztosítja, ennel fogva a postát igénybe vevő közönség figyelmébe a következőket annál nyomatékosabban ajánlom, mert ezeknek figyelmét ki kell hívni, az államháztartás kártérítési kötelességét megszünteti.

Minden egyes küldemény a tartalomnak meg-

felelően, de mindenestre jó anyaggal és tartósan csomagolandó.

Élelmi szerek, játékok, gyümölcs, szövet, kalap, ruha, fehérnemű külön-külön burkolandók.

Ezüst- és arany-neműket, továbbá pénzt a felsorolt tárgyakkal együtve csomagolni nem tanácsos, mert esetleges kártérítéssel figyelembe nem vétetnek s már a nyomozásnál is a tényállás kiderítését hátráltatják.

A csomagoknak általában úgy kell göngyölvé lenni, hogy egyrészt a göngyölt (burkoló) a küldemény tartalmát külső befolyás ellen megvédje, illetőleg, hogy a tartalmukhoz a burkolat és a pecsétek megsértése nélkül hozzá férni ne lehessen, másrészt, hogy a tartalom más küldeményeken szállítás közben kárt ne tehesen.

A csomag tartalmának minősége, természete, a hosszabb, vagy rövidebb szállítási ut, a vizen vagy szárazon, vasuton vagy kocin való szállítás majd egyszerűbb, majd erősebb és tartósabb csomagolást igényel.

Ehhez képest:

Jelentékenyebb értékű tárgyak, kivált, ha nedveség, dörzsölés, nyomás vagy ütés által könnyen megsérülhetnek pl. csipkék, selyem-kelmék, sító és oly küldemények, melyek nagyobb távolságra és kivált lengyelen szállítatnak, értékük, terjedelmük és súlyukhoz képest megillető módon közönséges vagy fonakjával kiele fordított vászkos vaszonba, borbó, szilkség esetén vászonnal körülburkolt dobozba teendő és jól körülkötendő, vagy jó szerkezetű erős faládába csomagolandók.

Ékszer, drágaságok tokban elhelyezve, azon felül vászonnal körülburkolt erős fadóbozba, vagy faládákba zárva és jól körülkötözve és lepecsételve adandók fel.

Csekélyebb értékű tárgyak csomagolásához, ha azok nedveség, dörzsölés, nyomás, vagy ütés által egykönnyen nem sérülhetnek meg, elégséges, ha jó minőségű és töbrétű csomagolás nélkül csak bezárt utazó táskák, bőröndök, jól abroncsolt hordok, erősen beszegezett ládak: továbbá már nem vérző egy-egy dr. vad adható fel. Több dr. vad pl. nyul, fácán, fogoly stb. csakis csomagolva adható postára.

Bécs városba és annak körületébe szülő hal-küldemények göngyöletére — könnyű felismerés céljából egy negyedréte vöröspapíros ragasz andó s a címzett lakásának pontos megjelölésére (kerület, utca, neve, házszám, lakás száma) annál inkább kell kiváló gondot fordítani, hogy az ily gyors romlásnak alávetett küldemények lehetőleg gyorsan kézbesíthetők legyenek.

A kosarakba helyezett tisztított szárnyasokat tartalmazó küldemények címiratát úgy kell alkalmazni, hogy a leszakadás lehetősége kizárassék s e célból legcélszerűbb, ha azok címirate kereszt-kötésekkel erős zsinnegel a kosarra kötöttik, vagy pedig a címirat talábláscskára ragasztatik vagy iratik, s a címítáblácska sodronnyal vagy

erős zsinnegel mindkét végénél fogva a csomaghoz tartósan hozzákötetik, hogy a szállítás alatt a cím le ne szakadhatson.

Hogy főleg a romló tartalmú küldemények kézbesíthetése minden eshetőséggel szemben biztosították, célszerű egy címirat másolatot a küldeménybe legfeljebb elhelyezni azon célból hogy a küldemény alkalmazott címirat leszakadása esetén is a bizottsági főbontás alkalmával a címzett megállapítható s a küldemény kézbesíthető legyen.

A burkolat összefogtatása végett a küldeményre különösen a varrásra, illesztékre és zsinnegel annyi pecsétet kell alkalmazni, ahány elégséges arra, hogy a küldeményt a pecsétek megsértése nélkül főbontani ne lehessen.

A pecsételésre egyáltalán csak jó minőségű, erős, tartós pecsétviaszt szabad használni. Vignettek csak a csekély értékű küldemények bezárására használandók.

A ki rossz minőségű pecsétviaszt használ, mely könnyen leválik, annak következményeit maga viseli. Különösen elegendhetetlen feltétel az, hogy valamennyi pecsét, vagy a küldeményen, mint a szállítólevélben egy és ugyanazon pecsétviaszt és vésett pecsétnyomó használtassék.

Minden csomaghoz szállítólevél szükséges, melynek a csomagra írt összes címadatait kell tartalmaznia.

A címzés a szállítólevél adataival egybehangzóan, tisztán, olvashatóan és ízetesen (vezeték- és keresztnev, társadalmi állás, lakhely, község vagy pusztá, utolsó posta, vármegye, utca, házszám, emelet, ajtószám) magára a csomag göngyöletére irassék, hogy a címzett főleg, ha a küldemény nagyobb városba szól is, könnyen és késedelem nélkül megtalálható legyen.

Ha a göngyöletre írni egyáltalán nem lehet, ez esetben azon papírlapra, melyre a cím írva van, nemcsak zselével, hanem egyez lapjával kell a csomagra és pedig mindig az azt összekötő zsinneg alá ragasztani.

Aranyat, ezüstöt, pénzt, ékszer és drágaságokat tartalmazó küldeményeknél a címet mindig magára a göngyöletre (vászonra vagy faládára) kell írni.

Gyorsan romló tárgyaknál szükséges, hogy a záradék: „gyorsan romló”, törékeny tárgyaknál pedig a záradék: „törékeny” vagy a szokásos palack alak szembetűnőleg kitéttessék.

Füdülog, hogy a cím oly szabatosan és tisztán olvasható legyen, magán a csomagon lehetőleg jó nagy betűkkel kiírva, hogy a címzett azonossága és tartózkodási helyére nézve minden kétséget kizárjon; s a helyes irányítás céljából az első pillanatra a rendeltetési hely kivethető legyen.

A Bpest és Bécs fő és székvárosokba szülő élelmi szerek tartalmazó küldemények fogasztási adó alá esnek. — A bor és a húsfelét tartalmazók pedig bárholva szóljanak, utólagosan fogasztási adóval terhelhetnek, szükséges tehát, hogy a szállítólevélben és csomagon a fogasztási adó alá eső küldemény minősége és mennyisége kigraem, darab vagy liter szerint megjelölve legyen. (Pld.: 1 pulyka, 2 kg. szalonna, 3 kacska, 2 kg. őzhus stb.) mert különben a küldemény a rendeltetési helyen megakadályozhatóság céljából főbontatik, mi a kézbesítést felte késleteli.

Végre még föleltem, hogy a teradás lehető csökkentése céljából, de még azért is, hogy a küldemények még annap biztosan tovább küldeni lehessen, igen kívánatos, hogy a küldemények földadása a délelőtti időben történjék, e célból intézkedtem, hogy kerületem nagyobb hivatalainál f. é. dec. hó 20—24 ig bezárólag a küldemények a déli órákban is felvételnek.

Pécsét, 1899. december 3 án.

Posta-távirda igazgatóság.

Karácsonyi és újévi gyorsaru és podgyász forgalom.

A helybeli vasúti állomás főnöke a közelgő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából az ilyenkor üszetelődő mátha- és csomagforgalom gyors és pontos lebonyolítása érdekében arra kéri a közönséget, hogy a feladásra kerülő csomag- és göngyöleteken a címzett nevét és lakását pontosan jelöljék meg s azokról mindennemű régi szállítási vonatkozó régi ragaszbarca és hivatali jegyzéseket kellemetlenségek és visszkérés tek elkerülése végett eltávolítani sziveskedjék.

Aztán sebesen, mint a gondolat — fejszőkötőlehel és sietni kezdett.

A dalidő ifju nyomában.

— Miért hagyott a faképnél olyan váratlanul?

— Jaj, maga egy borzalm, félelmetes ember. Én magától úgy félek... Juj!...

— De hát miért? Bántottam?

— Nem, nem... de hogy bántott, de hogy. De érzem... érzem — lihegett, hogy valami láthatatlan erő minket még sokszor, igen sokszor fog összehúzni.

— Es az olyan nagy baj lenne? Egy szegény erdész nem ajándékozhatja oda szerelmét annak, akiről tudja, hogy őt boldogíthatja.

— Ne, ne... re beszéljünk tovább. Hangokat hallok... Hiszen mi tulajdonképpen vadászni jöttünk.

A sűrű csalitból, melynek tövében mogorva lassúval cammogott a patakbeli csobogó víz, felemelte a os tejet a nyiffogató vizsla.

— Lelőjtem? — kérdezte az erdész lanyaral.

— Nem; majd én. Azt hiszem; látán.

— Bizonyosan! — szólt egykedvűen Kornossy.

— Apport! — b zlatla az amazon izgatottan.

A kutya egyet ugrott és egyszerre brrr!... a lácánkakas felrepült nagy robajjal.

A comtesse felkapta puskáját, célzott.

A feyyer csüörtököt mondott.

Dühösen kapta le az ödöklő szer-zámot és valamit susogva, mérgesen vetette a vállára.

— Miért nem engedte méltóságod, hogy én...

— Eh, ne legyen olyan önző! Nem elég magának egy?

— Hogy értsem ezt, comtesse? Még ma nem löttem...

— Olivá keztyüs kezét villámsébesen tapasztotta a fiatal ember ajkára.

— Ne szóljon többet!

A tapasztalt erdész elérte a célzást.

Besz-d helyett elkapta azt a filigrán kis fecsőt, és forró c-öket nyomott rá, szerelmét megpecsételve egy könyccsappal.

Eppen ebben a pillanatban rontott elájuk az irnok, kegyetlenül cipakolva.

A leany reá mereszté vérben forgó szeméit és az elfojt düh hangján kiáltott rá:

— Megállj, gazember! Ezért meglakolsz!...

Lelőlek rögön.

Olyan mozdulatot tett, mintha feyyeréhez akart volna nyulni.

Az erdész vasmarokkal szorította és csókban fűrésztötte. Georges halálra rémülten szaladt a kocsihoz vis-za.

Öreg alkonyat volt, mire hazértek.

Legott magához hivalta a didergő irnokot s keményen ráivall.

Georges védekezett, hogy azt gondolta: löttek valami, azért szaladt oda — szokás szerint.

— Takarodjál le, majd számolunk!

Es még azon napon kivezte — ispánjának.

HIREK.

— **Személyi hír.** *Blaskovich* István, a pécsi kir. tábla elnöke, decem. 12-én városvárba érkezett.

— **Kinevezések.** A király *Fehér* Dezső dr. zalaegerszegi törvényszéki jegyzőt az a. lendvai járásához albiróvá nevezte ki.

Az igazságügyminiszter *Samuely* Otto joggyakornokot a nagykanizsai kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

A vallás és közoktatásügyi miniszter *Wiesinger* Károly sümegi áll. reáliskolai helyettes. tanárt, rendező tanárrá nevezte ki.

A földmiveltetésügyi miniszter a keszthelyi gazdasági tanintézethez *Windisch* Richard magyar-országi gazd. akadémiái segéd tanárt a megyei tanácsokra rendező tanárrá nevezte ki.

A déli vaspályán-társaság budapesti igazgatósága *Friedenthal* Sándor csáktornyai vasúti iroda tisztviselői felügyelővé nevezte ki.

— **Esküdtbíróvási elnökök.** A nagykanizsai törvényszéknek szervezett esküdtbíróvási elnökül *Tóth* László törvényszéki elnök, helyettesé pedig *Mikos* Géza ítéltáblai bírói címmel és jelleggel felruházott nagykanizsai törvényszéki bíró — a zalaegerszegi törvényszéknek elnökül *Stanizslovszky* Adolf törvényszéki elnök, helyettesé *Strauss* Lajos kir. törvényszéki bíró jelöltettek ki az 1900. év tartamára.

— **Nyugdíjajánlás.** A déli vaspályán-társaság budapesti igazgatósága *Bellák* József csáktornyai vasúti raktári felügyelőt 35 évi szolgálata után nyugdíjba helyezte.

— **A nagykanizsai Casino** folyó évi december hó 26. napján d. é. 10 órakor saját díszteremben tartja évi rendező közgyűlését. A közgyűlés tárgyai: 1. Az 1899. évi közgyűlés határozataiból: Elek Lipót elnök úr 25 éves elnökségének megőrkítésére megrendelt arcképnek leleplezése és dr. Neumann Ede úr ünnepi beszéde. 2. A választmány évi jelentése. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése. 4. A költség-előirányzat előterjesztése és megállapítása. 5. A tagsági díj megállapítása. 6. Netáni indítványok. 7. Elnök, alelnök, 19 választmányi rendező, 4 pótlás és 3 számvizsgáló bizottság tag választása. Este 8 órakor Elek Lipót tiszteletére a Casino díszteremben díszvacsora.

— **Anyakönyvi kinevezések.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Zalavármegyében a ságori anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető Somogyi József h. körjegyzőt, a csanak-hegyháti anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető Horváth Gyula körjegyzőt, az aló páhóki anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Bogznár Imre jegyző segédet, végre a nagybakónaki anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesé Hegyősi Károly jegyzői irnokot nevezte ki és Bogznár Imre kivételével, valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Temetés.** Általános részvétel kísérték örök nyugalomra vasárnap délután *Somófi* Vilmos felső keresk. iskolai tanár ifju nejét szül. *Hirschl* Paulai, ki hosszas szenvedés után életének 24 ik évében bunyia le örök álomra jószágól sugárzó szeméit. Ravatalán a fokonokon kívül a felső keresk. iskola ifju-sága és a polgári iskola növendékei tettek dízes koszorút.

— **Az Irodalmi Kör" közgyűlése.** A nagykanizsai „Irodalmi és Művészeti Kör" elnöksége már kibocsátotta a meghívókat évi rendező közgyűlésére, mely folyó évi december hó 26-án, kedden délután 3 órakor lesz a városháza dísztermében.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Számvizsgáló bizottság jelentése az évi számadásról.
4. A jövő évi költségvetés előterjesztése.
5. Netáni indítványok.

— **Jutalomjáték.** A Nagy-Kanizsán működő szinészársulat drámai főnökönek, *Tuboly Klementin* kisasszonynak jutalomjátéka dec. 14-ikén (csütörtökön) lesz. Eche-garaynak „*Marianne*” című drámájában

játszsa a főszerepet. A művészet terén valóban hivatott tehetségeket mindenkor lelkesen pártoló közönségünk ezzel az alkalommal bizonyosan meg fogja mutatni, hogy *Tuboly Klementin* eddigi sikereit teljes mértékben elismeri és lelkes pártolásával buzdítani fogja őt még nagyobb sikerekre.

— **Estély.** A nagykanizsai *Előb Magyar Asztaltársaság* szombaton tartott táncestélyének nem kedvezett az időjárás. De azért azok, kik ezen szép törekvésű Asztaltársaságnak hívei és azok, kik alkalmat adtán szivesen adták jelét ezen Asztaltársaság iránti rokonszenvüknek, eljöttek, hogy előmozdítsák az Asztaltársaság szép törekvését, no meg egy kicsit önzésből is, mert az Asztaltársaság estélyein mindenkor — ha nem is nagy számban, — de méltóan van a szépnek képviselve. Ugy volt ezen estén is, tehát nem távozott senki sem csaodottan, sőt ellenkezőleg mindenki egy kellemesen átélt éjszaka szép emlékével. — **Az estélyen felülfizettek:** Frank Vilmos, Hlatkó János, Tóth Lajos, Kriss Mátyás, Morics András 1-1 forintot; Kovács Mihály 60 kr.; Krausz Lipót, Eichner Sándor, Lozer József, Virányi és Stern, Berich Adolf, Fischel Lajos, Lodner Ferenc, Samu József, Blau Otto, Dódr István, Kaufel József, Neu Albert, Csóka Nándor, Muzikár Vince, Spanits Pál, Breuer Adolf 50-50 krt; Hajdu József 30 krt, Sóbár György, N. N. 20-20 krt. A felülfizetések összege 14 lrt 30 krt. — A szives felülfizetőnek hálás köszönetét nyilvánítja a rendezőség.

— **Negyelvi szur.** A *Isv. jótékony Negyely* nem éri be azzal, hogy az emberzeret terén áldásosan működik, hanem azon van, hogy pangó társadalmi életünkre is jótékonyan hasson. Utóbbi törekvése is szép sikerrel jár, mert vasárnapi szurain mindenkor igen dízes közönség jelenik meg, mely élvezettel szűrözi a bőségséányrak által felzolgált theat és egyéb oszonna felét. A polgári elem előkelősége és a mindenkor szép számban képviselt tisztakar a legszebb egyetértésben töltnek itt egy két kellemes órát. Mindenki megtalálja itt társaságát és csakhamar otthonosan érzi magát a Casino barátságos dísztermében. Alegutóbbi vasárnap z-ur a rossz idő miatt nem volt ugyan olyan látogatott, mint a megelőzők, de a kik a rossz idő dicára is eljöttek, azok a szokottnál nagyobb élvezetben részesültek. Néhány jökédvű fiatal ember ugyanis cigányt hozott. Alig hangzott el a nyitány a vendégek kellemes meglepetésére *Gabányi László* a Halmai színtársulat fiatal, általános szeretetnek örvendő tagja, ott termelt a podiumon és atyja: *Gabányi* Árpád egy humoros monológiát adta elő. Noha *Gabányi* a humoros várattalunk érte, kiváló talentumú ita is lényesen érvényesül. A közönség zajosn megtapsolta a széptelenségű előadót. *Utána Fischer* Irén kisasszony mutatta meg, hogy szép szurkival kultiválja a dalművészetet. Több dalt énekelt nagy letzésés közt. Végül *Lukács* Olga urnő Pallinból szavalt mély érzéssel és nagy hatással. A legközelebbi szur. — értesülünk szerint — ismét lesznek ezekhez hasonló, szórakoztató előadások.

— **Távozó tanár.** A csurgói tanítóképző intézet legidősebb tanára *Bátori Lajos* zenetanár búcsút vett az intézettől, melyben 20 éven át tanította szakértelmével a zenét, a német jövő nemzedéke oklatoinak. *Bátori* ének és zenetanárnak működése emlékezetes lesz volt tanítványainak, kikből szeretet volna a rövid 4 évi tanfolyam alatt művészeket képezni. Csoda dolgokat művelt ritka módszerével, mely általános feltűnést okozott. A valódi zene-sz. hírneves orgonista, nagy előzeretettel oktatta az ifjakat, kikből mindánkor jó muzsi ut kívánt képezni. Munkája kitünően sikerült. Közforgalomban levő könyveivel oda vitte a fiatalágot, hogy azok ké-z énekesek lettek. Az intézetben olyan dalárdát tartott, mely magas színvonalon állott és nyilvános ünnepélyeken állandóan nagy letzésben részesült. A zené minden terén nagy előszeretettel művelte; nem csak mint pedagógus hanem mint író, több önálló műben és folyóiratban szerzett neveit. Az erő munka azonban ki-merítette. A zenetartás nehéz dolog; ritka ember, a kit meg nem tör. *Bátori* is megörö-

Nyugalomba ment a többé nem mint pedagógus hanem mint zeneíró fogja tölteni napjait. Tanársága alatt rengeteg sok művet írt össze, melyeket most összegyűjtöni s kiadni óhajt, hogy mint nyugalomban levő is szolgálja hazája zeneügyét.

— **Új honpolgár.** *Cserbán* Károly Zala-vármegye alispánja *Sulzberger* Alajos megyei fősz. vevővel a hó 4-én Csáktornayra érkezett a szolgabírói hivatal megvizsgálása végett s ugyanakkor a városházán is megjelent, ahol a képviselőtestület jelenlétében vette át *Morandini Bálint* csáktornyai építőmester és birtokos honpolgári esküjét.

— **Vadászat.** Sikerült vadászatot rendezett *Horváth* Csongor János perlaki kir. járásbíró a Dráva-Egyház község határában. Terítékre került 164 drb nyul, 1 f. can, 10 fogoly. A rendező házigazda e kitartó működésért a szabad ég alatt parát rikió lakomát tartott. A munka befejeztével a társaság két részre szakadt; egyik rész a házigazda lakásába vonult s ott folytatva a lakomázást, a másik töredék meg a „Hermann”, féle vendéglőben cigányzene mellett iparkodott lefejthetlenné tenni a napot.

— **Iskolás gyermekek felruházása.** A nagykanizsai „Előb Magyar Asztaltársaság” dec. 23-án délután 6 órakor a saját helyiségében (a Bayer-féle vendéglőben) a szegény iskolás gyermekek közül 9 fiút és 3 leányt fog teljesen felruházni.

— **„Kell-e doktor, patika?”** Sem doktor, sem patika. — Nagy-Kanizsán nem lesz negyedik patika. A belügyminiszter *Gáspár* Árpád gyógy-zerész folyamódványát negyedik gyógyszer-tár felállítására iránt elutasította azzal az indoklással, hogy a gyógyszer-tárak felállításának véleményezésére a törvényhatóság bizottságok hatáskörébe tartozván, miután a negyedik gyógyszer-tár felállítását Zala vármegye törvényhatósága a bizottsága pártolólóg nem véleményezte, a negyedik gyógyszer-tár felállítását nem engedélyezi.

— **Munkaszünet felüggesztése.** A kereskedelmi miniszter a budapesti kereskedelmi kamara felterjesztésére megengedte, hogy a karácsonyi és újévi ünnepeket megelőző vasárnapokon, vagyis december hó 24-én és 31-én az 1892. évi 14837. sz. keresk. miniszteri rendelet II. A) 2., 3., 4. és 5. pontja alatt említett ipari és kereskedelmi telepeken az ipari munka, illetőleg adás-vevés egész napon át végeztethessék.

— **Új alapító tag.** *Zerkovits* Lajos a nagykanizsai *Kereskedő ifjak egyesületének* nagy tevékenységű, fiatal elnöke, az egyesület iránti jóakarata-nak újabb jelét adando, az egyesület alapító tagjai sorába lépett.

— **Kath. legényegyleti estély.** A lapolcai kath. legényegylet saját helyiségében felolvasás s színelőadásokkal egybekötött sikerült táncvigalmat rendezett. Az estély koronája *Tóth* Lajos halápi plébános. A vallás értéke a családi társadalmi és állami életben, című felolvasása volt. Utána színró került „A balatoni fogas” című színmű, a mely a közönséget vig tárgyával és a szereplők sikerült természet-s alakításával állandó vidám hangulatban tartotta. Az estélyt tánc zárta be, mely a reggeli órákban ért véget.

— **Igazgató-válasg.** *Mandl* Pál a Keszthelyvidéki takarékpénztár igazgatója — mint értesülünk, állásáról lemondott. Ez elhatározása ak oka állítólag nézeteltérés volna, mely közte s az igazgató-sági tagok közt felmerült. *Mandl* Pálnak nagy érdemei vannak az új pénzintézet letesítésé körül. Hat éven át vezette a pénztár ügyeit buzgalommal és lelki-meretesén. Utódjul emlegetik *Hoffmann* S. mat, *Ullmann* Vencelt, *Pető* Vilmost.

— **Löversenyek és Balaton-Füred.** A mint hírlik, a magyar főúrnak a berlin-talai löverseny eredményével nincsenek megelégedve, s a magyar lovak részére vissza akarják szerezni a dicsőséget; e célból újabb verseny rendezése került szóba, s ez alkalommal a verseny végpontjúl Balaton-Füred-t is emlegetik. Ha ez megvalósulna, akkor Balaton-Füred Európaszerte emlegetett hely lenne.

— **Jégpárt.** A nagykanizsai *Korcsolyás* Egyesületnek határozott pchje van. *Korcsolya*-pályáján mikor víz van, nem fagy és mikor fagy, nincs víz. Most az utóbbi bajban van az egyesület,

melynek vezetősége minden uton módon arra törekszik, hogy megszerezze a jégpálya alapfeltételét: a vizet; remélhetjük hogy ez meg is lesz, még akkor, mikor fagy.

Karácsonyi mulatság Laznacon
Brimner Mihály vendégfőnök tiz lelkes fiatal emberrel karöltve karácsony másodnapján a lazsnaki vendégfőnök családias jellegű, táncokkal egybekötött oszonnát rendez. A kibocsátott meghívó szerint lesz: Pontos és jutányos kiszolgálás! Conforti dobálás! Szerpentin dobálás! Jó kedv! Fesztegelenség! Reméljük, hogy sok vendég is lesz. A mulatság d. u. 3 órákor kezdődik. Belső-díj 30 krajcár.

Öngyilkos cseléd Kepe Anna nevé, 24 éves, felsőlendvai születésű, nagykanizsai szolgálatos dec. 13-án valami mérget vett be. Kórházba szállították. Gyógyulásához kevés a remény. Tetét — állítólag — szerelmi bánatában követte el.

Befagyott a Balaton. Balatonfőrdőről azt jelentik, hogy a Balaton tökéletesen befagyott és a vitorlás-szán-versenyekre teljesen alkalmas. A balatonfőrdői Stefánia-yacht-egylet nyáron a vízi, télen a vitorlás-szán-sportot űzi, és az idén a tagok közül gróf Esterházy Mihály, gróf Andrássy Géza és báró Inkey fogják űzni ezt a nemés sportot.

Gyapay Nándor, a Stefánia-yacht-egylet intézője már minden előkészületet megtett, hogy a vitorlás szánok mindenben legyenek. A Balatonon a rendkívüli hideg folytán oly erős jégpáncél képződött, hogy gyapay nap múlva a szekerkezédes is meg fog indulni rajta. Csak a halászból élő parti lakosok kározkodnak általa, mert a halászatot ezentúl csakis lékeken toly tathatják, a mi csekély eredménnyel szokott járni. A baltoni hajózás körülbelül egy nappal azeölt szünet meg, mikor a zajlás megkezdődött.

nem pedig a nézőtérben, a színpadon kívül. Így tán segítve lesz a bajon.

Vasárnap délután az ifjuság részére Jókai Mór drámáját a *Szigetvári vártnak* adták. A rossz idő miatt az előadás csak győren jelent meg a tanuló ifjuság. A szereplők közül kivált *Tuboly* Klementin, (Anna) ki minden időben s körülmények közt komolyan veszi szerepét. Zrínyit *Halmay* személyesítette a töle megszokott tőkélyivel *Jó* volt még *Szabó* (Szelm).

Vasárnap este Bokor József népszínműve *Télen* került színre jófogatott ház előtt. Legjobban bevált ezen estén a darab címe; künn ugyanis hatalmasan havazott és izy Katalin (Halmay) férjével Vasas Józsiával (Szabó Ferenc) hamisítatlan hóval borítottan érkezhettek meg. Az előadás nagyon vonzó volt.

Hétfőn: *Az árca fia és a londoni koldu* sok régi színművet adott zónaelőadásban. A közönség teljes részvétel volt a sokat szenvedett és dildözött *Smike* (*Kövy Kornél*) irán, de a darab-bal semmikép nem tudott megbarátkozni; a szereplők ügyekezete teljesen kárba veszett.

Kedden egy újdonsághoz volt szerencsénk; a *B. A. L. E. K.* ot látuk a színházban. Nem tudjuk a darab avagy az előadás okozta-e ama rendkívüli hatást, hogy a közönség egy része már az első felvonás után távozott. A kiket a dühöngő hófergeteg ott marasztalt, azok kimenőfében a darab végaccordjait dudorászták: „Isten veled, gyönyörnek sok lett volna...”

Szerdán: *A Sabinnők erablása* vigjátékot adták.

R - sz.

IRODALOM.

A legelősebb politikai napilap. A „Reggeli Ujság” 1900. január 1-ére előfizetést indít. A „Reggeli Ujság”-nak egy a politikában, mint a társadalmi, közgazdasági, művészeti és minden a közügyet érdeklő kérdésen csak egy irányelve van: az igazságot megírni és bármiféle tekintet nélkül azért küdeni. Irodalmi része előkelő stílusban áll, híradása mindenről megbízható és gyors. Kitűnő regényt és érdekes tárcákat közöl. A „Reggeli Ujság” egyik célja az, hogy a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok között a magyar család anyagi érdekeit és megélhetését mindenképen előmozdítsa. A „Reggeli Ujság” mindennap nyolc oldalon jelenik meg és tánylag a legelősebb politikai napilap. Előfizetési ára, vidékre portmentesen: Egy hónapra 50 kr., negyedévre 1 frt 50 kr. Budapestben házhoz hordva: Egy hóra 30 kr. A „Reggeli Ujság” kiadóhivatala Budapest József-kört 19.

A Nagy Képes Világtörténet most megjelent 46-ik füzetében bevezetjük a második kötet, a „örögök története. Ezt a kötetet dr. Gyomlay Gyula írta, a jeles görög tudós, ki több szövegkiadást rendezett már sajtó alá s ki Platon válogatott munkáit is fordította a Philosophiai Irók Tára számára. Jeles képzettségű, szorgalmát és munkásságát a m. tud. akademia levelező tagsággal jutalmazta. Nagy tevékenységű fejtett ki különösen a görög nyelv helyes kiírása ügyében, s elveit új könyvében is érvényesítette. A végsoháton felsorolja forrásmunkáit, a melyekből merített. Valóban meglepő gazdagsága és sokoldalúsága az ismereteknek. A legújabb külföldi akademiái értékesítésekre is nem egyszer találunk hivatkozásait csillag alatt, a jegyzetben. Szóval ez a kötet mindenestre jeles mű, ne hiában volt, hogy Gyomlayt nagyrészt e munkájáért választotta tagjai közé az Akadémia.

Gyomlay könyve második kötetét teszi a Nagy Képes Világtörténet nagyszabású vállalatának, mely 12 kötetre van tervezve, az egész legelősebb tudományok irják, szerkesztője pedig Marcellus Henrik, egyetemi tanár, a ki a magyar történet mellett a világtörténettel is behatóan foglalkozik. Minden kötetbe oly gazdag illusztrációkban, mint az eddig megjelent két kötet; de az illusztrációk mindegyike érdekesebb lesznek a mint korunkhoz közeledik a szöveg. Egy kötet ára 8 frt, megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben, s havi részletfizetésre is Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. (Budapest, VIII. Üllői-ut 18. sz.) Évenként 4 kötet jelenik meg.

A Károly-kassárnya titkai címen új regény kezdődik most a „Budapest” képes politikai napilapban. Tárnya az 1848—49-iki szabadságharc és a rákövetkező szomorú korakból van merítve. Hazánló irányú regényekkel a „Budapest” már sokszor kellett feltűntetnie. „A Károly-kassárnya titkai” azonban, melyekről a mostani nemzedék is hallott egyetmást, érdekességével felülmúlja az összes eddig megjelenteket. A december elsején belépő új előfizetők már megkapják a regényt kezdlettől fogva. A „Budapest” előfizetési ára havonként 1 frt. Kiadóhivatala Budapeston IV., Sárkány-ut. 3. szám.

Magyarország ezredik éve Smollány Nándor és Lipiár Károly hírlapírók nagy fáradsággal összegyűjtötték a millenniumi év történetének adatait. A második kötet első fele most hagyta el a sajtót s a vármegyék és városok egy része ezredik évi ünnepeikének leírását tartalmazza. Ebben a kötetben vannak közele a megyék és városok díszközgyűlésein elmondott ünnepi beszédek, melyeket becsés az adja meg, hogy az illető megyék vagy városok története van benne kiemelve a honfoglalástól az ezredik évig. Az egész ma Magyarország történetét adja mosaki darabokban — Az első kötetért a király meleg köszönetet mondott a társzerkesztőknek s a művet a családi hitbizományi könyvtárba rendezte elhelyezni. A művet a vallás és közoktatásiügyi miniszter rendezte ére az iskolakönyvtárak, a magyar honvédelmi miniszter rendelkezésére pedig a honvédelmi könyv-

tárak megrendelték s ezenkívül a fővárosi intézetek s számos községnek, megyei és városi levéltárak is beszerették. A teljes (három kötetes) mű előfizetési ára 12 frt, egyenként pedig 5 frt. A most megjelent kötet a második kötet első része. A második kötet második része is sajtó alatt van, melyet a harmadik kötet követ. Megrendelhetni Erdélyi Imre könyvkereskedőnél Szegeuden.

A szocializmus. A szocializmus nem oly modern fogalom, mint sokan gondolják. Egyidős az államrendek kialakulásával. Minden államrend piramis alakban épül fel. A felső osztályok és alsók nagyobb tömegben állnak. S az alsók ösödiktől fogva nehezen viselik ezt a terhet. A Nilus völgyében az ősidők elnyomottainak sóhaja vegyült a szobák, könyvek peregett a folyóba; Hellaist rabosolga-lásongások riasztgatták meg; Rómában nemcsak egyszer volt scessió; Spartacus gladiátor- és rabosolga-lásongása sem egyedül állt. Az első scessió idején Menenius Agrippa oly mesét mondott a városból kivonult népnek, mely példabeszéddé vált, s minden szociális mozgalomra ráillik. Azt mondta a népnek, hogy a testrészek egyszer föllásadtak: miért dolgozzanak ők folytonosan, mikor a tunya gyomor a közsepa nyugodva, a kéz, láb és érzékeseményét fölemésíti. Amde a gyomor azt mondá a láznakoknak: ne adjátok hát ennem, de ti bánjátok meg. Ti nekem kerestek, de én visszaadom keresményeket, kösöttetek elosztva. Ha nem dolgoztok, én elpusztulok, de a tüzem pusztulok ti is. — A kivonult nép megértette a példabeszédet. Bőlcseleg volt abban, s a bölcsesség mindenható, mindenkit meggyőz. Visszamentek a városba.

Róma urai a plebs terhei voltak, nem egyszer valóban zsarnokai, de bírodalmakat hódítottak a népnek, az általa győztött vagyott visszaszádta neki ingyen, ellátásban, külföldiekben, játékok rendezésében, földosztásban. Vagyonok nemzeti vagyon volt, mely megaranyosra a római nevet. S a plebs minden yissor aláírta, hogy a külföldös osztályok egy nagyobb egységben egyesülnek, melynek osztályharcai fölött a nemzeti nagyság gonoszka érintetlen főségben legyen. Ebben a folytonos betátságban, ebben az egymással folyó harc eszedes kiengesztelésében rejlik Róma államalkotó, jogrendszert-erője. Az arómozsmati érdeke s az osztályok érdekei közönségének biztos tudata teremtette meg s örta megvezette válságtól bírodalmukat.

Erről a római társadalomról és bírodalomról szól a Nagy Képes világtörténet III. kötete, melyből most jelent meg egy új rész a vállalat 47-ik füzetében. Az egész mű 12 kötetből fog állani. Egy kötet ára 8 frt, megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben s havi részletfizetésre is Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. (Budapest, VIII. Üllői-ut 18. sz.) Évenként 4 kötet jelenik meg.

Bárki szereszet 4 frtot évenként teljesen ingyen, — minden ellenszolgáltatás nélkül, — ha pontos címét egy levelezőlapon beküldi a Magyar Krónika kiadóhivatalába. (Budapest, VIII. Maria-utca 56.)

Az e rovatban megemlített művek megrendelhetők és kaphatók Fischer Fülöp könyvkereskedésben Nagy-Kanizsán.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonafüzetről. A hidegebb időjárás az üzletet némileg szilárdabbá tette s az árak néhány krajcárral javultak. Arpa teljesen pang, hasonlóképp babban is szünetel az üzlet. Mai árak: buza 7 frt 80, rozs 6 frt, arpa 6 frt 25 kr. zab 5 frt, bab 6 frt 50, búkkövy 5 frt 50 kr.

CSARNOK.

Meráni levél.
Közli: Fehér Lipót.
(Folytatás.)

Untermais község lakosságának száma 3700 és 330 házzal bir. Szintén a Passer balpartján, jobbra a völgyben fekszik s Obermaisnak folytatását képezi. Többnyire azon úrdöve dégek által kerestetik fel, kik a melegebb utakat kerülni óhajtják.

Gratsch község 40 házzal és 200 lakóval, Meran város északnyugati részén fekszik, védett fekvése és egyeletes m leg éghajlata folytán szép jövőnek néz elébe.

Tehát Merán város, Obermais, Untermais és Gratsch községek képezik együtt Meran klimatikus gyógyhelyet. Mindenütt villamos világítás és kitűnő vízvezeték van berendezve. A villamos-áram gyártásához az Etsch folyó erős vízesését használták fel. E vízesés már az első kiépítésnél 6000 lóerőt bocsátott rendelkezésre és ez erő segítségével Bozen város és Meran fürdő kellemes és egészséges világítás élvezéséhez jutott.

Néhány sort szentelek még Merán iparának és kereskedelmének.

A tiroli lafaragványok messze föl ön ismeretesek és az idegen nagy választékot találhat e faragómeztetek sokoldalú gyártmányaiiban.

Meran vidékének fő kereskedelmi cikkei: a bor, gyümölcs és szarvasmarha.

Tantalusz kintjai.

Pohár van az ember kezében és nem tudja a szomját oltani; felt asztalt lát a aseme és nem tudja az éléseget csillapítani; ez valóban szomorú helyzet. François Pál szakács Commercyban a Capucine-utca 64. szám alatt abból az ételből vehette volna, amelyik neki legjobban ízlik s mégis kénytelen volt mindeuról lemondani. Gyomra nem vett be semmit s föllásadt, bármi került is belé. François Pál nem tudott semmit sem megemésztetni, hányást löggerral küsdött s így megutálta mesterségét. Valóban szomorú sors: főzni, mások számára s nem tudni enni. Hy körü mények között erejét fogyni látta s szenvedései nőttön-nöttek. Vészeségny leit a vére nem volt elegendő arra, hogy az általa szegényeséget legyőzze. Heves öfájás, álmatlanság tetézte szenvedésait.

Minden gyógy-szert megpróbáltam — írja — a nélkül, hogy hatása lett volna. Csak midőn a Pink-pilulákat kezdtem használni, éreztem megkönny-nyebbülést. A főfájás elmúlt, erőm lassankint visszatért s jó arósinemet is visszakaptam. Ma könnyen emészték s ezen csodálatos eredmény a Pink-pilulák néhány heti használatá után állott be. Nem tudok mást, mint köszönetet mondani s önt arra kérni, hossa levelem nyilvánosságra.

A gyöngöcség minden fajtája, ha a vérszegénység eredménye, s mely sárgaságot, nehezes emésztést, fálgaságot, és szívdobogást idéz elő, gyógyítható a Pink-pilulával mind a férfiaknál, mind a nőknél. Visszaszádja az agg erejét s az angol-kórban szenvedő gyermek egészségét.

Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi íróktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerártár, Budapest, Király-utca 12.

Szinészet.

Szombaton: Herceg Ferenc kitűnő vigjátéka: *A három testőr* adatott középszámu közönség előtt. A szereplők közül Nagy Gyula (Pol-lacek) és *Tuboly* Klementin (Liza) dicsőre méltó alakítását nyújtottak. *Kövy Kornélia* (Róz-a) nem volt elég élénk. *Szabó* Ferenc (Rátly), *Palotay* Gyula (Flóris), *Tisztay* (Kosinszky) tölők telhetőleg hozzájárultak a közönség szórakoztatásához. *Torday* Béla elég ellenszenvenessé tudta tenni Hort-vay alakját. *Gabányi* (Bálint) a fiatal kereskedő alkalmazótat találóan adta. A főszereplő ezuttal is a sugó volt. Azt hisszük, hogy nem a sugó rossz, hanem inkább a sugólyuk van rossz elhelyezve. Tessék a sugólyukat ugy mint eddig szokásban vol, a színpad belsejében elhelyezni.

Erdekes a szőlők ültetési módja. Nem fut itt fel a szőlővessző egy-egy szabadon álló karón, mint nálunk; hanem a földbe vert karókhöz egy bizonyos magasságban keresztbe is erősítnek rudakat olyképpen, hogy a faalkotmányra, melyek ily módon nagy területet foglalnak el, egy ponyvát lehetne húzni és kész volna egy hatalmas sátor; a ponyvát azonban a keretben lejtősen fekvő rudakra levezetett szőlőlomb kezei és a szőlőlombos sátor alatt függnek a szép, nehéz szőlőfürtök.

Sok vendég szeptember hó elejétől novemberig szőlőkurát használ, s egy egy ily személy 2-3 kiló szőlőt fogyaszt el naponként.

A meráni gyümölcs mindenütt ismeretes monarchiánkon kívül is minden gyümölcs-állításon az első díjakkal tüntették ki. A szép csillvile, a nemes ma-chanzger, a savanykás jóízű bóralmát s az illatos rozmarin almát a világvárosok gazdag polgárainak asztalain találhatjuk.

Az Et-chvölgyi szarvasmarha szép növéseért keresett kereskedelmi cikk. A lövényesszél is virágzó állapotban van.

Merán közelében Göfiban s Laaban tör márvány a kőfaragóknak és szobrászoknak nagy-szerű, szépen ereztet és hóhéhr anyagot szolgál-tat, mely nagyobb keménysége és elöntálló ké-pessége folytán vetekedik a cararrai márvánnyal. Az itteni vidék Bécs és Berlin épi kezeiséhez s hatalmas szobrokhoz még az Océánon túlra is nagy mennyiségű s hatalmas tömböket szállít.

Végül megemlítem még az itteni vidék csekély iprúráját: a szárazított és felfragasztott alpesi virágok-kali műnővát, mely virágok az itteni tartózkodás emlékére szívesen vásárol az idegen.

A vallás követelményeinek kielégítése céljából kilenc katolikus templom és kápolna, egy angol templom, egy orosz orthodox templom s egy izraelita imaterem áll a hívők rendelkezésére.

A meráni élet minden szempontból tekintve fölülte kellemes, a fürdői életet a nap járása urálja. Ha napugár aranyozza be a bérceket, úgy felülte nélkül kényelmesen sétálhat a fürdővendég a promenádon, melyen naponként délelőtt s délután egy kitűnő orchester hang-versenyez.

A promenád a Passer folyó partján húzódik végig s másik részén a yillák sora fekszik közöttük a gyógyházzal (Kurbau). A gyógyház atellenében a Passer ágyába vert coltópón áll a zene-pavillon, melyben 36-40 személyből álló orchester szórakoztatja a sétáló, üldögélő fürdőközönséget.

Itt a promenád hangversenyeken gyűlemlik össze Merán fürdővendégeinek legtöbbször, s mint minden fürdőhelyen itt is megvannak ama bizonyos tipikus alakok, melyekkel minden áldott nap találkozhatunk.

Egyik kimaradhatatlan személyiség a nyugalmazott őrnagy ur. Ugy ismerik itten: der Herr Major. Olyan jó lelkű, jó kedélyű öreg úr ő, mint a minden szerkesztő ur a „Tollfúrtában” egyszer egy Mokany Berci barátját festette le. Alkalmam volt a Herr Majorral beszélgetni. Elpanaszkodta, hogy ő már jó néhány ezteendője törzsvendége Meránnak, házat vett magának Marlingban, egy óra járányira Merántól, ahonét naponként bejegyölget kétszer; mindenki ismeri s ez nagyon hozantja. Távollabrról nem igen tudja egy-egy ismerősének arot megkülömböztetni, az ismerős község neki és ő kénytelen ülőhelyéről felugrani s kalapot emelni.

„Hát kérem szükséges ez nekem? — mondta az őrnagy, pedig először ligyehneztem őket hogy ne köszönjenek, nem használ az; képzelje csak még Rómában is ismernek Merán internationalis volt: bő kifolyólag. Megyek az utcán, egyszer csak kalapot emel egy előttem elhaladó urimber.

— Halló barátom, — szólók odá neki — kihez van szerencsém? — „Oh én Meránból ismerem Herr Major”, volt a felelet. Nem marad egyebb hátra mint itt hagyni ezt a helyet; ezt a nadrágot, meg ezt a harisnyát már mindenki ismeri. (Bárony rövid nadrágot s turista harisnyát visel az öreg).

— Hát vegyen másik nadrágot őrnagy ur harisnya nélkül, ko káztattam meg.

„Nem lehet barátom, dehogya, hova gondol, ennél melegebb nadrág nem létezik, evvel a nadrággal tettem meg mult évben az utat gyalog innét lebbig.

Candálközönségnek adtam kifejezést, hogy előre haladt korá dacára ily nagy utat képes megtenni.

„Hja barátom, látja ott azt a magas szikar alakú öregot; alig bír lépegetni. Evvel együtt katonászkodtam, egyszerre lettünk hadnagyokka előléptetve. Ő most nyugalmazott ezredes, én csak őrnagy vagyok, de nem cserélök vele Nem ám.

(Vége következik.)

Szerkesztői üzenetek.

Szigeti Mihály úrnak. Tiszteletreméltó szerény-ségomat, hogy ön még „hók” gyanánt sem fogadja el a „begedésűvéss” címet, holott akarlány dilettans szó nélkül szokta azt szebbjé tenni. Ne tessék azonban hinni, hogy mi talán guanyak szántuk azt a címet. Mi nem tudtuk, hogy működöl: azt hittük, hogy a zene önék hivatalos foglalkozása.

„Légrád.” Köszönjük. A karácsonyi mellékletben megjelen.

Sikló. Az óhajtott számokat elküldöttük. Az utóbb érkeztetett is legközelebb leadjuk.

Dr. Cs. G. Valószínűleg a karácsonyi számban jelen-letjük meg.

„Egy asszony.” Nagyon köszönjük.

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellenállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dörzsölésként alkalmazták köszvényél, csúznál, tagzsárgatásnál és meghűlések-nél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyákkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készlet-ben van; főraktár: Török József gyógy-szeresznél Budapesten. Bevásárlás alkalma-val igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-tekü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utánsza visza. **RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT** ca. és kir. udvari szállítók.

Ki akar 400 márkát

havonként könnyen, tisztességesen és risiko nélkül ke-ressel? Tudassa címét azonnal levélbilyaggal felze-relve V. 21 az alatt **M. F. Wojtan**, hirdetői irodával, Leipzig-Lindenau.

A LEGJOBB SZAJVIZ

Oppolzer udvari tanácsos, Schmittler, Kainzbauer tanárok és mások által 50 év óta ajánlva, elvárhatalanul az

ANATHERIN

dr. Popp J. G. ca. és kir. udv. fogorvosától

BÉCSBEN.

Üvegekben a f. 1.40, f. 1 - f. - 50.

Meglepő hatás minden száj- és fogba, fog-fájás kollektívon lehetett lass fogak ellen, erősíti a foghúst, a fogakat legmagasabb korig épségben tartja, a ragó kásvilket megóvja rothadás ellen stb.

Fogpor 68 kr.; Anatherin fogpaszta üvege-s-lencsében 70 kr., csomagban 35 kr., fogplomb 1 frt — illatos növényesszappan bő-tintárléknek ellen 30 kr.

Főraktár Nagy Kanizsán:
Reik Gyula gyógyszerárban
a „Megváltóhoz.”

Csak akkor valódi, ha üvegen mint a mellett-kék címkével francia nyelvű és aranynyom-ógemmel.

A LEGJOBB SZAJVIZ

Kérje

The Continental
a Bodega Company.

világhírű spanyol és portugál borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csomag kereskedé-szeker, valamint poharanként az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Kaphatók NagyKanizsán:
ROSENFELD ADOLF és FIA cégemél.

Igen sok külföldi francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva 256-40

FIATAL EMBEREK részére

esőhántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a

a legcélszerűbb és legjobb a Santal-Egger

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr.; pos'an bérmenlve, a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a Nádorhoz
BUDAPEST,
VI. Váci-körut 13.

Hirdetések a lap kiadóhivatalában Nagy-Kanizsán.

Szerkesztőség:

Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta kint d. n. 4-5 óra közt.

Idő intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedésben.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyiltár postakora 10 krajcár.

Előzetesek, valamint a hirdetésre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Bérmegtelen levelek csak ismert korszakból fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felelős szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Vasárnap, december 17.

Zalamegyei szabadalvűpárt.

Az újabb kormányzati szellemnek igazán szabadalvű, tehát minden rokongondolkodású és rokonérzésű honpolgárt munkára, tömörülésre ébresztő áramlata behatolt vármegyénk közéletébe is. Ennek eredményül kell tekintenünk azt, hogy december 10-én Zala-Eggerszegén is értekezletet tartottak, melyen szervezték és megalakították a zalamegyei szabadalvűpártot.

Nagyon itt volt inár ennek az ideje!

Hogy Zalavármegyében, Deák Ferenc vármegyében, melynek hosszú időn át vezető szerepe volt a szabadalvűség terén, olyan erősen hódíthatott a néppárt, mint azt a legutóbbi országos képviselőválasztások eredménye bizonyította: annak legfőbb oka a szabadalvűpárt szervezettelenségében volt. Míg a néppárt teljes erővel szervezkedett, addig a szabadalvűpárt összetett kezekkel várta a fejleményeket.

Igaz, hogy az akkori kormányzati szellem hatása alatt nem is igen lehetett volna megalakítani itt a megyei szabadalvűpártot. Olyan eredménnyel semmiesetre sem, mint most. A törvény, jog és igazság hódító

vezető elveinek kellett előbb a kormányzati szellemben is diadalra jutni, hogy egyesülésre buzdítsák vármegyénk közéletének ama kiváló elemeit is, melyek eddig tartózkodási állásponton várták a valóban szabadalvű kormánypolitika kibontakozását.

Most — hogy e kibontakozásnak bevezetett tényével állanak szemben — habozás nélkül, teljes odaadással tömörülnek a kibontott zászló köré.

Ez a helyes! Ez biztositja az elvek tisztá, becsületes küzdelmét. Tömörüljenek első sorban a vezető tényezők, azután az az erőszak nélkül való, tisztességes meggyőzés fegyvereivel küzdve, szervezzék a zászló körül az elvek igazságáról meggyőzött seregét. Így lehet csak a maga eszményi tisztaságában érvényesíteni a mostani kormányzati szellem vezető elveit majdan a képviselőválasztások küzdelmeiben is.

Az erőszakot föl kell váltani a *jognak*, a vesztegetést az *igazságnak*, az igaztást a *törvénynek*!

Am bontsa ki mindegyik politikai párt a maga lobogóját és a jog védelme alatt,

a törvényesség keretében maradv, hirdesse a maga igazait, megérlelt elveit. Az elvi küzdelmek tisztaságával harcoljon lobogója mellett. A hivatás azzal a seregével, melyet így meghódított, vonuljon föl annak idején a politikai mérkőzés terére; és győzőn annak a politikai hitvallásnak lobogója, amelynek legtöbb hívója toborzódott össze. Az ilyen győzelem azután tiszta győzelem lesz és nem fogja elkeseríteni a diadaltalanul lehanyagló lobogó híveit sem.

Ez a tiszta, becsületes szervezkedési szándék teremtette meg bizonyára vármegyénkben is a megyei szabadalvűpártot. Eppen azért tisztelettel üdvözölhetik még azok is, akik nem a szabadalvűség lobogója alatt akarják érvényesíteni politikai működésüket. Nagyon természetes, hogy az öröm-érzel azoknak osztályrésze, akik a szabadalvű politikának hívei, mert nekik ezzel a szervezkedéssel alapos reményök lehet most már ahhoz, hogy jól szervezett hadsereggel vonulhatnak fel majd a politikai mérkőzésre, amikor az újabb kormányzati szellem elvei szerint a jog, igazság és törvény eszményének kell beragyognia a küzdőtereket.

TARCA.

A cylinder.

Írta: Stampay Miklós,

Minden tézstaneműek között legjobban szeretem a — töltött borjúhúst. Természetes, ez nem zárja ki, hogy meglehetősen étvágygallyal el ne fogyasztaszam a — csirke paprikást is, mert ez is igen jó tézstanemű.

Ez a bevezetés elegendő arra, hogy Önök már történetem elején az „Oroszlán” vendéglő konyhájában találjanak post déli 12 órakor.

Mindenkinek más más a szokása. Az egyik pl. már ebéd előtt, a másik csak ebéd után piszkálja fogait. — Az egyik már ebéd előtt, a másik ebéd közben, a harmadik csak ebéd után vágja a kanalat a piko hátához. — Az egyik már ebéd előtt, a másik csak ebéd után dühös.

Nekem meg az a szokásom, hogy déli 12 órakor elsőben is a konyhába megyek tüzbélyvizire. Természetes: ilyenkor nem mulasztom el, hogy a főszakácsnénak, ki mellesleg mondva valóságos afrikai orangután, — a legzenzáciosabb bókókat el ne recitáljam. — Ha ilyenkor szája szélei odaugranak fülehez — ez jele, hogy aznap a legfinomabb borjuszelet nekem lesz fel-tálalva.

Ezt a hatást ma is elértem. Csak úgy nyaldostak szája szélei — nevetteben — a füleit.

Nem csalódtam most sem. Az ebéd, különösen a borjuszelet, minden várakozásomat felül-alulta.

Hm! ez a vén osztriga talán ugyis szerelmes belem; hogy ennyire kedvez.

Mig így tűnődöm, a pikoló — egy bagolyképbűbski — odasompolyog mellem s levelet nyujt át.

— Ki küldte?
— Egy nő.
— Hogy hívják?
— Nem tudom.
— Nő és ismeretlen, küönös! mormogtam. Regények jó kezdet, kontekinek jó vég lenne, ha... nos, ha valami igen szép és fiatal nő írta. De lássuk.

Főibontottam.

Kedves Bárdy ur!
Vasárnap delután 3 óra tájban a liget Magda forrásánál várja hű imádoja:

Tercsi.
Hm, ez nem is rossz. Tehát légyottra hívnak. De ki az a Tercsi? S a mifő: milyen? Vörös-e, szőke-e, barna-e? Avagy törp? hóbörgös? terebélyes? vagy karcsu e? — Fiatal-e, mint a róza, avagy öreg, kiszolgált csorolya, mint az ország uija? Biz erre néhez megfelelni. De nem

töprenem e föllet. A lenyeg-vel ugyis tisztában vagyok. Imád! Kell ennél több?

..
Az egész héten abnormalis állapotban voltam. Barátaim már a megbolondujástól kezdének féltetni. S nem ok nélkül; éretem, hogy szerelmes kezdek enni ismeretlen imádozba. A szerlelem kezdete pedig előjele a megbolondulásnak. Azon a heten a hivatalban annyi zavart és hibát tettem, hogy új direktorom, kit csak a múlt hé en helyeztek ide, s kinek családjával meg madartavlatból sem kötöttem legkisebb ismeretséget sem, megrovási kaland-ban részesített. Lenyeitem, mint a borjuszelet, mert tudtam amugy is régen, hogy részeg ember, széna szeker és direktor e ő legjobb kiténi.

Végre eljött a vasárnap. Megjelentem. Az en imádozomk azonb híre-hamva sem volt Talán később jön. Ledűtem a forráshoz és lazongó, forró veremet hideg vízzel öblögöttem. Esetemben nem ittam meg annyi vizet, mint akkor.

Végre idegcsiklandó szoknya-suhogás át meg fűfűimet. Mint a vadász-kopó, hegyezni kezdtem fűfűimet. A csallit között vezető utró: egy gyönyörű szőke teremtés bontakozott ki. Láttára minden vér az arcomba szökött.
— Oh Tercsikém! — kiáltam teljesen meg-

Butor áruház

WEISS JAQUES Nagy-Kanizsán.

Teljes salón, ebédlő és hálószoba berendezések

Nagyon szolid kiszolgálás, méretekelt árak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Képes árjegyzék, rajz és költségvetés kívánatra ingyen

Es ha majdan a most szervezkedett szabadelvűpárt teljesen megizmosodva, igazainak a polgárok elméjét és szívéjét a meggyőzés erejével meghódítva, olyan táborotborozhat lobogója köré, melynek erkölcsi ereje a tiszta meggyőződésben fog gyökerezni: akkor abból a küzdelemből, melyet ez a tábor vív, kétségtelenül világossá lesz az is, hogy Zalamegyében igazán meghalt-e a lednyő, vagy hogy csak alszik; világossá lesz, hogy csakugyan elvesztette-e megyénkben győzelmű talaját a szabadelvűség, vagy hogy csak az alvó közöny, a bizalmatlan tartózkodás, a bizonytalanul kapkodó szervezethezesség hagyta azt eddig párt-stratégiai szempontból teljesen védetlenné.

Nagy feladat vár tehát a megalakult megyei szabadelvűpártira, melynek betöltéséről nézve azonban biztosítékul fogadjuk ama kiváló férfiaknak politikai jellemét, kiket a közbizalom a párt élére állított.

A pártalakulásról szóló tudósításunk ez:

Múlt vasárnap ment végbe nagy érdeklődés mellett Zala Egerszegén a zalamegyei szabadelvű párt megalakulása. A vármegye notabilitásai által kibocsátott felhívásra a hófűvés okozta rossz közlekedés ellenére nagy számban jelentek meg a szabadelvű párt tagjai.

Miután Molnár Elek esakortnyai ügyvéd, mint korelnök, elfoglalta az elnöki széket, felszólalt Szily Dezső, a zalamegyei közéletnek egyik előkelő tagja és hivatkozva arra, hogy a pártviszonyok még annyira bizonytalanok és ziláltak az országban, a maga részéről a szabadelvű párt megalakulását Zalamegyében korainak tartja. Örönd mindenestre annak, hogy a régi szabadelvű párt megszűnt és erős szavakban ad kifejezést rószaiának a volt szabadelvű párt működéséről. Teljes bizalommal várja azonban Széll Kálmán kormányától a jobb jövőt. E bizalomnál fogva nem a szabadelvű pártot óhajtaná Zalamegyében megalakítani, hanem indítványozza, hogy az új szabadelvű párt Széll Kálmán-párt legyen.

Dr. Mandel Pál országgy. képviselő előadja, hogy a jelenlegi kormány elnöke, Széll Kálmán, akkor, amikor a kormányelnöki széket elfoglalta, biztos, határozott és világos programot adott, amely program alapján csatlakoztak hozzá a párt jelenlegi hívei. E program a kormányának

és a szabadelvű pártnak programja. A pártviszonyokat tehát bizonytalanoknak vagy ziláltaknak és a pártalakulást korainak mondani nem lehet. A régi szabadelvű párt működését pedig úgy venni bírálatt alá és az ellentéteket úgy felállítani a régi szabadelvű párt és a volt nemzeti párt között, mint az előtte szóló tette, éppen azzal az iránynyal ellenkezik, amelyet a kormányelnök kiűzött, mert a törvény, jog és igazság kormányzati elveinek mellőzhetlen előfeltétele: a béke.

A múlt eseményeit egymás ellen felvetni, küzdelem lenne a multert, ho ott küzdenünk kell a jövőért. A multról itéljen a történelem. Mint tagja a szabadelvű pártnak, feleslegesnek tartja hivatkozni a kormány és különösen Széll Kálmán iránt való feltétlen bizalmára, amely bizalom mellett azonban mégis kéri a gyűlést, hogy Szily Dezső indítványának elvetésével a pártnak, mint szabadelvű pártnak megalakulását mondja ki annyival inkább, mert a külön név alatt való megalakulás külön pártot is jelentene és mert sehol az országban másként a szabadelvű párt meg nem alakult, mint egyszerűen ez elnevezés alatt.

Az általános éljenzéssel fogadott beszéd után élénk helyeslés között szólott a megye kitűnőségeinek egyike, Skublics Jenő, aki nyugodt előadásával és a meggyőződés meleg hangján szintén a Szily Dezső indítványának elvetésével a pártok megalakulása mellett szállott szóra. Sok időn át — ugymond — küzdöttünk a nemzeti pártban azoknak az elveknél megvalósításért, a melyeket a jelenlegi kormány a magáéinak vall. A Széll Kálmán által kiűzött irányelvek alatt, együtt működve a volt szabadelvű pártiakkal, mozdítottuk közösen elő elveink megvalósítását.

Azután a korelnök által feltett kérdésre a párt egyhangulag és nagy lelkesedéssel az alakulás, mint a Zalamegyei szabadelvű párt alakulását kimondta.

Elnöknek Skublics Jenőt, alelnöknek Koller Istvánt és Herteleudý Ferencet közfelkiáltással megválasztották.

Most Magéthy Géza szólalt fel. Általános elismerés között kijelentette, hogy Alsó-Lendván, ahol szervezett szabadelvű párt már létezik, a volt nemzeti pártok belépése folytán megváltozott viszonyokat örömmel üdvözölve, a maga és elnöktársra megbízást veszi a párt kezébe.

Az éljenzéssel fogadott férfias kijelentés után megválasztották az egyes kerületek bizalmi férfijait, a kik a szabadelvűpártot a választókerületekben meg fogják alakítani.

Nagy lelkesedéssel fogadták báró Puthény Géznak azt az indítványát, hogy Széll Kálmánnak és a kormánynek táviratilag bizalmat szavazzanak, a mi nyomban meg is történt.

Ezután az újság elnök, Széll Kálmán miniszterelnök és a kormány lelkis éljenzése közt véget ért, mire a szabadelvűpárt tagjai banketre

gyűltek össze, melyen résztvett a vármegye főispánja, gróf Jankovich László és alispánja Csertán Károly. Az ebéden lelkes tósztokban ünnepeleék a kormányt és a vármegye szabadelvű párti képviselőit.

Országgyűlés.

December 13.

Az első szónok a függetlenségi Brazay Kálmán volt.

Most következett Széll Kálmán felszólalása.

Három fejezetre oszlik Széll Kálmán beszéde az előben a kvótabizottság számítási alapját, és számadásainak helyességét, a létre őt kompromisszum elfogadhatóságát bizonyította a sok védődal szemben. Fényes vitázó tehetőség egész teljességben bemutatkozott úgy itt, mint a második részben, ahol a speciális ellenzéki követelésekkel, különösen a headott határozati javaslattal foglalkozott. Különösen érdekes rész volt itt az ahol a túlzott függetlenségi aspirációkkal szemben kifejtette a közös védelemnek a praktika szankcióban rejlt szükségét.

Itt felugrott egy pár ellenzéki. De válaszul a miniszterelnök nem kisebb férfúnak, mint Deák Ferencnek szavait citálta fejükre és erre már elcsendesült a hegy.

Megkapóán hatott ezután a beszéd harmadik s befejező része, amelyben a gyanúsításokkal szemben kormányralépésének előzményeire mutatott rá Széll miniszterelnök. Itt már balfelől is hosszú helyeslés hangzott és ez ismétlődött még zajosabban, mikor a szónok a beszédet befejezte.

A rákövetkező szünet alatt a terem közepén sűrű embergyűrűtől körülményesülve fogadta a miniszterelnök a hallgatóság elismerésének nyilatkozatait és gratulációit.

Szünet után Hentaller Lajos a Ko-suth-párttól állt szólarra. Beszéde már választékos irodalmi formájáért és előadásának ritka szépségeért megérdemelte volna, hogy nagyobb és kevesebb kiemertül közönség hallgassa. Hentaller is, mint Thaly, történelmi párhuzamot vont a múlt és a jelen között, de azért aktuális volt beszéde minden részben. Sok volt a beszédben a pénzügyi adat és argumentum.

Végül bemutatta az osztrák bomlást, mely látumszerűen dolgozik a függetlenségi eszmék győzeleméért. A beszéd megérdemelte azt

teledkezve magamról, s feleje rohanva, megöleltem — ime megjelentem.

— Urrrram!! ön úgy lábzik örült! kiáltott a szöke megijedve.

— Teljesen! Bolonddá, örültté tettem egyszerre a kegyed megjelenése — szavaltam tédre borulva.

— Menjen... mert.....

— Ah! hát eláz, éde? hisz kegyed hívott ide...

— E...é...én? Hát kinek néz engem?

— Kinek?... Az én imádó Tercsikémnek... szóltam s ezt híve, hogy csak trefál, hirtelen újból magamhoz ölelve, megcsókoltam.

— Urram! ez impertinens vakmerőség, nekem lérejm van.

— Ah! férje? csakugyan férje? — hebegtem rosszat sejtve.

— Igen, férjem. Ó az új pénzügyigazgató... Ott jön!

— Ah! bocsnai!... tévedés... rebegetem, s mielőtt férje odajött volna, elűntem.

Borzasztó! Tehát új direktorom nejjenek valótlan szerelmét, s azt esőkö tám meg.

Na, lesz most világlejtordulás... Oh, miért is nem ismertem őt már előbb!

Csak otthon vettem észre, hogy elűntem a Nagda-lorránál maradt.

Ez hát befűtül majd nekem!!

Mánap mint a félig leforrázott réce, imbolygó léptekkel bandukoltam fel az irodába. Már előre éreztem a megrovási káind puskaporos szagát.

Es különös: a megszokott hétköznapi hangulat fogadott.

Direktorom mosolyogva fogadta köszöntésemet.

Ej, ej! Mi lehetett ez? Az előbbi direktor, ha jly későn jött valaki, a mennyország összes csillagát a nyakába akasztja, s ez?... mo-olyog.

En is mosolyogtam.

A másik percben már fanyarul rándult meg ajkam.

Ez a direktor ugyanis a macskafélék osztályába tartozik: azok szoktak ily derült kedelyvel összehépní ellenfeleiket.

Hát ha ő is úgy tesz?

Tíz óra felé odajött hozzám s így szólt:

— Bardi ur, h. nap ünnepe lesz, szívesen látom ebédre. Reményltem, tudja, hol lakom.

Szavaira oly zavarba jöttem, mint a miskolci béka, mikor a kocsonyába betagyott lene, még ebédre is meghív, hogy szerepemennél drágábbá legyen.

Mit tehettem más, minthogy elmentem; így is, ugyanis végem van.

Mánap 11 órakor sa-on-ruhában és fehér kabappan megjelentem a direktornál.

Nyájasan fogadott s azonnal a salonba vezetett.

Megkínált helyielyi és cigarettával. Leereszkedő de mégis cynikus előzékenysége oly trefázó hangulatba ejtett, hogy cigarettám tüzes végét böktém a számba. Sziszszenni sem mertem. Csak arra gondoltam, hogy ugyan kettőnk közül melyik

illenek jobban a L'pót-mezőre? Én-e, aki tudva mindent, a legraszabb oroszian ketrecébe jöttem önként, avagy direktorom, ki tudva, hogy nejjét megcsókoltam, mégis cigarettával kínál meg.

Ez a közeli lélekrokozás megnyugtatótt; a mit azzal dokumentáltam, hogy elég ügyetlenül, megkérdeztem: minek is köszönhetem én tulajdonképpen a megtisztelő meghívást?

— Minek? Kétfős! még ilyet kérdeni is; no de azonnal megtudja; — szólt a direktor — s hirtelen zsebéből egy forgó pisztolyt vett elő, s mellemnek szegezte:

— Egy hangot se!!! mert.....

— De... ké...é...rem direktor ur, miok köszönhetem e váratlan megtiszteltetést, — hisz ön engem ebédre hívott meg.

— Egy szót se, parancsolom, tássa ki a száját 45 fok alatt! — szólt szikrázó szemekkel.

Mit tehettem, — eltátoztam a számát 180 fok alatt.

A következő pillanatban elcsenttem a kakas és .....egy havanna lógott vacogó fogaim között.

— Ha...ha...ha...! esekrágyujtani; ugy-e megijesztettem?

A csegetyű megszólalt. Az ebédlőbe mentünk. Direktorom neje fogadott. — Valóságos angyal volt. Kedves szavaira alighogy felelni tudtam.

Különös meg csak egy arcizma sem rándult meg, mely a történeteket elárulta volna.

Talán nem ismert meg? Avagy titkon belém szeretett? — Nem tudom, de annyi igaz, hogy veszedelmes módon udvarolni kezdtem.

a zajos tetszést, melylyel a függetlenségi párt honorálta.

December 14.

A kormány egyelőre elejtette az ülések meghosszabbítására vonatkozó indítványt, minek folytán ma elég simán folytatódott a kvóta-javaslat tárgyalása. Mindössze két szónok beszélt a javaslat ellen: Lakatos Miklós és Barta Ödön. Lakatos Miklós főleg az o-ztrákok kapzsiságát ostorozta és nem tartogatta a kemény kifejezéseket.

Az öreg ur hazafiás megbotránkozással tiltakozott az olyan karácsonyi ajándék ellen, mint a kvóta felemelése. Közül kétórás beszédét a szel-szobaloldalsó lelkesen eljenzették.

Utána Barta Ödön jejtette ki álláspontját. Hosszas és sok sikerrel polemizált Széll Kalmán tegnapi beszédével, végül pedig pártmegbízáshoz egy határozati javaslatot terjesztett be, melyben a kvótajavaslatnak a napirendről való levételét indítványozta, mivel most már ugyanis bizonyos, hogy Ausztriában a javaslat nem lesz elfogadva és így a korona döntése amugyis szükségessé válik.

Dec. 15.

Endrey Gyula elsőnek szólott, miután előzőleg Rohonyi Gyula betérjesztette a házszabályok revíziójára kiküldött bizottsági jelentését.

Endrey Gyula beszéde különben nem folyt le minden érdekesség nélkül. Keményen támadt a miniszterelnöknek és a hol csak tehette, vágta a volt nemzeti pártot.

Öt perc szünet után Horánszky Nándor állt fel szólásra.

Beszéde végeztével Horánszky Nándor erős indoklással vitávitotta meg eljárását és indokolta meg azt a lépést, a mely állástoglalására bírta.

— Ki kell jelentenem, — fejezte be beszédét — hogy ha én, mint egy ellenző akció vezetője nem is szavazom meg a kvóta emelését, de az erkölcsi szolidaritást köztöm és azok között, a kik a javaslatot elfogadják, fenntartom és javaslat ellen nem szavazok.

Tetszes, helycsés és taps hangzott a beszéd befejeztével, a mely után Barta Ödön személyes kérdésben kért szót. Ez a személyes felszólalás zajos jeleneteket provokált, a melyek közben az elnök két ízben rendrehozta Ivánka Oszkárt és újabb felszólalásra bírta Horánszky Nándort is. A rövid párharc Horánszky éltetésével végződött.

Két óra volt már, mikor Wlassics Gyula kultuszminiszter válaszára került a sor, Pichler Győző interpellációjára Varga Ottó tanár ügyében. A kultuszminiszter hiteles formában advan elő az

esetet, kijelentette, hogy spionkodásról az intézetben szó sem volt, az igazgató csak a kötelességét teljesítette, mikor vizsgálatot indított. Ez a vizsgálat különben felmentéssel végződött és a felmentő ítélet egész terjedelmében a nyilvánosság elé jutott.

A miniszter válaszában zajos helyesléssel fogadta a többség, de nem volt hajlandó tudomásul venni Pichler Győzőt, a ki a Ferenc-József intézet tanári karának hazafiságát is kétségbe vonta, amit azután a miniszter tü-tént vissza is utasított. A választ nagy többség vette tudomásul.

Végül Tallian Bela einöklök aleinök szolt: Jelentem a t. Háznak, hogy a miniszter elnök ur egy indítványt nyújtott be, a melyben a házszabályok értelmében az ülések tartamának egy órával való meghosszabbítását kéri. Az indítvány felolvasását ezennel elrendelem és fölötte a szavazást a hol a pi ülésre, félkettőre tűzöm ki. Így hat holnaptól kezdve déután háromig tartanak a képviselőház ülései.

Tollfuttában.

Suldenből aug. 18-án d. u. 2 órákor postakocsin utaztunk el. Ez jóval olcsóbb, de jóval kényelmelneebb is, mint a külön-kocsin való utazás.

Minden posta-hivatal előtt meg kell állani; fő-raknak, levesznek egyet-mát; a mi a körjárményekhez képest elég gyorsan történik ugyan, de mégis csak unalmas.

Megint végig kellett mennünk a Hoffmannstas-sen s át kellett élni újra annak borzalmait.

A tiroli egyenruhás posta-kocsisnak azonban ez is csak olyan, mint a sisölödi ut; megköti a kereket, azután elkezd pattogalni ustorával és hajt eszeveszetten. Tiroiban t. i. az a hajtási szabály, hogy „hegynek hajt, völgynek tart” meg van fordítva; a tiroli kocsis völgynek hajt, hegynek pedig — amint már egyszer említettem — talán drága kincsért sem szorítana lovait még csak lassu ügetésre sem.

Gomagoiban lovakat váltottak és Spondiniken át d. u. 5 órákor érkezünk meg Eyersbe.

A „Hotel-Posta” tulajdonosa, aki egyuttal eyersi postamester is, a tiroli postamesterek ismert nyajasságával fogadott bennünket.

Rothschild Samura rögtön emickezett, hogy már volt szerencsém; s az ismeretség révén kaptunk is szállást egy olyan termet [nem is merem szobának nevezni], hogy már gondolkodni kezdtünk: ne költö-sük-e össze agysinkat valami rögtönzött házi telefon-készülékkel.

Eyers már abba az olcsósági vonalba

esik, amiről s-akat hallottam már előzőleg. Arra utazott atyámfaitól, de míg magam meg nem szöszödtem, nem akartam valóságul elfogadni, olyan mesés olcsóság van ott.

Eyersben töltötük az éjszakát. Másnap (aug. 19.) reggel 6 órákor cs. és kir. külön posta-kocsin indultunk el Merán felé.

Mikor a festői öltözötű posta-kocsis felült a bakra, kezébe vette az oldalon lógó rövidke trombitát és olyan gyönyörűen fújta a postalegény dalát [gyerekkorunknak egy halványan rezgő emlékét: a „Der Postillon ist ein glücklicher Mann” dallamát,] hogy szinte visszavárhozta azt a költői vonásokban gazdagabb világot, mikor még mindennél ezt a dalt ringatták tova a gőzmozdonyok füstjével s tisztán maradt levegő-hullámok.

Utunk igazán gyönyörű lett volna, mert majdnem mindenütt az *Blsch* reme-szép és termékeny völgyében haladtunk; hanem az erős szel irtalmatlanul fölkavarta az országut fehér porát, azán ránk borította mind untalan, úgy, hogy felóra múlva olyanok voltunk, mintha liszt-szálkából ráztak volna ki bennünket. Hát az bizony igen kellemetlen volt s nagyon sokat elvett a tagadhatatlanul pompás ut-vonal költői szépségéből. Kalapunkat egészen le kellett húzni szemünkre, s csak itt-ott m-ritünk szétnézni, mikor a fojtogató porfellegeket továbbragadta a szélvi-har.

Ezen az útvonalon kétszer is fölváltották a lovakat. Egyszer a nyílt országoton.

Nagyszerű az, hogy milyen percekre is kiterjedő pontossággal érkeznek meg egy-egy ilyen fogaváltó helyre az ellenkező irányból érkező postakocsisok! Gyorsan leugrainak, egy-kettőre a lovakat a tovakat a másik kocsi-ba; azután megy mind-egyik a másik kocsi-jával vissza oda, ahonnan el-indult. Igen praktikus fogat-váltás!

Csak is így juthattunk el Eyersből rövid 5 óra leforgása alatt Meránba, a klimatikus gyógyításra szorultaknak ta-án egyik legolcsóbb Mekkájába.

Mikor az oda fevezető út-meredék magasából lenéztem ebbe a bercektől szerelmesen atólelt városkába, azt hittem, hogy lent a völgykalanban majd egyszerűen meg fogunk sülni. Tudtam, hogy ilyenkor a kánikulai hőség elől menekül onnan mindenki, aki csak teheti, ha csak a pecsenye szí-nere nem pályáz.

Kellemesen csalódtam. Melegnek elég meleg volt, de azért nem sokkal perzsé-őbb, mint a mi nagykanizsai kánikulánk.

Itt csak három órát töltötünk. Ez idő alatt megjártuk a város utcait.

Oy kitűnő etvágygyal még sohasem fogyasztottam el a borjuszeletet, mint akkor.

Ebéd után jött a fekete!

Kepzeljék: direktorom neje, ez a cukros baba, taláit a felsz uyaakkor, fejen — azon a bolghós szö-e fejen, oit magaslott az én köcsög cilin-derem.

Azt hittem a guta azonnal lapos nyugjé lényom.

Tehát most jön a fekete leves!!

Azt mondják ahol nem segít az ész, segít a lók.

S ezt helyesnek is találtam, itt csak is egy verész keresztvágással segíthetek magamon.

— Oh nagysád — szoltam édeskés mosolylyal — ha nem vonék főszámvevő, piktör szeretnék lenni. Ily gyönyörű modell a világ leghíresebb festőjévé tenné! ...

— Igazán? .. kérdé pajkosan.

— Valóban!

— Lehet; de csak úgy, ha ez a cylinder az enyém lenne!

— Hát nem nagysádé? ..

— Történetesen nem; mert az öné... Ugy-e öné; hisz, nézze a neve is bele van írva... Nos megismeri? ..

— I...i...gen... hebegtem főnkre téve.

— Ugy most már tudja főszámvevő ur miér hívtam meg ebédre? — szolt a direktör.

— Sejttem; hogy agyon aprítson.

— Ha... ha... ha... miért?

Dehogy; csupán azért, hogy a ta ált cilin-der saját tulajdonosának nóm személyesen visszaadhassa.

— Igen... igen... csupán ezért — szolt kedvesen a direktorné s az ezért szó különösen hangsúlyozá, — máskor jobban vigyázzon re...

— Magkönyebbült szívvel távoztam haza.

Oh! az aranyos baba, tehát nem árulta el a csókot férjének; jobb is, hatha megútné a lapos guta.

De mi ez?

Kis levél, ide-téve a cylinder bélése alá.

— Mily illatos. — Főlbontám.

— Kedves Bardi!

Reménylen megértett mindent. — Nagyszerűen viselte magát. Ölete kitűnő volt. — Mikor találkozunk a Magda torrasnal?

Oh most már értek mindent.

Oh azok az asszonyok! A kezdet meg van tehát a tulytatás a boldog jövője.

Olga.

Este elmentem az Orosz án-vendéglobé.

Szokás szerint betekinttem a konyhába is, Nebány bókkaal biztosítva a linom borjuszelet-távozni készültém.

A főszakácsné kivételesen kikísért a folyo-sóra.

Mi lelte ezt a vén osztrivát?

— Badi ur, bocssáson meg—vasárnap nem mehettem el lepyottra, beteg voltam, majd máskor, — most vasárnap! szolt lyrái érzékeny-séggel.

Megkövülve néztem re...

Bach! hát ez az a Tercsi?

Oh! a vén orangutáng!

Miután megmagyarázta neki, hogy nagy tévedésben van a szerelmet és a borjuszelet illető-leg, elpárologtam.

— Azóta nem vagyok hitelképes abonansa az „Oroszlának”. Felek, hogy egyszer Tercsi gyula-oidalatt önénén nyrkon a borjuszeletemet.

Pedig kár lenne értem; bizony, bizony — még meg is iratna Olga!

Ebed után, mikor *Rothschild* Samu azon tündött, hogy mit mutathatna meg még nekünk hamarjában, — egyszer csak kitor *Löke* Emilből az óhajítás:

— Gyerekek! — oda kellene elmenni, ahol kötélen húzogatják az embert.

Erre olyat kacagtam, hogy majdnem beszédültem az egyik kirakatba.

— Hát ezért jöttél te Meránba? Ezt otthon is megtalálod, csak beszélj szépen dr. *Orosdy*-val, a kir. ügyészszel.

Rothschild Samu még később is kérdegette *Emiltől*, hogy miféle hely az Meránban, ahol kötélen húzogatják az embert, — de nem magyarázta meg. A várost keresztül bandukolva, 2 óra tájban vonatra ültünk s elmentünk *Bozen-Griesbe*. Itt volt két órai várakozásunk. Ez alatt megtekinthettük a várost, majd újra vonatra ülve, *Franzensstét*n át este 7 óra 30 perckor *Toplachba* érkeztünk.

Ez is benn volt az uti programban.

Samu vezetett bennünket egyenesen a „*Germania*» szállóba.

Itt azután megint leesett az állunk, mert a szálló igazgatója nagy sajnálkozással jelentette ki, hogy nincs szállószoza.

Szerencsére: Samut már várta ott egy hazulról érkezett távirat, amiből kitént, hogy mi csakugyan a Germaniába akartunk szállani s nem csupán a kényszerűség vitt oda bennünket.

A távirat egyszerre nagyot fordított az igazgató szívéen és modorán: rögtön intézkedett, hogy nekünk okvetlenül szorítsanak egy szálló szobát.

Igy kaptunk — gondolom a harmadik emeleten — egy szűk szobácskát, melyben csupán egy ágy volt, de több már nem is tért el.

Ezt az ágyat *Samunak* engedték át; a rendelkezésünkre álló többi rekvizitumon pedig úgy osztottunk meg, hogy *Emil* a padlóra, én meg egy szűk és rövid pamlagra kerültem.

Azért mégis edes volt ott megpihenni egy napi idegfárasztó utazás után és azzal a kihatással, hogy másnap reggel 7 órakor megint kocsióra kell állni és kocsiháznai egész napon át *Cortinádig* és vissza.

— y.

A város házából.

— Városi közgyűlés. —

Nagy-Kanizsa rendezett tanácsu város képviselő testülete 1899. évi december hó 18-án délután 3 órakor a városház nagytermében közgyűlést tart.

Tárgysorozata:

1. Zalavármegye törvényhatósági bizottságának 14839—99 jk. 254 sz. a. — a városi szakbizottságok választása ellen beadott felelkezés tárgyában hozott határozatának bejelentése.

2. A v. belső piaci, heti marhavásári és az országos marha vásári helypénzszedési jog bérbeadása tárgyában megtartott nyilvános árverés eredményének bejelentése.

3. Tanácsai javaslat a honvédség lőszere-

készletének ideiglenesen a laktanya udvarán leendő elhelyezése iránti kérelem tárgyában.

4. Előterjesztés az elemi népiskolai tanítók bővödés póléka és ennek fedezete tárgyában.

HIREK.

— **Halálozás.** *Leitner* Simon egeraracsai földbirtokos tevékeny életének 50-ik évében folyó óh 10-én Egeraracsán hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Földi maradványait folyó hó 12-én a pacsai izr. temetőben általános részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

— **A közs. elemi iskolák államostáná.** *Dr. Ruzsicska* Kálmán kir. tanfelügyelő e hó 14-én városunkba érkezett s azonnal a közs. elemi fiú és leányiskolák államostánása kerésztülvitelével kapcsolatos intézkedésekhez látott. Megszerkesztette az állami fiú és leányiskolák költésége eseté 1900. január 1-től kezdve 1900. aug. 31-ig menő időre. Felterjesztést tett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a szervezés és gondnokság ügyében s előkészítette az áll. iskolák tantestületének kinevezését. Az ingatlanok, butorzat és felszerelés átvételét 15-én reggel kezdte meg. Ezen aktusnál közreműködtek a város képviselőiben: *Vécsey* Zsigmond polgármester, *Nagy Dezső* előadó tanácsos és *Anhofer* Gyula h. szimvevő; az iskolaszék képviselőiben: *dr. Hauser* János és *Simon* Gábor; a tantestület képviselőiben: *Kovács* Miklós és *Váry* József.

Ezen bizottság mindenütt a helyszínen állapította meg az ingatlanok átvételével kapcsolatos mozzanatokat, azok kivül az összes 31 tantermet, tantestületi szobákat, mellékhelyiségeket, szolgálakásokat, továbbá az összes tantermek berendezését és buorzátát tételről tételre megvizsgálta. A célnak megfelelőket a kir. tanfelügyelő átvette az új berendezést, pótlást vagy javítást igénylő esetekben a bizottság a jövő intézkedésekre nézve kölcsönösen megállapodott. — Az átvétel, illetve átadás munkáját 16-án délben fejezte be a bizottság és azonnal a terjedelmes jegysőkönyvek megszerkesztéséhez látott, melyek sürgősen felterjesztetnek a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz. Kir. tanfelügyelő, ki az államo-tánással kapcsolatos jelentését már Nagy-Kanizsáról felterjesztette a miniszterhez, szombaton este hagyta el városunkat.

— **A század divatjai-jelmében.** A szokásos tarsangi naptár ez idén jelentékenyen megváltozott. A Ker. jót. Nőegylet sok év óta rendszeren január 5-én tartotta estélyét, az Izr. jót. Nőegylet egyhónappal később. A Ker. Nőegylet az idei tarsangi mulatságot február 1-re tűzte ki, az Izr. Nőegylet választmányja tehát elhatározta, hogy mulatását január 13-án fogja megtartani. Ez alkalommal jelméz-estélyt rendez az Izr. Nőegylet és be fogja mutatni a múlt század divatjainak változatosságait nemzetközi viseleiben. Az Izr. Nőegylet vigalma előreláthatólag az idén is a tarsangi mulatságok egyik legérdekesebbje lesz.

— **Nőszíveszter estély.** A nagykanizsai Társaság december 31-én saját helyiségeiben Nőszíveszter-estélyt art. Kezdeté 9 órakor. Tagok által meghívott vendékek szívesen látatnak.

— **Önkéntesjelölteket elkészítő tanfolyam.** A tanfolyam célja, hogy oly ifjakat, kiknek az egyévi önkéntesi szolgálatra jogosultságuk nincs, felvételi vizgára előké-zítse, melynek ki-

állása után a jogosultságot az egyévi önkéntesi szolgálatra megszerzik.

Az 1889. VI. tc. 66. §. c.) pontja ugyanis az egyévi önkéntesi szolgálatra azokat is — jogosítja, kik tekintet nélkül a végzett előtanulmányokra, valamely katponai vizsgáló bizottság előtti általános műveltségüket igazolják.

Ilyen előkészítő tanfolyam nyílik meg 1900. január 2-án Nagy-Kanizsán. A kurzus *Kollár* Ferencz nyug. honv. százados feügyelete alatt áll. — A tanfolyam tanárai: *Perger* József főgymnáziumi, *dr. Villányi* Henrik felső keresk. isk. és *Kertész* József polgáriszkolai tanárok. — Bővebb felvilágosítást a nevezett tanárok bármelyike ad. — Jelentkezőket elfogad 1900. január 1-ig: *Dr. Villányi* Henrik Nagy-Kanizsán. [Sugár-ut.]

— **Főnyeremény.** Nagy-Kanizsa azon szerencsés városok közé tartozik, a hol az új lutrin sokat játszanak, de keveset nyernek. Miért is érhető szenzáció keltett, midőn folyó hó 13-án az osztálysorsjáték buzásának első napján *Milhofer* Kálmán, a helybeli nagytrálik kezelőjéhez, távirat érkezett, hogy az általa eladott 60912 számú sorsjegy 70,000 koronát nyert. Minden o dairól gratuláltak a szerencsés elarusítót, honnét oly nyeményt került ki. A nyerők és pedig ez a második szenzáció — a dúsgazdag *Franz* Lajos és fiaik cének tagjai.

— **Adományok a Népknnyháának.** A népkönyha célraira újabbán a következő adományok folytak be: *Kohn* Alfréd [Amsterdam] 25 frt., *Karcszag* István [Bécs] 10 frt., *Sallér* Kájo-né 3 frt., *Fischer* Sándorné 2 frt., *Sulykowszky* Viktor herceg [Kamabaza] 4 zaak burgonya, *Reichenfeld* Gyuláné 50 kl. rizs, lencse és mák. A szives: dományokért hálaa köszönetét nyilvánítja a Népknnyha élnöksége.

— **A borhamisítás ellen.** Hogy a hálóság a törvény szigorával fölőzi a borhamisítókát, élénken bizonyítja az alábbi eset is. *Weppert* György, apáthii [Tolna m.] korcsmáros is addig üzte a borhamisítás jövedelmező mestersegét, míg rajta nem vesztet. A hatóság rajta kapvnan a hamis bor készítésén és elarusításán, brevi manu el is bán: a jó urral. Tolnamegye elispánja szigoru itélettel sújtotta, melyet a belügyminiszter jóva is hagyott már. E szerint *Weppert* György hamis bor készítéséért 15 napi fogházra, a forgalomba hozatásért pedig 50 frt. pénzbírságra iteltetett. Egyszermind kötelea a 352 forint vegyvizsgálati, 33 frt. eljárásai s még az összes felmerülő költségeket megfizetni. Mindezenfelül, minthogy 1472 frt. áru hamisított bort arusított már el, ennek az összegét a község szegényslapja javára köteles be-zolgáitani. Meg is fogadta, hogy ezentul mindig tiszta bort önt a pohárba.

— **A szélhámos aranyai.** Érdekes eset történt a legutóbbi országos vásár alkalmával Zala-Egera-egen, mely a szélhámosok annalesében ritkítja parját. A vasuti állomáson a vasárra érkező falusiaknak egy tovább utazni akaró idegen panaszodott, hogy a tárcáját, a melyben 100 t. értékű 10 drb arany volt, elvesztette. A jó falusiak megsajnálták a szegényt s az esetről beszélgetve ballagtak a városba. Egy módos parasztagazdat, a ki ennek a jelenetek színén tanuja volt, a Kossuth Lajos-utcában megszólitott egy rongyos alak, hogy nem volna-e hajlandó 10 drb. aranyat megvenni. Az utyaftak azonnal eszébe jutott a vasuti ember s jó üzlet reményében félrehívta a pénzt áruló szélhámost s megvette a 10 darab aranyat 47 frtért, azután pedig boldogan állított be ügyvédjéhez, hogy pénzének értékét meg tudja. Az ügyvéd konstataulta, hogy a 47 frt. ára aranypénz megerhet két garast, mert nem volt az egyeb, miat silány rézből való játékpénz.

Legbecsesebb

ami értéket soha nem veszti

dus választékban

Órák és ékszerek

Arany, ezüst és

Chinaezüst tárgyak

ujdonságok a legolcsóbb gyári áron.

Látészerszeti cikkek

mindenféle kivitelben és minőségben, dus választékban; u. m.: Salomon lorgnettek, orrcsúptetők és szemüvegek arany, ezüst, teknőscsontkeretben a legjobb üvegekkel.

HOMÉROK, LATCSÖVEK stb.

372-3

Javító-műhely a modern technika minden kellékével ellátva.

Postal megrendelések legpontosabban és legjobban intézettek el.

A. n. örd. közönség nyilvános pártfogását kérve, mely tisztelettel

HAMBURG MIKSA, Nagy-Kanizsán

— **Baleset.** Horváth József 25 éves gép-lakatost a déli vasut nagykanizsai műhelyében szerdai munkája közben egy mozdony munkasztalához szorította és súlyosan megsejtette. A vizsgálatot megindították és ez hivatalos lesz kideríteni: vajjon Horváthot a saját, avagy más vizgáztatására folytatta a súlyos baleset.

— **Otthon pihenjen a gyermek.** Az a kérdés, hogy adjon-e a tanító az elemi iskolás kis fiúnak olyan munkát, amit otthon kell elvégeznie. Nem leckét, hanem írásbeli feladatot, ami aztán a gyereket elvonja otthon a szórakozástól A huncukodástól — magyarul szólván. Némely tanítótestületek alaposan megtárgyalták a dolgot, s azt mondták ki határozatnak, hogy igenis el kell látni a gyereket otthonra is írni meg számolni valóval. Az volt az alkalom arra, hogy erről a kérdésről mindenfelé beszéltek, hogy az új népközlői tanítási tervet a vidéki tanítóegyesületeknek elküldte a minisztérium, hogy tegyék meg rá megjegyzéseiket. Az országos közoktatási tanácsnak azonban más a véleménye és miután letárgyalták mind azt a kritikát, a mit a javaslatról a tanítóegyesületek beküldtek, kimondta, hogy nem kell otthonra is megterhelni a gyereket írásos leckével.

— **Az új postabélyegek.** Újévtől kezdve tudvalevően új levélbélyegeket hoz forgalomba a magyar posta. A koronaértékszámítás behozatala szerezte meg ezt az ártalmat örömet a szenvedelmes bélyeggyűjtőknek kik most már melegebben csirizelhetik fel kartonlapjai ra az újféle bélyegeket. Az újféle bélyegek négyféle rajzban jelennek meg. Kétféle rajz jut a leveleknek, egy a különféle levelezőlapoknak és levélbörítőknek és egy a hírlapoknak. A mostani levélbélyeges, a krajcárosok éppen úgy, mint a forintosok, ugyanazon egy rajz után készültek, míg a levelezőlapok és levélbörítők préselt bélyegei többfélek. Az új koronaszámítás szerinti 10, 25 és 30 fill. bélyegek igen tetszőek lesznek. E bélyegek rajza csekély változtatással ugyanaz, mely az 1898-iki pályázaton az Iparművészeti Múzeumban ki volt állítva. Böhm János rajzána magyar állam eszme a párnán nyugvó koronában van kifejezve. A korona fölötti koszoruba foglalt gyönyörű távlat van, — a magyar Alföld képe, — fölötte merészen, a rajzból csaknem kirepülő turulmadárral. Az egy koronás bélyegeken Ferenc József király feje van koronában s a háttérben leher keltős keresztel. Ez a bélyeg is igen sikerült. Havránaknek az Iparművészeti Múzeumban kiállított eredeti rajzán Szent István plóriáé, antik modorban megrajzolt feje volt. A levelezőlapok bélyegei Dörre Tivadar rajzai után készülnek. E rajzban a koronát ovális keret veszi körül, s alatta fölírásal és körötte a fulipános lád k rajzaira emlékeztető ornamentikával. A hírlapbélyegeken a magyar címer rajzát igen sikerült izléses díszítés veszi körül. Az új bélyegek között a filléresek lesznek a legcínosabbak, tehát azok, melyeket az általános forgalomban használnak a közönség. A jövő év első napján már látható lesz az új bélyegek egy része, véglegesen azonban csak a mostani készlet elfogyásáig után jönnek forgalomba. Az elősorolt rajzokat különböző, a mostani színeknek körülbelül megfelelő színekben állítja elő az államnyomda.

— **Rendelet a karácsonyfáról.** Az örökzöld karácsonyfák nem kerülhetik ki sorsukat: a rendelettel való gondoskodást. Ezentul nem lesz szabad mindenkinek karácsonyfát árusítani. A földmívelésügyi miniszter ugyanis szigorú büntetés terhe alatt elrendelte, hogy azok, kik fenyőkarácsonyfát árusítanak, a jogos szerzőről hatóságí bizonyítványt tartoznak kiállítani s azt maguknál tartani, hogy mindenkor ellenőrizhetők legyenek. A miniszter rendelete nagyon helyes, de szigorúan végre is kellene hajtani, mert a karácsonyi ünnepeket megelőzőleg, tapasztalás szerint, gonosz kezek nagy pusztításokat szoktak tenni nemcsak az erdei fenyő-ültetvényekben, hanem a díszkertekben is.

— **Késérű mézesbetelek.** Mindennapi történet, a szív megható története a kis Bodó Róza csabrendeki leány esete. Megénekeltek a posták versében, az írók leírják szépséges novellában, legfőkébb azzal a különbséggel, hogy a hősnő elérte a legfőbb tragédiát is: meghalt. Bodó Róza nem halt meg, betegesen lekszik, de bizonyosan meggyógyul. Ez a történetnek a vége. Az eleje az,

hogy Bodó Róza szeretője bevált katonának. Elvittek hosszú három esztendőre, hogy szolgálja a hazát. Róza megőrizte szerelmét és hűségét e három év alatt is, de nem volt elég erős, hogy a szülői akaratsnak ellene álljon s most Gáspal hozzáment Horváth Józsefhez. Szerelmének régi tárgya megszabadulván a katonaságtól, szintén megnősült. A pár hetes menyecske, Horváthné, nem tudta elviselni, hogy szívének régi ideálja mást boldogítsa, a napokban gyula-oidatot ivott. A tragédia csak eddig sikerült, mert az asszonyka föl-éptül.

— **Labori pöre.** Párisban tárgyalták Labori pörét, melyet a Libre Parole ellen indított. A Libre Parole ugyanis azt állította, hogy semmiféle merényletet sem követtek el és hogy Labori megrendelte a merényletét, hogy a katonai bíróság előtt színházi hatást keltsen és hogy az egész komédiát Piquarttal készítette elő. A bíróság számos tanut hallgatott ki, a kik valamennyien azt vallották, hogy a merénylet igenis megtörtént. Kihallgatták a többi közt Piquart-t is, a ki elmondta a merénylet összes részleteit és egyebek közt a következőket mondta:

— Midőn a szomorú eset behatása alatt vissza-siettem a locumba, Mercier tábornokkal szemben találtam magamat. Sobasem fogom elegejteni a dac és a diadal kifejezését, a melyet a tábornok arcáról levoltam.

Labori maga véd-írmzte ügyét és arra kérte a bíróságot, hogy ítélje el a Libre Parole szerkesztőjét egyezer frank pénzbírságra és arra, hogy az ítéletet kétszáznegyven párisi és vidéki újságban közzétegye.

A bíróság kétezer frank pénzbírságra ítélte a Libre Parole szerkesztőjét és kötelezte arra, hogy az ítéletet kétszáznegyven laphan közzétegye.

— **A Flumel Csokoládégyár** nagyban hozzájárult a hazai ipar fejlesztéséhez. E hírneves gyár által készített csokoládé és cacao napról napra jobban terjed az egész országban és kitűnő ízű, feltétlen tisztaságánál fogva felülmúlja az összes más gyártmányokat. Alig érthető, hogy hazánkban még annyian akadnak kik e kiváló magyar termék helyett más, külföldi gyártmányt használnak.

— **Miért sir a hegedű?** A cigányprimás éppen egy bus magyar nótát játszik, még pedig olyan érzéssel, hogy a hallgatók egészen elérékenyülnek. Csak egy flegmatikus-ur emberre nem hat a nóta, és könnyőösen olvassa az újságot. A szomszédja odaszól neki:

— Hogy tud ilyenkor olvasni, mikor ugy sir a hegedű.

— Hat már hogyne sirna, — felel a flegmatikus ur, — mikor a nyakát fojogatták, a hasát meg lűrészelik.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely szamos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csípőfájadalom, lejtájásnál, köszvény-nél, cszsznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölésnek mindig fájdalomcsillapító hatásának bizonyultak, sőt járványkórnál, minő a kolera, hányóhasolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult ezen kitűnő háziszerré jó eredményel használatot bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment” kérendő és a Horgony védjegyre kérünk figyeln.

Anyakönyvi hírek.

Múlt héten bejegyzett születések.

Kohári József, malom munkás: József Szaklós János, foghás úr: Paula Szale Károly, kömves: Erzsébet Höbör Antal, hivatalosolga: István Szépegyi Sándor, szabó segéd: József Décl Anna házvesztő: Margit Horváth Boldizsár, kömves: István Szabados Juli, cseléd: Anna Horváth Anna, cseléd: Antal Kóbor Elek, vasuti kocsács: Lajos Kostyák Lajos, p. és t. házt: Gabriella Franciska Miklós, kálauz: Mária Freischmid István földmives: Anna Szatrapa János, kőfaragó pallár: Mária Jámber György, földmives: György Baudelmann Ilona, cseléd: Béla Horváth Magdolna, cseléd: Anna.

Házasságot kötöttek.

Döme István, kocsi — Varga Roginál: Bence Ferenc, kőregyész (Kálmánca) — Juhász Lujával.

Múlt hét halottjai.

Hirschl Paula férj. Somosi Vilmosné, tanár aje izr. 24 éves, tüdőgümőkör.
Kovács Anna, gazdaszanyon rk. 53 éves, tüdőhurut.
Blazner Vida bogár (Somogy-Saét-Miklósról) rk. 64 éves agkori hasák.
Vallák Anna öz. Passovec Józsefné földmives rk. 71 éves, aggkór.
Kőrösi Katalin öz. Pávics Józsefné, napcs. rk. 56 éves, idült veselob.
Horváth József napcs. rk. 44 éves tüdőhurut.
Farkas Ferenc, házvesztő fia, rk. 61 éves, ránggürcs.
Urban Ferenc, kéményszerű segéd, rk. 51 éves, izsakonági resgőr.
Gándócs Bozália, tanuló, rk. 16 éves, tüdőgümőkör.
Weisz Adolf alkusz, (N.-Bécsről) izr. 40 éves, elmszavar.
Bognár Terézia öz. Polai Györgyné, földmives rk. 72 éves, aggkór.

Színészet.

— **Csütörtökön:** Tuboly Klementin jutalomjátékaul Echeagaray társadalmi drámáját *Marianna, a községi hölgyet* adták. Ugy a jutalmazandó ki a cimazerepet játszotta, mint *Szabó Ferenc* (Montoya) szép sikerrel oldották meg nehéz feladatukat. A közönség zajos tapsal jutalmazta mindketőt. Tuboly Klementin azonban kiváló szép virágokat és értékes pénzes tároakt kapott. A többi szereplők is minden lehető elkövettek, hogy a közönség melegegedetten távozzék, mi es alkalommal meg is történt.

— **Pénteken az Aranyember** ment zónában, telt ház előtt.

— **Szombaton Tiszlay** jutalomjátékaul „*As aranykakas*” bohózatot vették elő harmadszor, a jutalmazandó kívánáságra „felére leszállított helyarákkal”. Pedig Tiszlay felemelt helyárak mellett is szufolt házat érdemelne.

Törvénszék.

Végtárgyalások és ítélethirdetések

1899. dec. 18-án (hétfőn).

Csalárd bukás büntetével vádolt Singer Sándorné szül.: Kánitz Johanna s tsai elleni ügyben végtárgyalás.

Emberölés vétségével vádolt Tussek Mihály elleni ügyben végtárgyalás.

Közokirat hamisítás büntetével terhelt Horváth Józsefné szül.: Placsó Mária elleni ügyben ítélethirdetés.

Csalás és magánokirat hamisítás vétségével terhelt Deutsch Emil elleni ügyben ítélethirdetés.

1899. dec. 20-án (szerdán).

Hatóság elleni erőszak büntetével vádolt Dömötör József elleni ügyben végtárgyalás.

Hatóság elleni erőszak büntetével vádolt Sécürich András s tsai elleni ügyben végtárgyalás.

Lopás büntetével vádolt Cimmerleit Katalin elleni ügyben végtárgyalás.

Lopás büntetével terhelt Horváth (Varga) Mihály s tsai elleni ügyben ítélethirdetés.

Lopás büntetével terhelt Ifj. Zaiga Gerce József s tsai elleni ügyben ítélethirdetés.

Magánlak sértés büntetével terhelt Tiszai György elleni ügyben ítélethirdetés.

1899. dec. 21-én (csütörtökön).

Gyilkosság büntetével vádolt Miho vics György s tsai elleni ügyben végtárgyalás.

Lopás büntetével terhelt Jámber Mari elleni ügyben ítélethirdetés.

Lopás büntetével terhelt Horváth Zsófia elleni ügyben ítélethirdetés.

Sikkasztásnak tekintendő büntetelle terhelt Salamon Károly elleni ügyben ítélethirdetés.

1899. dec. 22-én (pénteken).

Gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségével vádolt Keszler Jenő elleni ügyben végtárgyalás.

Magzat elhejtás büntetelle miatt vádolt Krimmer Katalin elleni ügyben végtárgyalás.

Hatóság elleni erőszak büntetelle és könnyű testi sértés vétsége, mégis közrend elleni kihá-

gással terhelt Nagy János s ísa elleni ügyben ítélelthírdetés.

Lopás büntette és vétsége miatt terhelt Dobosics Jakab s ísa elleni ügyben ítélelthírdetés.

Okirathamisítás büntetével terhelt Szabó József elleni ügyben ítélelthírdetés.

IRODALOM.

A bank híresek. Néhány nappal ezelőtt a főváros egyik bankházának igazgatója a bank helyiségeiben éjjeli szolgálatot teljesítő örököt különösen figyelmesen, s az őberéséget erősen felkeltve követte, mert a pénztári kézalót három millió forintot megváltott. Az igazgatót e sapon sejtelmek gyötörték s veszélytől félt, ugy hogy egész éjjel nem tudott aludni. Mondhatni, viziói voltak s ilyenkor betörőket vélt látni a bank pénztári helyiségeiben. A bank sejtelen ezuttal indokolt volt, mert ezen az éjjelen a legveszedelemesebb betörési kísérlet történt, az egyik éjjeli őrkőremskődésével. Ez az éjjeli őrkő a pénztár őrizetére kirendelt szolgákat a rendőrral együtt mákonyos dobánnyal kínálta meg s mikor azokat az alom elnyomta, a már várrakodó betörőket bebarakátotta. Ezek a legkisebb kasszafurók voltak s így kétségelenekek látszott, hogy a bank millióit elveszítik. A betörők közül három azonnal munkához látott, a negyedik, a vesér utasítása szerint Mikor a vesér látta, hogy a munka pompásan folyik, a véletlenül kezégre eső s ott felejtett lapok közül egyet kiválasztott s olvasni kezdett. Pár perc múlva székében hanyatt dőlt s hangos hahótára lakadt. A többiek meglepetve meredtek rá, majd a kasszafurát abbanhagyták s a mind erősebben kacagó bandafurók körül sereglettek, a ki a „Mátyás Diák” című újságot tartotta a kezében. A vesér azután a Mátyás Diákból kezdett felolvasni, a mi annyira lekötötte a többiek figyelmét s a mely annyit derültséget okozott, hogy a betörők a egy nevetéstől és jó kedvtől nem tudtak dolgozni. És ez volt a bank szerencséje. A nevetők ugyanis egyszerre azt látták, hogy hajnalodik s így sietve eltávoztak. Mikor a bank igazgatója másnap a történetéről értesült, az első percben megrémlett, de aztán sietett a Mátyás Diáknak köszönetet mondani, mert s lap föléges humorának, karrikatáráinak s talpraesett viccesnek köszönhetette, hogy a pénztárban levő milliókat el nem rabolták. A Mátyás Diák előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr. A kiadóhivatal (Budapest, Sarkanyus-utca 3 sz.) ingyen és bérmentve küld mutatványszámot.

A Magyar Hírlap. Közledek a legzebb ünnep, a szeretet ünnepe, szent karácsony napja. Amikor mindenki örömet igyekszik szerezni az óvénnek, s hű barátainak.

A Magyar Hírlap feghivebb barátai, süsleges olvasók: a lap előfizetői, Számokra gyönyörű meglepetést készít a Magyar Hírlap. Gyönyörű karácsonyi albumot küld szét a Magyar Hírlap az előfizetőknek. Irodalmi része a magyar írók színe-javának a tollából került ki; az illusztrációkat első művészek készítették. Az album tartalma oly változatos, hogy minden igényt bőven kielégít. A legjobb családi olvasmány, egyezzermind formás színdarabok lesz az a pompás album: A Magyar Hírlap előfizetői teljesen díjtalanul kapják meg karácsony hetében. Azok is, akik csak egy hónapra fizettek elő. Az album bolti ára 1 frt 50 kr. lesz. A Magyar Hírlap egyéb kedvezményei is különösen figyelemre méltók.

A rendezés árán sokkal olcsóbban kapják a Magyar Hírlap előfizetői a remek Francis Divatlapot. Negyedévre 75 krajczért. Az Outhon című nagyon szépen illusztrált havi folyóiratot, a Magyar Hírlappal együtt negyedévre négy forintért, a Képes Gyermeklapot pedig negyedévre 50 krajczért rendelhetik meg az előfizetők. A szerkesztői úzenetek rovataiban az előfizetők minden kérdésükre pontos, kimerítő válaszokat kapnak. A lap előfizetési ára egy hóra 1 frt 20 kr. A kiadóhivatal Budapest, V., Honvéd-utca 4 szám alatt van.

Kis Lap. Szer: Forgó bácsi. Negyed évszázad óta gyönyörködött a KIS LAP című képes gyermekújság Magyarország apró olvasó közönségét, negyed évszázad óta hátról, hátra — a fővárosban már szombaton, a távolabb vidéken vasárnap — mint szívesen látott vendég kopogtat be a magyar családok hájfékába, a hol vidám, gondtalan gyermekcsoporthoz repeső szívekkel járja, nívójára közönséi és találgatja nagy kíváncsián, vajon mi-oda szűp. Kedvesen meg magyarul a KIS LAP legújabb száma. Most a KIS LAP mindig megrakodva érkezik meg rendelési helyére és szinte két kézzel osztogatja kis hívti között a sok nemes és épületes olvasni valót: mesét, elbeszélést, apró színdarabokat, dallamos versikét a gyermek fogékony szívéhez találó édes anyanyelvűn és mindent mesteri, helyiely-köznel énosman színesített rajzok kíséretében, hogy az, a mit a KIS LAP elmond, ne csak szépen elmondva, de a maradandó hatás kedvéért, vonzónan szemléltető is legyen. Ebben is, mint mindenben, ennek a gyermekújságnak főképp pedagógiai becsé nyilvánvaló, melynek fogva a KIS LAP mintegy segítkezik a családban a serdülő gyermekek neveltetése körül, oktatva mulattat, időnkint pályázatok kiűsítésével, rejtvények, fogas kérdések földeásával munkára serkenti a gyermek elméjét. Hogy Forgó bácsi közvetlenül is érintkezik az ő apró erögével, szóba áll velük a szerkesztői úzenetekben, meghallgatja örömeiket, bánatukat; búsit, dicsőít, utbalgazit, vigasztal és okkal-móddal megfedi azt, a kint valami a rováson van. A KIS LAP gyönyörű tartalmához képest díszes kiállításban is jelenik meg, mindazonáltal ára oly csekélyre van szabva, hogy mindenki könnyen megszerezhesse gyermekének. A német, vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur a KIS LAP-ot az elemi népiiskolák tanuló ifjúságának 3593. számú körrendeletével olvasmányul ajánlotta. Előfizetési ára negyedévre csak 1 frt. Megrendelő cím: Fiechel Fülöp könyvkereskedése Nagy-Kanizsa.

Magyar Bazar, képes szépirodalmi divatlap. Szerkesztő Wohl Jenka. Kiadja az Athenaeum r. t. A MAGYAR BAZAR a legérgebb és legjobb hazai divatlap, mely havonként négyezer jelenik meg. Minden egyes száma, gazdag szépirodalmi tartalommal, gyönyörű színes és egyéb képpel meglepetés számba mennek. Divatba vágó cikkei országjáról ismereteket. A MAGYAR BAZAR angol és francia divatképekkel kedvekedik. Minden számmal 1-2 sőt három melléklet jár, színesített vagy fekete-fehér divatkép, ama-

teur munkák mintái, szabárazs vagy kivágott pártai szabás. A MAGYAR BAZAR előfizetési ára negyedévre 2 frt iskolák és tanítók részére negyedévre csak 1 frt 50 kr. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. Cím: Fiechel Fülöp könyvkereskedése Nagy-Kanizsa.

HÁRTARTÁS a magyar háztartásoknak kösönye. Megjelenik minden 1., 10., 20-án Szerkesztő: Kürthy Emil. Kiadja: Athenaeum r. t. A magyar háztartásoknak egyetlen lapja, tanácsadója, a havonként háromszor megjelenő Háztartás. A jó háztartás bizonyos baráta, az avatatlannak támogatója a háztartás-gondjaiban. A folyton változó, de a háztartás minden ágát felölő sorozatai: Gyermeknevelés, Egészség, Gyógynevelés, Szépség ápolása, Lakás, Ékszerek, Kézimunka, Szabás és varrás, Pecséttátiás, Maradékok fölhasználása, Háztartás, Mosás, Vasalás, Kártevő állatok, Fűtés, Világítás, Szappanfőzés, Konyhakert, Élektanra, Bevásárlás, Étlapok, Ételek, Baromfi udvar, Sz bakertészet, Díszkert, Gyümölcs, Nyaralás, Furdós, Nőkör a nőknek, Irodalom, Színház, Zene, Képművészet, Családi rovat, Rejtvény, Szerkesztői posta. Kedvezmények stb. bőven és érdekesen tárgyalják a tudnivalókat; igen gyakran díszes kivitelű képekkel szemlélteték. Bő és válogatott szépirodalmi rész a legújabb írók tollából. Gyönyörű kiállítás. Minden szám fűrés és fűvágva. Az apróhirdetések rovatát a kiadóhivatal ingyen bocsátja az az előfizetők rendelkezésére. Egy másik kedvezmény, hogy a Háztartás előfizetői a Forgó bácsi „Kis Lap”-ját 1 frt helyett negyedévenként 75 krajczért rendelhetik meg. Előfizetési díj negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. Megrendelő cím: Fiechel Fülöp könyvkereskedése Nagy Kanizsa.

KÖZGAZDASÁG.

— A gabonaüzletről. Külföldi magasabb jegyzések nálunk is szilárdabb irányzatot kellettek s az árak néhány krajczarral javultak. Az arpadüzlet szűnelt, a bubejort is megszűnt. Jó zab iránt élénk kereslet uralkodik, közepes áru el van hanyagolva. Mai jegyzésünk: buza 7 frt 9° roza 6 frt, fehér bab 6 frt 50, tarka 5 frt 50 búkköny 5 frt 75 zab 4 frt 75—4 frt 15.

CSARNOK.

Meráni levél.

Küldi: Fehér Lipót.

(Folytatás.)

Aztán epizódokat meséget el a katona életéről. Egyszer Csehszágban állomásozott az ezrede. O szerette volna a cseh nyelvet megtanulni s ezért egy tozgyökeres cseh fiút (an stock Bem) fogadott inasul, a ki csak cseh nyelven tudott beszélni. „Hat uramfia, az a cseh gyerek egykedőre tudott németül beszélni, míg én bizony maig sem tudok csehül.

Derek gyerek volt az a fiu. Dalmátiában a boszniai felkelés alatt egyszer jól összeszédtam, mert kukorica alom helyett csupa kukorica szárat tömött a fekvőhelyemül szolgáló zsákba s sem tudtam jól aludni. Akkor megszökött a helyár.

Ekkor aztán én is megszöktem az őrnagy ur mellől s majdnem beleütköztem egy roppant terjedelmű orosz nőbe, ki néhány milliónak birakában nyancsák megbámultatja mindennap magán. Mindi más és más fényes toleltben jelenik meg és úgy hordja fejét vastag nyakán, mint valami páva. Képzeltető mily imponans alak lehet. Egész udvart képeznek körülötte a szegényebb rokonok, megannyi Oroszországból való hölgy, kik a miliomos nő költségén üdülnek Merában.

Egy igazán feltűnően érdekes alak a szilővárosomban jól ismert dr. Lustig Alfred, az itteni medicin-chemiai s bakteriológiai intézmény és röntgen intézet tulajdonosa s orvosi vezetője. Ha végig halad a promenádon az ő magas robusztus alakja, szürke felsőcinderrel fején, sűrű fekete tekintélyes szakállával s sötétlen maga elő tekintő szemével, mindenkinek megakhd rajja s a szemé. És ő nem tekint semerre, megý gondolataiba elmélyedten, közömbösen minden iránt, komoran, mintha valami nagy lelki fájdalom súlya nyomná, görnyeszten meg hatalmas vállait. Gyakran van alkalmas társaságban lehetni s ilyenkor rendszeren magyarul csevegünk. Ugy látom, hogy ő is érti, hogy alkalma van anyanyelvén beszélgetni.

Meghívása folytan mult vasárnap meglátogattam. A Habesburger Strasse egyik szép épületének első emeleti meai részét foglalják el helyiségei. Előkelően berendezett szalon és hálószobáján keresztül a Röntgen terebe vezetett. Ez egy minden részén fekete szövetvel bevont helyiség s itt áll a Röntgen apparátus. A szobában teljes

sötétség uralkodik s a sötétségbe hozza működésbe dr. Lustig a gépet. Egyet csavar, mezzint a gépen levő kis motort hozza működésbe, még néhány nyomás s egy az apparátuson alkalmazott izzó lámpához hasonló, de jóval nagyobb, gömbalaku üvegkorong zölde villamos lámbaúba kigyul. Az üvegkorong nyakán gyártódnak a Röntgen sugarak, melyek a forgatható korong közepén levő krajczárnai valamivel nagyobb, gümbyöl kis tükrön megtörnek és tovább vetetnek. Hogy a keresztülvilágított test azonnal szemléltető legyen egy derékszögű négyzet alakú jával bíró keret használatra szükséges. E keret fekete foglalátának egyik fele fehér bargumplatincyanir-ral van bevonva, es ez anyag fölött, hogy a nyákhártya és szem ne izgattassék, még egy vékony celluloid lemez van alkalmazva. Az egyik kezemet az üvegkorong fölött a keret (Durehleuchtungschirm) fekete része alá tartottam és a másik felén a celluloid alatt láttam tisztán s világosan kezemen csoutrázat.

A fekete terebben csak az üvegkorongból kiáramló zölde fény árasztott homályos világosságot s e homályban mozogott zajtalanul az ő saroknélküli cipővel a doktor. Sötét, komor tekintete, fekete szakállja, magas titokzatos alakja, az előttem levő kéz-csoutráz s a siri csoutráz-megborzongatták hátamat s szinte föl kezdtem.

Fátyolozott hangon kérdeztem: hogy az egyik részen levő fehére függöny ajtót tar-e el? A doktor félravnva a függönyt és mintán a Röntgen apparátust lezárta, benyitott a laboratóriumába.

Itt fellélekzettem, mert világos tereembe jutottam. Minden oldalon orvosi műszerek, nagy tömésűgü merlekek, kis kattanok, mindenféle vegyszeti eszközök. Dr. Lustig Alfrednek villamos, gaz és vízerő áll rendelkezésére és laboratóriuma a legújabb talányok felhasználásával van berendezve. Egy gyertyatartó a aku fújtató szerkezettel bíró lámpával, gáz segélyével képes egy perc alatt 180 — 200° hőfokot eléríteni.

Különösen érdekes egy új szerkesztett mikroszkop, melyen az üveglenczékre készített preparátumokat a lencse alatt jobbra és balra, előre és hátra lehet mozgatni, míaltal mindig új képletek tárulnak a vizgáló szem elé. 120 — zoros nagyításban láttam a mikroszkopon tuberculis bacillusokat, melyek pirosra vannak vegyítve festve s vékonyka rövid szálakak alakjával bírnak. Láttam meg egészséges és beteg verből készített preparátumokat, vértestecskéket, melyek nagyon érdekesek.

Egyik szekrényben különféle vegyszeti anyagok, a másikban drága festékek vannak, egész boszorkánykonyha, melynek szerelvel egész regiment embert meglehetne mérgezni.

Már sötétedett, midőn ismét a szobájába vezetett vissza a doktor. Ott megmutatta gyermekét két kis leány, egy kis fiú és feleségének areképeit. A gyermeknek kedvesek, az asszony csinos, kívánatos nő, kár, hogy nem tudja megérteni nagy műveltségű férjének lelkiéletét, gondolkodás-módját, pedig hogy szereti ez őt és mekkora rajongó szeretettel csüng gyermekein.

Magas vendégek helyezettük klatatásba látogatást Sándor, az ifju szerb király, ki itt időzik, valószínűleg meglátogatta laboratóriumát és Röntgen intézetét.

A szerb király mindennapos vendége a promenáduak. Középméretű, zömök ember, nem valami sokat tart külsejére. Kis fekete hajszála többnyire rendetlen és nyakkendőjének köldjét már több ízben láttam kilógni kabátja alól. Arca halavány, vértelen fakó színű, meglátszik, hogy az élet örömeiből már busánan kivette részét.

Tiszteletére mult vasárnap nagy tiri népszínjátékot rendeztek, mely játékok nagy hírnévre tettek szert és melyben nem kevesebb, mint 380 személy működik közre. Hofer Andras katonai működését, — csatáit tükröztetik vissza.

Bródy Sándor főrendiházi tag is itt üdül s nemsokára ideérkezik Vilmos német császár édes anyja is.

Szép hölgyeket nagyon sokat látni, amint végiglibegnek szuhogó, selymes toilettjeikben egyedül, pároán vagy társaságban és nagyon báladatos tere van itt a Don Juanoknak. De hagyom ezuttal a hölgyeket, kikkel oly nagyon szeretek foglalkozni tárcámban ép ugy, mint in natura.

De azért ne tessék rólam semmi rosszat gondolni, nem feledtem el én a nagy-kanizsai hölgyeket; azok piratlanok!

(Vége)

Szerkesztői üzenetek.

Nem-Szt-Miklós. A küldöttet köszönök. — Még nincs.

Becs. Köszönjük. Levél ment. H. M helyben Ha már annyira meghatotta Önt Frantzék szerencsése, hogy ricinusokra fakadt, — nem akarjuk szárnyát szegyi fölbindulásnak; közreadjuk, itt.

Miért nyert oly sokat a Franz ő kelme, Mikor ezen összegyűlésnek is elkészül. Adta volna isten ezt 1000 szegénynek. Kevés gondtal nézzenek elje a télnek.

Hu! azért nyert a Franz 70 szert, Mert szereti isten mind a szegényeket. Majd ad ő tinciket, ha nem is a gy ősz gyot, Valahányan vagytok, anyai sütt lisztet.

Es ha ezt nem tenné, nagyon rosszul tenné, Nem mennek oltani, ha a malom égne. De ne égen a malma, s ne keljen oltani, Csak a villanyt hagyja jobban meghajtani.

NYILTTÉR.

(Az e rovatban közléteket nem felelős a szerk.)

Foulard selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japán, kínai sth. legjobb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatósabb szívek, szin és mintázatokban, Prívát-fogyasztóknak póstakár és vámmentesen valamint házhoz szállítva — mintákat pedig póstafordultával küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(ca. és kir. udvari szállító), Zürichben. (2)

Magyar levelezés. Svájcba kétféle levélbélyeg ragasztandó

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen emlékü nöm: szül.

Hirschl Paula

elbunyta alkalmával jól eső részvéttel el-fájdalmamat enyhítési iparkodtak, hálás köszönetemet nyilvánítom.

Nagy-Kanizsán 1899. december 14-én.

Somosi Vilmos
tanár.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dörzsöléseket alkalmaztatik közveszénél, csúsznál, fogszagpattásnál és megbűléseknél és az orvosok által be-dörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerboltban késlel-ten van; fő raktár: Török László gyógy-szerészeti Budapest. Devis utca alkalmá-val igen óvatosan legyünk, mert több kisebb-betűű utáztant van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, BUDAPEST

ca. és kir. udvari szállító.

melyek

Fényképeket, karácsonyi és ujévi ajándéku
kiválóan alkalmasak,
művészi kivitelben mérsékelt árért készit

SINGER SÁNDOR

fényképezési műterme NAGY-KANIZSÁN, a N.-Kanizsai tak. pénzt. részv. társ-házában földszint.

Ujdonságok: Pigment-képek (a kirakatban látható)

Manchetta gombok	párja 1.25
Nyakkendő ták	dbja 1.
Brocheok	„ 1.20

saját arczképpel

KITÜNTETVE

1896. Millenniumi kiállitáson arany érdemkereszt és millenniumi nagy örmel.
1897. Kiebéri nemzetközi vetőgépvarsenyen első díj: **allami aranyéremmel.**
Levél nemzetközi vetőgépvarsenyen nagy örmel; első díj: aranyéremmel.
1898. Hódmezővásárhelyi vetőgépvarsenyen első díj: aranyéremmel.
Márosvásárhelyi kiállitáson első díj: aranyéremmel.
1899. Szegedi mezőgazdasági kiállitás legnagyobb kitüntetés.

Weiser J. C.
gazdasági gépgyára

Nagy-Kanizsán.
Ajánlja:
MAGYARORSZAG
legjobb és
LEGJOBB
VETŐGÉPÉT,
szabad, kiváltható kapacsok-lyúkkal ellátott

alk és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

Zala-Drill

vetőgépet. „Perfecta” első és igen jó, könnyű vetőgépet; legjobb szer-vezésű szab. kesztő, több kiállitáson első díjjal kitüntetett Szakrendezői azizéként, boronált, árganyalt, szénagyűjtőt, rostált, tricsorát, darálót, szecuka és répvágót, kukorica morzsolót és mindenféle gazdasági gépet.

Elvállal malom- és vízveteték-berendezéseket

„Planet jr.” rnz kézi-toló répakapa és föltögelő, a 10 frt.

367-20 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

20439.899. 375-1

HIRDET M É N Y.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa ezennel köz-hírré teszi, hogy a városi felső erdei erdő területén 556 frt 60 krra becsült 178 darab szálfá a folyó évi decem-ber hó 21. napján d. e. 9 óraker, az alsó erdei területen 547 frt 60 krra becsült 220 darab szálfá a folyó évi december hó 23. napján d. e. 9 óraker, az alsó nyiresi fás lege'ő területén 351 frt 90 krra becsült 333 darab szálfá a folyó évi december hó 28. napján d. e. 9 óraker az alsó nyiresen, alsó és felső nyiresen kivá-gandó nyiladékokban 328 frtra becsült 437 darab szálfá a folyó évi december hó 30. napján d. e. 9 óraker, az alsó nyiresi erdő és fáslege'ő területén kivágandó nyila-dékokban 267 frt 50 krra becsült 774 darab fa az 1900. évi január hó 2. napján d. e. 9 óraker, az alsó nyiresi erdő területén 1138 frt 70 krra becsült 1305 darab fa az 1900. évi január hó 4. napján d. e. 9 óra-ker, a felső erdei fáslege'ő 339 frt 10 krra becsült 152 darab fa az 1900. évi január hó 16. napján d. e. 9 óraker és az alsó erdei fáslege'őn 419 frt 50 krra be-csült 162 darab szálfá az 1900. év január hó 18. napján d. e. 9 óraker mindenkor a helyszíne'őn azonnali készpénz fizetés mellett a leglőbbet igé'ő részére, de csak becs'ron felül nyilvános szóbeli árverésen eladatik.

Nagy-Kanizsán, 1899. december 15-én.

A városi tanács.

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel ártalmatlan lehet naponta d. u. 4—5 óra közt.

Idő intézendő a lap. szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület; Fischel Fülöp könyvkereskedése.

KIADÁSI ÁRAK:

Két évre 12 korona (6 ft — kr.
Félévre 6 korona (3 ft — kr.
Negyedévre 3 korona (1 ft 50 kr.

Nyitlár példány 10 krajcár.

Külföldiek, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Bármentelen levelek csak ismeretből fogadhatók el.

Egyes szám ára 10 krajcár.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felolós szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Révész Lajos.

Csütörtök, december 21.

Téli esték.

Decemberben a nap délután négy óra körül lenyugszik. Ilyenkor a falu bogárhátú, nádfeleles házaiba beveszi magát az unalom. Ebben a decemberi, hamar sötétedő időben tett eddig nagy szolgálatot a Bagó Márton, a Tatar Péter, a Rinaldini, meg a mezőturi Szutyakos Nagy Sándor ponyvatermeke. Ilyenkor talál kedves, ölelő karokra az elveket hirdető és elvtársakat halászó vándorapostol. Ő az unalom hó napjában unaloműzés jegyében érkezett. Miért ne találna tehát vendégszerető marasztalást?

A hosszú gazdasági szünetnek gazdasági célokra való kihasználása földmivelségi miniszterünknek eddig is a legszebb sikerrel járó szociális politikája volt. Erre a célra a téli idő eddig parlagon maradt. Es ha csak parlagon maradt volna! De mint főntebbi odavetett szavunk a helyzetet jellemzi: télen, az unaloműzés jegyében méltéyződött be az egészséges magyar nép lelke. Magára hagyva, lelki táplálékot keresett és ha a művelt rétegnek is megvan a maga félrelévedt, dekadenciás izlése:

ki firtatná azt nagy megrövéssel, ha a misztikus magyar természet a szertelen, a kalandos, a bízalmas alpári ponyvakoszlja után kapkodott; ha unaloműzésből elhallgatta az ígért aranyhegyeit vagy az ámitás tetszetős szavát.

Ellenállni egyszerű szerekkel: a ponyvát mást teríteni föl, a mi erkölcsöt nemesisit, s el nem kábit, se félre nem vezet, adni hasznos olvasókönyveket a falukba elhelyezett könyvtárakból; néplapokat juttatni oda, melyek az élet tükrét mutatják, de nem torzítanak sem erre, sem amarra; és e célra a nép hasznára szolgáló, ismeretek közlése: mind ez olyan egyszerű szociális program. Akár a Columbus tojása.

Igy indultak meg a népies előadások. Ezek a nép tanulás vágyának kielégítésére indultak meg, hogy az unalom ellen (mely miatt a falu népe ölébe hullt a szociális agitációnak) legyen valék ez arkanummá; de voltaképpen többet értünk el vele a szórakoztatásnál. Nevezetesen elértük vele azt, hogy a jobb gazdaságvitel módjait népszerűen ismerteltjük, a gazdasági hala-

dás iránt kedvre derítjük a közmondásos gazdasági konzervativizmust.

Még csak rügyezk ezen kormányzati intézkedés gyümölcstermő fája, de szép termést jósolunk. Az a körülmény, hogy három év alatt megtízszereződött a gazdasági népies tanfolyamok hallgatóinak száma, azt mutatja, hogy valódi szükségletet elégít ki. Ez évben még gazdagabb, intenzívebb tevékenység indult meg. Es hogy megindult és hogy mostanában vette kezdetét a népies előadás és gazdasági tanfolyam: szavunk van az intelligens gazdaságszocializmushoz. Körülbélül a szociális áramlat belesodort azon mindjobban kifejeződő véleménybe, hogy az intelligenciának vezető kötelessége van az alsóbb néppel szemben. Hogy a honpolgári kötelezettség nincs kimerítve, ha a közterhekben erőnk szerint résztveszünk, ha alkalmazottainkkal szemben a tiszta emberszeretet alapján méltányosan bánunk; a magyar intelligenciára az a feladat is hárul, hogy az alsóbb népréteg lelki szükségseit kielégítésében támogassa. A hol a vezető intelligencia ezt a kötelességét tel-

TARCA.

Egy hölgy levele a szerkesztőhöz.

Aranyos, jó szerkesztő ur!
Bocsánatot kérek;
Nem savaftám, de ha kell; — mert
Csak úgy öl a mérge...

Vérlázító, a mi történt...
— Bocsánatemen: felt... —
Tegnap este — (hab! meghalok!) —
Egy hadnagy... megcsókolt...

Azt állítják, hogy szép vagyok,
Fens, elegáns, s molett,
...Es a férjem folyton „üdü”,
Ó, be fád ez élet!

Tegnap, a mint hazra tartok,
— (A színházról jöttem,) —
Utamba áll egy kis lajtnant
S szemlélt tart fölöttem...

Mi tagadja?... snájdig s szép volt;
Hölykén állt a bajza...
En siettem, ő követett,
S lön kegyetlen hajza...

Már csüggedtem; lábam laukadt,
S untam is e hajzat,
Midőn mellém lépett ő s szólt:
„Kisérhetőem, nagysád?”

Lásba jöttem...várem felforrt...
De — köszönyt sziallaltam.
Feltam töle, gondoltam hát:
Hadd menjen mellettem.

Beszédebe is ereskedett
Később, és est mondta:
„Lásna, nagysád most bixton mén!”
S derekam — átfotata...

En, a szegény bohó féltem,
S meggyugodtam szépen.
De a mikor elváltunk, s én
A lépcsőre léptem:

...Megcsókolt, vagy négyszer, ötötör.
Erre kezem sabant...
Vad bosszat akartam állni,
De az ur — ellillant. —

Ugy-e, kérem, — szörnyű botrány!
Adjon hát tanácsot!
Sírni tudnék... megörülök...
Jaj!... llye n a ki látott?

...Vagy, — ne adjon! — Van egy eszemem!
Megbocájtok neki!
...Most emlékszem... sürtü kód volt...
Ugy se látta — senki...

Haller Jenő.

Emlékek közt

Irta: Korányi Berta.

Édes kora az öntudatlan-ágnak, virágos kacagó gyermekkor te vagy legboldogabb szaka az ember életnek!

Ugy érinti lelkemet a té emléked, mint egy ősmérs dal, a mit régen-regen hallottam, a mit ezer-szer elfeledtem, s ezerszer megtanultam újra. Olyan vagy te mint egy meseország, melyből ha lépünk, soha többé meg nem találjuk a visszavezető utat.

Es mégis visszatalálunk. Egy percig tartó virágitat, egy rég elhangzott dalnak véletlenül megcsendülő hangja akaratumk ellenére visszavezet oda és sok elfelejt történet, sox homályba vesztett alak feleled előttünk.

Magános szobában a mint üdögélek, hirtelen megiepi a szajtszerű varázs.

Hogy mi hozta létre, alig tudnám megmondani.

Virágitat-e, dal-e, mi felkeltette onnan az emlékeket? Nem. Az óra egyhangu tik-tak verése, a meleg szobában teleedt legy lassu zümmögése, a szel süvöltése, a benne uralkodó csend: ezek képezik a hosszú téli esték költészetet.

Es mégis, lelkem mint valami kalitból kiszabadult madár, meglebbenti sok pihenéstől zubbadt szárnyait, próbakepen csepked egyet-veittöt

Fischel Fülöp könyvkötészete Nagy-Kanizsán.

Elvállal és készít **mindennemű könyvkötő-munkát**

A FÜZÉSTŐL A LEGFINOMABB DISZKÖTÉSIG:

valamint Passepartout emlék-albumokat diszfeliratoknak, táncrendeket a legfinomabb kivitelig.

Elvállalok továbbá képek, fotografiák, tervek, rajzok és térképek cachirozását, ugy minden e szakba vágó munkát.

jesítette, ott az intelligenciának tekintélye intakt maradt a társadalmi ellentét, osztályharc avagy gyűlölet nem fejlődhet ki.

De a hol bizonyos pacifikációra van ma szükség, ott is csak az intelligencia segítségével várható teljes siker. Es mivel a miniszter is tudja azt, hogy ez az akció társadalmi téren győzhet csupán, nem hatóságai uton tette meg rendelkező intézkedéseit, hanem az önkéntes polgári társulatokat, a gazdasági egyleteket nyerte meg munkatársává. A fórum, a hívó a nép lelki szükségének, a gazdasági szűnet gazdasági célú kihasználásának ügye jutott, a lehető legszerencsésébb.

Az a negyven gazdasági egylet, mely a téli esték nagy céljait propagálja, a maga vidékén éppen azokat öleli föl az intelligenciából, a kik a kis emberek kenyéradói, vezetői. Az ő helyi tekintélyük emeli az intézkedés becsét. Tudunk arról, hogy tavaly a politikai világ egy tekintélyes vezérére nem állotta falvakból-falvakba eljánni és gazdag ismereteinek tárházából sok hasznost, ok szükségessé, közkinccsé tenni minden politikai célnak nélkül: éppen abban, a néprétegben, mely oly hálás tud lenni azok iránt, a kik vele törődnek.

Azzal a felhívással fordulunk tehát éppen azért a magyar intelligenciához, hogy mindazok, a kik átérzik a kormányzati intézkedés nagy jelentőségét, vállaljanak munkát benne: azonban érdeklődésükkel mindenesetre emeljék az előadások fontosságát, hassanak lelkesítőleg környezetükre és az általános gazdasági haladás köztudatát mielőbb vigyék be az érzésbe, a gondolkodásba.

Igy használjuk ki sikerrel a téli estéket, így állunk ellene egyszerű szerrel, hogy az unalom ásitó ördöge ne csalogassa a lidérc vágyakat, az ábrándokat és főleg

hogy a mester-gerendán levő Tatár Pétert nemesebb dolgok váltsák fel. Mert a magyar intelligenciának abban is vezető, irányító feladatot kell vállalnia, hogy a nép önmivéledésének eszköze, olvasmánya, szórakozása a szép, igaz és jó hármas dealját szolgálják.

Nemzeti érzés, nemzeti munka.

A magyar ipari kérdés a hazai legaktuálisabb és leggyakrabban tárgyalt témája s mégsem félünk, hogy örökös ismétlése unalmat vagy bosszúságot keltene. Hisz a mindennapi kenyérért való, nagyobb mértékben nyilvánuló kérdés az, mely az evangéliumi parancsban oly fenségesen egyszerűen hangzik: hisz forró vágyakozásza megszabadulás után modern „házából a szolgágnak”, hol kemény munkánk gyümölcse, arcunk verejtéke, szívű k vére a kültöldi ipari bérátraknak jut s amíg évről évre olvasatlan milliókat kell az országból kiküldeni egy kultúrát legkezdtelegesebb szükségleteiért, nem leszünk megkímélve attól az önszemrehányástól, hogy szabad akarattunkból kell türelemmel viselnünk a ipari kiskorúságunk következményeit. Mindenesetre nehéz az évszázadok alatt mulasztottakat rövid idő alatt pótolni, — hisz a nyugati iparizáció egyes ágai oly egyszerű művelődési processzusok szakadatlan sorai, melyek mélyen belenyulnak a középkorba — és ezenkívül sok fontos élefeltétel is hiányzott, melyek földmivelő államunkban lehetségessé tették volna a nagyipar megteremtését: erlenézve így nyújtja korunk meggyőző érvek egész sorát, melyek ékesszólása szíves meghallgatásra k. ll, hogy találjon minden magyar polgár és az állam háztartásában.

Midenekelőtt nagyot nyom a megfontolás, hogy a mérleg a földtermények inkább állandó eredménye és a finomult kultúra napról-napra emelkedő szükségletei közt egyre növekvő manco-t mutat fel a földművelés rovására és hogy az amerikai, orosz és ausztráliai behozatalok nyomásztó versenye megsemmisítő katasztrófával fenyeget. Továbbá az új kiegyezési tárgyalások nehézségei Ausztriá-

val nem tüntetik fel a pesszimiztikusnak azt a kilátást, hogy a gazdasági önállóság a magyar állam részére nagyobb feladatokat, nehezebb kötelezettségeket tart fenn, melyek már néhány év múltán reánk hármlanak s nem szabad hogy készületlenül találjanak. Ép ezért a gondviseles ténye, hogy ipartügyeink vezetése jelenleg oly férfiu kezében van, aki a nemzeti szükségletek eszméjét teljesen megragadja és lángbuzgalmát fáradhatlan energiával, az új utak feltalálásában bámulatos inventióját szerencsés szervező tehetséggel köti egybe.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter gyorsan kinőtt az egyszerű szakminiszter szűk kereteiből; neve programot jelent s ha a sors kegye megengedi, Magyarország gazdasági történetében a legtevékenyebb korszakok egyikét fogja ő megjelölni. De míg költők, művészek és egyéb szellemi hősök a kortársaktól függetlenül működnek és hosszú ideig meg nem érte, végre mégis az emberiség közkinccsév lesznek: az államférfiu nemzete közreműködésére van utalva, ő adja a teremtő gondolatot, melyet a társadalom megtestesít; ő adja a szikrát a szent tűzhöz, melyet a nemzeti szentélyben ugyszólván vallásos áhitattal kell őrizni. Ezért támad bennünk önként a kérdés, vajlon fel fog-e emelkedni a magyar nemzet a nemzeti chauvinizmusnak arra a fokára, hogy az ipari törekvések első ifjúságát a hatalmas, finomult és és tetszetős idegen import ellenében kellőképp támogassa? Vajlon a magyar iparosok energiája és alkotókedve fel fog-e ébredni oly mértékben és lankadatlan jókedvvel küzdeni, hogy a nemzeti jómód területét meghódíthassa? Nagy feladatok azok, melyek a legközelebbi jövőben a termelőre és fogyasztóra egyenlő mértékben várnak, mert ezek az a két tényező, melyeknek a kereskedelmi miniszter koncepciójában a legnagyobb szerep jut és hogy ez a koncepció megvalósuljon elkerülhetetlenül szükséges hogy a magyar társadalom a hazai iparpártolásnak már a negyvenes években kipróbált önszegélyezését a körülményekhez képest mind nagyobb terjedelemben megszívlelje.

a levegőben, aztán felszáll és repül messzebb, maga mögött hagyva a jelent esz apróbb nagyobb örömeit, bujával, gondjaival, reményeivel a visszazáll a multba, leárolt mezőnek lombvesztett erdőnek kőli közepébe, hervadt emlékek hervadt örömei közé.

— Agnesnek látvak az öreg dadánkat.

Rincos arcu, zörnyedő hátú anyóka volt.

Hogy szeretett az bennünket; még a kenyér is — a melyre ő azt mondta, hogy kakasteles, jobban ízlett — mint másnak a kalácsa; — csodálatosan ragaszkodunk hozzá valamenyenien.

Hit mikor még hosszú teli esteken pergő rokka mellett hallgathattuk azokat a gyönyörű meséket, a melyekkel dadus mulattatott.

Milyen barát-ágos lett az a vörös karton függönyös szoba — a nagy zöld cserép-kályhával.

Persze mesélt; miről másról, mint deli királyfiakról, királyleányokról, no meg szerelemről, csillagról, virágról!

Miről is szólna a mese másról?

De mennyit tudott. N-kem azonban, mindegyik közül legjobban tetesett a Mucsy Krisztinkáról szóló mese. Azért, mert igaz történetek mondtá dadus; no meg azért is, mert nagyon érdekes volt a meseje.

Arról szolt, hogy a Mucsyné elviszi a kevély Krisztinkát a bába s ott a legények boszujából agyó táncoltatják, mert egyszer mindnyájukat kikoszorúzták.

Szomorú egy bi-tória.

Azzal kezdődött, hogy milyen cifraan indul a

lány a bába a legénnyel, ott hogyan mulat, fáradt és már szeretne pihenni, de nem engedik.

A laba kiserkedt; cipője vértől ázik, huh! én-nél mindég megborzadtam, de azért ennél a rész-nél figyelem a legjobban. A vége pedig — amely rendesen nagyon meghatótt, hogy halva viszik haza a leányt, és szepen kiterítik; apja, anyja meg zokogva borulnak rá.

S ez volt a Mucsy Krisztinka esete, a melyre mindig újra és újra kérem dadust: bizonyítsa miszerint ez igaz történet.

De elhitte azt akkor velem együtt Horváth Mari-ka is, a kiből azóta már bizonyosan helyre menyeske lett. Mert már tíz éve is elmult, hogy utoljára gyönyörködhettem Agnes dadus-meséjében a piros karton függönyös, zöld cserépkályhás szobáskában. Nem is hittem volna akkor, hogy én még valamikor a nyüzsgő nagyvárosi élet kello közepében felsirjak és vágyva — vágyjám abba a csepdes kis falucskába, a hol most dadus sirját is fehér hó borítja.

Mennyi illúzióm veszett el azóta!

Egyedül boldogságom, ha a képzelet szárnyain újra visszalopózhatok abba az édes kis fészekbe, azok közé a régi emberek közé. Es most isten hozzád edes kacagó gyermekkor!

A te romantikád ellen ki nem kelhetnek a realis éle, fázult kedélyű szürkén okoskodó emberei.

Hiába modják, hogy az a thema nem a mai modern világnak való, mert a kinek a lelkébe egyszerű sok idő múltán belopja magát: az álmo-

dozó lesz, és megírja poetikusán, — megéneklí ha nem is költő.

Sikló, 1899 dec. 8.

Uj visszhang.

A mióta a tihanyi kolostor és az Ekbó-domb között élkeszült az új emeletes nyaraló: azóta hiába kiabálják a tihanyi parasztyerveknek, hogy „Ej te kis lány mit csinálsz, ha a tükör előtt állsz” vagy: „Szép tihanyi kilátás, de nehéz a följárás” stb. nem visszhangozza többé Tihany. Pedig az előtt csak annak a bizonyos angolnak nem felelt, ki angolul kiabált hozzá; őt azután azzal vizsgáltatta meg a vezető, hogy nem tud a mi visszhangunk másképp, csak magyarul. Hanem most már nem ért magyarul sem. Neha, mintha sírból beszélne, hallani néhány szótogot, gyengén, elmosódottan. De azért nem mely Tihanya a turista, ílyet minden hatáiban találhat. Szóval: „Tihanynak riadó leánya” nincs többé, meghalt. Vagy csak alszik? Rameljük ez utóbbit.

Addig azonban nem marad más keresztük a tihanyi fiúknak, mint a »kec-kéköröm,» meg a fejkötő” mit hűségezen hány ki a partra a bulámlázó Balaton; s a pikkantók elfelejtik a verseket.

Hanem Zalamegye nem enged visszhangos nevelő. A tihanyi elhaltatott, de megszólt a galamboké. Eddig nem hallottuk róla, nem beszélt nem írt róla senki, de ez nem csoda, mert még az odaváló ember sem tudott róla, pedig ott van alig pár percrenyre a falu végétől.

Nemzeti érzés és nemzeti munka, — ez a két jelszó disziti Hegedűs Sándor zászlóját — ezek lelkesítsék a nemzetet és vezessék a jól megérdemelt győzelemhez.

Országgyűlés.

December 16.

Kezdődött a nap jegyzőkönyvi vitával. Legelőbb ezen a címen próbálták meg a függetlenségi pártról Rátkey László és Pichler Győző, hogy elodázzák az üléseket meghosszabbító indítványról (mára kitűzött) szavazást. Aprólékos kifogásokat hoztak fel, de megemlítették, hogy az osztrákok csak úgy akarják az átutalási törvényt tárgyalni, ha a magyar országgyűlés előbb elfogadja a kvótát. Széll miniszterelnök röviden, de nagy hatással felelt meg mindkettőjüknek. Zajos tetszési különösen második epigrammatikus rövidségű, de sokatmondó felelete aratott, amikor így szól:

— Kvótatörvény nálunk csak akkor lesz, ha Ausztriában is lesz. Az átutalási eljárás pedig január 1 én mindenesetre meglesz.

Ebben egyelőre a függetlenségek is megnyugodtak, s jött több bizottsági jelentés. Közöttük a Sina Ferenc mandátumának megsemmisítéséről szóló.

A kvótára terve, Marjay Péter tiszteletes ur beszéde hangzott fel; magyaros mondásokkal csipkedte meg Horváth tegnap beszédét, de jelez még kisebb baj volt annál, amit a tiszteletes ur később — nyilván akaratlanul — fölidézett. Elkalandozott ugyanis a hadügy terére, s a többi közt éppen nem hízogó módon szolt a honvédséghez áthelyezett tisztekről.

— Ha önálló hadseregünk volna, — mondta — nem szállíthatnák át a honvédségbe a közös hadsereg hasznavehetetlen elemeit!

Báró Fejérváry nem volt jelen, de ott volt Gromon Dezső államtitkár, aki nem hagyta szó nélkül a nagy-lénei tiszteletes urnak ezt a kritikáját, amire egy kis vihar keletkezett.

Jött ezután egy csendesebb tejezet: Tóth János igen lendületes beszéde a kvóta és részben a nemzeti part ellen. Ő is, Marjay is zárószót biztosító határozati javaslatokat adtak be.

Megint zajos volt a belező rész: az ülést meghosszabbító indítvány ügye. Pichler Győző nagy ravaszul ellenindítványt adott be, hogy ne 10-től 3-ig, hanem 9-től 2-ig tartssanak az ülések. Az elnök egyszerre a két szavazatni a két indítványról, Pichler külön tárgyalást követ-

telt. Azonkívül a szélsőbaloldárról több más indítványt is tettek, a házszabályokkal szemben a szavazás elhalasztását, névszerint való szavazást kértek. A cél az volt, kitolni a hosszabb ülések terminusát. Mindez sok zajjal, izgalommal kísérővel járt. Talián Béla látta, hogy erőszakosan gordiusi csomót hord össze a szélsőbal. Már felháromra is járt az idő.

Erre aztán egy csapással — ketté vágta a gordiusi csomót.

— Ilyen kifogásokkal nem lehet kijátszani a házszabályt! — mondotta. — Elfogadja a Ház a miniszterelnök indítványát?

A többség felállt; az indítványt elfogadták, az elnököt pedig jobbról zajosan megtapsolták a sikerült slágerért.

A főrendiháznak is volt rövid ülése ma délelőtt báró Vay Béla elnöklésével. A főrendek több bizottsági jelentésen kívül vita nélkül elfogadták a horvát kiegyezési provizóriumról, a bíróságok és ügyészségek tagjainak az igazságügyi-minisztériumban való alkalmazhatóságáról és a hazai iparnak nyújtandó állami kedvezésekről szóló törvényjavaslatokat.

December 18.

A szombati viharos linálé után teljes csendben, minden zaj, izgalom és incidens nélkül kezdődik a mai ülés, a melyet nagy pontossággal tíz óra után alig néhány perccel nyit meg Perczel Dezső elnök.

Síman kezdődik az ülés. Mócsy Antal az első szónoka.

Dicséretes rövidséggel beszélt. Kijelentette hogy nem szavazza meg a kvótaemlést, de ennek okát nem a dualizmusban, hanem a liberalizmusban látja. Az elvtársai rámondták, hogy ugyan! Utána Meskó László beszélt hosszasan, de új argumentumok nélkül. Vita közzött a kvóta-bizottsággal, tiltakozott a magasabb kvóta ellen, elítélte a többséget és a kiegyezést, végül kijelentette, hogy nem fogadják el a javaslatot.

Utána Rátkey László beszélt heves lángolással, erős tüzzel és sok keserűséggel. Kijelentette, hogy a javaslat egész tárgyalását céltalannak védezőnek, sőt komolyság nélkül valóznak tartja;

mert szó se lehet arról, hogy a viszonyosság alapján törvény legyen helyőre. Mit használunk azzal, hogy elintézzük? Bizonyítottunk vele politikai ereitőségünket? Hármadfélszáz éve ugyebár se bizonyítottunk, mint azt, hogy politikailag éretek vagyunk — egész az agylágyulásig. Rátkey

kezdték kiabálni: „Isten áld meg a magyart!”, a visszhang meg szépen visszakívánta egész tisztán.

Ezután megkísérelték mind hosszabb, meghosszabb verssorokkal, végre megakadtunk ott, hogy „Hazádnak rendületlenül légy hűve óh magyar”. Ennél többet nem adott vissza, hiába mentünk jobbra, balra vagy föl a domboldalra; máshol kevesebbet, legfőbbnyire azonban semmit sem adott vissza. Így tehát nem értük el a volt tihanyi viszhangot, mely 16 szóttagot adott vissza, míg a gaamboki csak tizeunégyet, ebből 13 mat remek-tisztán.

A zóna-térkép 19. XIV. sz. lapján Galambok és Behják között meg van előlve a hid. A most ettől keletre teszünk pár lépést az árok-párti galog uton, úgy ráakadunk minden útbaigazítás nélkül a helyre. Inét Behják felé kell fordulni, mert a hangot vagy a behijáki nagy pajta, vag pedig a tőle keletre fekvő fucsoport veri vissza.

Különösen szívesen nyujt hővebb fevilágosítást a helyszínen Starsinszky György galamboki kjező ur.

Különösen azoknak ajánlom figyeimbe Galambok és környékét, kik a turistaság mellett népjött szokásai iránt is érdeklődnek.

Vágó Aladár.

rendületlenül beszélt egész egyig, amikor utána szünetet adott az első.

Szünet után Pichler Győző beszélt azzal a szilárd elhatározással, hogy kibeszéli az ülést háromig.

Vagdalkozó beszédet mondott Pichler, a melyet ellentmondó közbeszólások sürdén szakítottak meg. Negyed háromkor szünetet kért, utána pedig folytatta a szónoklatát és szerencsésen ki is beszélte az ülést, egészen háromig; a miért nem is éljenek, meg is tapsolták az elvtársai. Határozati javaslatot is nyujtott be — a pragmatika szankció dolgában.

Igy végződött az első ótórás ülés.

dec. 19

Olyan csöndesen kezdődött az ülés, hogy már fél tizenegy óraker, amikor az első szónok, Rigó Ferenc az osztrákokat előbb „kutya”-nak, később „disznók”-nak nevezte, azt lehetett hinni, hogy ebéd után vagyunk. Perczel elnök rendre-utrasította Rigó Ferencet, mert hogy az osztrákok hasonló tónusban beszélnek a magyarokról, az még nem ok a magyar parlament tónusának lesüllyesztésére. Puótoky Mór már egészen nyugodt hangon bírálta a kvótát. A képviselők nagyjából a folyosón táboroztak. De egyszerre besiettek a terembe, amikor a szabadelvű párt oldalról Pulszky Agost kelt föl szólására.

Szóltott a volt kormány kötelező elővigyázatáról és óvatosságáról és kellő körültekintéssel védte meg a Bánffy-kormányt az ellen, mintha 36 százalék megadására is kész lett volna.

Rakovszky István, a néppárti balcsináló, észrevette Pulszky beszédében azt a sodronyt melyet a bonyodalom fejlesztésére jó áramvezető gyanánt föl lehet használni.

— Miért szavazza meg tehát a volt nemzeti párt alelnöke, Szentiványi Árpád a Széll-kormányt a magasabb kvótát, ha azért nem, mert tudja, hogy Bánffy még magasabbat ajánlott volna föl? Miért támogatja hát a volt nemzeti-párt Széll Kalmánt, ha az nem igaz?

Ily kérdéseket vetett közbe Rakovszky István csipős beszédébe, mely egyenesen arra volt szánva, hogy a régi és új szabadelvűek közt ellentéteket idézzen elő.

A „beugraszás” sikerült is. Szentiványi Árpád szót kért és egyenesen a Bánffy-kormány idejében való hangulatokat idézte föl és a tavalyi szavetelenséggel támadta a Bánffy-rendszert oda konkludálva, hogy tudja, hogy a Bánffy-kormány a mostani össznégnél nagyobb ajánlatot tett. Ezek a kijelentések a régi szabadelvű-párthoz a vita hővében élénk viszatetszést kel-tettek; zaj keletkezett s a tiltakozások kifejezései által egy perig úgy tetszett, mintha egyszerre újból föltámadt volna az a fal, mely a nemzeti-pártot a szabadelvű-pártól elválasztotta.

E jelenet hatáa alatt állott a képviselőház meg a következő szónoknak, Mezőssy Bélának a beszéde alatt is, aki különben általános helyesléssel találkozott, mikor Lukács László pénzügy-miniszteri, mint a volt kormány tagja, arra szólította fel, hogy a fölmerülő kérdésben nyilatkozzék.

Lukács László pénzügyminiszter a Házban azonnal nyilatkozott, még pedig rendkívül tapintatosan, nagy politikai érzékkel oly fölvilágosításokat adva, melyekkel megcáfolta a Bánffy ellen emelt vádat, de a volt nemzeti párt tagjai iránt a legnagyobb kiméretet tanusította.

Ezzel végződött a mai ülés, melynek hullámai belesapva a vitába, annak folyamát valószínűleg megnövelik.

A város házából.

— Városi közgyűlés. —

Nagy-Kanizsa rendezett tanácsa város képviselőtestülete december hó 28-án *Vécsy Zsigmond* polgármester enklésze alatti közgyűlést tartott.

A napirend előtt felszólalt *Tuboly Viktor* ügyvéd, és a városatyák szórakoztatására egy még 1898. évben ellopott kakas sralmas törtérisiát panasozta el.

A rendőr-ég ugyanis ezen nagyhorderejű iratok nem jár el a kellő erélyvel, mert az iratokat oly későn tette át a bíróságh z, hogy az ügy időközben elévült. Elnökök polgármester a felszólaló megnyugtatóra kijelentette, hogy az ügyet tanulmányozni fogja és annak idején a tapasztalatról jelentést fog tenni.

Most áttértek a tárgysorozatra.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága felelbezés folytán megemmisítette a számvizsgáló bizottság választását. Dr. Friedl Ödön v. képviselő a törvényhatósági bizottság ezen határozata ellen felelbezést jelentett be.

A közgyűlés tudomásul vette, hogy a városi tanács a belső piaci és hetivásári helypénzszedési jogot évi 150/2 fterti, az országos marhavásári jogot pedig 1320 fterti a megtarított nyilvános árverésből kifolyólag 3 évre *Kaufser József*-nek bérbeadta.

A honvédségnek azon kerelmét, hogy löszerkészletét ideiglenesen a laktanya udvarán helyeshesse el, a közgyűlés a v. tanács javaslatára szerint elutasította.

Az államasított községi népiskola tantesületeknek 21 tagja részére ötnegyedévi, 3 tagja részére egynegyedévi ötdéves korpólékot, mely még a várost terheli, a közgyűlés megszavazta; némkülönben kimunkálta az 1899—900-ki iskola évre összeállított költségvetéséből a négy eső hónapra eső költségeket, melyek úgy mint a megszavazott korpótlék, a város 1899. költségvetése keretén belül fedeztetni nyerneik.

Ij. *Hegedűs László* a VI—VII. ker. kántorállás betöltése iránt intézett kérdést a polgármesterhez. A polgármester megnyugtatta a felszólalót, hogy az intézkedések megtettétek, hogy az állás mielőbb betölthető legyen. *Hegedűs* és a közgyűlés a választ tudomásul vette.

HIREK.

— Csánydy ezredes véglegény.

Csanády Arthúr ezredes, háziezredünk a cs. és kir. 48. gyalogezred délceg parancsnoka folyó hó 14-én eljegyezte *Simon Alice* kisasszonyt *Simon Ödön* sopronvármegyei főispán leánya Sopronban. Mint soproni levelezőnk írja, az ezred tisztikara az eljegyzés estéjén, az ezred-zenekar kíséretében a menyasszony lakása elé vonult és ott szerénadett adott, s a tisztikar küldöttsége óriási, pompás virágcsokrot nyújtott át a menyasszonynak. Miután a tisztikar ugy a menyasszonynak mint az ő szülőinek kifejezte szerencsekívánatait, a Hunyady indulóval elvonult.

— **Kinevezés.** A zalaegerszegi pénzügyi igazgatóság *Bayer Miksa*, felsőkereskedelmi iskolát végzett tanuló, letényei lakót a letényi adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

Az igazságügyminiszter *Pilek Ernő* pécsi kir. törvényszéki joggyakornokot a nagykanizsai kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Uj szolgabíró.** A legutóbbi megyei rendes közgyűlésen *Gáspary Lajos* megyei V. aljegyzőt szolgabíróvá választották meg.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter *Hútdás József*, zalaegerszegi törvényszéki albirót a zalaegerszegi járásbíróvához, mint végleges székhelyére vizsgálóbíróul rendelte ki.

— **Eljegyzés.** *Boschán Gusztáv* máv. szótálmérnök Kiss-Cellen, eljegyezte *Hirschel Armin* botfai földbirtokos, nagykanizsai lakos leányát *Sári* kisasszonyt.

— **Uj megyei aljegyzők.** Zalamegye törvényhatósági bizottsága megyei IV. aljegyzővé: *Kaufmann Mátyas* arvaszéki aljegyzőt; V. aljegyzővé pedig *Csatháry Elek* joggyakornokot választotta meg. Az utóbbi négy év előtt Nagy-Kanizsán dr. *Rothschild Jakab* ügyvéd irodájában joggyakornokoskodott és a „Zala”-nak buzgó dolgozótársa volt.

— **A miniszterelnök válasza.** Említettük már, hogy a zalamegyei szabadelvűpárt megalakulása alkalmával *Szöll Kálmán* miniszterelnököt táviratban üdvözölték Zala-Egerszegről. Erre a miniszterelnök a következő távirati választ küldte:

Skublics Jenő pártelnöknek.

— Fogadják legmelegebb köszönetemet szíves hangu üdvözléüléért, mely *Deák Ferenc* vármegyejéül kétszeresen jól esett Bizalmukból újabb erőt meríték a küzdelmekhez és számított rá, hogy a kitűzött nagy célok megvalósításánál támogatásukban részesítenek. — Széll.

— **A bíróság köréből.** A m. kir. igazságügyi miniszter *Frey Tivadar* nagyk. bírsai kir. törvényszéki aljegyzőt 1900 évi január 1-én napjától kezdve a nagykanizsai királyi ügyészséghez osztotta be. *Frey Tivadar* aljegyző a nagykanizsai járásbírósnágnál a vadhatóságot fogja képviselni.

— **Közig. biz. tagok választása.** A megyei közig. kisorsolt tagjai közül ujra megválasztották: *Ziegler Kálmánt*, *Eperjesy Sándort*, *Hertelendy Ferencet*, *Koller Istvánt*; uj tagul pedig dr. *Czinder Istvánt*.

— Zalamegyei szabadelvűpárt.

A zalamegyei szabadelvűpárt megalakulásáról lapunk legutóbbi számában közölt tudósítást még kiegészítjük azzal, hogy az alakuló gyűlés pártszervező bizalmi lérfiakul megválasztotta:

— A tapolcai választó kerületbe: *Takács Jenőt*, a szent-gróthiba: dr. *Gyömörey Vincét*, a keszthelyibe: *Bathányi József* grófot, a nagykanizsai: *Eperjesy Sándort*, a letényibe: *Schmidt Emil*, az alsó-lendvaiba: *Fuss Nándort*, a zalaegerszegibe: *Skublics Jenőt*, a csáktornyai: *Ziegler Kálmánt*, a baksai: *Sarvóber Józsefet*.

— **Uj hitközségi pénztáros.** A nagykanizsai izr. hitközség elj. bírósága vasárnap tartott ülésben pénztárosul és irodatisz. *Bergy Pált* választotta meg.

— **Cimzetes püspök kinevezése.** Ő felsége a király *János* Áoston veszpremi székesegyházi örkanonosi-nak és cimzetes apátnak a dulmi cimzetes püspökséget adományozta. — Az új pü-pök neve ismeretes a magyar irodalomban műfordításai révén, a mely téren szerzett érdemeiért a Kisfaludy-lársaság a múlt évben tagjai közé választotta.

— **Vasárnapi zsur — hétfőn.** Az Izr. Jót. Nőegylet két legközelebbi zsurját vasárnapról áttezte hétfőre. A prolóngált zsurus közül az első karácsony estő napján, a második pedig ujén napján lesz a C. no dísztermében.

— **Jótekonyság** *Blau* budapesti lakos unokája: *Weisz Elz* kisasszony *Weisz Berthold*

orsz. képviselő leánya férjhezmenetele alkalmából megemlékező szülővárosának szegény hitorsosairól, ezek közti k osztásra 100 forintot küldött az izr. hitközség elj. bíróságának.

— **A szazad divatjál jelmezben** Ezen cím alatt megemlékeztünk az Izr. Nőegylet által január 13-án rendezendő vigalomról. A nagykanizsai Izr. Nőegylet ezen idején nem áll páratlanul, mert csodás véletlen folytán a pécsi jót. Nőegylet ugyanazon időben azonos mulatság rendezését határozta el. Erről a Pécsi Napló „A jótékony Nőe ylet nagy jelmez-es'elye” cím alatt a következőket írja:

A jótékony nőegylet nagy jelmez-estélye. Az idei balok sorában egyike lesz a legszebbeknek és a legfényesebbeknek, a jótékony nőegylet nagy jelmez-estélye. A XIX. szazad őszes kosztümjeit be fogják mutatni az alkalommal és így az érdekesség nem mindennapinak ígérkezik. Sável *Kálmán* né az egyesület buzgó elnöke maga fáradozik lezjobban, hogy az e-tély sikerét a változatosággal minél inkább biztosíthassa. Hogy a szazadban uralkodó divat korhűsége miben se szenvedjen hiányt, az elnöknek megszerzte a „Szazad divatkönyvét”, egy ritka becsű munkát, melyet a résztvevőknek készséggel bocsátí rendelkezésére és a kiválasztott képet odasí ajánldekozza. A kosztümök kiállításá epenséggel nem lesz költség, mert a helvenes évekig selyem, vagy más egyéb drága kelmékből készült ruhákat nem igen viseltek, azok legnagyobb részét tülből és baitsziból varrták. Az eddigi jelenkezesék kétségtelenül igazolják már, hogy ez az estély lesz az idei bálé szazonnak egyik legfényesebb pontja.

— **Szilveszer estélyi Perlakon.** „A Szegény Tanulókat Segélyező Egylet Perlakon” december 31-én a „Tarsaskör” helyiségében zártkörű Szilveszer-estélyt rendez. Kezdeté 8 órakor. Belepti díj személyenkint 1 korona. F. ü. fizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **A nagykanizsai katonai hadastyaó egylet** f. évi december hó 17-én tartott rendkívüli közgyűlése *Tuboly Viktor* t. elnököt egyhangúan nagy lelkesedéssel elnökévé megválasztotta.

— **Szegény gyermekek karácsonya.** A nagykanizsai „Keresztény jótékony Nőegyesület” karácsonyra 12 fiu- és 12 leány-gyermeket ruházott föl teljesen. A ruhakiosztás dec. 16-án volt a községi iskolaszék helyiségében. A Nőegylet választmányja részéről megjelentek: özv. *Zadubánszky Lajosné* elnökő, özv. *Stegeréné Fesselhoffer Paula* alelnökő, *Knortzer Györgyné*, *Tinagl Lajosné*, *Szalay Sándorné*, *Farkas Vilma* és *Kaan Irma* választmányi tagok. A felruházott gyermekekhez *Farkas Vilma* vál. tag, intézett megható, szép beszédet. A tanítótestület nevében igazgatói megbízásból *Kovács Miklós* tanító köszöntö meg a Nőegyesületnek a szegény gyermekek boldogító jótékonyaságot. Azoknak az ártatlan teremteseknek pedig boldogságtól sugárzó szemekből ragyogott ki a néma köszönet, a hála hangtalan érzelme.

— **A keszthelyi urodalomból.** *Mesterich Elek* gróf főpantáros elhaalozása nagyobb változásokkal illetoleg előléptetéseket idézett elő az uroda mi tiszt. sz-mélyzeiben. *Bendekovics István* számtartó a pénztárosi, *Vidosfalvy Ernő* ispan a számtartói a lasra lépett elő. *Szeles János* felsőmajori íspánt *Ujmajorba* helyezték át, a felsőmajori ispan állásra pedig *Melcsák Lóvost* neveztek ki. *B-rencz*ről, ennek helyébe *Németh Zoltán* gazdasági irnok megy.

ami értéket soha sem veszti
 —————
 dus. választékbau
Legbecsesebb Órák és ékszerek **Arany, ezüst és Chinaezüst tárgyak**
 —————
 ujdonságok a legolcsóbb gyári árakon.
 —————
 mindenféle kiviteben és minőségben, dus választékbau; u. m.: **Salon lorgnettek, orresiptetők és szemüvegek arany- ezüst, teknőscsontkeretben a legjobb árvegekkel.**
HOMÉROK, LATCSÓVEK stb. 372—3
 Javitó műhely a modern technika minden kellékével ellátva.
 Postal megrendelések legpontosabban és lezjobban intézettek el.
 A n. érd. közönség szives pártfogását kérve, mely tisztelettel
HAMBURG MIKSA, Nagy-Kanizsán

— Az Irodalmi Kör estélye. A nagykanizsai irodalmi és művészeti kör (mint már jeleztük) 1899. évi december hó 31-én a Szarvas-szálló nagyteremében hangversenyyel és táncos estélyekelőtt zártkörű Sylvester estélyt rendez. A hangverseny kezdete 8 és fél órakor. Jegyek ára: Számozott földszinti ülőhelyek: I., II. sor 2 frt., III., IV., V. sor 1 frt 50 kr. a többi sor 1 frt. Karzati ülőhely 1 frt. Földszinti állóhely 60 kr. Jegyek előre válthatók december 27-ikétől Alt és Böhm urak kereskedésében. A kör tagjai igazolványaik felmutatása mellett a jegyek előre váltásánál a jegyeket saját részükre fél áron válthatják.

1. Vineta. Seilertől. Éneklő a férfiak.
2. Serenata. Sternecktől. Éneklő a vegyeskar.
3. Felolvasás. Tartija Kalcsook Leó ur.
4. Tarka Madar. Hofferől. Éneklő a férfiak tenor-szóval.

5. a) Duo Concertans pour deux Violins. Melodie Irlandaise. Victor Moretől.

b) Bölcsődal. Schubertől Hegedűn előadják Fesselhofer József István és Szigeti Kálmán. Zongorán kíséri Sterneck Zsigmond.

6. Cigányélet. Schumannól. Zongorakísérettel éneklő a vegyeskar.

7. Katona induló. Gounod „Faust” c. dalművéből. Éneklő a férfiak.

A vegyeskarban közreműködő hölgyek: Bartos Irén, Bartos Szidi, Broch Malvin, Czettel Margit, Farkas Vilma, Fialovics Magda, Fialovics Tónika, Knortzer Aranka, May Mariska May Gizellé, Mantuano Janka, Mantuano Mariska, Pollák Hermin, Szauder Elza, Szaurmann Julia, Schulhof Adél, Szabó Gizella, Török Juliska Tutoly Ida.

— Munkás segélyalapok támogatása. A zalamegyei törvénnyel megalapított bizottság határozata szerint a köz-évi munkás segély-alapok támogatására adott 200 frt. al. segélyből a következők közsegék részvétele egyenként 20 frt. segélyben: a **tapolcai járásból**: D. szel. Köveskálta, Szent-Bék lla, Balaton-Henyé. Monoszló és Tibany; a **sümegi járásból**: Csabrendek, Sümeg, Óhid, Bazsi, Práma, Hany, Bodorfa, Döbröge és Nagy Görbő; a **kesi helyi járásból**: Cserszeg-Tomsaj, Vonyarc-Vashegy, Rezi, Aló-Zsid és Gyenes-Diás; a **z. szat. gróthi járásból**: Gyülevesz, Vindor ya-Szóllós, Zala-Sz.-László, Tekenyé, Zala-Nemettalu és Zala-Közpányi; a **n.-kanizsai járásból**: Fityeháza, Bajosa, Mura-Keresztur-Kolát-zeg, Nem-et-Szt.-Miklós, Újdvár, N.-Bakónak és Merénye; a **perliki járásból**: Turcsitcse; a **csáktornyai járásból**: Orség, Bánnyavár, Mura-Szent Kereszt, B-fica, Mura-Szerdabely, Retha, Mura-Siklós, VII. és VIII. hegykerülték; a **aló-lendvai járásból**: Radamón, Zsitóc, Fite és Dobronak; a **zala-egerszegi járásból**: Bak, Gellenháza, Ó-dög-Henyé, Nemes-Apát, Bes-nyó, Csacs-Buzsok, P.-Szt. László, Botfa, Dobréte, Csater, P.-ő-Henyé, Sárhida és Szent-Lőrinc. Az 1200 frt. államségélynek a kiállításra felszaporodó kamatai Mura-Csány, Szt.-Gróth polgárváros, Bagonya, Zala Ivánc, Meszes-Győrök és Szent Györgyvár községek segélyalapjai között egyenlően osztatnak fel.

— Az „Anker” már 40 év óta működik hazánkban és ná az éle biztosítási intézmény megalapítójának, utörőjének tekinthető és mint ilyen, mindig különös figyelmet fordít az életbiztosítás terén előforduló előhaladásra és azt úgy a díjtablázatoknál, valamint a szerződési feltételeknél alkalmazva, nemcsak a biztosítási módokozatok gazdag választéka, a díjak olcsósága és méltányos elvei által, hanem a díjpléke és tekintélyes tartaléka által mindazon biztosítékokat nyújtja, melyeket egy szolid életbiztosító társaságtól követelni lehet.

Szinészet.

A hét első leleiben a következő darabokat adta Halmai szinistarsulata: **Vasárnap d. u.:** Ludas Matyi; este: Parasztkisasszony. **Hétfőn:** Gésdák zónneloadás. **Kedden:** Nagy Gyula jutalomjátékául Mátyás Didé és a cikotai nagy itca. **Szerdán:** A görög rabzolga operette került bemutatásra.

A földműves egészsége.

Kétségtelen, hogy a földműves munkának igen sok a varázsa, vonzó, különösen, ha egészséges és termékeny az ország.

A természetnek minden térszemélye érdekli az ember, sőt napi munkájával részt vesz a természet alakulásában is. Vasgőmmag szükséges, hogy az ember ellenállhasson a fáradalomnak, melyet a mensi munka okoz. Zaferey Justina kisasszony, fiatal, 23 éves brlóné, ki Tórtomegszaban (Válasz-Kanton) lakik, kénytelen volt ebbe hagyni fáradságos munkáját. A túlságosan sok munka következménye, avagy a vér természetes gyöngessége volt-e ennek oka, nem tudni. Bizonyos azonban, hogy már három év óta napról-napra gyöngült, különösen az utolsó évben állapota oly veszélyes lett, hogy kénytelen volt minden munkáját egy megszakitani.

Sápadt és bágyadt voltam, írja, erőm teljesen elhagyott, étvágyam nem volt és álmodat szörnyű lidéromonyomok szarta.

A legcsakélyabb megérőltetésnél elfüladtam, oldalazáram, csipő-fájdalmam volt és minden feketének láttam. Ebből az állapotból egy csudálatos gyógyszer a Pink-pilula szabadtított meg. Hátsza rögtönös volt, mindjárt kényesben és erősebbnek rextem magam, étvágyam megjött, csúdes álom, jöttévo nyugalmat adott. Éreztem, hogy vérem helyreállt és egészenesen kering sebeimbem. Miután erőm visszatért, újra kezdhettem munkám a birtokon.

A baj, mely Zaferey kisasszony egészségét aláásta, igen ismert fiatal leányoknál a vérszegénységnek nevezik. Leveleiben jól magyarázza az e betegséggel karakterizáló jeleket. De a vér helyreállításra, a mi a Pink pilula nek köszönhető, eltüntette mindazokat a bajokat, a melyektől szenvedett. Hasonló eredmény mutatkozik mind a férfiaknál, mint a nőknél minden betegségnél, a mely a vér gyöngességéből ered. A sápadtságnál; a főfájásnál, a szaggatásnál és minden türelőtetésnél. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerárában, Budapest, Király-utca 12.

A közönség köréből.

(Az e rovatban közlöttekért nem felelős a szerk.)

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Kénytelen vagyok lapjához fordulni, mert tudom, hogy panaszom nemcsak az enyém, de edes mindnyájunké.

Hogy 8-án elkezdett havazni nőtt a hó, az ablakokon nem lehetett keresztül látni, a járdák hava térdig ér; másnap még magasabbra nőtt, már menni se lehetett, akkor elkezdtek a havat a járdákról lehányini a kocsitra, anélkül, hogy a járdát egészen letisztították volna s homokkal meghintették volna. A letiport hó rajt maradt. Hogy az idő engedni kezdett, megint tisztogatták a járdát itt-ott, sőt parancsolva is lett; de a leragadt s letiport hó megint csak rajt maradt. Ma már ha ellenőriznénk: ki tett eleget a járda tisztántartásának, midőn a fagy is már járhatlanná tette, látnak, hogy senki.

A járdák tisztántartásának ellenőrzése fontos dolog, mert azért a felelőséget vagy a háziur, vagy a kapitány:ág, de valakinek viselni kell.

B. L.

NYILTTÉR. NYILATKOZAT.

Stegmüller János urnak a „Keszthelyi Hirlap”-ban dec. 17-én közölt nyilatkozatára mint Surányi Károly urnak volt megbízottjai kötelesegűnknek tarijuk kijelenteni a következőket:

A lovagias tárgyalás során szavahihető, genlemaun férfi írásbeli nyilatkozattal is meg erősítette, hogy vele szemben Stegmüller János urnak elintézetlen ügye van. Stegmüller János ur megbízottai erre minden indokolás nélkül visszaleptek, minék tudomásulvétele után az ügyet részünkről is befejeztnek nyilvánítottuk s az ily értelemben felvett és Stegmüller ur megbízottjai által is aláírt jegyzőkönyvet Surányi Károly ur tisztelt barátunknak megküldöttük.

Világos tehát, hogy ezért Surányi urat vádolni elhibázott dolog.

Keszthely, 1899. dec. 20.

Kengyel János-Pelz Szilárd.

NYILATKOZAT.

Stegmüller János ur megbízottjai az általa ellenem támasztott lovagias ügy tárgyalása közben visszaleptek; Stegmüller ur nem küldött hozzám más megbízottakat, hanem nyilatkozott. Ebben a nyilatkozatban van egy oly tévedés, melyet saját reputációm érdekében is ki kell igazítanom. Stegmüller ur ugyanis azt mondja, hogy én őt dec. 9 en megsértettem, és ez az állítás a tévedés.

Stegmüller János urnak, a nyíradi „Szálló Levelek” köz tudomás szerinti munkatársának én már okt. 9-én tudára adtam, hogy ő semmiféle ténykedésével engem nem sért. Így tehát sem okom, de tán jogom sem volt arra, hogy én őt sérteni akarjam. Ez nem volt szándékomban dec. 9-én sem. Ha ő mégis akár akkori szavaimban akár viselkedésében ellene irányuló sértést vagy sértési szándékot vett észre, én ezt lelkem mélyéből és őszintén sajnálom, sőt restellem és ezennel visszavonom.

Nagy-Kanizsa, 1899. dec. 20.

Surányi Károly.

Szerkesztői üzenetek.

Felső-Szeged. Igen. Nemogy-hzt.-Miklós. Igen, a mellékleten köszölni fogjuk. Miklós. Szives buzugalmát nagyon köszönjük. „En és Schwarz” nem máltó a szerkesztőnk immár ki rivott jó nevének. Feltetettük.

Laptulajdonos és kiadó: **FISCHEL FÜLÖP.**

HIRDETÉSEK.

Richter-féle **Horgony-Pain-Expeller** Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házisszer-ellenállt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölőként alkalmazták közvényneel. csúsnál, lazaragatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házisszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerüzletben kőszletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebb-börteki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czégyegyzés nélkül mint nem valódi utatásis vissza. **RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT** cs. és kir. udvari szállítók.

Kérje a **Continental** a **Bodega Company** oildghiriú spanyol és portugál borait **Sherry Portbor Malaga Madeira Tarragona stb.**

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csomagoló herakendés-sakben, valamint poharakként az előkelőbb szállodák kőszlekeiben és vendéglőkben. Kaphatók Nagykanizsán: **ROSENFELO ADOLF és FIA** cégyegyzél.

A legjobb karácsonyi ajándék

EGY VALÓDI A mindinkább növekvő kelendőség, az összes kiállításokon nyert legkiválóbb
SINGER kitüntetések, a gyárnak 40 éven felüli fennállása, a világhír, melyet gépeink
 CSALÁDI maguknak kivívtak, a legigazibb és legteljesebb biztosítékot nyújtják azok
VARRÓGÉP. jóságáért. 374—3

SINGER CO varrógép-részvénytársaság

ezelőtt NEIDLINGER G.

374

Nagy-Kanizsa, Deák Ferencz-tér 460. szám.

Fényképeket, melyek karácsonyi és ujévi ajándéku

kiválóan alkalmasak, művészes kivitelben mérsékelt árért készit

SINGER SÁNDOR

fényképezeti műterme NAGY-KANIZSÁN, a N.-Kanizsai tak. pénzt. részv. társ. házában földszint.

Ujdonságok: Pigment-képek (a kirakatban látható)

Manchetta gombok
 Nyakkendő tők
 Brocheek

saját arcképpel párja 1 25
 drbja 1.
 .. 120

ELSŐ LEÁNYKIHÁZASITÁSI EGYLET.

— Leány- és fiu biztosító intézet. —

Alapítatott 1883. évben. — Az eddig kifizetett nászjutalékok összege:

16 millió korona,

mely összegből több ezer család alapítását segítette elő. — Az első leánykiházásitási egylet díjazásai kiházásitási biztosításra a legelőnyösebbek és a legjutányosabbak. — Minden gondoskodó családapának, ki elhalálozása esetére is leányának nászjutalékot, fiának biztos okszisztenciát biztosítani kíván: — a beiratkozás ajánlatot.

Felvételek az egyleti irodában SATTLER LAJOS urnál Nagy-Kanizsa (Kinizsy-utca Bajor ház) eszközöltetnek. a hol is bővebb felvilágosítások készséggel adának.

Az 1899. január 1-től — december 1-ig beirt nász-utalékok összege

24 millió 340 ezer korona.

A nagykanizsai vezérképviselőgnél magában nagykanizsán 1899. április 1-től — december 1-ig beirt nászjutalékok **300 ezer korona** Intézetünkél illeték-és bélyeg, sem beiratási díj nem lesz fizetve. A díjak havonként is fizethetők. — **Urak és hölgyek,** kik megfelelő **melékjűvedelmét** öbányának maguknak biztosítani, forduljanak bizalommal Sattler Lajos vezérképviselő urhoz. 381—1

7599/ik. 899. sz.

379—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi. osztálya részéről közhírre tételik, hogy a délzalai takarékpénztár végrehajthatóan Nagy József és neje Füle Katalin végrehajtható szvedők a-rajki lakós elleni 180 frt tőke ennek 1896. évi mártiu-hó 26 napjától járó 8% kamatai 70 frt 10 kr. eddigi 16 frt 15 kr. korábbi arverés kérelmi 6 frt je-enlegi és a még telmerülődő költségek iránti végrehajtható ügyében a feunt neve-eit kir. törvényszék területe-hez tartozó az alsó rajki 156 sz. tjkvben + 32 hrsz. alatt fevett s 190 trtra becsült ház és belsőség; továbbá az alsó-rajki 38 sz. tjkvben + 534. hrsz. a fevett s 810 trtra becsült öreghegyi szőlő meg- az alsórajki 58. sz. tjkvben + 596 hrsz. a fevett s 362 trtra becsült öreghegyi szőlő — még pedig ez utóbbi ingatlan Füle Katalin férj, Nagy Józsefne javára beke-beleazve holtiglani haszonélvezetből ártó szolgalmijó, épségben hagyasáva,

1900. évi febr. hó 16-ik napján d. e. 10 órakor

Alsó Rajk község-házánál dr. Hauser János telperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános arveresen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint tkv. hatóságánál 1899. évi-decz. hó 2. napján.

GOZONY.

kir. tvszéki albró.

AZ „Anker”

élet és járadék-biztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST,

VI. ker...Deák-tér 6. szám. (Anker udvar)

a társaság salát házában.

378—2

Összes vagyon 1898. végén . . . . . 65 millió forint
 Biztosítási állomány 1898. végén . . . . . 243 millió forint
 Eddigi kifizetések . . . . . 103 millió forint

A nyreményrészesítésre biztosítottak A osztalékterv szerint, mint 20 év óta, 1899-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve. B osztalékterv szerint (évenként emelkedő osztalék) 1897., 1898. és 1899. években az összes — az egész biztosítási tartamon keresztül hifizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjnak 9%, 12% és 15%-a fizettetett ki készpénzben.

Előnyös kiházásitási és vegyes biztosítások.

Olcso díjak, nagyon kedvező feltételek.

A képzelhető legnagyobb biztonság.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség (hová ügynökösegek, iránti ajánlatok is intézendők) valamint a társaság képviselője N.-Kanizsán:

DEUTSCH LAJOS fűszerkereskedő.

Igen sok külföldi francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva 256—40

FIATAL EMBEREK részére

csőbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a

a legcélszerűbb és legjobb a

Santal-Egger

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltesik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr; pos'an bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a Nádorhoz
 BUDAPEST,
 VI. Váci-körut 17.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischei Fülöp könyv-
kereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet,
kint á. n. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére
vonatkodó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischei Fülöp könyv-
kereskedésben.

ZÁLA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyitár postaköltségre 10 krajcár.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre
vonatkozók Fischei Fülöp könyvkeres-
kedésbe intézendők.

Bérmentellen levelek csak ismert kapho-
ból fogadtassanak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899.

Feloldó szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőfőúr: Móvász Lajos.

Vasárnap, december 24.

Karácsony.

Egy napnak a neve, egy szó az egész
s mégis a hozzáfűződő eszmék, érzelmek,
emlékek sulya alatt meghajlik a lélek, mint
harmatos lomb nyári reggelen.

Szép vagy karácsony ünnepe, mert
vissza vezeted az embereket oda, a hol az
élet örömei laknak: a szeretethez. Hiszen
valóban nincs öröm anélkül, hogy az ember
az emberi érzések gyöngeségein ellágyulni
ne tudjon.

A tudomány elménket hatalmassá teheti,
de szívünk boldogsága a naiv hitből táp-
lalkozik, mely a csodászerűség zománcával
vonja be illúzióinkat.

Minél tudósabb lesz a világ, a társadalmi
nyomorúság annál sivárabb helyzetét tárja
fel ugynevezett felvilágosultságunknak s mi-
epedünk egy cseppnyi boldogságért, mely
felüdít, mint a hervadt virágot a nyári
regg harmata.

Karácsony a keresztény világ tündér-ünnepe.
Közelebb hozza a szíveket egymáshoz: Át-
hidálja az egyes társadalmi osztályok köz-
válaszfaiként lebegő sötét őrít s csodás mó-
don megmutatja, hogy Isten előtt nincs

személyválogatás. Ő mindenkit egyformán
szeret, egyformán akar boldogítani.

Es meghajlik a bölcs fő alázattal, a
tudós néma tehetetlenséggel; a mindennapi
élet harcában kifáradt politikus lemondás-
sal; a kenyérért küzdő iparos és munkás
a jobb jövő reményében megadással az
alatt a varázsvessző alatt, mely ma meg-
érinti lelkeinket, hogy két ezer év homályán
keresztül látva megértjük, hogy a civilizá-
ció napja a betlehemi istállóból hintette
szét sugarait először. Hogy az igazi boldo-
gság a lemondásban, önfeláldozásban és
a szeretetben rejlik. Hogy a törvények be-
artása, az erények virágzása, a jellemek
jegecedése, az erők paralell haladása csak
a hit verőfénye alatt lehetséges.

A föld, a melyhez — a költő szavai
szerint — báj és öröm közt, sivár lenne
a létért való küzdelemnek amugy is nehéz
sebesülései között, ha az emberek értékét
lángeszűkhöz mérnék — pedig szívükhöz

A „fin de siècle” őrült versenyében: mivel-
lálódik minden, még a tucat emberek lelke
is. Mindamellert időelötti még a tulzott
pessimizmusnak erkölcsi nihilizmussal vá-

dolnia ezt a kort; még nincsen veszve
minden mindaddig, a míg lesz ünnepe az
emberiségnek. Azért a nagy feladat
tiétek, filantropoké, hogy az ünnepi
hangulat legyen és maradjon.

Hogy minél általánosabb legyen a bet-
lehemi jászol nagy öröme: legyetek nemes
emberszeretettel rajta, hogy a legszegényebb
kunyhó is megszerezze poeziáját.

A karácsonyfa misztikus világánál ra-
gyogjon a gyermekeknel bájos öröm naiv-
ságában, öregeknél a boldog visszaemléke-
zésben, legyen az az öröm tulajadása és
önfeledtség! Csak le tudja talán még
rázni az ember a realizmus keserű tudatát
azokat a hétköznapi gondokat, a melyek
alkalomszerűen eltérítenek bennünket azt
ideálistól, s a melyek csak vaddá, kár-
örvendővé és keserűvé teszik az embert.

Az ideálistus lánghevénel vessen lobbót
az emberszeretet melege, mely az emberiség
legboldogabb eszköze volt s mindenha az
is leend.

Oh, szép vagy karácsony ünnepe!
A fenyőgalyak naiv gyermekek öröme,
a betlehemi misztériumok, az egyházak

TARCA.

Az én „angyalom.”

Irla: Gabányi László

Mondják: karácsonykor,
Földre száll az angyal,
Küldi a Megváltó hűn szerető szíve,
Hogy örömet adjon,
Szereket ulsson,
Az „ő” szűtőcsés a földi lelkekbe.

Várom én is jöttét,
Elhagyva, egyedül,
Távol szeretimtől, egymagamban mesze,
Valjon hozzám jön-e?
Valjon hozzám száll-e?
Egy oly égi küldött, olyan angyal lesz-e?
Látom, a-hogy otthon
Órúlek e napnak,
Drága atyám, anyám, testvérem díszitnek,
Meg-meggyújtják aztán,
A sok apró gyertyát,
A sok kicsi gyertyát és rólam beszélnek!...

Szemem becsukódik,
És még jobban látom.
Lelkem mint gondolja, egy lefesti nekem,
Elviss a képeket,
Elviss a szeretet,
Hogy kőztük vagyok, álmodom érezem...

Álmodom érezem,
Látom a fa körül
Éles atyám, anyám, szeretett testvérem
Mint ölelik egymást,
Ho y csókolják egymást,
Aztán imádkoznak, omlegotnek engem.

Egy szerre valaki,
Mintha simogatna,
Letörőn sűrűn előtő könyvem.
Rátanú a kesét,
Sohasett szívemre,
„Érzem érintését! ...Kérdezi a lelkeim...

„Ki jön el én hozzám?
Ki keres meg engem?
Hosszám is jön tán egy égől küldött angyal?”
...Fénylőn a szemem,
Kis kezdet érzem,
...Marad itt Annuskám, jószágos sróddal!...”

Te vagy ki elmentél
Minket árva hagyva,
Te jöttél el hozzám, a menyekből lelkeim.
Sívemre ölellak,
Ugy csókolak sokszor,
Drága kis a gy a l o m, meghalt kis nővérem.

Az 1022-ik.

— Czinege Bertalan mesző-postás emlékirataiból —
Forgalmi tisztviselő vagyok. Az Isten megál-
dott migraines feleséggel s egy feltűtött gyermek-

kel. Természetes tehát, mikor a gimnáziumba járó
Bendegúz fiam lélek- és nádrágszakadva haza-
rohant, felém kiáltva: őt stipendium írszedett
meg, azonnal a gimnázium igazgatóhoz rohantam,
feléje ülvölve:

— Uram, feltűtött gyermekem van, csinálja
ki, hogy Bendegúz fiam ösztöndíjat kapjon!
Az igazgató kis köpcös termeltű filológus,
mindenekelőtt végigmért szemüveg- tekintetével,
megvakarta tarkóját, azután szokrateszi nyugoda-
lommal ezeket mondotta:

— Uram, először is mi a neve, hányadik
osztályba jár a fia? másodsor menjen el az
osztályfőhöz, kérje ki a fia bizonyítványát, s azt
is: nem volt-e a mult időszakban viseletből vagy
tanulá-ból megróva; harmadsor ne ösztöndíjat
kérjen, mert az ösztönnek nincsen díja, azt ingyen
kapjuk s nem honorálnak érte, inkább nekünk
kerülnek pénzbe mindenféle szamar ösztöneink.
Mit kíván tehát?

— Stipendiumot a fiamnak! — feleltem sér-
tődve ez okítás miatt.

— Az már mas — mondta a direktor. —
Tehát ösztönző kisegítést, beszéljen magyarul.
No hát ha stipendiumot akar, legjobb lesz sze-
mélyesen megkérni a miniszterumban valami
nagy urat, hogy fia folyamodását figyelembe
vegyék. Tudja kérem, a mai protekciós világban

Butor
áruháza

WEISS JAQUES Nagy-Kanizsán.

Teljes salonn, ebédlő és hálószoba berendezések

Nagyon szolid kiszolgálás, mérsékelt árak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Képs árjegyzék, rajz és költségvetés kívánatra ingyen

151

ünnepek harangszava, mely *békességet* hirdet
Es ha a mai napon mindezzel betelik a
lélek, korai még az emberiség morális el-
rűlléséről szólnunk

Az örök szeretet, a béke magasztos
ünnepeit üljük ma.

Feledjünk azért e napon mindent, mi
csak meg is zavarná áldott örömeit, a mi
vissza vinné lelkünket boldogtalan, sivár
földi küzdelmek közé.

Feledjük a légvárakat, melyeket hiúsá-
gunk épített s megvesztegetett szemünk
valóknak néz.

Feledjük el a bántalmakat, a végletekig
menő romboló haragot és ádáz harcokat.

A toronyból a békére hívó harang szól.
Hangja vigasztalólag, csergve hullámszik
az emberi lakok felett. Lág, uljon a haragvó
szív békére, bocsánatra.

Feledjük el a csalódásokat, a melyek
annyiszor összetörték lelkünket s mindazt,
a mi éleszti a vesztesék feletti sajnó bánat-
ot, az átszenvedett nehéz megpróbáltatá-
sokat, a sok vihart, mely pusztítva vonult
el felettünk.

Feledjük el, hogy az élet örömtelen,
hogy annak kezdete és vége egyként fáj-
dalom. Mert csak egy van, ami erőt ad a
munkában: az *igasság*, melyet az hozott
a földre, kinek születését ma szent örömfők
közül ünnepejtük.

Minden találja meg nyugalmát, lelje fel
békéjét a karácsony ünnepe.

Eltűnt, elröpült családi béke és boldog-
ság térj vissza ma!

Az arcokon öröm, a szivekben béke és
nyugalom legyen. Szegényhez és gazdaghoz
egyaránt térjen beörömeivel a béke ünnepe.
a drága, szép karácsony-est.

Vajdai Szabó István.

Országgyűlés.

December 20.

Az éles disszonancia után, amely tegnap a
szabadelvű párt régi és új hívei közt lamadt,
kettős szenzációval hatolt ma a hír, mely már
az ülés megnyitása előtt szerteszállott a folyo-
són:

— Gróf Apponyi beszélni fog!

Nyomban a terembe ment, a ki csak jelen
volt, hogy ott legyen e beszédnél elejétől végig.
Megszűntek a tegnapiakról való diskussziók és
auttogások; függőben hagyták a szabadelvűpárt
egészségéről a diagnózisokat. Az általános vára-
kozást nem akarta sólág függőben hagyni az
első szónok, a függetlenségi Olah József; rövi-
den be-zelt a kvótáról, párfelvi tetszése közben.

Népes lett a karzat és terem, mire grf Appo-
nyi— régi barátaival való rövid eszmecsere után
— szólásra állt. Elénk halljuk-riadtáha, nagy
mozgással készült meghallgatásra a Haz. Ő pedig
azzal fejezte be fejtegetéseit, hogy két szempont-
ból: az ország és maga a szempontjából akarja
bírálni a javaslatot.

— Mert rám néve e javaslattal szemben ki-
vételes a helyzet—mondotta—s ebben élénk he-
lyesítés adott neki igazat.

Mihelyt be-zede érdemleges részére tért a
szónok, általános helyeslés hangzott fel a jobb-
oldal mind n részén. De em-ellett a szélsőbakra
is csillapítóan hatott az a kijelentése, hogy ha
részőritanak a különválásra, akkor az elm-rad-
hatatlan krízisnek bátran szemébe kell nézünk.

Beszédét folytatva, Apponyi Albert azután
egyenesen a tegnapi kontro-verziára tért. Megfe-
szült mindenek kíváncsisága. De a szónok az
egyedül helyes álláspontra lépett már következő
szavában:

— Ha vannak [a kormány látogatói közt —
mondotta—akik e kontro-verzia folytatását akar-
ják; akkor én nem maradnak adós felfoga-
sokkal.

— Nem! Nem! volt szóban és intésben a
felelet a kérdésre a szélsőjobbról is.

— Nem is hiszem, hogy akadjanak, akik ezt
kivánnak, tehát hagyjuk a kérdést abban ez

egyetlen helyes stádiumban, amelyben a pénzügy-
miniszter nyilatkozata helyezte.

Zugó helyeslés hangzott erre és kivált a szél-
sőjobbról, innen Apponyi beszédei alatt még
sohasem hallatszott ilyen erős, őszinte tetszés,
mint most, a nehéz kérdésnek mesteri megoldása
után. Az egész szabadelvűpárt lelkes tetszése
ezután mind melegebben hangzott fel újra, ami-
kor Apponyi nagy ékesszólásával, meggyőző
érvelésével tovább haladt fejtegetéseiben. Beszé-
dének utolsó részében azt bizonyította, hogy
éppen elveit váro 25 esztendő s küzdelme után
kötelessége a kvóta incidentális kérdésében tá-
mogatni azt a kormányt, melyvel a többi fontos
elvi kérdésekben egyetért. Hivatkozott a válas-
tóihoz intézett szótára...

— Leköszönni...! szolt itt közbe egy hang a
szélsőbalról.

— Higyje el, közel állt lelkemhez e gondo-
lat! — volt a válasz. — De a mai körülmények
közti a leköszönés is a válaszó cserben hagyása-
val lett volna egyetelmű!

Za os te szé s fogad a ezt a férfias, nemes ki-
jelentést!

— Ilyenek a panaszokdók,— mondta Apponyi.
—ők is elélejtik, hogy éveken át me-zozdulni
sem tudunk a törvényesség után...

Hosszantartó, élénk taps, eljenzés és tetszés
fogadta ezek után a befejezést, melyben Apponyi
a kvótát elfogadta. Miniszterek és képviselők
gra uláva siettek a szónokhoz.

A további vitában felszóllt a függetlenségi
Fay István, aki harciasan és hatásonal bíralt
a tárgyalás eddigi momentumait. Majd az Ugron-
partról Visontai Soma mondott hosszabb beszé-
det, mely ügyes érvelésével, fordulatoságával
keltett nagy tetszést a baloldalon. Az ellenzéken
nagy sikert aratott ma Visontai—csak amikor
Polónyi hátrózatát védte, dult megint a testvér-
harc két függetlenségi frakció közt.

Sturmán György csöndös, higgadt beszéde-
után Major Ferenc interpellációjával végződött
az ülés.

December 21.

A kvótajavaslat ma lekerült a napirendről. A
Háznak mindjárt az ülés elején Széll Kálmán

többet ér egy nagy protektor a jó bizonyítványnál
Aztán uraságod ügyis-tisztviselő...

— Igen — mondom mevhajva magam —
mozgó póstás vagyok, felharmadik osztályu jegy-
gyel utazhatom a negyedik osztályon. Övtenül
fölmegyek Budapestre.

— Okvetlenül kérem, nem okvetlenül. Aztán
Budapestre lemegyünk, nem fel, mert a főváros
128 m. van a tenger színe felett, a mi városunk
tenger felett való magassága pedig 210 m. Tessék
magyarul beszélni s fiamak osztálytőjét megkérni,
állítsa ki az ezidei...

— Értesítvényt?... Igen, repűök.

— Micsoda értesítvényt? — kérde hosszú
képpel az akkurátos magyarságot követelő direktor.
Talán időszaki értesítőt akar? Azt is meg-
kapja az osztályfőnél. Ajánlom magam.

En is ajánlom, pardon — ajánlotam magam
és megkerestem az osztályfőnököt; pardon, fiam
fejét, illetve fiam osz ályának a fejét, ki retten-
tesen elcsudálkozott azon, hogy b-jelentés nélkül
merem szerdán délután háborgatni.

— A direktor ur küldött — hebegtem aláza-
tosan fiam feje e őtt! — ha kegyeskednék Orjas
Bendegúz 4ik osztálybeli tanuló tavali bizonyít-
ványát és ideai értesítőjét. Stipendiumért folya-
dok...

— Orjas?? Hisz az megbukott hatból. Ezzel
az értesítéssel csak nem folya-mo-dhatik az ur. De
próbálja meg a tavali bizonyítvánnyal, ha van
protektora a miniszteriumban, akkor talán sikerül.
— No ez is! gondoltam magámban. Hát már
csak fel illetve lemegyek Budapestre.

Pont 9 órákor állítottam be a holduteai palo-
tába, megsepekelve néhány névjegygyel és ajánló
levéllel és annak módja és rendje szerint először
is a portásnál tudakozódtam: hányadik emeleten

van ő méltósága, az osztálytanácsos ur hivatali
szobája?

A portás előszobájában csinos kis fruska lány
sürgőldött.

— Aprimat tetszik keresni? kérde az angyal
égi szelidséggel és luciferi huncutkocással. Azonnal
bejelentem Es ellebegett.

Bajelentet a jószágos teremés. Mégis igaza
van Madachnak, hogy jószág a nőnek alapeleme.
Mig a bejelentés hivatalos aktsua megtörtént, az
előszobá szecessziós képei nézgettem. A portás
tehát szecesszionista, gondolom, csakhogy sokáig
meg várakoztatja az embert.

Azalatt belül pohárcsengés hallatszott. Reggel-
liztek. A kis Lucifer is reggelizett; hallottam
megnyebéli hangját: „Nem kell a tea, habos
kávét kérek sok cukorral.”

— No né, — folytattam magamban — a kis
cukros még cukrosabb lesz a habos kávétól. De-
miért nem mondja meg az apjának, hogy itt
várok kinn egy órája az előszobában? Talán
elfelejtette? Ily csitri lányok kurtia a haja, de
kurtia az esze is. Megkopogtatam az ajtót és
megselekedtem az irzóató bünt. Semmi hang,
semmi biztatás. Kopogtatok ura kétszer, aztán
harmadszor. Negyedszeri kocogtatásomra feltáru-
l az ajtó. Egy pulykamérges alak dugja ki kopasz
fejét:

— Mit akar? Kit keres? rivallt rám a tan-
győi cerberus. Nem látja, hogy reggelizek?

— Nem látam, hanem az ajtón át — feltem
szerényen. A portást keresem.

— No, hát jegyezze meg, hogy a ház felgye-
lőjével beszél most. Miattam keresheti a portást,
de engem ne zavarjon! Ezzel a feldühödött cer-
berus becsapta az ajtót.

A portást a harmadik udvar végében találtam

meg. Eppen a „Friss Ujság”-ot magyarázta a
feleségének s nem zavartatta magát betolakodott
jelenléteimmel.

— Kérem, ér ő méltóságot, az osztálytanácsos
urat keresem. Hol találhatom? kérdem.

— Várjon! — vágott a szavamba a portás,
mig ezt a hirt elolvasom a feleségemnek.

S tovább olvasia a napihírekét, hozzá még a
lap végén közölni szokott ócska vicceket is, miken
gömbölyű felesége akkorákat nevetett, hogy majd
széhasadt a miederje. Végre felém fordult a
táltos.

— Mit is akar? kérde foghegyről. Ő méltó-
ságot keresi? Fenn van a harmadik emelet, II.
ajtó jobbról. Sipirc előre! — szolt az udvarias
biztatás.

Felmentem. Ő méltósága kegyesen fogadott, de
végtelen sajnálattal kijelenté: ez a miniszteri
tanácsos-hoz tartozik Ezt is felkerestem. A nagy-
ságos ur a miniszteri titkárhoz utasított, ez a
fogalmazó z, ki 12 óra felé még nem találta
időszórúnek a hivatalban való megjelenést, a
segédfogalmazót kellett felkeresnem; de az hiva-
talan kívül kapott, prózai nyelven kázenjammeres
hangulatban, rossz kedvében a napidjához kül-
dött, ki vekre meghallgatott, irataimat átnezte és
hivatali fontosságának tudatában jóakarólag meg-
veregette vállamat:

— Csak menjen barátom uram ezzel a pak-
sametával a hivatalszolgához, ez majd ő kegyel-
ségének a miniszter urnak asztalára helyezi
folyamodását. Ásszögája, jónapot!

Igen ám, de a hivatalszolga majd kidobott
írásaimmal együtt. „Ez nem az én dolgom, ez a
segéd-solga teendője; az takarit a kegyel-mes urra.
Jozsefváros Békazug-utcájában lakik. Ott meg-
találhatja.” Így szólott a hivatalsolgai ukas.

jelentette be ezt a jelentős fordulatot öreg padok előtt. Jelentése szerint most már nyilvánvaló, hogy Ausztriában az egyezményes jellegű kvótajavaslat törvényerőre nem emelkedhetik és így nálunk is céltalan a javaslatnak további tárgyalása.

A baloldal helyeselte a kvótának levételét, de ellenzte a véderő-javaslatok napirendre tüzését.

Tóth János ugyanis ezeket a javaslatokat is egyezményes jellegűeknek mondta, melyek szintén Ausztriával egyetértve tárgyalandók és mivel nyilvánvaló, hogy Ausztriában semmi körülmények között sem lesz ezekből se törvény, ezeknek mostani tárgyalását törvénytelennek és hiábavalónak mondja.

Szell Kálmán másodszer is felszólalt, ellenezte Tóth János feltevéseit és hangoztatta, hogy a véderőt, mint az unjonc-egánálást Magyarország önállóan dönti el. Míg a magyar országgyűlés önállósága szempontjából is kell, hogy Tóth tévedése ellen a lást foglaljon. A véderő-javaslatok tárgyalása nincs naptári terminushoz kötve, a fődolog az, hogy az unjoncoztatás előtt törvény legyen a javaslatból.

Rátkay László a parlament munkásságának komolysága szempontjából kérte a tárgyalás elhalasztását, hogy a képviselő jobban készülhessenek a javaslatra.

Kiss Albert örömet fejezte ki a felett, hogy a kvótajavaslat lekerül a napirendről.

Ugron Gábor hangsúlyozta, hogy a magyar országgyűlés önállóan szahályozza véderő-ügyet, tiltakozik azonban azon kényszer-ele, hogy ily fontos kérdés két nap alatt letergyaltassék. Miután az ügy úgy sem sürgős, nem okvetlenül fontos, hogy a javaslat még ebben az évben letergyaltassék, elegendő, ha ez januárban elfogadjatik.

Szell Kálmán harmadikban is felszólalt és kijelentette, hogy nem akar kényszerhelyzetet teremteni, csak a hoz tárgyalásának ökonomiájából vette jónak, ha a Ház még holnap hozzáfogott volna a véderő-javaslatok tárgyalásához, mert így januárban hosszabb szünetet lehetett volna tartani. Ő azonban teljes lojalitással az ő indoklásán alapján hozzájárul ehhez, hogy ne holnap kezdessék meg a javaslatok tárgyalását.

Csüggedten lebakattam a grádicson azon biztos tudatban, hogy folyamodásom sobasem kerül a miniszter szemé elé, midőn cilinderes uri emberrel találkozom a lépcsőházban.

— Kit tetszik keresni? mondá a cilinderes.
— Ó Nagyméltóságot keresem, de mindenünne elutasítottak — feleltém szomoruan.

— Tessék telfaradni velem Majd átözem iratait — mondá hozzám kegyesen.

— Urani, Istenem — hűledeztem, ez maga a miniszter. Es ő nem gorombáskodik velem, szerényke fogalmi tisztviselővel.

A miniszter átvette folyamodásomat, a névjegyeket és ajánló leveleimet.

— Stipendiumért folyamodik? mondá önméltósága.

— Hatszor bukott el kegyelmes uram! mondám ennyi jószágot megzavarodva.

— Micsoda? kérdezte komolyan fölém önméltósága Hatszor bukott meg a fia?

— Bocsássá meg zavaromat Nagyméltóságod, — igyekeztem kikorrigálni baklövésemet — én buktam el hatszor, mert féltucat gyermekem és 800 forint fizetésem van.

— Vagy úgy? mondá a kegyelmes mosolyogva.

Majd előjegyzébe veszem folyamodását. On az eszterhuszonkettedik. Csakhogy itt nem minden második nyer stipendiumot, miként az osztálysorjegyzé — lu rinal szokás s: Különben majd meglátom: mit tehettek érdekében. Jól jegyezze meg: 1022 ik. Könyvebben adják ki iratait, ha tudja azok hivatalos számát. Csak remeljen.

Ezél elbocsátott.

Hát reméllek. Ez nem kerül pénzbe s nem gorombáskodnak miatta a bürokraták.

lentartva magának, hogy a Ház további munkarendjére nézve c-ak holnap tegyen most már javaslatot.

Az egész Ház helyeselt, mikor most Tallian elnök határozatként kimondta, hogy a kvótajavaslat levételeik a napirendről

December 22,

A Ház — ma tartotta ez évben utolsó ülést. Szell Kálmán a képviselőház további munkarendjére azt az indítványt tette, hogy jövő évi január 18-ig ne tartson érdemleges ülést, e napon pedig kezdje meg az unjoncoztatásra vonatkozó javaslat tárgyalását. — azután pedig az 1900 évi költségvetést, illetőleg a hazazabályok módosítását. Mielőtt a Ház az ünnepek előtt széjjel szlott volna, még Ugron Gábor írtékelt a keresk. miniszterhez egy igen érdekes, a Ház által nagy figyelemmel hallgatott interpellációt a hazai ipar védelme érdekében. Hegedűs Sándor ideiglenesen adott válaszában kijelentette, hogy az interpellációban kifejtett elveket teljesen osztja, helyesli és azok érvényesítésére kellő figyelemmel lesz. A szokásos boldog-ünnep-kívánások után szétszözlotta a Ház tagjai — hosszú idő óta először nyugodt hangulatban.

Az esküdtbiróság N.-Kanizsán.

Az esküdtbiróság tagjait 1900. évre a nagykanizsai törvényszékhez a következőleg állították egybe:

1. Aczel Pál ügyvéd Nagykanizsa
2. Ambroszt Nandor ny. örnagy Nagykanizsa
3. Baboss László ügyvéd Nagykanizsa
4. Bayer Gyula kereskedő Nagykanizsa
5. Balassi György főrdős
6. Barna György erdőmester Keszthely
7. dr. Bartha Gyula polg. isk. ig. N. kanizsa
8. Bartos Géza fogtechnikus
9. Baudis Ernő ny. gazdatiszt Keszthely
10. Belus Lajos gyógyszerész Nagykanizsa
11. dr. Benecik Ferenc ügyvéd
12. Bendekovics István szántártó Keszthely
13. Berecz István fiakerős Nagykanizsa
14. Berger Adolf kereskedő
15. Bezéthy István ügyvéd Csáktornya
16. Blumenthein Vilmos magánzó N. kanizsa
17. Bolf Bagnár János földműves Kis-Kanizsa
18. Bród Tivadar ügyvéd Nagykanizsa
19. Buday Lajos asztalos
20. Bun Samu ker. isk. igazg. Nagykanizsa
21. Buczon József földműves K.-Kanizsa
22. Bartha Lajos izr. htk. titkár N. kanizsa
23. Czákó Béla gazd. tanár Keszthely
24. Czérna István sótiszt Nagykanizsa
25. dr. Csabády Gusztáv gazd. int. ig. Keszthely
26. Csajhazy Antal v. erdőmester N. kanizsa
27. Csaszák József ügyvéd Perlak
28. Csóka Ferdinánd v. kultánados N. kanizsa
29. Csorba Gusztáv gazd. int. ig. Keszthely
30. Dants Kálmán asztalos Nagykanizsa
31. Dara Zsigmond ügyvéd
32. dr. De-sényi Apad ügyv. Nagykanizsa
33. dr. Dick József ügyvéd
34. Dolmányos György földműves Kiskanizsa
35. Dódr István szabó Nagykanizsa
36. Dóme János fiakerős Nagykanizsa
37. Eben-panger Ló földbirt. N. kanizsa
38. Elek Ernő földbirtokos
39. Elek Lipót
40. Eperjesy Gábor tkp. hiv.
41. Eperjesy Sándor ügyvéd
42. Fabianics Ignác adótárnok
43. dr. Fabian Zsigm. ügyvéd
44. Faisz Lajos ügyvéd
45. ifj. Fesselhofer József kereskedő N. kanizsa
46. Fischel Lajos könyvkereskedő
47. Forster Ferenc földbirtokos Keszthely
48. Freyler Adolf ügyvéd Nagykanizsa
49. dr. Fried Ödön
50. Geiszl Viktor építész
51. Gerócs József kalapos
52. Grész Alajos ügyvéd Perlak
53. Grünha Alfréd kereskedő Nagykanizsa
54. Gudlin László földműves
55. Györfly János ügyvéd
56. dr. Hujós Ferenc ügyvéd Csáktornya
57. Halis István v. tanácsos Nagykanizsa
58. Halvax Frigyes kalapos
59. Halphen Mór kereskedő
60. Hapelmayr Lajos sótárnok
61. dr. Hauser János ügyvéd

62. ifj. Hegedűs László földműves Kiskanizsa

63. Hetey Géza nyug. ispán Keszthely

64. Hild Ferenc kőtaragó Nagykanizsa

65. Hirschel Ede vállalkozó

66. Hiczhenger Lajos kőh. gond. N. kanizsa

67. Hoffmann Soma ügyvéd Keszthely

68. Hoffmann Mór polg. isk. tanár N. kanizsa

69. Horváth János ny. gepgy. ig.

70. Horváth Karoly urod. főszamvő Keszthely

71. Irmier József kereskedő Nagykanizsa

72. Janda Károly kertész

73. Kállovics János földműves

74. id. Kállovics József pelva földm. K.-kanizsa

75. Keler László cipész Nagykanizsa

76. Keler Mátyás

77. Kellert Lajos polg. isk. tanár N. kanizsa

78. dr. Kemény Fülöp ügyvéd Perlak

79. Kertész József polg. isk. tanár N. kanizsa

80. Kilik Béla mészáros Nagykanizsa

81. Kiss József gazd. int. tanár Keszthely

82. Knortzer György tkp. hiv. Nagykanizsa

83. Koller István földbirtokos Alsó-Bajk

84. Kotay Ferenc korcsmáros Nagykanizsa

85. Kotler Gusztáv adótárnok

86. Kövendi Kálmán kereskedő

87. Köbler Antal vaskereskedő

88. Köhler Gyula

89. dr. Kreisler József ügyvéd

90. Kusler Antal ékszerész

91. Ledószky Ernő kereskedő Nagykanizsa

92. Lénárd Ernő kir. körjegyző Keszthely

93. Lendvay József ny. pénz. biztos

94. Lengyel Lajos v. főjegyző Nagykanizsa

95. Linzer Béla haszonbérő

96. Ludner Ferenc pék

97. dr. Lovassy Sándor gazd. int. tanár Keszthely

98. dr. Lőke Emil ügyvéd Nagykanizsa

99. máár Nandor állatorvos

100. Mantuano Ede kémenyseprő

101. Mantuano József

102. Mátés László földműves Kiskanizsa

103. Mátyás István eszmadia Nagykanizsa

104. Millei László földműves Kiskanizsa

104. Miltenyi Sándor cipész Nagykanizsa

106. Nagy Dezső v. tanácsos

107. dr. O. op. Mór ügyvéd

108. Oroszvay Gyula

109. Ötvös Emil adóhiv. ellenőr

110. Pally Alajos főrdesz

111. Pibál Ferenc kir. körjegyző

112. dr. Plosszer István ügyvéd

113. Pongrácz Adolf torna tanár

114. Práger Béla gyógyszerész

115. Próbald Károly magánzó Nagykanizsa

116. Puly Ferenc földműves

117. Rapoch Gyula ügyvéd

118. Reichenfeld Albert kereskedő

119. Reichenfeld Gyula

120. Reichenfeld Sándor

121. Reinitz József tkp. hivatalnok

122. R-viczky O. to. kir. közh. hely.

123. dr. Rosenberg Mór ügyvéd

124. dr. Rothschild Jakab

125. dr. Rothschild Samu

126. Ruznyak János magánzó

127. Sailer Lajos építész

128. Szaermann Mihály polg. tan.

129. Sebestyén Lajos ügyvéd

130. Simon Gábor

131. Simon Károly tkp. hivatalnok Perlak

132. Somossy Vilmos polg. isk. tanár N. kanizsa

134. Soós Pongrácz anyakönyvi felügy.

133. Sparsam Pál gazd. int. tanár Keszthely

135. Sterbeczky Ferenc v. hivat. Nagykanizsa

136. Stieder Lajos ügyvéd Keszthely

137. Sirling Sándor nyug. örnagy N. kanizsa

138. Sess Antal könyvkötő

139. Schmidt Károly polg. isk. tanár N. kanizsa

140. Schádi János gazd. int. tanár Keszthely

141. Schmidt Friegyes magánzó Nagykanizsa

142. Schulez Károly polg. isk. tanár N. kanizsa

143. dr. Schwarz Adolf ügyvéd

144. Schwarz Gusztáv kereskedő

145. dr. Schwarz Zsigm. ügyvéd Keszthely

146. Szabady Gusztáv dob. rakt. tiszt N. kanizsa

147. Szabó Pál ügyvéd Keszthely

148. Szalay Lajos Nagykanizsa

149. Szedlmayer Ferenc földműves Kiskanizsa

150. Szegő Gyula fakeskedő Nagykanizsa

151. Szilágyi Gyula nyug. titkár Csáktornya

152. Sztanokovics János gazd. int. tanár Keszthely

153. Szántó János építész Nagykanizsa

154. Szukics Zsigm. magánzó

155. dr. Tamas János ügyvéd Perlak

156. Thomka Endre v. tanácsos Nagykanizsa

- 167 Tivolt János kávész.
- 168 Tomasi György földműves
- 169 Torma Lajos asztalos
- 160 Tóth István tisztartó Csáktornya
- 161 Török Ambrus magánzó Nagykanizsa
- 162 Tripammer Gyula tkpt. igazg.
- 163 dr. Tripammer Rezső ügyvéd
- 164 dr. Tuboly Gyula
- 165 Tuboly Viktor
- 166 Unger Ullmann Elek vaskeresk.
- 167 Vagner Károly v. közgám
- 168 ifj. Vajdits József könyvkeresk.
- 169 Valigurszky Antal polg. isk. tan.
- 170 Varga Ferenc v. kultanácós Kiskanizsa
- 171 Varga Ferenc Makár földm.
- 172 Varga Lajos ügyvéd Nagykanizsa
- 173 Vecsey Zigm. polgármester Nagykanizsa
- 174 dr. Villányi Henrikker. isk. tan.
- 175 Vízlendvay Sándor t. bírt. Pöbö-kefő Du-snak
- 176 Vucsekics János magánzó Nagykanizsa
- 177 Vuzszi Alajos
- 178 Wolák Rezső ügyvéd Csáktornya
- 179 Zelenák Antal építész Nagykanizsa
- 180 Ziegler Kálmán kir. körjegyző Csáktornya

Az alapszabványból kiválasztott és az 1900. évre szükséges esküdtek főlistája a bizott. ságnak mai napon tartott ülésében hitelesített.

- Nagy-Kanizsa, 1890. nov. hó 25.
Tóth László kir. tiszteletű elnök.	Faias Lajos bizalmi férfi.
dr. Kondor Jenő jegyző	dr. Tripammer Rezső bizalmi férfi.
dr. Eöri Szabó Jenő kir. tiszteletű bír., mint a biz. tagja.	Elek Ernő bizalmi férfi.

Helyettes esküdtek:

- 1 Ács József v. jegyző Nagykanizsa
- 2 Anholter Gyula v. könyvvivő
- 3 Arkovics István pék
- 4 Babics Antal cipész
- 5 Bagonyi József földműves Kiskanizsa
- 6 Benczik József földműves Nagykanizsa
- 7 Berger Jakab szatócs
- 8 Bognár István kályhás
- 9 Boros Imre takács
- 10 Csányi János v. hivatalnok
- 11 Csölösz Jenő jbir. aljegyző
- 12 Dutsch Lajos kereskedő
- 13 Ederer Nándor dob. rakt. gondn. N. kanizsa
- 14 ifj. Faias József földműves Kiskanizsa
- 15 Fantl Ignác kereskedő Nagykanizsa
- 16 Fantl Mór
- 17 Farkas József kovács
- 18 Fehér József törv. aljegyző
- 19 if. Fischer Ferenc keresk.
- 20 Frey Tivadar trv. aljegyző
- 21 Fűrész Sándor állatorvos
- 22 Gerner Vilmos pék
- 23 Goldstein Jakab takeresk.
- 24 Grósz József pék
- 25 Grunser Armid jbir. irnok
- 26 Grünher Henrik kereskedő
- 27 Grósz Miksa mézszaró
- 28 Gvetner Salamon borkeresk. Nagykanizsa
- 29 Gsteper Vilmos
- 30 Gutb Arnold vaskereskedő
- 31 Hajdu Sándor törv. képviselő
- 32 Halvax Gyula v. pénzüros.
- 33 Hardy Gyula v. ellenőr
- 34 Hartmann Karoly bentes
- 35 Hám Károly törv. irodatiszt
- 36 ifj. Hegedűs György v. kultanácós
- 37 Horvath Ferenc törv. irnok
- 38 Horvath Gyula törv. irod. igazg.
- 39 Horvath István v. adótiszt
- 40 Huszár István jbir. irnok
- 41 Keresmar Dónes jbir. irnok Nagykanizsa
- 42 Klein Ignác kereskedő
- 43 Kráky József trv. tkvvezető
- 44 Lendvai Samu könyvelő

- 45 Németh Imre trv. zéki irnok
- 46 Neu Albert v. adóellenőr
- 47 Rothman István földműves
- 48 Rothmann Lajos magánzó
- 49 Rothmann Menyhért keménys-prő
- 50 Subitz János magánzó
- 51 Spanics Pál magánzó
- 52 Schweizer József fodrász
- 53 Szentes Dezső trv. aljegyző
- 54 Szommer Imre törv. irnok
- 55 Szűcs József földműves
- 56 Topolics János csizmadia
- 57 Topolics József
- 58 Ujváry Géza szaldalkodó
- 59 Ujváry Mihály adóti zt
- 60 Vogrinicsics Odón törvsz. irnok

Az alapszabványból kiválasztott és az 1900. évre szükséges helyettes esküdtek listája a bizott. ságnak mai napon tartott ülésében hitelesített.

- Nagy-Kanizsa, 1899. nov. hó 25.
Tóth László kir. tiszteletű elnök.	Faias Lajos bizalmi férfi.
dr. Kondor Jenő jegyző	dr. Tripammer Rezső bizalmi férfi.
dr. Eöri Szabó Jenő kir. tiszteletű bír., mint a biz. tagja	Elek Ernő bizalmi férfi.

A vármegye házából.

A közigazgatási bizottság gyűlése.

A megyei közigazgatási bizottság december havi ülését dr. Jankovich László gróf főispán elnöklété alatt tartotta.

Az a ispáni havi jelentés a közigazgatás egyes ágaiában november hóban előfordult eseményekről, valamint a főorvosi jelentés a november havi közegészségügyi állapotokról felolvasatván, a közigazgatási bizottság azokat jóváhagyólag tudomásul vette.

A főorvosi jelentéssel kapcsolatban a bizottság utasítja a járási főszolgabírákat, hogy járasuk területén az ebek összeírását vizsgálják felül, s a be nem vallott kutyák kiirtása iránt a kellő intézkedést tegyék meg.

Mivel a zala-egerszegi betegsegélyző pénztár a zala-egerszegi közkórháznak az ott ápolt tagjai után 3000 forint betegápolási költséggel van hátralelőben, amit többszöri felszólítást után sem fizetett meg, a bizottság az alispáni hivatal útján utasítja a város polgármesterét, hogy a fenlörög követelése kiegyenlítése végett nevezett egyesület ellenében a végrehajtás fogatosítsa.

A kereskedelemügyi miniszter Nagy-Kanizsán a közreműködő nagybirtokosokra szükséges terület beszerzésére nézve a kiváltási jogot engedélyezvén, az összes iratokat a bizottság a város polgármesteréhez azzal teszi át, hogy a telek tulajdonosaival az egyezséget a vételárra nézve kikérlelje meg a eljárásáról tegyen jelentést.

Nagy-Kanizsán a következő vámszedésére vonatkozólag a város polgármestere az összes iratokat beterjesztvén, azok alapján a vármegyei építészeti hivatal a köveztetven egységárat 17.10 kban javasolja megállapítani. A bizottság a számítási egyszerűsítése végett az egységárra nézve a miniszteriunnal 2 krt hoz javaslatba.

A galambok anyakönyvvezető kerületben helyettes anyakönyvvezető kinevezését hozza a bizottság javaslatba.

A bizottság tudomásul vette a miniszterium leiratát, mely szerint a csekély forgalmu Góntérháza postája a távra hivatalki nem engedélyezhet.

Mikola közleg érdekeltiségek körvenyét mely szerint nevezett közleg a gutorföldi postahivatali kézbesítési kerületébe osztás-ék be, érdemleges határozat hozatal előtt a bizottság összes iratok-

kal együtt véleményezés véget kiejtja a járási főszolgabírónak.

Kir. tanfelügyelő havi jele tése szerint az idősokban meglátogatta a járási főszolgabíróval a honcódódi és kavási rk. iskolát. — Hódosánban megtekintette az állami iskola épületének elhelyezése szánt telket. — Meglátogatta a streleci, belicai, zala-újvári rk. iskolát. Szoboticán a járási főszolgabíróval az ábamosítás keresztülvitele ügyében tárgyalt az érdekeltekkel. — Meglátogatta a dekanoveci és domasineci r. k. iskolát. Ugyanitt az érdekeltekkel a két közleg által kert állami iskola ügyében tárgyalt a járási főszolgabíróval. — Nagy-Récsén a közlegi képviselőtestülettel és iskola-zekkel a mostani állami közleg segélyezett közlegi elemi iskolának állam-sításán iránt tárgyalt a járási főszolgabíróval. — Meglátogatta az újonnan megnyitott zala-szentgróthi állami fiú- és leányiskolákat. Egy ottan szervezendő gazdasági ismételő iskola ügyében még a helyszíni gondnoksági ülésből teit jelentést a miniszterhez. — Meglátogatta a zala-szentgróthi kisdudovát. — Táske-Szent-Péter közleg iskolájának bezarása terhe mellett tavaszkor teljesítendő építkezésre felhívott.

A miniszter a rátsai rk., a pulai rk. iskola részére államsegélyképen évi 60 irtot a korpótékra, továbbá a pöbökei közlegi iskolának évi 116 irt 66 kr., a gelsei közlegi iskolának a II. tanítói állás szervezésére évi 300 irt államsegélyt engedélyezett, mivől a bizottság az érdekelte közleg-eket a miniszter leirat masolatával értesíti.

Talán-Dörögöd rk. iskolának államsegély, Strelec rk. iskolának korpóték, Zala-Szt. Mihály közlegi iskolának korpóték, Barabás közlegi iskolának államsegély, Muravid közlegnek a kisdudovoda felállíthatása céljából államsegély elnyerése-ert beadott kérvényeit a bizottság pártolólaj terjeszti tel a miniszterhez.

Pető-Hevény a II. tanítói állás szervezése tárgyában felvett iskolázási jegyzőkönyvet a bizottság azzal vette tudomásul, hogy az építkezést szabályos kivétellel a tavasszal felelősség terhe mellett megkezdjék.

Kondor Károly orosztovai és Kilar Károly sőtöri tanítók fizetési hátralékaiknak behajtása tárgyában a bizottság a szükséges intézkedést megtette.

HIREK.

A „Zala” mai összevont 103-104. száma 18 oldalon jelent meg. A következő számot dec. 31-én adják ki.

Miniszteri megbizás. Kálmán Oszkár fiatal, nagytehetségű földnök, Krausz Lipót előnyösen ismeri vendégül 19 éves na, ki csak nemrég tért haza Afrikából, a hola keresk. ügyi miniszter megbizásából egy évet töltött, úgy látszik nagyon jól végezte a dolgát. Kiténik ez abból, hogy Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter leiratban tudatja most Kálmánnal, miniszteri tanács és tripolisi tanulmányairól leterjesztett jelentések és az ezek kapcsán előadott kerület alapján, kiküldi őt a magyar kivitelt és a közvetlen üzleti összeköttetésben való közreműködésre Oroszországba, egyelőre Kiew székhelyvel. A megbizás egy évi időre terjed, melyre 4000 korona ösztöndíjat kap Kálmán, azonkívül fedezetnek a kifizetendő üzleti tevékenység költségei a szükséges irodahelyiség és segédcsalók rendelkezésére bocsájtának. Ennek ellenében kötelessége a megbizottnak teljes buzgalommal a hazai kivitelt érdekeit szolgálni, üzleti tevékenységéről közvetlen a miniszternek jelentést tenni, hogy a miniszter a kiküldött tevékenységét kellőleg megítélhesse. Kálmán Oszkár megbizot köteles nyilatkozatot adni, hogy külföldi

Légbecsesebb **Arany, ezüst és**
Órák és ékszerek **Chinaezüst tárgyak**

ujdonságok a legolcsóbb gyári áron.

Látványosabb cikkek mindenféle kivitelben és minőségben, dúsválasztékban; u. m.: Salom forgatték, orrszalpotték és szemüvegek arany, ezüst, tekőszentkeretben a legjobb üvegekkel.

HÖRÉROK, LATCSÓVEK stb.

Javitó műhely a modern technika minden kellékével ellátva.

Postai megrendelések legpontosabban és legjobban intézettek el.
 A n. érd. közleg szives pártfogását kérve, mely tisztelettel

HAMBURG MIKSA, Nagy-Kanizsán

a gazda is megjött, kérte őt, hogy adna neki az éjlele halásit, mit a gazda nem tagadt meg, sőt vacsorával és meleg ágygal is ellátta. Vasora után Fekete a tinók árát a bugyelárral Vadajába tette s azzal a család az ismeretlenül egy szobában lefeküdt. Éjjeltájban a gazda felébredt, mert kissé fázott és amint észre vette, hogy az ajtó nyitva van, hogy az ő vendége nem fekszik az ágyban s hogy ládája nyitva áll pénz nélkül: nyomban lármát ütött. Szomszédaival a tolvaj keresésére indult, de annak nyoma veszett. A szegény jószívú ember azonnal feljelentést tett a csendőrségnél.

— **Világjárók.** „Tengerre magyar” adta ki a jelszót Kossuth Lajos. S lám még az inasok körében is akadt eme nagy mondatnak követője. Csádek Károly eger-zegi órási inasa ezeltől 4 hóval eltűnt. Megjárta Velenecét, Fiumét, Zágrábot, Triestet, s ki tudja még hány helyet. Azóta boldog az a társaság, aki szabad idejében hallgathatja az édesen folyó magyar szavak zengéséről ama szép helyek leírását. Kisebblajta konkurrens akadt egy keresk. iskolai tanulóban. Ő is per pedes ar-storium t. kinatete meg Komárom városát, aztán átrándult Győrbe. No mar ha Győrött van, megnézi Petet is. Egy heti pausa után meleg szívvél, fagyos labakkal tért vissza tanarai ölelő keblére.

— **A koronáérték.** A korona és fillér rövidített jelzésére a pénzügyminiszter kö. rendelete szerint a következő jelzés használandó: korona = K, fillér = F. — Azon esetekben, midőn az összeg szóval kifejezendő, a korona és fillér szavak kiirandók. Az új érték hivatalos elnevezése: „Koronáérték”, rövidítve „k. é.” betűkkel jelezhető. Pénzösszegek megjelölésénél azonban a koronáérték jelzés nem tendő ki, mihelyt a korona, illetve fillér szavak teljesen kiirandók, vagy e szavak helyett azoknak fenn előírt rövidítése használatik.

Az ötkoronások. Magyar és ausztriai veretű ötkoronás érmeik minden a koronáértékben teljesítendő fizetésnél névértékükben fogadandók el. Az állami pénztárak azokat korlátlan mennyiségben tartoznak elfogadni. Magánfel kezéhez a koronáértékben teljesítendő fizetés névértékkel számított ötkoronás érmeikkel történhetik; a fél azonban nincs kötelezve ötkoronásokat 200 korona összegben tul fizetésképp elfogadni. Magánfel kezéhez a koronáértékben teljesítendő fizetések névértékkel számított egykoronás érmeikkel is történhetnek, a fél azonban nem köteles 50 koronánál magasabb összeget egy koronásokban elfogadni.

A nikkelérmek. A magyar vagy ausztriai veretű nikkelérmek, azaz húsz és tíz filléresek minden fizetésnél, a mely koronáértékben teljesítendő, névértékben elfogadandók. Az állami pénztárak egy és ugyanazon feltől tíz koronánál nagyobb összeget ily érmeikben nem tartoznak elfogadni. Hasonlóképp nem köteles a fél tíz koronánál többet nikkelérmekben fizetésképp elfogadni.

A bronzérmek. A magyar vagy ausztriai veretű bronzérmek, azaz két és egyfilléresek minden fizetésnél, mely koronáértékben teljesítendő névértékben. Az állami pénztárak és hivatalok egy és ugyanazon feltől tíz koronánál nagyobb összeget ily érmeikben nem tartoznak elfogadni. A fél azonban nem köteles egy koronánál nagyobb összeget ily érmeikben fizetésképp elfogadni.

— **Agya a jégverés ellen.** Darányi földművelésügyi miniszter megbizta az országos meteorológiai hivatalt, hogy a viharágyukkal tévesen a nyáron kísérletet több helyen és tanulmányozása eredményéről tegyen jelentést. A közgazdaságilag fontos ügy Rau-n Oszkár meteorológusunk szakavatott kezére jutott, ki főleg a geográfiai fekvésük és talajviszonyaiknál fogva valószínű „jékes-tesztekben” állította fel a felhősztó viharágyukat s így Zala, Vas, Pest, Zemplén, Arad, Temesmegyeik borvidékein. Alsó-Lendván 12 viharágyút a nyáron át nyitásban működöttek. Az eredmény az: hat esetben a vészre jégfelhő elszórt, két esetben olyan helyekre lokalizálódott a jégverés, ahol nem voltak viharágyuk felállítva. Polgárdiban a Szárhegy szőlőtelepein lefolyt kísérleteket maga gróf Bathányi Géza figyelte meg s azt jelenti, hogy majdnem tízárta személfelől volt a felhők szétoszlatása az ágyzás alatt. Tíz-tizenöt kilométernyire a felhők ismét egyesültek, ami talán nem történik — mondja a gróf — ha a véde-

kezés több állomáson történik. Legnagyobb védekezési vonal a badacsonyi hegység, hol 220 méteről 450 méter magasságig, a hegytetőig áttörhetetlen zárt vonalban terjed. A viharágyuk 3—400 méter távolságra állottak egymástól. Már a tavasszal 250 viharágyu-telep ketős és hármas csoportban fogja várni a jégfelhőket. De a kísérleteknek csak akkor lesz haszna, ha a védekezés egységes és egyöntetű lesz. Nagy baj a közép badonás feléme Stékesfehérvárról, ahol értekezletet hívtak egybe a védekezés megbeszéléseére a kisgazdák tőrtetőleg kivonultak, mert Isten ellen való vétek, amit az urak terveznek: pörbe szállani Isten haragjával. Polgárdiban a kisgazdák nem használták a viharágyukat s még csak rá sem akartak nézni. Strájerben ahol pedig a nép vallásosabb úgy változt a badonás félelem, hogy a papok a puskaport megszentelik, sőt sok helyen a viharágyukat a templom előcsarnokaiban tartják. A nép is en ajándéknak tartja azokat. A lelkesít kar felvilágosításainak kell megörni népünk ez előlételet.

— **A század betegége.** A Pesti Napló írja: Abból az alkalomból, hogy az egyetem orvosi karán már nemskóra új szigorlati rend lép életbe, a számos célszerű reform olvasása közben, egy jelentéktelenség látszó, de alapszabán mégis eléggé fontos kérdés merült fel: miér nem teszik kötelezővé az orvosi egyetemen az idegyógyászat hallgatását? Mert a jelenlegi szabályzatok szerint úgy áll a dolog, hogy bár az egyetemen az ideggyógyászatnak két tanszéke is van, a hallgatók egyáltalán niucsenek kötelezve arra, hogy e kurzust csak egy óráig is hallgassák a belső valamely vizsgálatot kiálljanak. Ezért történik, hogy sok vidéki orvos teljesen tanácstalanul áll a neuraszténias beteggel szemben, s bár többnyire kétségtelen előtte, hogy nem egészséges emberrel van dolga, semmi olyan betegséget nem diagnosztizálhat, amelyre a tudománya rállenek. Ilyenkor vagy lesett citromos vizet preskribál, vagy röviden ennyit mond:

— Ön képzeldő!

Pedig az idegbajoz ember betegsége nem képzeldős, s ha az is lenne, aligha mulik el a festelt citromos-viztől, vagy az ironikus megjegyzésektől. Fájdalom, majd mindennap olvashatunk híreket arról, hogy komoly, előkelő, jóállású vagyonszerűk egy ostoba percükben ügyilkeség t követtek el; az ok: súlyos idegbaj. Vagyis olyan baj, melyet az orvos nem kopoztathat ki a maga műszerével. Mikor az ilyen beteg, súlyos perceiben, az orvostól a gunyos megjegyzést hallja, fejbólintva ezt válaszolja:

— Tegyük föl, hogy csakugyan képzeldőm.

De miért nem képzeldődik ön is, orvos ur? És miért nem képzeldődik meg más ember, akivel mindennap érintkezem? Ez a hipochondria mindenestre súlyos baj; mert megfozt a nyugalmamtlól és a jókedvemtlől.

Mit szóljon az ilyen beszédre a vidéki orvos, aki a neuraszténiaiból még csak egy jótányival se tud többet, mint akármélyik lakus? Ha Laufenauer, Jendrassikot, Salgot vagy a többiekét hallgatni volna: bizonyára tudná, hogy az idegbajos embernek épp úgy szüksége van a gondos kezelésre akár a tüdővészestek vagy a tífusz-szűk. És ha nem is medicínával gyógyítana okvetlen tisztában volna azokkal a módokkal, melyek a neuraszténias beteg ellenálló képességét megnövelik. Mindenesetre érdekes dolog, hogy a század betegsége — az idegesség tudvalegölég így hívják — a század orvosa előtt ma csaknem ismeretlen betegség.

— **Az olasz bor ellen.** Az ideai magyarországi szűret nem igen ütötte be s ár azért is kedvezőlen volt a szőlőtulajdonosokra, mert a bor ar mindenfelé hanyatlott, bizonyosságul annak, hogy az olasz bor befőzőnlégg a bormelőknek meg nem bírható konkurrenciát okoz. A borárak esése miatt Aradmegyében már megmozdultak a szőlősgazdák, de hiába. Most, mint nekünk írják, a badacsonyi borvidék központján Tapolcán, indiának mozgalmat, neppüősek alakjában. A mozgalomnak az a célja, hogy az Olaszországgal kötött és 1903-ban lejáró kereskedelmi szerződést a kormány meg ne hosszabítsa s így az olasz borokat az eddigi 3 forint 20 krajcáros váu mellett Magyarországra behozni ne lehessen. A mozgalom rendezői abban állapodtak meg, hogy e hó 24 n Tapolcán 26-án Balaton Fűreden, valamint Köves Kállán tartanak néppüőst, amikor kimondják, hogy országos

mozgalmat indiának a kormányhoz pedig köldöttéget menesztenek.

— **A Petőfi-ház javára.** Több működő ifjú és a tanuló i. jusság egy csoportja, mely a zenét is előszeretettel kultiválja, Sternack Zsigmond zenetanár és Müller Vilmos felső ker. iskolai tanár vezetés mellett január hó 6-án a Casino dísztermében táncos egybekötött hangver-enyi rendeznek, melynek tiszta jövedelme a Petőfi társaság által tervezett Petőfi ház javára marad.

— **Házi hangzer.** (Manopán) Aki esetleg gyermekeit számára vagy házi hangzerül a karácsonyi és újvi alkalomból igen olcsón egy manopánhoz [és hozzávaló 8 hangjegyzet] akar jutni, forduljon a „Zala” kiadóhivatalához, hol a cím megtudható.

— **Hirdetmény.** Folyó hó 19-én este a Sugár úton egy szürke takaró (phlusch) N. S. monogrammal elveszett. Felhivatik a becsületes megtaláló, hogy az a káros félnek leendő kérésbeshitése végett a rendőrfőkapitányi hivatalnál adja ki, hol a tulajdonos által ill. jutalomban részesül. Nagy-Kanizsán, 1899. december hó 21. A rendőrfőkapitányság.

— **T. önkéntesek** figyelmébe ajánljuk Schwart s elsőrangú illatszert-gyáros Budapest, Dámjanich utca 28. által készített Tkymol fogorómet, mely a legjobb és legkellemesebb fogtisztítószert tubásokban. Paratlan tulajdonoságánál fogva föllmúl minden más fogtisztítószert.

— **S szám 33334. szám ellen bizonyít,** mondja a közmondás. S ók tényleg ékesen szólan fennmarják a beszédet. Így hangzik a különös számarány nyilatkozata e közlemény élén a következőképen.

A budapesti poliklinika egyesület kórháza javára rendezett Nagy Jótékonyasági Sorjátek hat hazása folyamán tetemes mennyiségű értékes melléknyereményeken kívül egy 100.000 koronás nyeremény továbbá öt egyenként 20.000 koronás értékű nyereményt jut kiorsósolásra. De miután a kiváló előnyös játékterv értelmében minden egyes sorsjegy az összes húzásokban (utánfizetés nélkül) játszik, egy a legnagyobb lehetséges nyeremény 200.000 koronát kiterő csinos vagyont mutat fel. Egy sorsjegy ára csak egy korona, így tehát azé is, melyely az összes nyereményeket meglehet ötni. E szerint egy egy húzásra az öriási összeg, jól megolvasott nyolc krajcár kockázattal meg s megvásárolja az ember egyuttal a reményt, 33334 koronát nyerni. — Egy valóágos és szép számpéldány. Sorsjegyek — ezalatt a szerencse sorsjegy is, mely e tekintélyes számadás alapját képezi, minden sorsjegy-elárusító üzletben kapható. Aki szerencsegyermek az vásárol belőlük. Mi azt hisszük meglehet kísérteni.

— **Idegen nyelven hirdett gyógyszer** speciálistákkal volt eddig az egész ország elepve annak dacára, hogy a külföldi gyógyszerészek szakképzettsége korántsem érte el a magyarokét, sőt igazságtalanszerint igen sok francia, vagy angol gyógyszerárvó egyáltalán nem is gyógyszerész. Az alszervi, t. i. hangyerdő, homlyag és vesébajok ellen hirdett francia készítményeknél határozottan megbízhatóbb és hatékonyabb a Santal-Egger, mely a legértékesebb keletindiai Santal-olajból készült és melyet az orvosok az alkalmas esetekben allandóan jó sikerei használtak. Egy eredeti üveg ára 1 forint 50 s. Fő és szétküldési raktár Nádor gyógyszerter Budapest, VI. Váci körút 17. — Vidéken kapható a legtöbb gyógyszerterben. — Határozottan az Eggerféle készítmény keredő eredeti üvegekben.

Anyakönyvi hírek.

Múlt héten bejegyzett születések.

Taschner Mária, nyomdai munkásnő: Jenő Deutch László, házaló: halva született fiú gyermeke.
Papp Ferenc, cipész: Lajos
Háasz Jakab, szatócs: Lipót
Csunder János, napazamos: Mária
Virág Erzsébet, tógász: halva született leány gyermeke
Gyura Petronella öz. Dékán Istvánná, hástulajdonnő: Mária
Nagy Sándor, asztalos: Margit
Vaiskhaus Sándor, kalauz: Ernő
Csanak József, hivatal szolgá: László
Papp Lajos, hordár: Ilona
Dávidovics József, földműves: Ferenc
Samodics István, postamester (Klakomárom): István

Mult hét halottjai.

Flumbolt József, földműves, rk. 47 éves, szarvai májváj
Hernáics János, koldus (Garabona) rk. 73 éves, veselőb
Gusvainecz Roxália, földm. leánya, rk. 15 hónapos : ráng
görcs.
Langer Paula öv. Szeiner Jakabné lakatos özvegye rk.
35 éves : tüdőgümőkör.
Bence József napzámos rk. 64 éves tüdőhurut
Gaaf Amália öv. Sainger Bernátné ír. női fodrász 63
éves, tüdőhurut.
Kovács János napzámos fia rk. 4 hónapos hörghurut.
Horváth Rozália öv. Reinetter Ferencné napzámos rk.
61 éves tüdőhurut.
Dudla Imre cipész segéd, gk. 21 éves bálhurut.
Borovits Katalin öv. Helász Józsefné kofa rk. 54 éves,
májdagauat.
Weiner Sándor család fia 3 hónapos rk. tüdőhurut.

Szinészet.

Már már azon ponton voltunk, hogy letesszük az itt működő színtársulattal szemben a kritika tollát, midőn bemutatóra került „A görög rabszolga” angol operette, melynek szövegét Owen Hall és zenéjét Sidney Johnes írta azon hírneves tár-as-cég, honnét a Gésák is kikerültek. Az operette olyan előadásban került bemutatásra, hogy kedves közönségünknek tartjuk arról bővebben megemlékezni. A görög rabszolga előadása és rendezése egyaránt kielégített bennünket. Halmay színigazgató és a szereplők ugy látszik tudatában voltak annak, hogy sokkal maradtak adósok eddig a közönségnek, mely már türelmetlenül várta a förllesztést. A görög rabszolga előadásával a förllesztés megörtént. Ez volt a legújabb operette előadás és ha az énekek csak némileg elfogadható lenné, úgy teljes mérvben élvezhetők volna a pajkos muzsa ezen kiálló zenei terméket. *Halmayné* (Aspasia) remek alkíttást nyújtott és a legkényesebb igényeket is kielégítette; igen jó esteje volt *Tordaynének* (Antonia hercegnő) ki ez alkálommal bebizonyította, hogy mint énekesnő helyet teljesen betölteni képes; *Sárközy* (Domed görög rabszolga) szintén kitelt magáért, gyönyörű baritonja teljesen érvényre jutott. Ezekén kívül még sok tapsot kapott *Kövy Juliska* (Irisz), ki egész bájos volt és kedves énekeit; *Kövy Kornél* (rabszolgánő) szépségével lünt ki.

Nagy Gyula (Heliodorus bővez) teljesen kiaknáztta haldafos szerepet, a közönséget gyakran jóízű kacagásra fakasztotta. Dícséret illeti *Tisztayi* (Marcus Poponiusz) is és teljes elismerés *Takács Akst* a színtársulat első begedését, ki ezen este a karmesteri polcon ült és nagy szakértelemmel vezette az ütőpalcát és ezzel előmozdította a du-nagy sikeret.

A darabot esztörtőkön ismételték.

Pénteken: Gyurkovics lányokhoz volt szerencsénk zónaelőadásban. Az előadás azonban olyan volt, hogy rendes helyarok mellett sem kívánhatunk jobbat. A Gyurkovics lányok holdogitójá Herkai Feri, ezuttal Gabányi volt; a fiatal tehetség ezen nagy szerepnek is teljesen megfelelt, úgy, hogy a közönség nyátran nyílt színen megtapolta. A másik szereplő, ki egész előadás alatt letudta kőni a közönség érdeklő figyelmét, *Kövy Juliska* volt, temper, mentumo-abb Miczit alig lehet képzelni. A többi szerepek a következők voltak feloszva: Gyurkovicsné [P. Nagy L. nda], Katalin [Tuboly], Sári [Szabóné], Ella [Tordayné], Terka [Nagyne], Liza [Krausz Erzs], Klára [Király ilons]. A két legkisebb Gyurkovics lány műkedvelők sorából került ki; mindkettő igen kedves volt. Nagy Gyulában legkisebbe sem láttunk Radványi ezeredesből: Szabó Ferencz [Sandorfi], Torday [Radványi Gida] Erőcs [Semese] elég jók voltak.

Szombatón: Szabó Ferencz jutalomjátékául „Armány és szerelem” tragédiát adák.

Törvénysek.

— **Gyilkosság.** A pólai Oreghegyen 1898. évi aug. hó 26 ikának hajnán történt rémegyilkosság ügyét tárgyalta törvényszékünk i. hó 21 én. Az esetet lapunkban annak idején közl-tük, de a rémes dráma a maga teljes valóságában csak most a végtárgyalás során lünt ki. — Úgy történt a dolog, hogy Vlasics Istvánné, egy csinos és jómódu, tötszentmártoni parasztlasszony — beteges urat gyálólve, már évek óta bűnös szerelmi viszonyt folytatott a nála 14 évvel fiatalabb alig 22 éves Mihovics Györgyvel. A viszonyról a férj is tudott, de beteges és gyenge ember lévén, — halgatag tűrni volt kénytelen, annál is

inkább, mert az asszony megelőzőleg rábirta urát, hogy a birtokot az ő nevére írassa. Így tehát a férj nem állott a bűnös szerelmi viszony útjában de az asszony mégis szabadulni akart tőle, és márt vagy egy esztendő óta egyre unszolta, biztaltta csábította kedvesét, hogy ölje meg Vlasics Istvánt. A fiatal legény leinte udorral utasította vissza ezt a gyalázatos tervet, és ott akarta hagyni szeretőjét, de ez bűnös szenvedélyének hatalmas erejével mindig vissza tudta őt láncozni magához. Megrendítő volt a harc, umi ennek a fiatal gyerekek lelkeiben végbement, míg végre is megtört amugy a gyenge akarat, és aug. 25-ének estején engedett az asszony csábításainak és ráállt a bűnös tervre. Az asszony kitanította őt arra, hogy kaszálás közben a Vlasics István kaszáját kerítse meg, és azzal ölje meg Vlasics Istvánt, hogy ilyek a gyaru oly irányba terelőd-jék, mintha szivfalopó magyarok követek volna el a tettet. Szinte bámulatos; hogy minő ravasz-sággal és körültekintéssel rendezte el ez az asszony az egész gyilkosság tervét, valóban ilyen óvatos körültekintő, és minden eshetőségre számító terv csak asszonyi agyban szüethetik meg.

A 21 en tartott végtárgyalást Tóth Lázló, a kir. törvényszék elnöke vezette. A tanács tagjai voltak: Csesznák Miklós és Eöri Szabó Jenő; jevező Frey Tivadar. A vádhatóságot Kendy Algyész, — a védelmet Mihovics György részéről dr. Weisz Lajos, Vlasics Istvánné részéről pedig Varga Lajos helybeli ügyvédek képviselték.

A végtárgyalás nem szűnikódott izgalmas, drámai jelenetekben.

A tettes Mihovics György töredelmesen bűnbánó szívvel bevallotta bűnét és részletesen előadta az egész eset lefolyását. Vlasics Istvánné mindvégig makacsul tagadta azt, hogy ő bizált volna fel Mihovicsot férje megölésére. A gonosz asszony szinte kihívóan és dacosan viselkedett és nem tört meg akkor sem, mikor a szerencsétlen kedvese szemébe mondta neki, hogy ő volt ennek a rémes tettnek értelmi szerzője.

A perbeszédék delutánra maradtak és a bíróság este 7 órakor hozta meg ítéletet, a mely a mindkét vádlottat a Vlasics István ellen elkövetett gyilkosság büntetéseben bűnösnek mondotta ki és életük legutáig terjedő fegyházbüntetéssel sújtotta. Az ítélet ellen egy a vádlottak, mint védők (továbbá Vlasics Istvánné terhére az is ügyész teletbezték.

IRODALOM.

Kis Lap. Szerk: Forgó bácsi. Negyed évszázad óta gyönyörködött a KIS LAP című képes gyermekújság Magyarországon apró olvasó közönségét, negyed évszázad óta hítről, hètre — a fővárosban már szombaton, a távolabb vidéken vasárnap — mint szívesen látott vendég kopogtat be a magyar családok hájlekába, a hol vidám, gondtalan gyermekceport repeső szízzel várja, ujjongva köszönti és találgatja nagy kíváncsian, vajjon mic-oda szépet. Kedveset hoz magával a KIS LAP legújabb száma. Mert a KIS LAP mindig megrakódva érkezik meg rendeltetési helyére és szinte két kezvel osztogatja kis hívei között a sok nemes és épületes olvasni valót: mesét, elbeszélést, apró szindarabokat, dalilamos versiket a gyermek fogékony szívéhez találó édes anyanyelvükön és mindent mesteri, helylyel-közrel finoman szinezett rajzok kíséretében, hogy az, a mit a KIS LAP elmond, ne csak szépen elmondva, de a maradó hatás kedvéért, vonzóan szemléltető is legyen. Ebben is, mint mindenben, ennek a gyermekújságnak főképp pedagógiai becsé nyilvánul, melynél fogva a KIS LAP mintegy segítőkzi a családban a serdülő gyermekek nevelésére körül, oktatva mlattat, időüket pályázatok kitűzésével, rejtvények, fogas kérdések föladásával munkára serkenti a gyermek elméjét. Hogy Forgó bácsi közvetlenül is érintkezék az ő apró erejével, szóba áll velük a szerkesztői üzenetben, meghalgtatja örömeiket, bánatukat; bizdít, dicséret, utbaigazit, vigasztal és okkal-móddal megföldti azt, a kinél valami a rováson van. A KIS LAP gyönyörű tartalmához képest díszes kiállításban is jelenik meg, mindazonáltal ára oly csekélyre van szabva, hogy mindenki könnyen megszerezheti gyermekének. A múlt, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ura a KIS LAP-ot az elemi népiskolák tanuló ifjúságának 3593. számú körrendeletével olvasmányul ajánlotta. Előfizetési ára negyedévre csak 1 frt. Megrendelő cím: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése Nagy-Kanizsán.

Magyar Bazar, képes színpodalmi divatlap. Szerkesztő Wohl Janka. Kiadja az Athenaeum r. t. A MAGYAR BAZÁR a legérgebb és legjobb hazai divatlap, mely havonként négyszer jelenik meg. Minden egyes száma, gasdag szépirodalmi tartalmával, gyönyörű kénes és egyéb képeivel megtelepés számba mennek. Divatba vágó cikkel országoserte ismeretesek. A MAGYAR BAZÁR angol és francia divatképekkel kedveskedik. Minden számmal 1—2 öt három melléklet jár, színeset vagy fekete-fehérképeket, ama-four munkák mintáival, szabásrajz vagy kivágott páriai szabás. A MAGYAR BAZÁR előfizetési ára negyedévre 3 trt lakolák és tanítók részére negyedévre csak 1 frt 50 kr. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. Cím *Fischel Fülöp* könyvkereskedése Nagy-Kanizsán.

A Hét jubiláris száma karácsonra jelenik meg a irodalmi események ígérnek. Ez a kitűnő hetilapnak ennél oly ajándékot ad olvasóinak, a mely pártját ritkítja. A jubiláris Hétbe a magyar irodalom összes korifeusai írtak, a mi látszik az alább felsorolt nevekből. Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Eötvös Károly, Herczegh Ferenc, Hermann Ottó Tóth Béla, Kóbor Tamás, Bernáics Albert, Ignócs, Vam-béri Armin, Heltai Jenő, Szabolcska Mihály, Gárdonyi Géza, Tomörkény István, Papp Dániel, Vajelsberg László, Sipulans, Kenedi Géza, Jászai Mari, Kosza Andor, Szomaházi István, Podmaniczki Frigyes báró, Bányóczy József, Szalai Frusina, Benicakyné-Bajza Lenke, Bárony István, Lovik Károly, Makai Emil, Szöllösy Zsigmond, Abrányi Emil, Sz. Nogall Janka, Szabó Endre, Orvath Ernő, Saldó Ernő stb., a kik az elmúlt tíz év alatt is a Hét támaszai voltak, a jubiláris számat együtt-sen csinálták meg. Ezen kívül még — egy eddig ismeretlen — meglepetés vár az olvasóra. A Hét a jubiláris számával újabb bizonyítékát adja pártját ritkító népszerűségének és nívóújának, melynek ugy az irodalom, mint a közönség részéről örvend. Ez a lap tíz éves fennállása alatt a magyar irodalom hatátnós támasza, fejlesztője és gőepontja lett. Novellái, krónikái, versei, színházi kritikái, Bánffy-naplói, mindmegannyi alkotó elme fényes tüzeitáka s minden kora az igazi eszrit és finomság megnyilatkozása. Az új évfolyam egyik nevesese eseménye Kóbor Tamás Budapest című nagy társadalmi regénye lesz, a mely írást országoserte méltán nagy az érdeklődés. A kik a HÉT-ből mutatót akarnak, forduljanak a kiadóhivatalhoz (VII. Alsó-erdő-sor 3.), a mely kívánatra ingyen és bérmentve küld számat. A nagy-tekű jubiláris számból módunkban lesz szemelvényt közölni. Megrendelések *Fischel Fülöp* könyvkereskedésébe intézendők. Nagy-Kanizsán.

Az e rovatban megemlített művek megrendelhetők és kaphatók *Fischel Fülöp* könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Szerkesztői üzenetek.

„Az én gyermekségem” főnői fog.
Budapest. Nem szokta honorálni.

NYILTTÉR.

Báli selyem 45 krtól

14 ft 63 krig méterenként, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként a legdrágább szövés, szin és mintázatban. **Privát-fogyasz-tóknak** postabér és vámentésen, valamint házhöz szállítva. — **mintákat pedig postafordultával** küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai
(cs. és kir. udvari szállító) Zárkheben.)

Magyar levelezés Svájcba kéteszeres levélbélyeg ragasztással

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbáltatásnak / mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dőrszűkéséknél alkalmazhatók közvénye-nél, oszónál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvokok által beörmösölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi **Horgony-Pain-Expeller**, gyakorta **Horgony-Liniment** elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 krt., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török löszef** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebb-böttekű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czégyezés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállító.

Ki akar 400 márkát

havasint könnyen, tisztoságosan és risiko nélkül keresni? Tudassa címét azonnal levélbéllyeggel fel-szerelve V. 28 sz. alatt **M. F. Wojtani**, hirdetői-irodával, Leipzig-Lindanau.

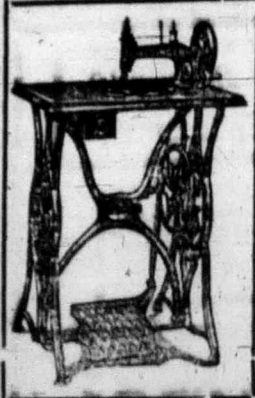

A legjobb karácsonyi ajándék

EGY VALÓDI SINGER CSALÁDI VARRÓGÉP. A mindinkább növekedő kelendőség, az összes kiállításokon nyert legkiválóbb kitüntetések, a gyárnak 40. éven felüli fennállása, a világhír, melyet gépeink maguknak kivívtak, a legigazibb és legteljesebb biztosítékot nyújtják azok jóságáért.

374—3

SINGER CO varrógép-részvénytársaság

ezelőtt NEIDLINGER G.

374

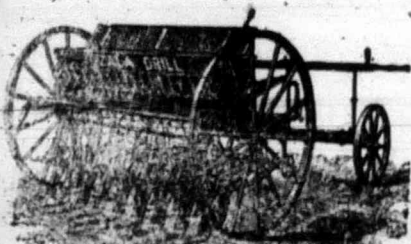
Nagy-Kanizsa, Deák Ferencz-tér 460. szám.

KITÜNTETVE

- 96. Millenniumi kiállításon arany érdemkereszt és millenniumi nagy éremmel.
- 897. Kisebri nemzetközi vetőgéprszonyon első díj: **Allami aranyéremmel.**
- Lával nemzetközi vetőgéprszonyon nagy éremre; első díj: aranyéremmel.
- 1898. Hódmezővásárhelyi vetőgéprszonyon első díj: aranyéremmel.
- Marosvásárhelyi kiállításon első díj: aranyéremmel.
- 899. Szegedi mezőgazdasági kiállítás legnagyob. kitüntetés.

Weiser J. C.

gazdasági gépgyára

Nagy-Kanizsán.

Ajánlja:

MAGYARORSZAG

legjobb és

LEGJOBB VETŐGÉPÉT,

szabad, kiváltható kapacit. lyokkal ellátott

sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

Zala-Drill

sorvetőgépét. **„Perfecta”** olcsó és igen jó, könnyű vetőgépét; legjobb szer-
továbbá szab. kezelt, több kiállításon első díjjal kitüntetett
Sackrendszerű aczélektől, boronált, árganyalt, aránnyújtott, rostált, trieuralt

darálót, szecska és répavágót, kukorica-moraszolót
és mindenféle gazdasági gépeit.

Elvállal malom- és vízvezeték-berendezéseket.

„Planet jr.” rsz kézi-toló répakapa és öltető, a 10 frt.
367—20 Arjegyék ingyen és bérmentve.

Szőlőmivelők és mezőgazdák számára!

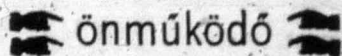
A szőlőtelepek befecskendezéséhez

választ

a gyümölcsfákat károsító rovarok,
továbbá a szegyes és tormáncs
teljes kiirtására.

Mayfarth Ph. és társa-féle

szabadalmazott

ugy hordozható, mint kocsira szerelt

„SYPHONIA”

fecskendő, a legjobbknak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a folya-
éket önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendők már sok
ezerre menő példánya van alkalmazásban és számos elismerő bizonyítvány
igazolja ezeknek elvitathatlan kiválósgát minden más rendszerrel szemben.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legjobb szerkesztő

„AGRICOLA”

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei.

Mindenemű mag- és különböző magmeny-
nyiség számára, váltókerékek nélkül, dombon
avagy síkon a legkönnyebb járás, legnagyobb
tartósság, és mind emellett a legolcsóbb ár
által tűnnek ki

A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénz megtakarítást teszik lehetővé.
Különlegességeket széna- és szalmaprések-kézi használatra, kukorica mor-
szolók, cseplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek és
boronákban a legjobb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett
gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

os. és kir. kis. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak
BECS, II. TABORSTRASSE 71

több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel kitüntetve.
— Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek —
368—10 Képviselek és ismételődek alkalmaztatnak.

Előfizetési felhívás a

KÉPES CSALÁDI LAPOK

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifju s
örög külön és együttvéve élvezettel olvashatja.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” minden évben négy külön beküldhető regényt ad ingyenes
mellékletül előfizetőinek.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” örökös szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kér-
déses és feleletes tárháza és így az előfizető díjtalanul közölhetik gondolataikat az „Előfizetők postá-
jában”.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” előfizetési ára a „Hölgyek Lapja” című divatlappal és
a külön beküldhető „Regénymelléklet”-tel együtt:

Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 frt — kr.
Negyedévre	1 frt 50 kr.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” annak, aki az előfizetési összeget és azonkívül még 80 kr
csomagolási és postaszállítási díjat egyzszerre beküldi, elismerésül még külön-4 legjobb regényt küld
ingyen és bérmentve.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” mutatóvényszámokat ingyen és bérmentve küld mindasoknak,
a kik eskiránt — legelőszörűben levelezőlapon — hozzáférhetnek.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” kiadóhivatala

Budapest, V. Vadász-pálya 14. (Saját házában.)

876

A LEGJOBB SZÁJVIZ

Oppölzer udvari tanácsos, **Schnitzler,**
Kainzbauer tanárok és mások által 50 év
óta ajánlva, elvitathatlanul az

ANATHERIN

dr. Pepp J. G. ca. és kir. udv. fogorvosától
BÉCSBEN.

Üvegekben a f. 1.40, f. 1 — f. 30.
Meglehető hatás minden száj- és fogba, fog-
fájás kellemetlen lehellet, laza fogak
ellen, erősíti a foghúst, a fogakat legmagasabb
korig őszelgen tartja, a rágó kőszímléket megújítja
rothadás ellen stb.

Fogpor 63 kr.; Anatherin fogpaszta üvegesze-
lenésében 70 kr., csomagban 35 kr., fogplomb
1 frt — illatos növényesszappan bőrtisztítatlanság
ellen 20 kr.

Főraktár Nagy Kanizsán:

Reik Gyula gyógyszerárban
a „Megváltóhoz.”

Csak akkor valódi, ha üvegen mint a mellett
kék címkével francia nyelven és aranynyomás
cíkjével.

336

A LEGJOBB SZÁJVIZ

NEM ELKÜLDÖZHETTLEN

MINDEN CSALÁD RÉSZÉRE

Karácsony.

Karácsonyra

Megszületék a világ Megváltója;
Szegényesen, egy szellős istállóban.
A pásztorokkal magusok s királyok
Hóltoltanak előtte im, legottan.
S az angyalok szeráf-dala felhangzott;
Vigasztalásul a borult kebleknek:
Dicsőség Istennek a magasságban;
És béke lent, a jámbor embereknek!

Csillag jelent meg Betlehem vidékén;
Fényt hint körös-körül tűzragyogása.
Fenségesebb még az isteni kisérel.
Elbűvölő, megszentelő varása
Sötét szemekkel néznek milliók rá:
A lelkek édes kéjártól remegnek.
Dicsőség Istennek a magasságban;
És béke lent, a jámbor embereknek!

És — béke lón. Tekints csak, porzsilótt a
Tizenkilenc század történetébe!
Harc, háboru, öldöklés, vérözön: Kain
Nemzetiségének borzalmas képe!
Nagy, művelt nép dum-dum golyói szórna!
Most is halál, pusztulást sok ezernél.
Dicsőség Istennek a magasságban;
És béke lent, a jámbor embereknek!

Miért jövel hát hozzánk, áldott Jézus?
Igy ünneplük, ott távol születésed?!
Am nem feledjük: szelidéknek, jóknak
Szól szép, magasztos igehirdetésed.
A szívedelőbe nyugalom vonul, ha
Ten híveid alázattal követnek.
Dicsőség Istennek a magasságban;
És béke lent, a jámbor embereknek!

Küzdelem, virág e muló-röpke létünk;
Nem leljük itten állandó honunkat.
De míg az Eszme, Ideál deléjtünk:
Lelkünk viharja minket nem szorongat.
Lész még karácsony, ünnep e világon!
Oh a kheruhok nem hídha zengtek:
Dicsőség Istennek a magasságban;
És béke lent, a jámbor embereknek!

Első-Szeged, 1999. dec. hó

Oltványi Gáspár

Ünnepi hangok

Irta: Vajdai Szabó István.

Itt vagy tehát újra te drága, szép karácsonyesté...

Te szent ünnep, mely annyi embert visszavezetsz az atheizmus taposott ösvényéről. Te ragyogó éjszaka, mely annyi fásült szívet engesztelsz ki — üdv neked!

Megszállva és fogva tartja lelkemet ennek az egy napnak csodálatos poézise...

A béke, a szeretet üli ünnepét. Egyforma üdvösség a magasságbélieknek s a földi embereknek...

Talán azért is oly sötét, pogány, zordon ez az éjszaka, mert befekettette az emberek szívéből száműzött — gyűlölet?

Jer kedvesem, beszéljek neked, az örök békeségről...

Ez a hangadó modern téma... Néma csend uralog kicsiny szobámban, csak a kályhában ropog kalkan a tűz.

A falról leragogy az üdvözítő-szózat és aranyos betűje: „Az Isten a szeretet.“

A szeretet, az örök béke!

Majd úgy lesz kinn a nagyvilágban is, miként itt a lelkek belsejében.

A kardok, fegyverek, öldöklő szerzők vasából kovácsolja a világ azt az óriási nagy falat, mely magában fogja zárni a békeséget és távol tartja tőlünk a testvérietlen gyűlölködést, háboruk vérontó haragját, harci zaj iszonyát, s beköltözik az emberek szívébe a békeség magasztos anyala, egyenlővé tevén köldst a náobbal, kibékítvén haragot és gyűlöletet, miként azt a megváltó ajka hirdeti...és uralkodni fog a világon a szeretet.

Ebben a szívben, mely itt keblemben dobog, ebben sem lakott idáig a — békeség.

Tombolva a szénvedély hízás hullámmással, vad harsai kedv ujjongott benne és adáz meghasonlás lüktetett ereimben...míg nem jött a béke magasztos anyala és balzsamos, kenetes ujjával érintvén az elégedetlen, küzdésben kifáradt szénvedélyeket, jótékony almat varázsolt reájuk s csitító szóval elringatta csöndesen.

Fehér homloku, aranyos hajfürtű, azurszemű, halvány arcu kis anyala a békeségnek, hajtsd ide fejedet az ölembé, hadd álmodjam tovább az örök békeségről...Dicsérvén téged és égi alkotódat, ki hozzám küldött!

Hol valál békeség ezelőtt néhány esztendővel?..

A napban is csak foltokat láttam én; a lilium illatában a kábitó halált; a rózsának csak tövisét éreztem; a csil lagokban az éjszakát láttam, a tavasz ban éreztem a hervadást és szívem minden dobbanása azt sugta, a mit már annyiszor elsírtam s nem fogom ismételni többé.

Az öröm csalóánydalánál édesebb volt nekem a fájdalomak holló károgása és fájt nekem a boldogság.

Igen, az, mely más szívében lakozott.

A vigasztalan uton, mely a csüggedéshez vezet, nem világított elem más sugár, mint az örömköny, mit boldog

gyermekségem édenkorában ezer mécsű zöld karácsonyfa árnyékában repeső örömben ártatlanul elsírtam; nem biztatott más hang, mint a bölcső al-tató dalához visszasiró emlékezet reme-gő ael-hárfája.

Es előttem járta csábító táncát szüntelen a legkacérabb lidérc, mely agyvelők és szívek vérével táplálkozik: dicsőség a neve.

Ne érintse ajkát senkinek az első csepp: kábitó az! És ne kiyánjon senki továbbra is inni belőle: kárhozat az!..

De kinek mondtam volna el: mi bánt? — ha nem önmagamnak? Miben kerestem volna megnyugvást, ha nem abban, hogy névet adtam a fájdalom gyermekeinek, mely lelkem verejtékében született.

Oh jól esett kisirnom magam a dal-nak enyhetható vigaszában, gondolván, meghallja más is...

S míg az egész világ boldog örömben, a szeretet meleg verőfényében sütkérezve áldotta a szent karácsony ünnepét, lelkem fekete, gyásznak fátýo-lában vergődve vergődött.

Áldott anyakéz nem simogatta meg homlokomat; önzetlen baráti szó nem vigasztalt, az ifjuság boldog mámore szétfoszott a rideg, kemény öntudaton: magad vagy, árva vagy!..

A békeséget kerestem akkor is!..

Az örök békesége!

Nem ezt, nem ezt, — azt a másikat. A hol sötét cipruslombok borulnak a kigyózó utakra, a hová a békeség aranybetűs köszlopokkal van oda szegezve, ott abban a kertben, a — város végén...

Eppen hogy be akartam a kapun lépni, egy gyönyörű kis kéz fogta meg kezemet. Így halkán suttogó szótól vert lábam gyökeret.

Ez a kis kezecke a tied.

Ez az édes szó a tied.

Ezek tanítottak meg az örök békeségről másképpen gondolkodni.

Ezek hozták meg az én áldott karácsonyfámat, kis angyalok ajándékát, lelkem elröpült nyugalmat...

Azóta van örök békeség a szívemben.

Erdemes volt elárnyalni érte, hogy ismét ne legyen árva.

Es érdemes volna újra kezdeni érte az „örök harcot“ a poklokkal és rémeivel, hogy újra kiszabaduljak onnan.

Ide téved az estéli harangszó imára hívó hangja...Imádkozom...!

Egy karácsony-este.

Irtá: Fehér Lipót

Szörnyű, lesújtó csapás volt reá nézve, midőn tisztán állott előtte siralmas helyzete. Orvos volt, ismerte baját. A szíve, az a szív, mely oly sokat szeretett és mely most is a legforróbb szerelem érzetével volt tele, az hagyta cserbe.

Megállapította a diagnózist: Vitium cordis.

és eszébe jutott fiatal szép felesége; az a kívánatos bájós teremtes, akit lekének egész melegével szeretett.

Vége... Ha élni akar, másképp kell berendeznie életmódját. Hisz valami hirtelen meglepetés, erősebb izgalom megállíthatja szívét örökre.

Sajgot kegyetlenül a beteg szív hatalmas mellében, midőn feltárta felesége előtt szomorú helyzetét.

és a fiatal asszonyt, ki csupa szenvedély volt, azóta emésztő vágy ki-nozta.

Egyedül volt. Férje ott aludt a mel-lékszobában a gyermekekkel.

Egyszer a fiatal asszony idősebb férjezett nővére érkezett fel látogatába. Ez az asszony csupa szenvedély, csupa szerelmi láz volt.

Az orvosra iszonyu napok virradtak. Nem volt ő már ur a házban, csak egy megtört személy.

Az orvos megértette, látta mint hi-degíti és idegeníti el feleségét tőle a vendégül itt levő nővére. Végre egyszer a yacsoránál nem bírván elviselni megaláztatását, a kegyetlen lelki fájdalom és keserűség, s a vissza-fojtott düh egy felkiáltásban tört ki reszkető ajkain:

— Mit akartok hát! Meg akartok ölni?

Erre felpattant nejének nővére és a legfájdalmas szemrehányások özönét bo-csátotta az orvosra.

— Hit miért ment férjhez a fele-ség? Hogy asszony legyen! Most asz-szony, férje var és még sincs férje, hát micsoda öröme van: élet-e ez egy fiat-al asszony számára?

Az asszony nem mert férjére tekin-teni. Könyökére támaszkodva, ajkát ha-rapdálta.

Az orvos feje lehanyatlott. Kegyet-len dőfés volt ez szívének. Hisz ugy is tantalusi kínokat szenvedett. Szerette ez asszonyt, ki szép volt, és ő nem kö-líthetett hozzá. Belátta, hogy nem ma-radhat tovább a fővárosban.

Állapota mininkább rosszabbra for-dult; a viszony köze és neje közt min-dig feszültebbé vált.

Egy napon aztán becsomagoltatott és elutazott Meránba, Szomorú utazás volt ez.

Merán enyhe levegője, csodaszép táj-részelei jótékonyan háttartak állapo-tára. Felesége is irt neki. Leveleiből nem tűnt ki semmi harag. E körül-mény is megnyugtatta némileg és álla-pota rohamosan javult. Erősnek, egész-ségesnek érezte magát mint annak előtte és a reményesség rózsás sugara bizató-lag ragyogott feléje. Boldog lesz még, szeretheti még feleségét úgy ahogy ő akarja; s jóleső meglepődöttség, bizo-dalom tölté be lelkét.

December kezdetén volt. A levegő Meránban is hideggé vált és ha nem sűrűtő a nap, elkelt a téli kabát is. Egy reggel en csunya szürke köd takarta el a hegyeket a szem elől. A lombtalan fák ágai mintegy a hidegtől görcsösen, megdermíten nyultak a levegőbe.

Az orvos kedvelenül ébredt fel, bán-totta ez a csunya idő. A postás már itt volt nála; levelei olvasásához fo-gott. Egy fővárosi pacienségnek, egy fiat-al asszonynak levélét bontotta fel ép-pen. A levél olvasása közben elsapadt és erős szívdobogás közben olvasta azt végig.

„Mit jelentsen ez?” mondta magá-ban és izgatottsággal simította végig nedves homlokát.

Felesége egy fiatalemberrel érintke-zik nagyon sokat.

Ezt írta az az asszony.

De hát mit akar ezzel mondani...

Ki az a fiatal ember? S metsző fájdalom nyilallott szívébe. Aztán összegyűrte markában a levelet és eldobta magától.

— Ah, gyalázatos rágalom... Még néhány levél közt nejének bo-ritékát ismerte fel. Mohón nyult utána, és reszkettek az ujjai, ahogy a levelet kezében tartotta.

— Vajjon mit írhat?

Valami megmagyarázhatatlan sejt-telem folytán késett a boríték falszaki-tásával. Mély lélekzetet vett és ajka-hoz emelve, csókot nyomott a levélre.

— Honám! tisztán álász előttem, bi-zom benned, hiszen ugy szeretlek.

Es abban a levélben felesége azt írta neki, hogy egyezzek bele a válásba, mert ő meghidegült iránta teljesen.

Az orvos feljajdult, aztán visszarogyott ágyába. Veszélyes roham érte szívét; hō-röge, tájétköző szájjal kapkodott levegő után és míg a roham tartott, feleségét látta maga előtt egy idegen férfival. Ordí-tani átkot szörni szeretett volna a nyo-morult asszonyra, de csak fogait csikor-gatta s nem tudott lélekzetet venni. Iszonyuan ki-lódott.

Mikor magához tért, órák hosszat fe-küdt ágyabantestile, lelkileg megtörve, szeméit kimeresztve.

Valakinek mellette kellett mindig lennie, mert többször ismétlődtek a ro-hamok.

Igy gyöttrődött a melyen sujtott em-ber, és ha elaludt is, rémes álmok gyō-törték, melyek újra felriasztották. Aztán szörnyű víziói voltak; egyszerre csak ott látta nejét csábító szépségben, amint egy idegen férfi karjában élvezi a szerelem gyönyöreit, amint csókolja azt az embert épp oly hévvel és szen-vedélyes öléssel mint a hogy őt egy-kor. Ilyenkor ökolbe szorult keze és dū-hösen hadonászott a levegőben.

Aztán jött az előbbi forrásból ismét egy levél, mely megadta szívének a ha-lálos dőfést. Aztírta neki az a fővárosi paciense, hogy felesége rutul megcsalja őt és hogy kézzelfogható bizonyítékkal szolgálhat.

Összeesett hangtalanul, amint e soro-kat olvasta. Nagy fáradtságába került előhívtat orvos kollegájának ismét eszméletre hozni.

Karácsony este van.

Csend honol a főváros utcáin, me-lyekre a frissen hulló hó borít szép fe-hér szőnyöget. Csak elvétve bukkannik fel egy siető alak a járdán.

Az emberek otthon vannak mind a csendes családi körben, örvendezve és édes emlékeket felújítva a kisdedek e szent ünnepe.

Egy vágatva elrobogó kocsí hirtel-en megállt egy kapu előtt.

Aból az orvos szállt ki szívére szo-ritott kézzel s mély lélekzetet vett. Ide hajította a szörnyű kérdéket, a gyanu a féltékenység! Biztósat, okvetlen bizto-sat akart tudni, habár érezte, hogy bele-hal.

Feltárta a kaput és elszántan erő-sen dobogó szívvél haladt fel a lépcső-kön. Gondolatában elképzelte: mint fogja most meglepni feleségét. Resz-ketés futotta végig testét és hogy to-vább mi fog történni, arra nem mert gondolni.

Fenn a szobaleánnyal találkozott. Még a régi volt. Rekedt hangon kér-dezte az orvos, ha itthon van-e neje.

A leány ijedten, meglepetve bámult az orvosra, kinek dult-vonásai félelmet keltek benne és zavartan dadogott néhány értelmetlen szót.

Az orvosnak gyanus volt a leány zavart viselete.

A szíve? A szíve, az örülten dobogott és az orvos előléleit érezte egy roham-nak. Az ajtó félfájához támaszkodott, hogy kis erőt gyűjthessen.

A szobaleány a szobába akart lépni, de az orvos kimerültségében szólni nem tudva, kezével parancsolt távozást a le-ánynak. Aztán komoran, sötéten tekin-tet maga elé Vajjon bemenjen-e? Hah! hogy kalapált a fejében Sápadt homlo-káról hideg veritek gyöngyözött.

Egyszerre késszurásként érte egy a szobából kihallatszó csóknak csattanása, egyszer, kétszer sokszor, nagyon sok-szor.

Ekkor mint egy bosszuálló Isten, rontott a szobába.

De visszahökent. Örömkialtást hal-latva, kitará karjait, támoelvogva lépett előre, aztán eltorzult arccal roskadt össze felesége lábainál.

A szoba egyik végében, az asztalon fénylő csillogó karácsonyfa állott egy gyertyákkal, mely mellett gyermekei állottak. Közöttük állt felesége, karjai-ban legkisebb fiacskáját tartva, kit sze-retettel csókolgatott.

A szíve e pillanatban felmondta a szolgálatot, közeledni érezte végét. Es amint lerokadt neje lábai elé, utolsó gondolatában bocsánatot kért nejétől, kit szeretett forrón végső lehelteig.

A karácsonyfán utolsó lobbantak a gyertyák, amikor az orvos életfáklája is kialudt örökre.

A szobaleány kivezette a síró gyer-mekeket.

Az asszony sápadtan állott férje holtteste mellett.

Nem szerette már.

Most ott feküdt lábainál élettelenül, mozdulatlanul, mereven. Es az asszony bensejében megszólalt egy titkos hang, a lelkiismeret szava: „Te ölted meg, te, te...”

Az asszony homlokát veríték borítá, a feje zugott és menekülni szeretett volna attól a benső hangtól.

Ekkor megnyílt az ajtó és azon be lépett az asszony szeretője.

A nő örömsikolylyal repült a belépő karjaiba.

— Jöjj, gyorsan jöjj el innét, most már ugyanis a tied leszek... meghalt ez itt! — S a férje holttestére mutatott.

De mikor a tetemre nézett, velőtrázó sikoltással tántorgott vissza, karját védőleg tárva ki maga elé.

Az orvos megüvegesedett, kidüledt, szemei mereven szegződtek az asszonyra. Es a halottnak az az irtózatossá tekintete megbomlasztá az asszony agyát, megzavarta esztét. Rémült sikoltozással, őriítő félelemmel akart menekülni a két merev szem tekintete elől.

Kirohant a szobából örülten; kuszált hajjal rohant; hogy hová azt maga sem tudta, csak messze, a két büntető merev szem rémes nézésétől.

De a halott szemei üldözték folyton. Az asszony lent rohant már a hősödte utcákon, el-elbukva — ismét ziháló melllel felemelkedve, de azért egyre látva azt a megörjítő tekintetet.

Sűrűn esett a hó. A pelyhek lágy zizegessel hullottak a földre és betakarták tiszta fehér lepellel ezt a piszkos világot. Lassan kondultak meg a templomok harangjai, és seregesen tödultak e szent éjszakán a hívők isten házába. Ajtatos zsolozsmák szállottak az ég felé. Eljött az ur, hogy békét teremtsen a földön, hogy megváltsa a bűnös emberiséget.

Es kongtak a harangok szakadatlanul; oly méltóságosan, oly ünnepiesen zugott hangjuk.

Egy megkínzott ember és egy bűnös asszony halálharangjának hangjai voltak azok már.

(60)

A házi orvos ur.

Irtó: Haller Jenő

L

Késő ósre járt az idő.

Künn a pusztán, ilyenkor az unalom majd felveti az embert. Különösen, ha valaki olyan morózus magabavonult, mint az öreg Tütössy Flórián uram.

Ő is amolyan öreg ember — nem vén ember — fajtája kurta uraság volt, a ki nagytehetségűnek, örök-ifjúnak akar látszani a világ előtt, s aki erre a szép tulajdonságára már csak annál is inkább lehetett büszke, mert a város legzemenszedetteiből, leggyönyörűbb teremtetést mondhatta feleségének.

De, hogy a gyepölésárak nem az ő kezében voltak, hanem átsiklottak észrevétel nélkül az asszonyéba, azt vagy nem tudta, vagy nem akarta fölérteni.

Mert hát kuruc-legény volt ám az öreg.

Széles marciális mellét önértzetesen és fennhéjázó aristocrata méltósággal düllesztette ki — mikor senki se látta.

Sokszor valami ősi, nemesi negédeség gyulladt lángra benne; ilyenkor kétkézzre fogta — csibukját és annyira hánda-bandázott vele, mintha valami ármányos ellenséggel viaskodnék.

Finoman zsinórozott, új sujtású átillaja úgy megfeszült jöltáplált — potrohán, hogy majd szíjjelpukkadt.

Cszimáján kegyetlenül pengett az ezüstös sarkantyú, mintha verbunkost aprózott volna.

De azt szegény feje rendszerint elfeledte, hogy a csibukban tűz is, dohány is és így nem csuda, hogy a kiégett smyrnaszőnyeg, miatt a patáliom el nem maradhatott.

A múlt héten is a miatt koccantak össze.

Nem is beszélt ám az öreg azóta mással, mint a Pisti fiával, (a ki a boldogult első feleségétől való volt) no meg a — newfullandi kntyjával.

Azóta, hogy ez az összekoccanás olyan türehetlenné tette házasság életét, annyira elkeseredett, hogy bujában a sakkhoz folyamodott.

Ma, kivételesen, dartlizott. Persze — jómagával, közbe-közbe megszerzve egy-egy kyaterkát.]

Egyszer csak összecsapta az egész pákilit és dühösen dobta magát a pamlagra.

— A sístergős mennykő játszik svindlerekkel! Hohó! barátom, spektábilis, nem úgy verik a cigányt! Ha az embernek tercede van, vagy belája, azt ki szokás böfönteni. Böcsületes játékos azt nem szagolhatja meg.

Hogy kire szórtá elkeseredése mennykőveit, ki tudná kisütni.

Talán az öreg maga se tudta! Az ember néha unalmában magával is beszélget.

Mikor dühé már a paroximusba csapott: akkor toppant, jobban mondvá surrant be Pista gyerek.

— No mi a fityfirittyet akarsz te nebuló? Mi?

A fiu odacsuszott hozzá alattomosan, orozva, mint a hízogó kígyó és — mielőtt a haragos spektábilis megakadályozhatta volna — egy csókot lopott annak tisztos, fehér kezére.

— No, mi járatban küldött anyád? kezdte nyugodtban az öreg.

— Hát... édes apám, azt üzenté a mama, hogy... hogy...

— No, nyögöd ki mán! A Pista gyerekeknek elállt a szava.

— No, mi az isten csudája van veled? Megnémultál? Beszélj, mert term' ucse megraklak.

A kis lurkó erre úgy elfogódott, hogy megeredtek a könyvei és olyan tisztességes bömbölsébe csapott át hirtelen, hogy egy sakálnak is becsületére vált volna.

— Eh, menj, takarodj, takarodj, mert... Tüstént kérdezd meg, hogy mit üzentek... Akasztófára való semmiháziya így megszégyeníteni a falamiát. A forra, ... illetőleg a szabadságharc alatt csakugy fityörészték a fülem mellett a 25 fontosak, meg a kartácsok, mégse felejtettem el, hogy mi vagyok?... Miért küzölök?... Ejnye, ejnye, a ki áldója van, ... ilyen szegény — ilyen gyalázat! Az én fiam, az én vérem ilyen korcs nemzedék! Kutyaféknem, kutyaféknem! No de ilyen megérni! dii immortales!

Szerencsére, hogy a flaskó ott állt a pamlag mellett. Így még lenyelhette valahogyan ezt a szomorúságot. De Pisti ekkor már kipitkelt.

II

Az asszonyka bondoirjában jóleső meleg áradt szét.

A doktor ur ott, melegegett a kandalló mellett. Tütössy né pedig valami fehéreneműn babralt.

Félfhomály vette el az ember szeme világát, természetes, hogy nem sokra ment a kézimunkával.

— Ugyan nagysád, ne rongyá a szemét! Remélem, nem akarja, hogy a klinikán ápolják.

— Azt éppen nem kívánom, de Pestre szeretnék azért felrándulni.

— Aztán mit csinálna fenn?

— Eljárnák színházba, egy kicsit kitombolnám magam és tudom Istenem legjobban lennék.

— Azt elhiszem. Az Osztrigás Mici, a Vájlunk el, a Teknősbéka etc, ilyenemű vérpezsdítő látványosságok jobban hatnak, mint egy unalmas falusi orvos trécsélései.

— Persze; különösen, ha az az unalmas falusi orvos — nőten is.

— Ah, bizony a doktor bácsi nem unalmas, sokat tud beszélni! Tódította hozzá Pisti urfi!

— Nem hallgatsz el most mindjárt! rivalt rá a szép menyecske.

— Iszen én tanulok! De, de... te is mondtad a multkor, hogy a doktor bácsi...

Az asszony jónak látta, hogy közbe kiáltson:

— Nem fogod be menten a szádát! Te pletyka! A doktor négy fényes krajcárt csztatott a markába és félhangosan biztatta:

— Csak kivele, Pista, ne féj! te derék legény vagy! Kapsz cukrot is!

Erre a Pista gyerek, mint jólnevelt fiuhoz illik, önértzetesen felkelt a székről és és zsebébe téve kezeit, melyek göröcsösen szoritották a nem csekélyfokú, egy igen értelmes proposzióval állt elő.

— Mama! a doktor bácsi adott négy krajcárt azért, hogy a titkot eláruljam; te mennyit adsz, hogy egy szót se szóljak?

— Kapsz cacátot vagy linzer-tortát.

— Az nem elég! Hát még?

— Mit szeretnél?

— É-én? linzert és tudod olyan... izé dobost is, a milyent a multkor a doktor bácsinak akartál sütni, de... Juci megette.

— Meg — pénzt is.

— Mindjárt kidoblak szemtelen fajankó! Azért se kapsz semmit!

— Akkor megmondom,

— De kitekerem a nyakadat.

— Akkor megsugom...

— Szemtelen impostor! Te, ha szólsz, elnászpangollak!

Mindketten melléje álltak.

A szép asszony rányomta a liljom-tenyerét (mint a doktor szokta nevezni) — Pisti szájára és hallgatásra kényszerítette.

Az orvos ur pedig befogta a — szemét. Így se nem beszélhetett, se nem láthatott semmit.

De antul jobban — hallott.

Igy azt is hallotta, mikor a doktor bácsi — uram bocs! megpuszította az arcát, nem ugyan Pistinek, hanem a — mamájának.

Azt meg már látta is, hallotta is, hogy a „kis mama” ezért nyakon felejtette, jobban mondva csak — legyintette.

A szerencsésen kiszabadult kúnyj megragadta a kilincset, egyet nyomott rajta, rája csimpaszkodva, és mikor már teljes biztonságban érezte magát az ámbituson-s csak az orra ért a szobába, diadalmasan vihotta:

— Doktor bácsi, azért ne féljen ám!

A „kis mama” magát szereti ám!

De aztán a következő pillanatban lódult is, a hogy karikás lábai győzték.

III.

Este Tütössy uram leheveredett a kanapéjára.

Megtömté jó fajtájú szűz-dohánnyal a csibukját és vart.

Az érdemekben megőszült és foghíjassá süllyedt Kásztor ott lebzelt előtte, a leterített tepichon.

Szörnyen bántotta az unalom, mert ugyancsak akkorákat ásitott, hogy majd leestett az álkapcája.

Aztán gondolt egyet, megrázta a nyakán a szurós örvöt és komoly méltósággal kezdett kapucálni a tágas viskóban.

Aztán mikor körüljárta a nagy diófa asztalt: odaállt a gazdája elé és okos pófájával rábámult a hánykolódó uraságra.

Mintha csak azt akarta volna kérdezni tőle: No öreg, mi újság?

A tekintetes ur egy ideig nézte, nézte, aztán elmosolyodott és megveregette a kutya szőrös fejét.

— Hozz gyujtót, vagy fidbust! Kásztor!

— biztatotta a merengőt. Kásztor ó kutya-sága pedig sarkon fordult és oda ballagott az ajtóhoz. Nagy karmos práclit feltámasztotta az ajtóra és vart, míg kieresztették.

És betért a konyhába.

A hosszú száru füstölő instrumentumoknál ugyanis az a legnagyobb baj, hogy az a ki pipálni óhaj, egyedül nem tud tüzet csiholni.

Kásztor ur azért tette tiszteletét a konyhában, hogy Pista urfit behívja.

Ez már régi szokás volt.

Pista azonban ma véletlenül nem volt itthon, így hát Kásztor magában tért vissza.

De nem — üresen.

Az örv tüszilánkjában egy levelet hódzott. Kásztor feltárván az ajtó — ünneplésen bevonult és Tütössyvel farkasszemet nézett.

Azonnal szemébe ötlött a levél.

Szépen levette, gondosan felbontotta és olvasni kezdte.

Tisztelt férjem-uram!

En nem azért mentem önhöz nőül, hogy klastromi életet éljek. En asszony is akarok lenni, nem csak az ön nevét viselő báb.

Fonolja meg ezt uram, mert az esetleges következményekért, melyeket az ön makrancoskodása involválna, a felelősséget nem vállalom magamra. Rögtön kérek választ!

Tisztelettel:

Aranka.

Mikor az utolsó betűt elolvasta, odavágta az asztalra, csak úgy laspant.

Aztán első sorban is egy jót húzott a hirhordó hátára a szájából kikapott pipa-szárral, másodsor pedig kidobta hűséges társát a szobából.

Jóllehet a dohány kiborult, nem esett nagyobb baj, mivelhogy még senki se gyujtotta meg.

Aztán dühösködni kezdett.

— Azt a jégenkopogó rézangyalát! Hm' ez mégis horribilis, hogy ilyesmi szakad az ember nyakára vénségire!

Adta tüzzel páttant menyecskeje! Hát menjen, ha van neki: hová Nem tartom vissza! Nem én!!

Aztán még neki áll felebb! Ha nem lesz másképpen, etiam Acheronta movebó! De én, egyedül csak én leszek az ur a háznál! No nézze meg az ember.

Hát ha mindjárt az Acheront nem is, de a billikomát nagyon is megmozgatta.

Künn a kiakolbólitott Kásztor szükölt, vonított, kaparászott, benn meg az öreg duruzsolt elkéserezetten.

Mikor már némileg csillapodni kezdett, — lépett be hozzá Fogarasi dr.

— Salve! — Domine spectabilis! — üdvözölt a házi orvos páciensét. (Azért diákul mert az öreg nagy kedvelője volt a remek írók nyelvének.)

Valamit mormogott rá, aztán megkinálta üléssel.

— Talán rosszkor jöttem Tütössy ur?!

— Eh, hagyjon föl! A doktor medicinae mindig rosszkor jön. Ha nincsen baj, akkor úgy sincs rá szükség.

— Ugy mondták — kezdte, kajánul mosolyogva, — hogy ő nagysága beteg.

(Pedig hazudott, mert éppen onnan jött ide.)

— Bánom iz én! Én miattam az is lehet.

— Megengedjen, domine spectabilis, insto humillime, hogy beleártom magam az önök családi életébe. De én orvosi hivatásomnak úgy vélek teljesen, moraliter és lelkiismeretesen megfelelni, ha ilyen dologba is beavatkozom. Megbocsát ugyebár. Tütössy ur?

— Eh! — fakadt ki ismét ez indulatosan szaladgálva a szobában — fussa csak végig ezt az epistolát.

Azzal eléje dobta a szomorú büntárgyat, — No most csináljon egy okos visum repertumot!

— Az orvos végig futott a levélen és aztán visszatette.

Az uraság megállt előtte és, élő kérdőjelle alakulva, merően a szemébe nézett, a nélkül, hogy hangot adott volna.

A doktor ur egyet-kettőt csavart szép, marciális bajuszán és szólt:

— Már most csak az a kérdés, hogy nagyságod ...

— Nagyságos az öreg apád!

— ... Hogy Tütössy ur szereti-e a kedve nejét.

— Bolond beszéd! Ha nem szeretném, nem vettem volna el.

— Hát akkor, ... akkor van még egy diskrét kérdés.

— Csak ki vele, fortiter!

— Az t. i. hogy ki az ur a háznál.

Erre már nem tudta a tekintetes ur, hogy mi feleljen. Nevetett is, meg boszankodott is.

De azért csak higgadtan válaszolt, bizonyos göggel:

A hogyan én fütülök, ugy táncol az egész kúria!

Fogarasi, a ki ismerte jól a viszonyokat, majd hogy rosszul nem járt, nevéttében. De csak — belül nevetett. Türtöztette magát.

— Hiszen akkor reudben vagyunk.

És felelelmekedett.

— Hogyhogy?

— Hát az én szerény nézetem az, hogy tekintetesség ir neki egy sort, a melyben tudtára adja, hogy: föl is ut, le is ut.

Aut caesar, ant nihil! Vagy bocsánatot kér és — marad; vagy nem s akkor — mehet! Igy csorbítatlan lesz uraságod pater familiási tekintélye.

Az öregnek tetszett is ez a tanács, meg nem is! Megvarkarta kopaszodó tarkóját.

Ez annak a jele, hogy kétségei vannak az embernek.

— De hátha csakugyan elmegy?

— Akkor majd visszajön. Tudja, kérem, ha a férfi enged: akkor a nő zsarnok; ha ellenben a férj nem enged: akkor az asszony rabszolga. Meghünyázkodik.

— És azt hiszi, doktor ur, ilyen módszerrel célt érek?

— Nem hiszem, hanem tudom.

Biztos benne?

— Mint akár abban, hogy Tütössy ur egy öreg csaber, a ki nem vén ember.

— No — gondolta magában — ennél több és hathatósabb argumentum nem kell.

Megköszönte szépen a tanácsot és az orvos megindult. Mielőtt betette volna maga után az ajtót, még egyszer megtudakolta, a miért tulajdonképp jött, csupa formalitásból:

— Tehát ő nagysága nem beteg? s azzal távozott, a nélkül, hogy a feleletre kíváncsi lett volna.

A mint hogy nem is lehetett.

Tütössy uram pedig leült, feltette az ókuláréját és nagy kacskaringókat vetett a papirostra.

Tisztelt nagysád!

Ha mi azért kéltünk egybe, hogy patvarkodjunk, akkor fölösleges volt a házasság.

En tovább ezt a státusquót nem tűrhetem. Vagy bocsánatot kér és akkor leszünk, mint voltunk, vagy ...

— No, — dörmögte magában — mi legyen ez a „vagy”? Valami szigorúnak kell lennie, hogy terrorizáljon ... Nos?

Egy pohár karcos talán segít.

És csakugyan.

Megtörölte ajkát és folytatta: vagy sorára bízom. De boszum akkor rettenetes lesz. Atyailag: Tütössy.

Lepescéltelte és oda adta a szobaleány-nak, a ki bejött, hogy az ágyakat lebontsa. És rágyúttott egy regalításra.

IV.

Vacsora után volt.

A mint megtheáztak, Pistinek be kellett mennie a konyhába, (a hová különben nagyon szivesen ment), hogy segítsen a béres asszonyoknak tollat füstani.

Itt aztán boldogan szivta magába a tündér-mesék mámorító varázsát.

Mikor ketten maradtak, Fogarasi oda ült a pamlagra a szép asszony mellé.

Nos sikerült a csel?

— Pompásan. Utazhatunk! Rögtön jön a levél. Még ki se mondta, már hozta. Jucl.

Élvezettel olvasták a régi módi betűkből összerótt levelet.

— No ez remek! — szólt elégtlenül az asszony.

— Foenomenális!

— Aztán hogyan fenyeget!

— Én tanácsoltam neki.

— Tehát akkor a 11 órai vonattal? ujjongott a kikapós menyecske.

— Azzal, ... azzal, ... pusmogta Fogarasi és ajkához szorította szenvedelmesen azt a forró, pici kacsót.

És megszöktek.

V.

Addig-addig készülődött az idő, míg a hosszú vajadásnak tisztességes hóvihár lett a vége.

Pedig a kalendárium verőfényes november jósolt Lassan álmosan pirkadott.

Tütössy uram aligha töltötte valami jól az éjszakát. Nagy, piros karikák rajzolód-
tak a szemei köré.

Oda ült szokása szerint az országotra néző ablaka mellé, a süppedő öreg karos-
székbe és érthetetlen izgatottsággal bámulta a fehér szertfödöt.

Kezében tartotta a pesti újságot, böngészgetett is benne, de a gondolatai másutt kóvályogtak.

És pedig, hol másutt, mint a dúrcás asszonykánál.

Eszébe jött, hogy iszen tulajdonkép-
pen nem is a felesége a hibás, hanem tulajdon maga.

Hogy milyen áldott, enni való, kívánatos egy teremts is ő. Annyira, annyira érzékenyült, hogy egy kövér harmatcsepp huzott barázdát egészséges, pozsgás képére, a mint gördült lefelé, a papirosra.

A szép, sűrű rojtos pillái mintha áthatlan-
organinná változtak volna. Minden inkább tetszett, mint látszott.

De ha testi szemei nem is voltak tiszták, jól láttak a lelke szemei.

Valami megsugta neki, hogy baj van a kréta körül.

A mint felvetette szomorú, bágyadt tekintetét, látta, hogy a barátja dőcög el az ablak előtt üresen, azaz tele plaidekkel és más meleg gúnyakkal.

Idégesen szökött fel.

Kikéért a Juci cselédnek, hogy stante pede küldje be a Márton kocsi.

Fogjanak ki a bérések, a palóc, kondás, vagy akár ki a föld kerekén.

— De azt a vén gazembert rrrögtön teremtsd elő. Csakugy toporzékoltsd dühében.

De, az igazat megvallva, még se tudta, hogyan üdvözölje a korai látogatót.

Márton meg tempóban, komótosan kászolódtól le a havas bakról.

A bagólevét kifolyatta a pipából; nagyokat cipakolt; lerázta magáról a hópíhét, került, fordult, végre aztán nem csekély piszmozgás után belépett a veranda ajtaján.

Egyet húzott, csapzott, nedvdűs bajuszán, lecsapta kopott báránnyőr-süvegét a fayence-ra, a kőpólada mellé, aztán egyet bruszkolva, nagyot lélekzett és halkán kopintott egyet gémberedett ujjával az ajtóra.

Az öreg mérgesen kiáltotta: No buji be mán egyszer! Mikor aztán beljebb került, olyan fogadtatásra talált, a milyent világéletében sem ért meg tar feje.

Az uraság éles lármája elnyelte az ő halkán eldorombolt egészségére vállék az északai nyugodalmasságját.

— Hát te bivalybőrön huzott, akasztó-fáralvó címeres gazember! Te nyársralvó Bálám-szamar! Ki mondta azt neked, hogy fogj be; ki mondta azt, hogy az új hintót ilyen csatakosan vontasd haza, mi? Aztán ki engedte meg, hogy a legjobb csikóimat fogd be ilyen huncut időben! No heszélj, üvölsz már, te égbekiáltó. No szólj hát!

Hiszen már régen hangot adott volna szegény ördög, ha a tekintetes ur nem deklamál olyan viháros páthosszal.

Igy csak lapított ott, az almárjom mellett.

— Instálom alászan.

— Nekem ne instálj semmit. Mondd meg, ki engedte meg ezt neked, mi?

— Hát, kérem alászan, a nagysága.

Tütössy uram felhuzta a szemöldökét majdnem a feje bubjára.

— Hát azt vitted el? Mi? kérdezte csendesén.

— Igenis tekintetes úr és...

— Ne papolj nekem többet itt. Apage! Apage!

A parádés-kocsis kikecmergett valahogyan az ajtón.

Tütössy uram pedig kiadta a szörnyű statariumot, hogy vagy kerékbe kell törni, vagy borogatást kell a — hátára rakni annak, a ki elsőben toppan be a pusztai majjorba.

Az első látogató alatt természetesen Fogarasiért. Azzal bezárkózott és egész nap senkit se bocsájtot be magához, még a fiát sem, a ki künn pityergett addig a verandán, míg el nem unta a dolgot.

VI.

Alkonyodott.

Az ég feделе arany pityékkal volt ugyan kirakva, de elég sötét volt.

Három suhanc-gyerek meg ott lódörögött a színpén, mert hiába: tudták, hogy a mit az öreg ur kiad, mint regulát, azt brevi manu, ha török-szakad is, teljesíteni kell.

A vizes pokróc ott fityegett a kocsis-oldalon.

Egyszer csak látják ám, hogy bíceg valaki a veranda ajtaja felé.

Nosza, nem kellett egyeb.

Az egyik befogta a száját az érkezőnek, a másik kettő meg bepólyázta úgy, hogy az orrahegye se látszott ki belőle.

Aztán néhányszor megtapogatva a széles hátát, ott hagyták pokrócostul, mindenestül és uccu, vesd el magad, ki erre, ki amarra; csak a hangos kacagásuk árulta el az irányt a merre elszéledtek.

Az öreg tekintetes ur valami elfojtott nyöszörgést vélt hallani.

Rögtön eszébe jutott rendelete.

Derüsen vált ajtót és szívélyesen biztatta a doktornak vélt alakot:—Tessék, csak tessék doktor ur! Iti jó meleg van; bizonyosan a náthától tüszköl ugyebár.

De milyen nagy vala rémülete, mikor a nyöszörgő utasban saját — ispánját ismerte fel.

No, maga az, Mátyás lelkem? Szegény szegény! Talán elcsuszott? Persze siko's a garádics ilyen időben.

Az még vándorozva botolgot egyre az hájtogató. Agyonlövöm a kutyákat; agyon én! Impertinentia! Hah!

— Quomodo, quomodo valet? Mátyás barátom? Bene?

A kérdezett pedig epésen duruzsolt magában:

— Bepörölöm a disznókat! Igy elbánni a böcsületes emberrel?!

De aztán lassan megjuhászodott.

A villányi bikavér egy kis életet öntött bele.

Aztán lassankint töviről-hegyire elmesélte, hogy a pesti fiscális-bátyját látogatta meg, bevásárolt ebből is, abból is, no meg azt is mal a propos felhozta, hogy a nagyságával találkozott a vasuton, mikor jegyet váltott és, hogy a doktor ur üdvözlö.

— Mit? az a hamburger engem tisztel? pattant fel hirtelen.

— Igen, igen — erősítette ártatlanul az ispán — sőt azt is üzenté, hogy addig nem békül meg, míg a tekintetes ur meg nem kéréli. Az ördög vigye, a hátam. Sajog.

— Mit? Mit? Hogy én béküljek ki vele? a doktornal? No, ez hallatlan confidentia. Még ő üttötte fel az orrát.

— Hát ő valószínűleg a nagysága szavait reprodukálta, mert ő sugott valamit a fülebe.

— Ah! úgy? Azért sem engedünk! Justra sem!

VII.

Esténkiut, mikor még a lámpát nem gyújtották meg, a szegény ágról szakadt Pistike oda mászott az édes apja csontos térdeire és pacizott.

Tütössy uram pedig emesélgetett neki hold- és csillagfényről, a tündérkisasszonyokról, a Hamupepejéről, a Csontvász-királyról, szereléről, hitlenségéről és sok másról.

A Pisti gyerek sokszor meg sem is értette, a miről mesélt. De azért az öreg csak nem hagyta abbán.

Lágyan rezgő hangon érzélgősen, szerelmmel.

Mert fájt neki az egyedülvalóság; kiznoztá, gyötörté az a tudat, hogy kijátszották; meghurcolták a nevét, becületét.

Szegény öreg ember — nem vén ember!

Csak a vágyai, törekvései és az odaadó szeretete, az iránt a csapodár asszony iránt volt benne fiatalos.

Különbön érezte, hogy gyöngül, zsigbad, gondolkozási teltségé hanyatlak.

De hát szeretett.

És a szerető szív megbocsájt.

Egyszer, ugy karácsony táján váratlanul kérdezte a fiától:

— Te Pistá! Szereted te az anyádat?

— Nagyon szeretem apus, ugy, mint a galamb a búzát.

(Nem jutott hamarosan eszébe más hasonlítás.)

— Hát engem szeretsz-e?

Egy forró csók volt rá a felelet.

— Hát aztán haza hívjuk-e a mamát, mi? te tacsók!

— Kérem szépen, édes apus, mentől előbb. És haza jött betegén az asszony.

VIII.

Tütössy uram, ha böszült, féktelen indulatu; Tütössy pedig nem tudott ezentúl se kire haragudni.

Mindenkit szeretett — a felesége szerelmért

Még a házi-orvos megpokrócozása is elmaradt.

Sőt mikor egy szép deczemberi reggelen a doktor egy síró jószágot tett az öreg uraság ágyába, Tütössy uram az ölébe kapta és kedélyesen, bár némi malitiával mondta, mikor már jól szemügyre vette: — Derék! Derék! Mondhatom! Egészen az apja fia.

Miss Ellen.

Irta: Xilef.

— Es mennyit kér havonként kisasszony?

— Harmine forintot.

— Sokallom kissé, de remélem, hogy gyermekeim jó kezekben lesznek. — S mikor akar belépni?

— Akár mindjárt.

— Helyes. Tessék intézkedni, hogy a podgyásza ide kerüljön s remélem, már delután rendben leszünk Isten vele kisasszony.

A nagysága ezzel befordult a másik szobába s a kisasszonyt magára hagyta. A leány magában maradván, futólag végigpillantott a szobán s elmosolyodott. — Szép kis tömlőc! mormolá magában — de ám legyen, végigkóstoljuk a dolgot. — Es elment, hogy rendbe hozza delutánig a podgyását.

Miss Ellen hamarosan megnyerte a gyermekek kedvét. A kis leányok, egyik hét, a másik öt esztendő — a gyermekek jó ösztönével kiéreztek, hogy az a tiszta tekintetű, gyöngéd kezű szőke kis lány szeretettel bánik velük, s nem lesz olyan szigorú mumus, mint az előbbi öreg dadájuk.

Látta ezt a „nagysága” is és örült, hogy a harminc forintjáért legalább nem csalódott.

Ő is tanult mellette angolul, sőt titokban ellette a karcsú leány kellemes mozdulatait, arcának értelmes kifejezését, mert érezte, hogy a kisasszonyon inkább felejti szemüke a járókelők, mint ő rajta, ha az utcán együtt sétálnak. — Mert Miss Ellen urnője hü feleség volt ugyan, de szerette, ha másoknál is tetszett; előfordul az ilyesmi, s nem is oly ritkán.

A legjobban pedig azért szívelhette Miss Ellent, mert az ismerős hölgyek nagyon irigyelték tőle az angol kisasszonyt. Minő élvezete volt, ha asszonyi társágban eldicsérezte nevelőkisasszonyát, s elmondhatta, hogy olyan valami finom ez — az angol leány, olyan szépen bánt a gyermekekkel!

A többi mazák ilyenkor sóhajtozva emlegették az ő kalamitáisait, egyik a francia guvernántja arcátlanóságát hozta elő; a másik harmadik, negyedik is elpanaszolta, miként keseríti meg a nevelő szolgáloményzet háziasszonyi létüket.

S ez a Miss Ellen mindennap új problémát adott föl urnőjének. — Hogy lehet valaki már nyolc órakor reggel olyan tökéletes takarósággal felöltöz-

ve? Hogy rendezheti el egy ily egyszerű lány minden felszólítás nélkül a házi könyvtárát szakavatott kézzel? Hogy tudta leszoktatni a Mancaikát a csunya selypítésről, ami neki az anyának mindedig nem sikerült? Es a mi fő, hogy ülhet valaki az asztalnál folyton kellemesen mosolyogva, akár izlik az étel, akár nem?

Pedig ez az angol lány látszólag nagyon egyszerű népek gyermeke és lám, sok dologban mégis tultesz a ház asszonyán, aki rangos családból származott. — Furcsa!

Ilyen töprenkedések idézték elő az urnőben lassankint a titkos irigység, a lappangó rosszakarat érzését. Mert hát csak asszony az asszony. Bármennyire is büszke volt kifelé erre a gyöngy-nevelőnőre, ott belül az ezerkeszű asszonylélemben más érzelmek kezdtek dolgozni.

De miként éreztesse Miss Ellennel az ő asszonyi fölönyét? Mert utóvégre is ő volt az urnő ama: meg a fizetett — Megkapta bérért a gyermekek kellő ellátásáért, minek akar műveltebb, takaróssabb lenni az asszonyánál?

A gyanakvó asszony szeme százszorosan megélesedik, ha az áldozat gyöngét akarja kifürkészni. Es az urnő meglelte azt a pontot, a melyről támadást lehet intézni: a férj volt. Az ő ura csak olyan hazajáró férj volt, amióta a mézes hetek, havak, évek lepe-regtek. Üzletember, kinek csak olyan mindennapos gyöngédségei voltak a családjá iránt A gyermekei életének csak a szép oldalait szerette, h Man-czika verset mondott, ha Emmike térdére ülve, cirógatta őt.

Es ez a langy meleg férj, mintha most tovább huzná az ebéd utáni szivar-sziesztát, mintha gyakrabban édesgetné magához Emmikét, és többet kérdezősködnék a nevelőnőtől a lányok viselkedése felől — Miss Ellen is beszédesebb, ha a férj szólítja meg, mint ha az urnő beszél vele.

Elég ok a gyanakvásra, a harag szítására. Majd kurtábbra fogja ő a kantárszárát, majd meglátja az a kényes teremtes, hogy mennyire szabad a nevelőnőnek mennie. Nő gyönyörű kis skandalum volna, ha az irigy barátrnők egy szép napon a szemébe kacagnának, hogy „íme a te hies angol Missed, a kit oly angyalnak festettél előttünk, — megcsaltál a saját férjedd!”

Megkezdődtek az apró csipkedések, kifogások, asszony asszony ellen támadt. Miss Ellen nem is akarta észrevenni az ő rossz hangulatját. Mosolygott és illetudón válaszolt most is. — A gyermekek meg napról-napra jobb módolgnak, kedvesebbek lettek.

Nemlehet őt megsérteni! De hát én mégis csak urnője vagyok s megmutatom neki! Gondolá a ház asszonya. — Igen a legközelebbi alkalommal.

Már pedig minden alkalom legközelebb, ha az asszony akarja.

— Miss Ellen hol volt ma a gyermekekkel? — kérde egyszerű ebédnél.

— A ligetben, nagysád.

— Nem megmondtam, hogy ne tessék ilyen kora tavasszal a ligetbe menni.

A férj nyugtalan pillantást vetett a két nőre. Az asszony rögtön észrevette

ezt — ez s egy gyanuokkal több volt neki.

— Majd megmondom ebéd után nagysád, hogy miért mentünk oda. A gyermekek előtt tévé hozzá halkan — nem szeretek vitatkozni.

Ebéd után! No megállj adok én neked.

Es adott is neki. Szóhoz se engedte jutni a leányt Kibuzdult belőle a rég tartogatott féltékeny harag, nem kimélte a lányt cseppet sem, „azt az angol princeszt.”

— Elrontja a gyermekeimet, — olyan finnyás jószágokká teszi őket, mint maga! Hát az én száram már nem, szó, — hát maga több akar lenni, mint az anya?

A leány fölnézett a mennyezetre és hallgatott.

— Nem tanulnak semmit a gyermekek, egésznap verseket mondogatni; nem nem ezt kívánom én egy nevelőnőtől.

A leány a padlóra szegőző szeméit és nem szólt.

— Aztán meg kedves kisasszony — tudja, a házban én vagyok az asszony, a férjem felesége, — tudja — és nem tűröm, érti, nem tűröm, hogy, hogy.. azokat a bizonyos praktikákat üzze itt a házban.

A leány rá se nézett az asszonyra, elment előt'e — ki az a tón s rövid vártatva a kaun is, el a házból.

Az asszony sirt a földindulástól, a lenézett asszony egész keserűségével — De nem elég! Még tő'e fulánkot is kapott — lelke legkényesebb részébe. Egy levelet hoztak:

„Most már megmondhatom, hogy teljes lelkemből lenézem önt, asszonyom. Azt hitte, hogy ha nevelőnőnek togad, becsületemet is bérbe vette. En előkelő angol család leánya vagyok és női hivatásom előkészítésére gyermekei mellé szegődtem. Sajnálom, hogy a kis leányok fejlődését tovább nem gondolhatom, mert meg vagyok győződve, hogy erősebb lelkű nőket neveltem volna belőlük, mint ön, asszonyom. Tudja meg, hogy egy önérzetes leány nem vetemedik olyan üzemekre, amelyekkel engem gyanusított. — Ön elég kislélkű volt arra, hogy engem s férjét egyaránt vádakkal illetett — oly vádakkal, melyek talán helyen valók az önhöz hasonló gyöngye jellemű nőknél, de én teljes önérzettel visszautasítom azokat. Annyt tudok, hogy ha én lennék az urnő, aki nevelőnőt tart, nem tekin-eném ezt ugy, mintha a ha i bérrel jogot szereztem volna a lelke és jelleme fölötti önkényes biráskodásra.

Ellen Grashy.”

— Hol a Miss? — kérde a férj este.

— Elküldtem! felelé az asszony önérzettel.

— Miért? — hisz eddig annyira megbecsülted.

Ugyan hagyj el! Ez is csak egy fán termett a többivel.

Szólt és megvolt elégedve magával. Mégis csak ő most az urnő!

Karácsonyi örömek.

Hogy röpke a mi mindégnyben,
Hogy Jézus eljövend.
S tölle mindégnyik ki jó volt,
Ajándékot nyevend."

Van valami vágyad, óhaja s/ivednek, s egyébb kívánságod? Tartad fön ezeket mind karácsonyra; ha van gyengéden szerető feleséged, bizonyosan ellesi azt, ha van figyelmes jószágos férjed — tej-síri; van jó gyermeked, addig ugyanugy bugnak; összehoznak minden kigondolhatót; — van szülőd, tudod mi ez a szó? ... fölfogod annak értelmét? akkor van mindened.

Oh! te üdvöt hozó nap, ki az emberiség megváltására keltél föl, találsz-e hálas szivre kinek minden vágyát betöltöd, s eszébe jut-e hogy hisz ez a nagy jótevény, ez az üdvöt vídamságot hozó szép nap Tőled van jó Isten.

Hány küld igaz szívből eredő hálas fohászt, s borul lábaidhoz további kegyeidért edve?

A kik élvezik a jótét és mód kiaknázhatlan örömeit s nincs-e köztük olyan, kinek eszébe nem jutott még a hála, pedig még egy pillanatyú jó észért is elismerést érdemel a mindeneknek Alkotója.

Szép csillogó fenyben u-zik a természet, a Jézus ut a zörgő tombok, minő megannyi értékes fémekre emlékeztetnek, mintha szibériai jég-sziklák közelében volnánk, oly élesen metsző szél süvölt a levegőben.

A munkások szünetet csinálnak, a zaj, a házja gyérül, sietve rohan mindenki családja körébe, este van, kigyulnak a karácsonyfa gyertyáinak milliói; — csak azok érzik élesen fájdaniasan helyzetüket, kiket nem várja édes otthon mosolygó képivel.

Te szánandó szegény lélek, ne essél kétségbe! Van-e hited? Akkor nem vagy elhagyatot; ha senki sincs, van Istened s van annak háza, keresd ott otthonodát, vidd oda fohászatod, ne csüggedj, Isten senem siet — senem felejt, — ki Isten bírja gazdag ember az, s fölemelkedik hozzá a magasba, hol zengik szüntelen a glóriát.

O a béke, a megnyugvás hirdetője, az egész emberiség megváltására született.

Ha nincs karácsonyfád, legyen szivednek nyugalma, ha nincs ajándékod — örülj másokénak, gondold azt, hogy reád is van ez Isten gond, tanulj tőni, a szenvedés jutalma a mennyország, honnan a Kisdéd örömtelten néz le reánk, — hisz az édes szeretet tünépe ez, amidőn minden szívből csak imádás fakadhat, a gazdagot arany ajándék boldogítja, a szegényt örül a napi kenyérnek s meleg szobának; a kisdéd röpke ég felé tárt karkokkal s örvendez mintegy érezve a nagy pillanat hatalmát, midőn a Megváltó leszáll értünk a földre, hogy megmentsé lelkünket s hozzá vigyen a megmérhetlen boldogság örömébe. Azért jött az angyal hirdetve hogy: „örömet mondok nektek, ne féljétek, mert ma született a ti üdvössétek.”

Ungerné.

Egy asszony két férfi.

Irtá: Zelei Gyöző.

Mindenki kegyetlen volt beismerni, hogy az egész városban legszebb lovai vannak ugyan Dező grófnak, a kis Pista hadnagyának van a legszebb hajusa, de Rittmann birónak van a legszebb felesége. Bomlott is utánna az egész férfi társaság.

Magas, karcsú és mégis vállas alak, hódító szemek, remek szőke haj és lümmvas bársony arc, mely 26 éve dacára is oly üde volt, mint egy 15 éves bakfisé.

Szó a mi szó, a nőknek is el kellett ismerni, hogy pompás és kívánatos asszony. Férje egy németországi utazása alkalmával ismerkedett meg vele, és vagyons, valamint összeköttetési révén kivitte, hogy 4 hét alatt a neje lett, a mi bizony nagy szerencse volt Rheinhold Matild kisdésszonynak; nem kellett többé makrancos gyermekkel vesződni, nem kellett megelégedni minden évben 8 tolellet és 2 kalappal, mert férje korlátlan hitelt nyitott neki.

Az asszonyka eleinte boldog is volt, de már házasa édes évében arra a tapasztalatra jutott, hogy egy szép és fiatal asszonynak egyéb vágyai is vannak, mint ékszerek és toleltek, ür-

dők és bálok. De utánonkint míg férje hivatalában dolgait végezte, fájdaniasan kezdte érezni, hogy egy úr támadt lelkében, melyet betöltési férje nem képes.

Rittmann biró ur, egy kalandos múlt után, blazirt testtel és lélekkel azon hitben volt, hogy egy nő, a kif a szegénységből emeli ki, szerencsésnek és boldognak fogja érezni magát, ha pénzárcaját rendelkezésére bocsátja. Vak férfiak azt hiszik, hogy ez minden pótol.

Száz asszony közül talán egyet kielégít, de a többi nem; különösen oly asszonyt nem mint Rittmanné, ki már házassága tizedik havában szerette volna férjének szemébe vágni, mint a „Váljunk el” C-prienneje: „Önöknek a házasság rokkantak háza, nekünk a hadjárat kezdete.”

Ilyen gondolatok foglalkoztatták azt az érzéki szép asszonyt, mikor egy tikkasztó nyári déliben Zola egyik regényét olvassa, szobaleánya Keceli Pista jezszyt jelenté be nála.

Keceli akkor érkezett a városba, hova bűntetésből helyezték át egy távoli állomásra, hol egy följebbvalójával volt összeköttetése és — mint a rozg nyelvek benzélik — asszony lett volna a doogban. De hát az csak szóbeszéd volt és ki adna mindentéle mendemondára; hanem azért igen alkalmas volt arra, hogy már megérkezése előtt érdekessé tegye személyét. Könnyed eleganciával és a gyakorlott világi otthonosságával mutatta be magát; és midőn lehajolt, hogy kezét csókoljon, Matild egy villanyos áram folyamát érezte minden tagjában. Akaratlanul és fájdanias összehasonlítást tett férj és Keceli közt. Amaz egy megcsontosodott rue, viharos multal, dere sedő fejlel és köszvényesedni, készülő lábakkal; és egy dalias életerős férfi dus hajlítottal, fekete bajuszszal és behízuló modorral.

Az első látogatás a conventionális udvariassági formák között folyt le, s midőn távozás-kor Keceli engedélyt kért, hogy máskor is eljöhesse, Matild már akkor érezte, mintha beül valami megrögzött alak: igen-igen máskor is, mindig, örökre.

Keczellt egy hét alatt mindenhol nők és férfiak megkedvelték, mivel nők között kiünő udvarló és táncos, férfiak között pártatlan gavalier, jó barát és ki ünő mulató volt.

Mintegy négy héttel megérkezése után egy át-dőszölt éj-zaka a pezsgő bánsa alatt az a gondolata támadt, hogy elmegy még egyszer bolyongni a városba. A széles utcák néptelenek voltak, s csak itt-ott lehetett egy-egy jökedvű polgárt találni. A triss-éjjeli leg-jótekonyan batoit reá és az éj csendjében, az egyedüllét hátsa alatt ideális gondolatai támadnak. Undorral gondolt arra a dőszölt társaságra, a mindenkit megszapuló barátokra, azokra az érzéki kalandokra, melyek hevesebb pezsgésbe hozták a vért, talán egyéni hiuságunkat is kielégítik, de azt a kimondhatatlan, az az igazi boldogságot nem nyújtják és ezen gondolatai szőben, mint egy távoli paradicsom, lünt fel előtte egy boldog családi élet: szép fiatal szőke asszony, magas termet, bársony arc, selyem haj, és midőn mindezeket elgondolta, — ott volt szemé előtt Rittmann biróné, és a hájos teremés, ki képes volna száz férfit örülté tenni.

Gondolataiból a hűvös hajnali szellő ebreszti fel, s midőn körültekint, akkor látja, hogy Rittmann háza előtt van, az ablakok sötétek, sehol egy lélek sem látható, de mégis az egyik ablakban a leeresztett függönyön át halvány világos-áz van éjjeli órákor.

Keczellt a kert kerítésén át igyekezett valamit kivenni a szobában történtekből; s letele magában: várakozni fog. Dühvel párosult irigységgel gondolt Rittmannra, ki ezt a hájos asszonyt magának mondhatta.

Mintegy negyedóraig járkált fel és alá, midőn az épület kert felőli ajtáján zajt hallott. Csendesen kinyitott az ajtó és azon tisztá fehér pongyolában Rittmann lépett ki. Leeresztett duszőke hajával hasonlított a kisérteses leher asszonyhoz, ki csak azért jelenik meg, hogy egy férfit a másvilágra csabítson.

Egyenesen a kertbe ment és eltűnt annak fái között.

Keczelltnek ez a látvány teljesen elvette minden józan eszét, mint egy örült ugrottól a kerítésre somok pillanatban már a kertben volt.

Matild a zaj a tjezen fordult vissza, s megdermedve látta, hogy egy férfi átugrik a kerítésen és egyenesen utána fut. El akart bujni, szaladni, de nem lehetett; az ijedség, az izgatottság elszibbasztották minden erejét.

Fogalma sem volt róla, hogy mit akar ez az ember, rabló-e vagy örült? Még annál is rosszabb A következő pillanatban Matild Kecellt pillantotta meg, ki az örültekehez hasonló hőrgéssel borult lábához.

— Bocsásson meg, taposson agyon, örülj-vágyok, az ön örülj, megyek, a hova akarja, a pokolba a kárhozatba, tegyen velem amit akar, csak ne küldjön el... én szeretem ön, mámorító, boldogíto szerelemmel, oh szőlőn, minden pillanatot egy század most, halálra ité büntetés várja vége, ítélet őly kinok között, mint én az ön teletelet.

Láza-an fogta meg Matild parányi kezét elhalmozva csókkal, megszorítva, mintha soha sem akaró eleresztené.

Matildnak ez mind álom volt. Az ijed ség után ez a hirtelen meglepetés, ez a mámorító öröm megnémítik, evezettele gondolkodását, érzékei uralkodtak fölötté, most midőn est az imádott ferfi láta maga előtt terdelni, a káin a boldogíto szerelem igéivel.

Ótudatlanul, mint a holdkörös, emelte szeméit Kecellre. Oh, ez a tekintet többet mondott minden késs-őrsánál — s a másik pillanatban már egymás karjaiban voltak.

— Szeretlek... Szeretlek... Szeretlek...

Rittmann másnap korán kelt s szokás szerint neje szobájába ment, hogy elbucszukék öle, Matild édesdeden aludt a csipkés párnák között. Szőke haja hoz-zan leomlott takarójára. Férje örömelek mosolygással nézte és a boldogot megelégedesével gondolta magában: ez a kincs magamé és senki másé.

Keczellt e naptól fogva megváltozott. Feltűnően kerülte Rittmann házát s csakis a házjárda többzóri meghívására tett látogatást; eddigi szokása ellenére korán leködött, de a hajnal mar ébren találta. Boldog volt, minő csak egy szerelmes ember lehet, s midőn hajnalban a kert felé fözött setalva, egymás szemébe néztek, a túlaradó öröm perceiben megfőledkeztek arról, hogy meddig fog ez még tartani. Elveztek a jelent es nem tördőtek a jövővel. Fenékg írtetelek az eivesetek serlegét es usztak a mámorban.

— Mindig így fog szeretni? — kérde a nő.

— Mindig, mindig, örökre — felelt a férfi egy izzó csókkal pescélete meg mondásának igazságát.

Keczelltől tán most történt meg először, hogy Rittmannra gondolt, ki nyugodtan aludt ez alatt szobájában és borzudva gondolt arra, mi történik akkor, ha ő megtudja a történeteket.

Egy gondolata támadt. Hirtelen megfogta Matild kezét és azenvedélyesen a szemé közé nézte mondá:

— Vájj el férjedtől! Elég erős és tehetséges vagyok arra, hogy megélhessünk. Kínó az a gondolat, hogy nem mondhatlak egyedül a magamé; fölbőszít az a tudat, hogy van egy ferfi a világon, aki azt mondhatja: ehhez az asszonyhoz nekem van jogom. Esténkint, midőn rád gondolva szobában üök, örülté tesz az a gondolat, hogy ha az a ferfi most megöle, megcsókol, nekéd nem szabad telre fordulni, nem szabad a szemé közé nevetni, mert annak a férfinak joga van hozzád. Nem Matild, es nem maradhat így. Kívá-j tőtem bármí, mindennek kész vagyok de ezen a helyzeten változtatni kell.

Matild tagra nyit szemekkel hallgatta a szavakat, keble lazasan hullamzott s pillanatyú végig gondolta a történeteket azóta, mióta Franfortban megismerkedett Rittmannal, ki előkelő állást, vagyon és szívet adott neki; meggondolta, hogy ő ezt a tálcátes embert mily rutai csalta és csája; hisz ez az ember, ki minden kívánságát parancsnak nézi, ki képes volna a lábá nyomát megéokolni, hisz ez az ember nem élne túl ezt. Orsai vihar dult be szőben; versenyeztek egymással a háladottság, a föli becslélet és a szerelem.

Ez a szép asszony, a ki hón-pokon át csak az érzéki vágyait elégítette ki, most e pillanatban megfoghatlan energiával rántotta vissza magát azon örvénylő, melynek szelen állott, néhány pillanatyú habozott, azután kizaktívta ma a Keceli karjaiból, villámgyorsan eltűnt a házban.

Másnap a kisvárosi kaszinóban általános érdeklődés köztört gyaraltak a meglepő esemény, hogy Rittmann biró hirtelen elutazott bizonyos szabadságra. Nehány nap múlva pedig még job-

ba fokozta a kíváncsiságot, hogy Rittmann egy Bécából érkezett kérvényében nyugdíjaztatást kérte.

Tulajdoniát, de persze nem az igazi okot, mert még nem született meg az az ember, aki az az asszonyi sziveket és elméket kiismerte volna.

Keczel látványosan közönyösen vette a hírt, de bensőjében annál súlyosabban érezte a csapást, megakaszták már mindennap azt az asszonyt, ki uralkodott nem csak szíve, de egyénisége felett, és most, hogy nélkülöznie kellett, kimondhatatlan kegyetlenség fogta el; gyűlölte magát, barátait és az egész világot. Ez a tetőtől-talpig gentleman, linc a becületről minő szigorú fogamai voltak, nem tudta felfogni, hogy a férjnek elvégre a feleségéhez éppen olyan elvi ázhatatlan jogai vannak, mint a pénzés társához vagy a ovaihoz és míg ezeket elulajdonítani a jogi törvény tiltja, az asszonyt a morál törvényei védik; mindennek dacára végtelen gyűlölettel volt eltelve Rittmann iránt, ki az ő nyugalmát e rabolta.

Érezte, hogy ez így nem maradhat; érezte hogy ez a létkör megfogja őt ölni.

Szabadságot kért és külföldre utazott. Bejárta Olaszhon örökké napsugaras városait, tanmányozta a keleti nők veszedelmes szép szeméit, és midőn elvetődött Monacoba, örült játékaival magára vonta az egész társaság figyelmét. Roppan szerencsével játszott és pazar módon szórta a pénzt.

Ezt is meguntá, ment tovább és a másnap esti gyorsvonattal már Berlinben volt. Egy órával később a „Kaiser Wilhelm“ Hotel egy első emeleti szobájából nézte a berlini utcai életet.

Faradt kedélyvel ment be másnap reggel a Hotel elején álló emeletre, midőn az enterem folyosóra vezető úveg ajtaján át Rittmann és neje pillantotta meg.

Matild világos krum ruhájában, üde arccal és kissé feltermetével sebb volt, mint valaha. Nem fejtődött bimbó volt, hanem teljes pompájában kinyitott rózsá, mely kábító illatot ferjezt maga körül.

Lazán és felőrlően ment a Hotel irodájába, hol megadta, hogy ők már egy hete időznek itt, mint Rittmann megázó és neje Franklurtból. Nem tudta: mit tesz mit cselekszik, folyton a tudat forgott elméjében, hogy ő itt van. Tamolyogva ment szobájába és a következő levelet írta:

Íródott Matild!

Végtelen boldogtalanságomban kerültem az embereket és azon helyet, hol boldogságom eltemeive van, bebarangoltam a felvilágot, de nyugtot nem találtam; bajos arcod mindenüvé elkísért és kimondhatatlanul szenvedtem, hogy nem áthatalak. De érzem, hogy a véghez közeledek. Még csak egy vágyam van és akkor nyugodtan fogok meghalni, hisz oly boldog voltam, aminő boldog csak ember lehet. Csak még egyszer szeretnék szemeidbe nézni, csak még egyszer engedj, hogy kezeidet csókolhassam, akkor szívesen elkarhozom és türöm a pokol királyi. Egy szó válaszáért esd

Keczel.

Midőn a kifogástalan szabású frakkos pincér egy alkalmas pillanatban a levelet átadta, ennek a szenvedélyes asszonynak kebelében, ki hónapok óta tudott érzelmei ek parancsolni, a visszafojtott indulatok egész lavája tört ki a levél olvasása or. Ezen egy gondolat lojalizoztatja, hogy a férfi, ki életének legboldogabb és legmámorítóbb perceit szerezte, itt van. Ő, ki a világ előtt legboldogabb asszonynak mutatta magát, szívében irigyelte a okát a szegény gazdag asszonyokat, kik a ferjeikkel boldogok.

Kusza és rendetlen betűkkel írta meg a választ:

Delután 3 óra.

Rittmann szokás szerint, midőn délután eljött a rendes sétájára, neje felbucszva nem vet észre, hogy minő változás ment át a nő. Arca ragyogott a boldogságtól, a midőn férjnek kezét nyújtja, remegett az a kis kéz, a közelgő boldogság vagy a veszély előérzetében.

Keczelnek még betegsége idejében sem mult az idő oly lassan, mint most. A jámbor muzulmán nem eszókolja a szent sir követ oly áhítattal, mint ő ezen a szegényűri papírt, melyen az ő írása volt, s valósággal lazban volt, midőn Matild száján belépett. Nem az asszony volt, aki tud, hanem a szerelmes menyasszony üdvöt hozó,

ártatlan pillantása volt, az, melylyel Keczelit fogadta. Nem ők beszéltek, hanem ajkaik, melyek szamtaian csókban olvadtak össze és midőn a két perceiben — elfeledkezve mindéről, az egész világról, az elegáns berlini hotel szobájában egyike varázsolták elő ama leledhetlen hajnaloknak, — észre sem vették, hogy órák teltek el. Persze nekik csak pillanatoknak tetszettek.

A midőn öt órákor Rittmann egész gyanulatlannul lakásába akart menni, zárt ajtókat talált; azt hitte, hogy neje szobájában délutáni álmát aluszta, zörögni kezdett, midőn halk suttogást hall benn.

Tudta, hogy Matildnak nincs ismerőse; mi oka van tehát arra, hogy valakivel zárt ajtókat mögött tárgyaljon?

Habár feltétlen bizott neje hűségében, még is feltámadt benne a féltékenység ördög és emberfeletti erővel döngögni kezdte az ajtót, hogy a szállodai vendégek délutáni pihenésükből felriagadva, tiltakoztak az ily lármá ellen.

Matild bennt halásápadt volt és nem tudta, mit tegyen. Keczeliben felébredt a férfias önérzet, melyet a meglepetés e fojtott.

— Ejj! jöjjön, a minék jönni kell! — és az ajtó fele ment, hogy kinyissa, de Matild, az elszánt nő kétségbeesésével tartotta vi-sza.

— Ne tedd, majd én! Hadd érjen haragjának első fellobbanása engem.

Rittmann a szobába lépve, első tekintete nejeének zavart és sapadt arcára esett, ki szemleszöve állt meg e ötte, mint a csinytevő flu a szigorú apa előtt. Szöke haja, mely rendetlen lütkökben hullott homlokára, a lesdült szemek, melyek nagy lelki tusát arultak el, olyan szöppe, olyan bajossá lettek. Lehetett volna bünbánd Magdolna ép úgy, mint vétköz Puitilarna; búbajos szemével lefégyverzte Rittmann, ki képes lett volna haragjában botrányt csinálni és mindent darabokra zúzni; de látva a őt, ki életének egyedüli üdvét képezte, esodálatos hidegvert és nyugodtságot szinlet.

Keczel, ki eddig némán állt a szoba közpén, a tökéletes gentleman higgadságával állt Rittmann elé e szavakkal:

— Biró ur, kötelességem kijelenteni, hogy ő nagysága teljesen ártatlan.

— Jézus! Te jó ur, tunkorjék e szobából, önnek nincs joga ezt az asszonyt véde-mezni.

— Biró ur, figye-meztetem, hogy itt mint férfiak állunk egymással szemben, és uri emberek nem szoktak egymás közt ily hangon beszélni.

Rittmann ez ember iránt végtelen gyűlöletet fogta el.

Mint az örült kacagott fel.

— Ha... ha... ha! Tehát még ön beszél, hogy mit tesznek uri emberek? Te mersz engem leckéz-etni, ki beszennyeztéd családod becsületét és feldúltad nyugalmamat, boldogságomat?

Nem lehetett ráismerni az előbbi nyugodt férfira; erei kidagadtak, melle hevesen lüktetett, szeméi kimeredtek. Izgatottan járt fel és alá a szobában, nem tekintve sem jobbra, sem balra; majd megállt és hol neje-re, hol Keczelire pillantva, magában gondolkodott.

Észbontó jelenet: egy ember, ki imádjá nejét és arra a tudatra jön, hogy a bálvány hamis; hogy ez az asszony, akinek a kedvéért ő feladta karrierjét, elhagyta hazáját; ez az asszony megcsalta; ez a nő, kiben az ideális tiszta szerelmet vette feltalálni; ez a nő most elsüllyedt, bálványa megsemmiült.

Az a férfi, ki hidegvérrel harcolt az élet küzdelmeivel, most arcát tenyerébe temelve sirt, mint egy gyermek.

Majd felugrott és neje előtt térdepeve könyörgött.

— Matild, könyörülj rajtam, még kell örülnöm! Szó-ly megnyugtató szót, hiszek neked, bízom benned. Oh, szój csak egy szót, hogy ártatlan vagy!

Az az asszony pedig áll és bámul az előtte térdelő férfit, de nem szól semmit még akkor sem, midőn férje vérbenforgó szemekkel felugrik és egy pokoli kacajjal, mely megremegteté a sziveket, eléje áll és fölébe suttogja:

— Hat miért nem szólsz te demon, ki megmérgeztél szíveket és lelkeket? Hat őt szereted és nem engem? ezt a divatbabót, kjt megsemmisítek kezem egy roppanásával? — s e szavakkal a bámuló Keczel felé indult, midőn az asszony ki eddig némán szemlélte mindnt, most egyszerre ke-ségheve ugrott eléje és kezét összetéve könyörgött:

— Ne őt, inkább engem taposs el, csak őt ne bántsd!

Oly esdő tekintettel nézett férjére, mely képes lett volna egy jó-zon férfi örülté tenni; de egy örültet kijozanit-ni már nem.

Útjára emelt kezét bágyadtan eresztette le. Szó-ni akart, de nem birt! Pillanatil zavartan tekintett körül, azután élettelenül bukott a padozatra.

A nagy erkölcsi razkodiások egyik vagy másik irányban rombolólag működnek; egyik embernek testi, másinak lelki fájdalmat okoznak. Rittmann a lelkében kapott sebet, melyet elviselni nem tudott.

Vannak emberek, kik beleörülnek az örök mozdony, vagy a bormányozható legható kutatásába; mások az istenség örök titkai lürkészik; s mire azt hiszik, hogy kitanultak; már igen ártatlan emberek lesznek valamely tébolyd cel-lájában.

Ez a hős, ki egyébként kitünő jogász hirtében állott, elbukott urint közös bűnünk, a vér áldozata; az ő nemesül gondolkodó elméje megfőrtött azon a szírten, melynek asszonyi hűség a neve.

A másik férfi pedig szintén megsebezve érkezett haza, lelké a kétely és löprenés marcangolta.

Igaz-e, hogy ő gyalázatos volt, mert szeretni merie ezt az asszonyt? Igaz-e, hogy ő lopott akkor mikor megcsókolta őt? Igaz-e, hogy piszkosság volt föle megfőelni azt az asszonyt, ki másnak a felesége volt?

E gondolatok üldözék őt ejjel és nappal, míg végre megunva az örökös lelki kínokat, egy golyóval vetett véget szenvedésének.

Es az asszony?

Örök rejteje marad mint a többi; ez az egy teremtménye a természetnek, hol mezőrk a filozófia, a morál és a kor s elteme; egyformák ezer és ezer év óta erényekkel és bűneikkel egyetemben, ők uralkodnak mi fölelünk, felettük pedig uralkodnak a hűség és a vér.

Matild egyelőre gyaszt öltött. Ki tudja, kit gyászol: azt-e, aki él és mar még is hal; vagy azt, aki már meghalt és még is él.

Irodalom.

A Magyar Hirlap Közeldik a legzöbbszűnnap, a szeretot ünnepe, szent karácsony napja. Amikor mindenki örömet igyekszik érezni az övének, s hű barátainak.

A Magyar Hirlap leghibebb barátai, hűségese olvasók: a lap előfizetői. Számokra gyönyörű meglepetést készít a Magyar Hirlap. Gyönyörű karácsonyi albumot küld szét a Magyar Hirlap az előfizetőknek. Irodalmi része a magyar írók színe-javának a tollából került ki; az illusztrációkat első művészek készítették. Az album tartalma oly változatos, hogy minden igényt bőven kielégít. A legjobb családi olvasmány; egy-zsámszind forrás szalonidisz. Izz ez a pompás album. A Magyar Hirlap előfizetői teljesen díjtalanul kapják meg karácsony hetében. Azok is, akik csak egy hónapra fizettek elő. Az album bolti ára 1 frt 50 kr. Izz. A Magyar Hirlap egyéb kedvezményei is különösen figyelemre méltók.

A rendes árú sokkoll előfizetőknek a Magyar Hirlap előfizetői a remek Francis Divatlap. Negyedévre 75 krajczárért. Az Othon című nagyon szépen illusztrált havi folyóiratot, a Magyar Hirlappal együtt negyedévre négy forintért, a Képes Gyermeklapot pedig negyedévre 50 krajczárért rendelhetik meg az előfizetők. A szerkesztői irodák rovataiban az előfizetők minden ké-désükre pontos, kimerítő választ kapnak. A lap előfizetési ára egy hóra 1 frt 20 kr. A kiadóhivatal Budapest, V., Honvéd-utca 4 szám alatt van.

HÁZTARTÁS a magyar háziasszonyok könyve. Megjelenik minden 1. 10. 20-án. Szerkesztő: Kőrthly Emilné. Kiadja: Athenaeum r. t. A magyar gazdasszonyok egyetlen lapja; tanácsadója, a havonként háromszor megjelenő Háztartás. A jó gazdasszony bizalmas barátja, az avatatlannak támogatója; a háztartás gondjában. A folyton változó, de a házi élet minden ágát felölelő sorozatai: Gyermeknevelés, Egészség, Gyógyóvények, Szépség, Apollás, Lakás, Ékszerok, Kézimunka, Szabás és varrás, Pecséttisztítás, Maradékok felhasználása, Háztárs-erek, Mosás, Vasalás, Kártékony állatok, Fűtés, Világítás, Szappanfőzés, Konyhakort, Előaknra, Bevásárlás, Étlapok, Etelok, Baromfi udvar, Szakértészet, Díszkert, Gyümölcs, Nyaratás, Furdózás, Nőkről a nőknek, Irodalom, Színház, Zene, Képművészet, Családi rovat. Rojvény, Szerkesztői posta. Kedvezmények stb. bőven és érdekesen tárgyalják a tudnivalókat; igen gyakran díszos kivitelű képekkel szemléltetésekből és válogatott szövegekből rész a legújabb írók tollából. Gyönyörű kiállítás. Minden szám ára 50 krajczár. Az apróhirdetések rovatait a kiadóhivatal ingyen bocsátja az előfizetők rendelkezésére. Egy másik kedvezmény, hogy a Háztartás előfizetői a Forgó bécsi „Kis Lap”-ját 1. frt helyett negyedévenként 75 krajczárért rendelhetik meg. Előfizetési díj negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványsságot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. Megrendelő cím: *Fischer Földes* könyvkereskedés Nagy Kanizsa.

Szerkesztőség:
Városház-épület Fischei Filipp könyv-kereskedésében.
A szerkesztővel értekezni lehet naponta délután 4-5 óra között.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó ajánlás költemény.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischei Filipp könyv-kereskedésében.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 12 korona (6 Ft) — külföldi
Félévre 6 korona (3 Ft) — külföldi
Negyedévre 3 korona (1 Ft 50 Kr.)

Nyiltétter pótterea 10 krajcár.

Kiosztásának, valamint a hirdetéseknek vonatkozásában Fischei Filipp könyvkereskedésbe intézendő.

Bármentetlen levelek csak ismételt kérelemmel fogadhatók el.

Egyes szám ára 10 krajcár.

Nagy-Kanizsa, 1899.

Felolvas szerkesztő: Szalay Sándor
Szerkesztőtárs: Hévícz Lajos.

Vasárnap, december 31.

Ébredjünk — haladjunk!

Kereskedelmi, ipari és gazdasági életünkéből.)
Irtja: Árvai Adolf.

I.

Valamely vidék gazdasági viszonyainak minéműsége mindig termelvényeinek mennyiségétől és minőségétől, az azzal kapcsolatosan fejlődő kereskedelem és ipar irányától, lakói szorgalmától és élelmességétől és végül azon anyagi és erkölcsi támogatástól függ, amelyben a törvényhozás és közigazgatás előrelátása folytán részestül.

Ahol nálunk a föld mostohasága az intenzív földmívelést, hegyes vidékeken mondjuk: kőszén és ércek hiánya folytán a nagyszabású ipari teemlést lehetővé nem teszi: ott erőteljes kereskedelem vagy ipar nem fejlődhet, hanem egyik gazdasági tényező, mint a másik, szerény keretek közt mozog; a „krájer” a kereskedője, a csizmadia, meg a magyar szabó, vagy az egyinasos lakatos és a pék az iparosa.

Értjük: ha itt a haladás megakad, ha a lakosságot tespedéséből kiragadni, az igyekvés és a gazdasági fejlődés gondolata: iránt fogékonyt tenni nem lehet; ha a közigazgatás és az illetékes közigazgatási faktorok a hiabavaló küzdelemről elvégre is letehetnek. Hiányoznak a fejlődés előfeltételei, és így a mai viszonyok között nincs mód az orvoslásra.

Az állandó stagnáció eme példája bizonyára elszomorító jelenség; de mennyivel szomorubb, midőn egy vidék, és különösen: annak középpontját képező város évtizedeken át birt jelentőségét elveszti, gazdaságilag egyre hanyatlak, a többi vidéki városokkal lépést tartani nem tud, építkezéseivel nem sokkal van előbbre, mint 20 esztendővel ezelőtt és ugyanannyi idő alatt alig néhány ipari vállalatot létesített csak!

A hanyatlás emez elszomorító de hű képét szorosabban vett hazánkról, Nagy-Kanizsa rendtán városról festjük meg Köztudomású tény hozunk fel, melynek megvitatása felesleges. Mind azok előtt, akik városunk gazdasági fejlődését szemmel kísérni hivatva, a kik gazdasági életünk tényezői és végül

amaz idegenek előtt, akik összeköttetéseiknél fogva a helyi állapotokba tekintenek, tudva van, hogy városunk gazdasági életének csak a nagyszabású keresete, foglalatok maradt meg; az izomzat, az erő, a vér, az egészséges fejlődés előfeltételei — elsenyvedtek, elpusztultak.

Hatalmas, szép szál légény volt az ifjú, mikor elbocsájtották a szülői házból; erős, izmos, törekvő, szorgalmas, ákin mindenkinek megakadt a szeme; hozzátartozóinak büszkesége. Megjósolta miandenk: férfi lesz belőle, még pedig a hétköznapiak közül egy fejtel máris kimagaslott, és senki sem kételkedett benne, hogy mire férfikora delét elér, ő lesz: a legerősebb testben, lélekben, tudásban, anyagiakban egyaránt. Haladásában kedvező auspiciumok támogaták; fejlődése, sikerei becslétek tették nevét és őt magát mind erősebb tett-vágyra sarkalták. És midőn már közel volt ahhoz, hogy fenkölt lelke nemes vágyait megvalósítsa, midőn már közel járt a végcélhoz, — megbetegedett.

Nem ama betegségeknek egyike támadta meg szervezetét, mely hirtelen lép fel; egy hatalmas krízissel jár, és a melyből végeredményeül teljesen felgyógyul az ember, vagy a melybe belehal: — lassan romboló betegség fészkelte be magát testébe; jóformán azt sem tudja: hogy keletkezett, csak sorvasztó hatását érezte. — Tetterejét bágyadság, életkedvét melancholia, energiát gyöngeség, a közügyek és a saját gazdasági viszonyai iránti érdeklődését közöny váltotta föl. Ő, aki évenként vezet szerepet játszott, visszahanyatlott, hogy helyet adjon talán kevésbé genialis, de egészséges, celtudatos férfiaknak...

Mi, a kik őt ismerjük, fájo szívvel látjuk e lassu pusztulást, a melybe belenyugodni nem tudunk. Fényes koncepciója, éles látása, tag látóköre, erélye még mindenek emlékében van és sikerei, félbenmaradt és kézzelfogható bizonyítékai azt az óhaját keltik bennünk: vajha sikerülne betegsége diagnózisát megállapítani és meggyógyításával őt ismét régi pozíciójába visszahelyeztünk, hogy teljesen kifejlődjék ama vezér-

csillaggá, a melylyé válni ügykezett. Ime, szeretett szülőházánk, városunk legújabbkori története.

A 60-as évek hatalmas lendületet adtak városunk fejlődésének; köszönhetette pedig ezen fejlődést szerencsés fekvésének, a melynél fogva oly időben, a midőn hazánk legtöbb vidéki városa még vasuti összeköttetéseknek híján volt, a Déli Vasut két fővonalának gócpontjává lőn. Ausztriához való közelségénél fogva és egy ideig kelet és dél felé, a Dunántúl és Horvát-Szlavonország felé végállomást képezvén, természetes csomópontjává és lerakódó helyévé vált az Ausztriából érkező iparcikkeknek, nemkülönben megtörtölt irányba, tehát kifelé haladó nyers-terményeinknek. A Dunántúl és Horvát-Szlavonország kereskedőjének Kanizsára kellett jönnie, hogy terményein tudjon, avagy azokat itt vasutira tegye; viszont itt kellett az ausztriai ipari termékeket beszereznie, vagy legalább is el kellett érteket Kanizsára jönnie, még ha azt közvetlenül a bécsi nagykereskedőnél, vagy morva gyárosnál rendelte is meg. Hogy az ekként nálunk összetörölő hatalmas idegen- és áruforgalom nyomán minő közvetítő kereskedelem fejlődött, azt felesleges elmondanunk. Még él az a generáció, a mely arról számot adhat és a mely részese volt Nagy-Kanizsa szédületes fejlődésének és polgárai, jobbára kereskedői megvagyonosodásának. Ily kedvező auspiciumok természetesen maguk után vonták városunk kiépülését, lakosságának számbeli gyarapodását és egy valószínű plutorátia kifejlődését, mint az egészséges haladás mindmegannyi jelét. A kenyéreset bármely ágához fogott legyen valaki, aránylag csekély fáradsággal boldogult és így látszólag megvolnak Nagy-Kanizsának az összes előfeltételei ahhoz, hogy az ország legjelentékenyebb vidéki városai sorába emelkedjék. Ipara, igaz, nem volt számottevő, de hisz hazánk ipari fejlődése egyáltalában újabb keletű és csak nagynevű miniszterünk: Baross Gábor óta lépett a megvalósítandó ideálok sorába.

És midőn már közel járt ahhoz, hogy... Megbetegedett.

Megbetegedett pedig azért, mert

Butor WEISS JAQUES Nagy-Kanizsán.
Teljes salon, ebédlő és hálószoba berendezések
Nagyon szolid kiszolgálás, mércékelt árak.
Vidéki megrendelések pontosan eszközölttenek.
Képs árjegyzék, rajz és költségvetés kívánatra ingyen

nem volt előrelátása; mert ahelyett, hogy pozícióját minden rendelkezésére álló eszközzel teljes erejéből támogatta, megvédte és megtámadhatatlanná tette volna; ahelyett, hogy féltékenyen őrizte volna meg a sors különös kegyéből reá adoztatott előnyöket; ahelyett, hogy a tényleg tarthatatlanért másban keresett volna kárpótlást, még mielőtt késő volt; ahelyett, hogy kellő eszközökkel még áldozatok árán is ellensúlyozta volna más, időközben keletkezett kereskedelmi emporiumok rovásunkra végbemenő fellendülését: — haladásába vetett vak bizalommal, érthetetlen és megbocsáthatatlan nébánonomsággal szemlélte a körülte történeteket.

Avagy hol volt a szeme és előrelátása Nagy Kanizsa közönségének, a városi tanács vezetőségének és leginkább érdekelt kereskedőinek, amidőn Szombathely, Kaposvár, Barcs, Csáktornya és különösen Barcs rohamos fejlődésének, azok vasuti hálózata a szélrózsa minden irányába való kibővülésének idejekorán nem tulajdonítottak jelentőséget?

Egyik város szándékosan ne vessen gátat a másik fejlődésének, gazdasági fellendülésének, mert hisz vidéki városaink mindegyikére ráfér egy kis haladás. Nem is jelentette volna a felsorolt városok fejlődése a mi hanyatlásunkat soha, ha felismerjük a helyzetet és ellensúlyozzuk a magunk javára, még mielőtt az események csapásként zúdulnak a nyakunkba.

Szombathely párját ritkító igyekezettel vasut-hálózata kibővítésén fáradozott és ime, nem egészen másfél évtized alatt 8 irányba vezet e városból a sínpar; kereskedelme bámulatosan fejlődött; gazdasági bankot, tárházakat, villamos világítást és villamos vasutat létesített. Rohamosan meginduló építkezéseivel pedig egész új városrészek támadtak benne; megszerezte a MÁV. üzletvezetőségét stb. Kaposvár, Zala-Egerszeg, Csáktornya új vasuti vonalak megépítése által maguk köré csoportosították, miután tőlünk elvezették az

annakelőtte felénk gravitáló forgalmat; Barcs pedig a Dráva hajózhatóvá tétele, a nagyméretű tárházak, a nagy fa- és faipartelepek és hízalda létesítése, kedvező vasuti tarifák és a mindezek nyomán fejlődő hatékony kereskedelem által megadta Nagy-Kanizsa fejlődésének a kegyelemföföfét.

Egy olyan iszonyatos decentralizáció ment itt végbe, a melynek párja nincs. A hány új vasuti vonal csak létesült, valamennyi a kanizsai forgalmat lecsapolásának eredményezte; a Budapest — fiumei hatalmas fővonalt, a Csáktornya — ukki és megyénkben s ennek határain kívül épült egyéb vonalak mind elterelték tőlünk más irányba a nagytorgalmat, a mi nyomban szembetűnik ha szűmgyire vesszük a „Dunántul“ vasuti térképét. Mi történt részünkről mind ennek az ellensúlyozására, forgalmunk és kereskedelmünk támogatására, helyesebben megmentésére időközben? Semmi — épen-séggel semmi!

Babérjainkon nyugodtunk, amíg csak azok a lehető legalaposabban el nem hervadtak és kiérdemeltük magunknak indolenciánkért, hogy fölénk kerekedett versenytársaink immár koszorút fonjanak belőle eltespedt agyunk köré.

Nem járunk messze a valótól, ha fatalizmusnak minősítjük 3 évtized óta tanusított közönyünket, mert Koránbeli elvrokonaink példájára — úgy látszik — mi is azt hittük, „hogy ha az Ur egy akarja, fáradozásunk nélkül is boldogulunk, ellenesetben pedig még erőnk megfeszítésével sem vergődünk zóld ágra.“ Minek is exponáltuk volna tölt magunkat — hiszen csak javaink és létünk forogtak kockán, egyéb semmi!

Hogy a városunkkal követett forgalmi politika nyavalyás, azt régóta látja a figyelmes szemlélő. Közel 40 esztendő óta új v. suti vonalat nem kaptunk, hanem igenis építettek megyénknek keresztül-kasul szelő, de más állomásokba torkoló és így a helyi áruforgalmunkat alaposan csökkentő

vonalakat; hogy találó hasonlattal éljek, megcsapolták bennünket több helyen és mi, ha már nem tudtuk ezt megakadályozni, nem gondoskodtunk róla, hogy az e csapokon át szivünk-ből távozó vért és életet újabb tápanyag által pótoljuk, a rendes vérkeringést helyreállítsuk. Itt van tegyük fel a Csáktornya — ukki úgynevezett göcseji vonal. Az ez által érintett helységek legtöbbször és az egész vidék annak előtte Kanizsára gravitált. Gabnáját, bortermését és egyéb terményeit piacunkra hozta — viszont itt vásárolta szükségleteit. Evék óta ez megváltozott. Csáktornya, Zala-Egerszeg, Alsó Lendva közvetítik ma ezek üzleti forgalmát. Es mi történt részünkről, hogy az ekként tőlünk elterelt forgalmat, ha csak részben is visszanyerjük? Mindössze felmerült egy Kanizsáról Letenye, Alsó-Lendván át Regedébe vezető vasut építésének a terve. A megvalósulás stádiumába idáig jutni nem tudott, pedig hát kézzelfoghatók amaz előnyök, a melyek ezen vasutvonal kiépítésével üzleti forgalmunkra háramlanának; nem is tekintve azon szintén nem megvetendő körülményt, hogy általa Gráccal Regede Spielfelden át egyenes, az eddignél 60—70 kilométerrel rövidebb és így olcsóbb összeköttetést nyernénk. Hasonlóképpen Nagy-Kanizsa létfeltételeihez tartozik, hogy a M. A. V. Budapest — fiumei fővonala-hoz közvetlen kapcsolatot nyerjen. Megsírlyi a mi kereskedelmünk már régóta, hogy ez a vonal maig még nem létezik Tarifa-viszonyaink javulására óriási befolyást gyakorolna, ha kelet és észak felé szállítandó áruküldeményeinket helyben rakathatnók a M. A. V. kocsijaiba, ha innét volnának a M. A. V. olcsó díjtételei mellett elszállíthatók a Déli Vasut vonalainak kizárásával. A ki vasutaink tarifa-viszonyaival csak egy kissé is ismerős; a ki tudja mind olcsók a M. A. V. díjtételei és ezekkel szemben milyen megrádrágák a D. V. vonalai, az kell, hogy azonnal felismerje az ezen terv megvalósításával járó, ke-

TARCA.

1900.

— Alkalmi rigmusek. —

Adjon Isten, szerkesztő ur,
Boldog új esztendőt!
Ne lánunk az új században
Kvótás új jóvendőt.
Teljesüljön az önálló
Vim- és jegybank-tervünk.
Auzyi kéje legyen önnek:
Mint van adóterhünk!

Csak hírből ismerheszen
Holmi végrehajtót!
Támogassa közönségünk
A vidéki sajtót.
Műhárszat jusson önnek
Sűrűn — műbor: gyűren.
Jákább malac, mint fogyaltiltal
Ejzen egész télen!

Legyen sok jó munkatársam
Ez új esztendőben.
Gyarapodjék Zala s „Zala“
Szalmban és erőben!
Szenet, spiritus... nem kívánok;
Ez el van avart látra!
Nem kell Egri, Villányiért
Futni szomszédárho!

Ha tán nincs még felesége,
Vagyis, nincs még gondja:
Házasodjék! Oh, a good az
Életet nem rontja.
Pászternek az! a good nálki csak
— Napiantó állhat.

Két ezer főér évi díjjal
Lőistéről beszéhet.

S ha nincs Bank- s egyéb részvénye
Ez nincs saját háza:
Ah, ne csak frázba, járba, —
Hanem be, a — Házba!
Honalyi hivatalnak
Van-e hönben párja?
Szavszai kell, nem szavaini, —
Ez a gázi járja.

Ez megjárja; de, vigyázzon,
Ne hogy én megjárja:
Ha fél lép és lépse meg, mert
Lapos bugyellárja! —
Legyen amnyi nagy bankója
Mindig, — (Igy üdvözlöm):
A hány „egyet“, társaság“, kár“
Lapja: a — társ — Kőszölyi! —

Szerencsésje nőjjon önnek,
Ez ne — tudománya!
Mi ez??.. Am, ki amantat bírja:
Lest vagott dokányja.
Eh, ha immár állfutatottuk
A letűnt ó évet:
Fistöljék el bus emlékei,
Ha ne tán még éget.

Gyujtassék rája! Ignyak rája!
Üröljön tait kelyhákt!
Mély kőmvel val telítve
Gyakran agyis kobliánk.
Ki ne nyarac édes vigaszt
A gondiánk borbal?
Oh, jobb: ha es, mint sem a köny.
Szenetkőből kizozard!

Rája társak! Jó az Isten,
Ha rossz le az oest — társak.

„Tarcum est“: mód fölött jani,
Ha a — viset honsák.
Legyen pénz és szőlőökünk
Polyton ásvakvőben!
Kvóta, bánat, adó, pestje...
Pedig veszendőben!

— Felő-Seged. —

Oltványi Gáspár

Alom.

Irta: Vajdai Szabó István.

Egy kéz érintette vállamat.
— Öltözz fel és jöjj!
Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy én ekkor az ágyban, Morpheus édes, lágy karjai között szenderegtem.
A hogy felébredek s reá vetem álmos szememet arra, ki költögetett, akkora álom, hogy az egy angyalzáruy, ifjú teljes tölmény.

L

A gondolat gyorsaságával repültünk.
Az angyal ugyanis az én vállamra is szárnyakat ragaasztott és megtanított arra, hogy kell azokkal oly ügyesen polozni a levegőt, hogy az ember nélkülözni tudja a majdan Kanizsán építendő villamos vasutat.
Egy graeciumnyi épület előtt állapodtunk meg, melynek minden ablakából fény-ocsa ömlött ki a Zulu-ekete éjszakába... (Mindjárt láttam, hogy ott nem Franz ur világít!)

sem képes visszahagot kelteni a társadalom szívében, ha azon elők, a melyekért hevülnek és lelkesednek, nem válnak ideáljává azoknak, kikre hatni iparkodnak, a kiknek erejükkel és tehetségükkel szentelik.

Es közzette haldokló századunk történetének legkimagaslóbb alakját, az új Magyarország megteremtőjét arra, hogy a társadalom tényezőit oly gépönként egyesítse, a mely hitva volt arra, hogy abból az ő eszméi áradjanak ki az egész nemzetbe, új életre ébresztve annak holt tagjait, felszabadítva leköltött erőit. A nemzeti kaszinó megalapítása volt Széchenyi Istvánnak egyik legvértékesebb tette. Es a kaszinó alapította meg a magyar társadalmat, innen indult ki minden fontosabb politikai mozgalom, itt értek és erősödtek meg azon eszmék, melyet a haza nagyjainak lelkében fogantak. Ezen kaszinó révén értette meg Széchenyi a nemzetet, hogy szakítani kell azal a dédelgetett serelemi politikával, mely már-már szomorú hagyományná vált Magyarországon, hogy a hazának önérejeléből kell feltámadnia, hogy még jogainak kivívására, igazainak kiűzésére is csak egy mód van: azon reformok létesítése, a melyekből gazdasági megerősödés, anyagi és erkölcsi jóléte főz, a melynek legzsebb gyümölcse, legboldogítóbb eredménye azután a nemzet szabadsága lesz. Ezen átalakulás és újraszülés pedig nem várható sem az országgyűléstől, sem más politikai hatalomtól, hanem csak a magyar társadalomtól. Es a nemzeti kaszinó valamint az annak mintájára több nagy vidéki városban csakhamar alakult hasonló társulatok a nagy alapító óhajához és reményéhez képest csakugyan eszközövé váltak, ma is az előknek, műhelyvé, kelleme és hasznos dolgoknak. Irányítják a közvéleményt, közelebb hozták egymáshoz a nemességet és polgárságot, lehetővé teszik az eszmék tisztázását, bennök erősödik meg a magyar nemzeti szellem és ölelkezik egyszersmind az általános európai eszmékkel, táplálkozza azokból, gazdagodva és megerősödve átaluk.

1836. szept. 18-án történt, hogy tekintetes zalavármegyei kanizsai mezővárosban az újonnan szervezendő Casino egyesület részéről tartott közönséges gyűlekezésben határozatot: minek utána ezen városnak elsőrangú lakosai és műveltebb polgárai közönségével a hazabeli több városok nyomdokát követve egy Casino egyesületnek alapítását elhatározták volna s e végre aláírási ívet nyitván az aláírások kevés idő alatt közel hatvanra szaporodtak s e szerint a szükséges költségek fűdésére már csak az eddig alakult Társaság is magát szinte elégségesnek vélvén a társaság tagjai közakarattal oda nyilatkoztak, hogy a Casinonak kinyithatására kell törekedni, ezen kívánságnak elérésére legelőször azoknak találattott, hogy mindenek előtt egy igazgató, egy titkoknok, tizenkét választmányi tagok és egy pénztárnok választasek oly formán, hogy ezen választmány a legnagyobb serényiséggel iparkodjon minden szükséges lépéseket megtenni a Casinonak minél előbb szerkesztésére, az a végre megkívántó szállásnak felfogadására és mindeneknek a legjobb rendben leendő hozására, úgy hogy a Casino legalább első novemberre kinyithasson.

A választást nyomban meg is ejtik, A főméltóság herceg az u. n. új épületben az urodalmi földméri lakást évi 300 forintnyi bérért átengedi a társaságnak és megnyitja a kaszinó, melynek tagjai ma e díszes csarnokban a szokottnál ünnepélyesebb hangulatban gyűlnek össze, hogy a halás elismerés bérét nyujtsák azon férfiaknak, kinek nevéhez a kaszinó felvirágzása fűződik, a ki mindenben díszes és büszkeségre lett társaságnak, kinek a kaszinó érdekében kifejtett pártatlanul buzgó, odaadó, lelkes és mindig önzetlen és áldásos munkássága éni fog mindazok tudatában és emlékeztetésében, a kik hárnikor a társas élet, a közművelődés, a magyar-kultúra ezen eredménye iránt érdeklődni fognak.

Tisztelet közgyűlés! Midőn tisztelt tagtársaim kegyesek voltak kitüntetni azzal, hogy gyenge szavam tolmácsolja nemcsak a kaszinó, hanem a nagykanizsai társadalom ezen ünnepnapjának hangját, társaságunk régi írásainak adt meg szemem és lapozni kezdtem jegy-

zőkönyveiben. Mennél tovább lapoztam, annál jobban fokozódott érdeklődésem, fokozódott tiszteletem a kasino multja iránt. Ezen jegyzőkönyvek a magyar kultúrörtnéket és szerény ugyan, de nagyon dícső lapjai. Merem állítani, hogy a kasino városunk közművelődésének legfontosabb tényezője volt. Itt találkoztak és egyesültek az ősnécs társadalmi erkők és számottevő elemek, itt dobogott városunk szíve és ezen sziv minden dobbanásából kibálozt az egész haza érveréseinek visszhangja.

Csak néhány példát említek a kasino működésének jellemzésére. 1838. március 6-án elhatározták, hogy május-havában a kanizsai kórházaknak elősegítésére és a népnevelésre bált fog tartani. Ezen táncvigalom tiszta jövedelmét: 169 frt 30 kr fele részben a városi Tanácsnak, fele részben pedig az israelita elüljáróknak adja át a kórházak javára. Egy másik mulatságának jövedelmében ezen kórházak és musika egyesület osztozkodnak. Midőn 1839-ben társaság alakul a kivilázítás szerkesztésére" pénztárból azonnal 100 frtot utal ki és elvállja a beszerzett lámpák kivilázítását és fenntartási költségeinek viselését azon indoklással, hogy "a Társaság főcélja a város javát előmozdítani."

Nincs lapja krónikájának, mely e nemes ügykeveséről tudósít, de nem, minden intézkedésében "a közönség nemüleges előmozdítása" lebeg szemé előtt. Olvasó természeténél ott vannak egyes külföldi lapok és tudományos folyóiratok mellett az ország összes tekintélyes újságai és havi közlönyei, könyvtára, melyet folyton gyarapít, alig hogy megjelentek, már is diszitik Széchenyi, Eötvös, De-sewffy, Jósika munkái, termében ott ékeskednek Kosuth, Pulszky, Nyári, Binis, Teleky László, Tanácsos Beöthy és a haza más nagyjai ak arcképei, jóval az országgyűlés megnyitása előtt biztosítja magának annak naplóit, a legelőkelőbb figyelemmel kíséri a nemzet nagy ügyének minden mozzanatát, 1848. június 1-én a Radical körnek az álladalmi-kinc-tár felszólására" tetemes összeget küld, a szabadságharc lejárása után is meleg érdeklődéssel viseltetik a szabadság szent ügye iránt és 1847-ben nagyszabású intézkedéseket tesz az első telelő miniszterium kivvezetőjének méltó megünneplésére.

Ezen közművelődési emberbaráti és mindenek felett hazafias törekvései mind magasabbra emelik tekintélyét és megbízhatóságát számára a nagykanizsai társadalom összes rétegeinek tiszteletét és rokonszerejét. 1868-ban a Polgári Ezylet kíván egyesülni vele, 1875-ben a kereskedelmi kasinót veszi fel keblébe.

Pezszo élete csak a reakció szomorú éviben lankadt és méla bánat, fájdalom lemondás szol jegyzőkönyvének azon néhány idegen nyelven írt lapjából, a melyek híven tükröztek történetünk ezen gyszas napjainak szenvedéseit és megaláztatását. De a mit a zsarnokság elnyomni iparkodott: a nemzeti érzelem, ha lobot nem vehetett is, csendesen, titokban, a szívek mélyébe zárva tovább égett és melengette a hazafiat keblét. Így volt társaságunkban is és éppen e valóságos időben találkoztunk először azon férfiu nevével, a kinek törekvése mindig odairányult, hogy ez a kasino a magyar kultúra temploma, a tiszta szeretet oltára legyen.

1858. január 6-án Barisay cs. k. civilbiztos jelenléteben tartotta közgyűlését és ezen alkalommal a fiatal Ebenspanger Lipótot küldi ki a szervezőbizottságra. Neve eszentül állandóan diszitja a kasino évkönyveit. Az 1863. évi közgyűlésen a választmányba kerül 1865-ben a titkári tisztelet ruháznak reá, 1870-ben másodelnöké, 1873-ban pedig elnöke lesz a kasinonak. Fokról-fokra emelkedik a közbizalomban, fényes tehetősége, európai látókörre, lenkölt gondolkozási módja, puritán jelleme, a közőjért való langoló lelkesedése, ragyogó hazafisága minél nagyobb tért bízott munkásságának, kiveszi részét minden fontosabb közügyünk intézéséből és mindenütt, a hol keszének nyomára akadnak, sikert és eredményt találunk.

Gondjainak legkedvesebb tárgya pedig ez a mi Casinonk, mely neki közzöni ifjuhodását, megismosodását, felvirulását. Gondos gazdaságként rendesi háztartását, de midőn éber figyelemmel örködik anyagi szilárdsága és biztonsága felett, egyszersmind élénk érzékekkel viseltetik

azon eszményi célok, azon-közművelődési, emberbaráti és hazafias feladatok iránt, a melyeknek szolgálatára hivatta van, a melyekről fenállása óta nem feledkezett meg soha.

Az ő körültekintése és bölcsesége, buzgósága és erélyenél fogva valóni meg a társaságnak már 1846. nov. 17-én kifejezésre jutott azon óhaja, hogy tagjai számára kényelmes otthon, díszes hajlék épüljön, tudomány és művészet szíve-én látott vendégei e csarnoknak, melyben a szórakozás és üdülés különböző nemei, az eszmék cseréje, a kereskedelmi, társadalmi és politikai kérdések megvitatása mellett mindig alkalon nyilik a önművelésre, az eszmények kultuszára. Es ennek a társaságnak ó a lelke és mindig éber őre, a ki gondoskodik arról, hogy hivatásától el ne idegesejdek, hogy szívehála soha alá ne szálljon, hanem mindig emelkedjek. Gondoskodik arról, hogy a művelődés eszközei gyarapodjanak és szoszólója minden hazafias és emberbaráti cél hathatós támogatásnak és istápolásának. Adományával gazdagítja könyvtárát, a királyi család tagjainak képeivel diszitja terméit jelöl annak, hogy a magyar ember szívében mindig karöltve jár a hazához való szeretet az alkotmányos királyhoz és annak családja-hoz való hű ragaszkodással, alapítványt tesz, hogy a Casinonak módot szjupon a tanuló ifjúság buzdítására és nemes iparkodásra való serkentésére is, amit talán éles helyen kellett volna említenem, mindig azon van, hogy e díszes hajlék otthona legyen a békének, az egyetértésnek az összhangzatnak, a kölcsönös szeretetnek és tiszteletnek.

Ez a szeretet és tisztelet most az elismerés koszoruját fonja homlokra köré. Ez a szeretet és tisztelet késztetett bennünket arra, hogy e csarnokot arcképeivel diszituk. Minden disznél és pompánál jobban fogja ékesíteni, egyszersmind pedig biztositani szüntelen, örökös jelenlétét közzötünk és mindazok közzöt, a kik barmikor tagjai lesznek ennek a társaságnak.

Valahányszor szemlélni fogjuk nyájias, nemes vonasait, meg fogunk emlékezni azon becses szolgálatokról, melyeket a társadalom, a közművelődés, a magyar kultúra szent ügyének tett, megemlékezni az ő nemes, odaadó munkásságáról és annak nagy sikereiről és fényes eredményeiről. Midőn pedig példáján felbuzdulva, hasonló polgári erényekben vetekedünk majd egymással, ez a nemes verseny, ez a lelkesedés lesz homlokán ragyogó dícsoskoszoruja és hálás elismerésünk legméltóbb adója. O pedig, kit e kép ábrázol, éljen, éljen sokáig boldogan!

A nagy hatást kellett beszéd vége felé fehuitt a lepel Elek Lipót éignagsága arcképe-ről, melyet a Casino tagjai festettek meg.

A szónoki üdvözlés után igen sokan siettek úgy Elek Lipótnak, mint a szónoknak gratulálni.

Elek Lipót meghatóttan köszönte meg a szörinte meg nem érdemelt kitüntetését, s megígérte, csekély ereje összeségével fog buzgólkodni ama szép célokért, melyet a Casino annak hídején maga elé tűzött.

Azután felkérte Weiser József alelnököt az tles folytatólagos vezetésére.

A tárgyszorozat szerint következett a választmány évi jelentése, melyet dr. Rothschild Samu titkár írt meg és olvasott föl. Ugy ezt, valamint a számvizsg. biz. jelentését tudomásul vették; a jövő évi költségelőirányzatot, mely 7318 fr. 50 kr. bevétellel szemben 7218 frt 58 kr kiadást tüntet föl, elfogadták s a tagsági díjat a beltagokra nézve 20 írtban, a kültagokra nézve pedig 10 írtban állapították meg. A költségtervezetekben 208-bel-és 35 kültag szerepel.

Végül megtörtént tisztes szavazat után a választás, melynek eredménye ez: Elnök: Elek Lipót. Alelnök: Weiser József. Választmányi tagok: Blau Lajos, Ebenspanger Leó, Engländer Ottó pénztárnok, Fischer Sándor, gelsei Gulmann Vilmos, Grünhut Henrik, Löwinger Ignác, Löwy Adolf háznagy, dr. Neumann Ede, dr. Rothschild Samu ügyész és titkár, Scherz Richard, dr. Schwarz Adolf háznagy, Sommer Sándor, dr.

Stolzer Henrik, Schwarz Gusztáv, Unger Ullmann Elek, Vecsey Zsigmond, Weisz Tivadar. Számvizsgálók: Blankenberg Vilmos, Eisinger Henrik és Goldstein Jakab.

E közgyűlés folyamán beváltásra kisorolták a 116.—346.—485.—501 sz. kötvényeket.

II. Az Irodalmi és Művészeti Kör közgyűlése.

Az Irodalmi és Művészeti Kör évi rendes közgyűlése 1899. dec. 26. ikán d. u. 3 órakor volt a város-háza kis tanácstermében.

A közgyűlést Vecsey Zsigmond polgármester, a Kör elnöke vezette. Üdvözölte a megjelent köri tagokat, s az ülést megnyitván, fölkérte dr. Rosenberg Mór főtitkár évi jelentésének felolvasására. A főtitkár a következő évi jelentést olvasta föl:

Tisztelet közgyűlés!

Az irodalmi és művészeti kör amint lefolyt éve rem volt eseményekben gazdag.

A daloskar, egyelőnkül egyik fenntartó oszlops, ro-kázoni kezdett ott, hol máskor a harmonia töltte fel örömeit lanyaját a diszharmonia szele döngötte kapukat.

Csoda-e tehát hogy az összhang hiánya a daloskarban kételeytel ébresztett az irodalmi és művészeti kör fennállhatása iránt és elnökválságot von maga után. Körünk és a művészeti szakosztályunk ügybuzgó és érdemes elnökei lemondtak; de nem vesztvén el teljesen reményüket körünk életképességében, kölcsönösen abban egyeztek meg, hogy lemondásuk egyelőre neterjesztések az igazsa ó tanácsa elé.

Időközben a viszonyok megváltoztak, a daloskar küzde a diszharmonikát, összhang fűzött össze ismét bennünk és fáradsághal elnökeink ime élönkön állanak és fokozott buzgalommal és ügyesrettel szemeltek körünknek levékenyégüket.

Ezen lappangó elnökválság, illetve az ezt szülő okok bémítottak meg egyidőre körünkkel működésében, mely élet-és halál közt lebegett, de most új életet igyekszik ötenni.

Dr. Weiss cs Gyula, vallás-és közoktatás-ügyünk lelkes és éber őre és vezetője, a kit e mult évi közgyűlés és egyhangú lelkesedéssel dísztaggá választott, választását megköszönve, körünk iránti érdeklődésének kegyes jelet adta.

Szomoru kötelességet teljesített, midőn megemlékszem e helyütt Sümegi Kálmánnak, a kör érdeműs alapítójának és díszelökének haláláról, a ki lelkesedésének hevével megteremtette körünket és mint annak elnöke fárdsághalánul buzgalkodott a kör megszilárdítása körül.

Körünk kegyeleti jeleül koszorút küldt a megboldogult sírjára.

A kör működésének fénypontját a Sylvester-estély képezte.

Már az előző évről szóló jelentésben volt szerencsém beszámolni arról, hogy az igazgatónács a kör egyik főcélját, a társaséletnek magasabb színvonalra emelését előmozdítandó módját akarta ejteni annak, hogy városunk s inéjára együttes megjelenése által gyakrabban tüköröztesse vissza a társadalom egységét. E kívánat e célra legalkalmasabb a Sylvester vigaszgnak szentelt napja, elhatározta, hogy a társaséletet felkéri, hogy a szokásos estély megtartásától álljanak el és támogassák azon örekvésünket, hogy társadalmunk különböző rétegei egymáshoz közeledjenek és simuljanak és őket az összetartás érzete egybekapcsolja.

Amily fájdalommal érintett bennünket a NK. Casino azon átírása, mely szerint régi szokására hivatkozva a Sylvester estély rendezésétől nem térhet el, épp oly örömtől okozott az, hogy a nagykanizsai Polgári Egyesület és a nagykanizsai Társasok kerelmünknek eleget tett.

Ily auspiciumból mellett indult körünk, illetve annak — művészeti szakosztálya, mely a Sylvester-estély rendezésével megbízott társadalmunk — szilárdaga elleni harcra és ikerült is neki legaabb egy nagy részt öni azon választalakon, melyek társadalmunk különböző részeit körülbástyázzák, amennyiben az irodalom és művészet városunk közönségét majd mind egy táborba gyűjtötte.

Ezen estélyen a daloskar lényesen kitel magáért és támogatva különbözőn városunk hölgykörrelveit által, megtelelt azon nem kis-mervő várakozásnak, melyet műértő közönsé-

günk az előadások művészi nívója iránt táplált.

Hagyományos szokásához és erkölcsi kötelességéhez hiven a kör ez évben is megünnepele március 15-ét, a szabadság e felejthetetlen napját és nagyban fokozta azon ünnepeles hangulatot, mely e szent napon minden magyar ember szívet elölti.

Erre az évre esett Petőfi, halhatatlan kölönk halálának 50 éves évfordulója.

Sajnos ugyan, hogy a Kör e nagy nap emlékét nem örökölte meg nagyobb szabásu ünnepelelyvel, aminek egyrészen az említett válság az oka; de nem áldozott Petőfi iránti wegyeletének akkor midőn az igazgatónács dr. Kiss Ernő, az irodalmi szakosztály érdemes elnökeinek indítványára gondoskodott arról, hogy azon ünnepelebezed, mely március 15-nek jelen öségeit méltatja, főleg Petőfinak e nagy nap körülü döntő szereplését domborítsa ki és egyuttal megemlékezvén Petőfi halálának 50 éves évforduljáról, tárja fel lelki szemeink előtt azon magasztos érzelmeket a szabadság lánglelkü apostola rea k örökségül hagyott mely mindenha az ő halhatatlan nevéhez fűződnék.

Dr. Kiss Ernő mondta e beszédet, mely méltó volt fentől tárgyához.

A Kör továbbá Petőfi halálának felszázados évfordulóját alkalmából úgy a Petőfi társaságnak, mint Segevár község előjáróságának sürgönyileg adott kifejezést hazafias érzelmeinek.

Jelentésemnek legörvendetesebb eseménye a daloskar megszilárdítása és megerősödése.

A daloskar élére ugyanis Böhm Emil állott, aki ott már eddigelő is vezérszerepet vitt és a ki ugy szep elméleti képességeinél mint kiváló gyakorlati érzékénél fogva nagy hivatottsággal tölti be karmesteri tiszteit és teljes garantiát nyújt arra nézve, hogy a daloskar mindig lényesebb és lényesebb eredményt fog kivívni.

Es itt nem hagyhatom megemlétes nélkül, hogy ez anyagelies világban Böhm Emil minden díjazás nélkül vállalta el a Kar vezetését, kellő jutalmát találva azon buzgóságban és ügyesrettében, melyivel a daloskar tagjai az ő nemes példáját követik.

Az ő hívő szójátára mind többen sorakoznak vezénylő pálcája köré és alapos reményünk van arra, hogy városunk lelkes hölgyei, kik már több ízben osztoztak a dalárda sikerreiben, annak allandó tagjaivá lesznek.

Mily szépségesen sorakozik ehhez az igazgatónács által felvetett azon eszme, hogy a Kör szakosztályai hölgyeket is kérjenek fel a belepésre és nem ketelekedhettünk abban, hogy városunk minden szepéret, buzgalkodó hölgyei támogatásokat nem fogják tőlünk megvonni és nemes működést fejtenek ki, különösen a társadalmi szakosztályban, melynek elnökeve az igazgatónács egyhangú lelkesedéssel Oszterhuber Lászlót, a hölgyek nagy barátját és azon férfút választotta meg, ki társas életünk megjavítása körül annyit fáradozott.

Es itt a nőkről, a teremléts legszebb alkotásairól lévén szó, engedessék meg nekem, ha talán túlmerész phantasiám csapong és egy szebb jövő képe tául fel előttem.

Látom, amint a röpké dal, mely a rózsás ajkak finom hajtszáiból szál felénk, magához láncol, lebilincsel be nünk; látom, amint a dalj búbajos hatalmával vonzza, csábítja az embereket, azí sugvány nekik: „ide jöjjetek, a ho a nők énekelnek”; látom, amint a gyöngéd női kezek szövik a társadalmi összetartás erős szálait, melyek körülvesz ek, összelartanak minket; látom amint a gyöngé nők megteremtik azt a társadalmi egységet, melyet mi, erős férfiak megalkotni képesek nem vagyunk.

A nagy tejeséssel, éljenzéssel fogadott főtitkári jelentés tudomásulvétele után olvasták a számvizsgáló bizottság jelentését. Bun Samu, Lendvai Samu és Seigeti Samu (a 3 pénzügyi Samu) jelentette, hogy a pénztárt és a pénztári naplót teljesen rendben találták. Az évi bevétel 1313 frt 63 kr — a kiadás 574 frt 79 kr volt; a pénztári egyenleg tehát 738 frt 85 kr. Beváltalanul hever 856 drb. Nefris nyugtárvány.

A közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését tudomásul vette, a felmentényi megadta. A 856 drb. beváltalan nyugtárványra nézve pedig azt határozta, hogy egy részét por utján fogja

szedtetni, más részét (a behajthatatlant) pedig a nyugtárványokat be nem váltó tagokkal együtt törölteni fogja.

Az 1900. évre szóló költségvetészet, mely 1301 frt 50 kr bevétel és 220 frt kiadást tüntet fel, — változatlanul elfogadták.

Indítvány bejelenve nem lévén, Vecsey Zsigmond elnök a jelenvoltakkal a megjelentet megköszönve, az ülést berekesztette.

HIREK.

— **Eljegyzések.** Gelsei Gutmann Vilmos kir. tanácsos leányát, gelsei Gutmann Lilly kisasszonyt karácsony napján eljegyezte madamai Beck Gyula, dr. a Magyar Jelzálogbank titkára, Budapesten.

— **Értai Miksa** keszthelyi nyug tanító és hírlapíró-kollegánk leányát Ilonka kisasszonyt eljegyezte Gádó Ferenc sátorralja ujhelyi főgymnaziumi tanár.

— **Lauer Mór** a csurgói akarekőpész-péztáros a hó 25-én eljegyezte Friedfeld Cleven-tin kisasszonyt, Friedfeld Miksa kereskedő és birtokos leányát Légradon.

— **Fischer Antal** a Weiser J. C. kereskedő cég ügyelvezetője Nagy-Kanizsán, jegyet váltott dr. Singer Mórné leányával Juliska kisasszonyjal Marcaliban.

— **Virányi Samu**, a Virányi és Stern cég belgaja eljegyezte, Wortmann Manó magánzó leányát Nagy-Kanizsán.

— **Rosenfeld Ede** eljegyezte Schaffán Gizella kisasszonyt Budapesten.

— **Mathea Karoly** fényképez eljegyezte Nagy Marika kisasszonyt Nagy-Kanizsán.

— **Havas Arthur** gabonakereskedő eljegyezte Strem Ilona kisasszonyt, Strem Bernát leányát Nagy Kanizsán.

— **Kinevezés.** A pécsi elsőfokú elnöke, dr. Stolzer László nagykanizsai törvényszéki joggyakornokot, díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Névmagyarázatok.** *Altötödör Oszkar* és György nagykanizsai ilotőségű budapesti lakosok nevüket „Anador”-ra, — *Juk István* városi íktató Nagy-Kanizsán „Jutasi”-ra, *Rottenstein Antal* zalaegerszegi lakos, valamint kiskoru gyermekei Ernő és Anna „Radó”-ra változtatva vezetéknévüket.

— **Élek Lipót ünnepeleése.** A nagykanizsai Casino tagjai Elek Lipót, 25 év óta működő elnökük aroképet megfestették és dísztermökben helyezték el. A teleplezési ünnepele a dec. 26-iki, rendes közgyűlés keretében történt meg. Ugyanazon a napon este pedig díszvacsorát rendeztek a Casino dísztermében az ünnepelet elnök tiszteletére. A nagyasában díszvacsorán mintegy százötvenen jelenek meg.

Az első felkérésőtől Elek Lipót elnök mondta a királyra és a királyi család tagjaira; azután dr. Schwarz Adolf; Elek Lipótra; Elek Lipót (válaszolva) a Casino tagjaira; dr. Rosenberg Mór; Vecsey Zsigmond polgármesterre; dr. Olap Mór; a hadsereg és jelenvolt képviselőjére; Schwarz Gusztáv; Tóth László törvényszéki elnökre, s a bírói kar jelenvolt tagjaira; dr. Fried Odón; a társasúletekre s azok jelenvolt elnökeire; Schmidt Frigyesre és dr. Bentsik Ferencre; Vecsey Zsigmond (válaszolva) Elek Lipótra és a Casino tagjaira; Weiss József honvörnagy (válaszolva) a szeretetre és vonalcmra Dedk Péter; Szommer Náthán posta és táviró felügyelőre; Kaczenbach József; a díszlakoma főrendezőre, dr. Löke Émilre és dr. Rothschild Samura; Mikos Géza (a bírói kar napján választolva) Elek Lipótra; Szommer Náthán; Elek Lipót két jobb kezére, Weiser József és Eben-spang r Leóra; dr. Bentsik Ferenc (válaszolva) a Casinóra; Mikos Géza, (a Társas-kör nevében választolva) Elek Lipótra; Varga Lajos; a Casino tagjainak zömére, a kereskedői osztályra.

— **Ünnepele házaspar.** Weisberger Zsigmond köfurgó és arkóskatáros polgármester és neje szül. Tisler Katalin f. hó 25-én ünnepeleltk szerény családi körben boldog házaságuk 40.

érfordulóját. A tisztes munkában és becsületben eltöltött emberöltő boldogító megelégedéssel töltötte el az ünneplők szívét, kiket mi is szívesen üdvözlünk. Isten áldása kísérje őket továbbra is az élet útjain!

Ügyességi megbízottak. Az igazságügyi miniszter a járásbíróságok mellé megyénkben a következő ügyességi megbízottakat rendelte ki:

A zalai ügyességi bír. ügyességkerületébe, **Zala-egyházaszeg:** dr. Keresztury József ügyvéd, helyettesül Domokos Sándor aljegyzőt; **Alsó-Lendva:** dr. Hajós Kálmán ügyvéd, helyettesül Koch Odón aljegyzőt; **Sármely:** dr. Bárdi Ferenc ügyvéd, helyettesül dr. Bényey Károly ügyvédet; **Tapolca:** Kovács Vilmos, helyettesül dr. Szóts Arnold ügyvédet.

A nagykanizsai kir. ügyesség kerületébe. **Nagy-Kanizsa:** Frey Tivadar aljegyzőt. **Csáktornya:** Szalmay József szolgabíró, helyettesül Himfy Lajos aljegyzőt. **Keszthely:** Hoffmann Soma ügyvéd, helyettesül Zeffrovits János aljegyzőt. **Letenye:** Medves Mihály aljegyzőt. **Perlak:** dr. Tamás János ügyvéd, helyettesül Mayer Károly aljegyzőt.

A honvédség köréből. A nkanizsai 20. honvéd gyalogezred tartalékbán kinevezettek hadnagyokká: **Lehrman Béla, Skudlits István, Strobel Sándor, Bak Soma, Weisz Mark, Strobl Joachim, Baros Béla, Melánsek József, Schwarcz Sándor, Traunik Gyula** tartalékos tiszt-helyettesek; **Iszthelyettesekké: Musikár Ferenc Major István, Lehner Róbert és Horváth Antal** volt egyévi önkéntesek.

Városi közgyűlés. Városunk képviselő-testülete f. hó 30-án d. u. közgyűlést tartott. A napirend előtt **Vécsey Zsigmond** polgármester jelentette, hogy a megyei törvényhatóság a város 1900. költségvetését változatlanul jóváhagyta, tehát a jövő évi pótdadó 64.5% lesz. A községi elemi iskolák államosítására vonatkozó szerződést a miniszter aláírta. A szűkekes átiratok elzárásával a közgyűlés a városi tanácsot megbizta. Az iskolák államosítása nagyjelentőségű kulturális tény lévén, az iskolák átadása, illetve átvételének előkészítését formában foglaltatni és az ünnepélyre **Wlassics Gyula** miniszter, vármegyénk főispánja, alispánja és tanfelügyelője meghívottak. A rendezendő lakomán az elemiisk. tanfelügyelőnek tagjai szintén a város vendégei lesznek. Az ünnepség rendezésére **Lengyel Lajos** v. főjegyző elnöksége alatt 10 tagú bizottság küldetett ki. Az államosítás alkalmából köszönetet szavazott a közgyűlés **Wlassics Gyula** miniszternek, **Buzsicska Kálmán** kir. tanfelügyelőnek, az iskolaszéknek és a tanfelügyelőnek. A v. pénztárak kétrendbeli megvizsgálásáról szót a jelentéseket a közgyűlés tudomásul vette. A tárgysorozat kimerítése után a polgármester boldog új évet kívánt a városatyáknak, kik viszonzásul a polgármestert megjelenezték.

Habek jótévi. **Zerkovits Oszkár** ur a nagykanizsai fogházban tartóztatottaknak a karácsonyest alkalmából 33 liter vörösbort, **Fischel Fülöp** ur pedig a ránknyitárnak 1 kötet könyvet adományozott. Ezen adományokat hálaosan megköszöni a nagykanizsai királyi ügyesség.

Rendkívüli közgyűlés. A nagykanizsai Polgári-Egylet 1899. évi december 31-én, vasárnap, délután 4 órakor saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Ingaltnak eladása a való felhatalmazás engedélyezése. 2. A vendéglői bizottság lezámolásának bejelentése.

Az Izs. jót. Nőegylet vizsgálma. Serényen folynak már az előkészületek az Izs. jótékony Nőegylet január 13-án tartandó századvégi jelmez estélyére. Külön festő foglalkozik már napok óta a dekorációk elkészítésével; a posta májdn mindennap **Vidor Samu** elnök úrnő címére küldeményeket, párisi, berlini divatkönyveket és egyéb segédeszközöket, melyek mind ezen estélyt szolgálják. Az elnök úrnő készséggel bocsátja mindezeket az érdeklődők rendelkezésére és a rendező bizottsággal azon van, hogy a vigalom fényes keretben fojjon le.

Nagy-Kanizsa a gyöngyörban. A „Magyar Nemzet” dec. 27-iki számának vezércikkje foglalkozik a határvidék városainak

fontosságával. A **Bekics Gusztáv** tollából eredő cikk a következőket tartalmazza:

Dél felé, egész Horvátországig, fejlett és jelentékeny magyar városok egész sora szolgál erősítőül és támaszul etnográfiai gyöngy határaink megtartásában és dominálásában. Pécs, Kaposvár, Nagy-Kanizsa, Szombathely, mind oly városai a magyar birodalomnak, a melyekre büszkék lehetünk, s a melyek büszkék lehetnek jelentékeny nemzeti hivatásukra. Mint egy drága nagyértékű gyöngyör füződnek egymás mellé a dunántúli városok. Előük Péccsel, az ország egyik legszebb legvirágzóbb, legműveltebb és legmodernebb városával. E városok nemcsak etnográfiai határaink mesterséges megerősítése szempontjából, de attól eltekintve is fontos tényezői a magyar állami és nemzeti politikának. Arra vannak hivatva, mint a középkor bevehetetlen sziklavárai. Egy egész vidéket kell uralniok és hatalmukban tartani műveltségükkel, vagyonságukkal, hazaszeretettel és magyarságukkal. Tőlük indul ki a nemzeti politika vérkeringése és hozzájuk tér vissza. Valódi szívamarai ők a nemzeti politika izomszerkezetének. De ha általában városaink, főleg határ városaink is nagy nemzeti feladat hordozói, annál inkább kell figyelmünket reá fordítani a Dunánul a gyönyörű erőtéljes városaira, a melyek a nyugati és keleti kultúra áramlatai keresztező pontján állanak s beünnelnek a műveltség nyugati kulturális és gazdasági kapcsolatok összefűzésére. Előretölti őrödei ők a magyarság etnográfiai önyomulásának. Az ő falai között veti meg magát a magyar műveltség, a magyar ipar és kereskedelem, a magyar hazaszeretet és a magyar nyelv, hogy etnográfiai határaink gyöngy itt-ott omladozó falai támogassák és megerősítsék addig, míg a magyarság faji erői a maguk csodás teljeségében kibontakoznak és a vonalakat kijebb tolják a magyar birodalom földrajzi határai fele.

Szegélyegyleti befizetés. A nagykanizsai **Takarékpenztár** r. t. által alakított **Onogélyas Szövetkezet** arról értesít bennünket, hogy az újév napján érdekes befizetésre a következőleg eszközlendők: a hétfő délelőtti befizetés szerdán d. e. a hétfő délutáni befizetés szerdán d. u.

Adományok a Népönyháának. Újabb adakoztak Szamek Lajosné 10 füveg paradicsom, 5 kg rizs, Rosenberger Pá né 10 kg bab, 10 kg liszt és 1 zs. burgonya. Grünhut Alfredné 1 zs. bab, Zádubanszky Lajosné 10 kg bab, 1 faszék szilva, Bettheim Aranka 1 frt, gelsei Gutman Izidor (Ugyvár) 10 frt, Zerkovits Lajosné 2 zs. burgonya, Birck Oszkár (Som-Szt.-Miklós) 4 zs. burgonya, Paichte Sándorné (Varasd) 5 frt, Blumensehein Vilmosné 2 frt, Kohn Emilné 2 frt. Az adományokért ez utón is köszönetet mond a Népönyháa elnöksége.

Kései asszony. Ladilla Józsefné, Pécsnek Katalin már régebben — mikor még urával közös háztartásban élt — bűnös vi-zonyi folytatótt Lodner Lajos nagykanizsai közművesseggel, később az asszony elhagyta urát és ment lakni Virághegyre, hol szőlőbirtoka volt. A legény ide is el-ollátogatott hozzá. A karácsonyi ünnepek Lodner a városban töltötte s csak dec. 28-án ment ki szeretőjéhez Virághegyre. Az asszonynak — úgy látszik — nem tetszett az, hogy a legény nem nála és vele ünnepezt; mert néhány hajlékba lépett, a legdrágább szemrehányásokkal és teleges büntalmazással fogadta, mi közben egy késsel szurakokat ejtett rajta. A legény valószínűleg szintén védekezett, de vesztére, mert a kézdelem hevében az asszony több helyen, de különösen a hasán úgy megszurta, hogy úgy kellett beszállítani a nagykanizsai kózkórházba, hol most élet s halál között léteeg.

Téli ruha. A nagykanizsai **Első Magyar Asztaltársaság** december hó 23-án este 6 órakor tartotta a szokásos ruha kiosztást, mely alkalommal 10 fű és 4 leányt látott e téli ruhával és fűvel. **Tölggy Peter** nének, **Fehér Szidonia**, **Rathmann Teréz**, **Molnár** nővérek és **Csizmadia Teréz** kisasszonynak kik a leányruhákat ajtálalul voltak szivesek megvarni, a társaság nevében hálás köszönetet nyilváníti az elnökség.

A váltók keletének kijávitása. Több felől felmerült az a kérdés, hogy azok a váltóirapok, melyek a kelet helyen az évszám 18-cal van jelölve, használhatók lesznek-e január elseje után oly módon, hogy a 8-as számjegy 9-es számjegyre javítottatik ki. Az **Osztrák Magyar Bank** mely reánk nézve mervado, nem lát semmi okot

az eként kijavított váltók visszautatására, s azokat a jövőben is leszámítja. Az **Osztrák-Magyar Bank** e részben való álláspontját minden pénzintézet aggodás nélkül magáéva teheti.

Pártoljuk a hazai ipart. A maga nemében pártatlan az az eredmény, melyet a fumei cacao és csokoládégyár rövid idő alatt elért. Nem is csoda, hiszen az összes gyártmányoknál jobb; és kellemes íze, tisztasága miatt általános kedveltségnek örvend a fumei csokoládé és a fumei cacao. A háziasszonyok kik mindenajta csokoládét és cacaoát próbáltak már, mind azt mondják: mégis csak legjobb a fumei csokoládé és cacao.

Anyakönyvi hírek

Múlt héten bejegyzett születések.

Szarkhárd Ferenc, moszonyvezető: Ilona Veron József, sörgyári munkás: János Antos Károly, honvédörörmester: Károly, Dessó Pál Sándor, takács: Mária Topler János, p. és t. államt: Gizella Varga Anna, cseléd: Károlina Hokman Ferenc, napzamos: Rozália Faics János, ács: Anna Németh Rozália, szakkácsné: Károly Lang József, vasuti főkező: József Rosenthal Adolf, sütő segéd: István Kálovics József, földműves: József Gyudin László, földműves: Anna Dentsch Sándor, házaló: Gyula Horváth Teréz, napzamos: Mária Grünfeld Adolf, kereskedő: Béla Molnár Odón, kalauz: Vilma Mikó Ferenc, földműves: Anna.

Házasságot kötöttek:

Steiner Dániel, házaló — Fischer Julial, Schweiger Arnold, kereskedő — Róth Laurával.

Múlt hét halottjai:

Andor Károly, öv. ref. 1 hónapos, cseléd fia: tüdőhurut. Horváth Anna, öz. Légrádi Jánosné, rk. 77 éves napas agkór. Samodics Verona férj. Vadász Györgyné rk. 27 éves napzamos neje: tüdőgümőkör. Kocsis József öreg, rk. 79 éves, földműves: agkórri végkimerülés. Tóth Mária, rk. 30 éves, gazdaszony: tüdőgümőkör. Szofia Franciska öz. Öreg Metz Józsefné, rk. 68 éves kárposzt öszegye: tüdőlob. Löbl Helena férj. Pintér Jakabné iar. 55 éves kereskedő neje: vízkór. Detrich Géza ág. sv. 25 éves, órák segéd: tüdőgümőkör.

Szinészet.

A lefolyt színhazi hétnék három kiválóbb mozzanata volt, két jutalomjáték és **Az ingyen-élők** előadása. Utóbbit azért tartjuk felismerésre érdemesnek, mert a szerepekben több változás volt. **Kövy Juliska** Halmayné helyett „ugrott” be; **Gábányi** helyett **Halmay**. **Kövy Juliska** utyálatszük sarkalta — azon tudat, hogy a szintársulat legelső tagja szerepét játszhatta, élénken és kedvesen személyesítette Kis Sári és kis terjedelmű, de kellemes hangjával igen ügyesen bent, telje en kiérdemelve a nagy közönség biztató tapsait. **Sárközy** (Jani) ez este teljesen elemében volt, szépen énekel és úgy játszott, hogy fiatal partnerének is előnyére vált. Ott is többször zajosan megapólták. A többi szereplők: **Halmay** (Balogh Pista), **Tuboly** (Eszter), **Tisztay** (Boros János), **Szabó** (Bódi Ferenc), **Nagy** (Weiner Vilmos) szintén megérdemlik a dícséretes felemlítés.

Szabó Ferenc a társulat ezen szorgalmas és tehetséges tagja merész vállalkozásba bocsátkozott, midőn jutalomjátékaul Schiller tragédiáját: **Armadny és szerelem** választotta. A vállalkozás csak erkölcsi sikerrel járt Szabó részére, ki Walter Ferdinand szerepében megmutatta, hogy tesztel és lélekkel él hivatásának és minden körülmények közt dícséretes buzgalommal iparkodik igazi élvezetet nyújtani. Sajnáljuk, hogy a közönség nem jutalmazta kellőleg **Szabó Ferenc** érdemeit, minék okát főleg abban látjuk, hogy kis színpadon nagy tragédiákhoz nincs a közönségnek bizalma.

Csúttörtökön **Gábányi László** jutalomjátéka. Nagy és ökököl közönség jelent meg a színházban, de nem azért, hogy élvezze (?) **Arthur Kelen** tragédiáját, hanem hogy megmutassa miszerint kedveccévé fogadta a pályája kezdetén levő fiatal tehetséget. Mi tette Gábányit a közönség kedveccévé? Elsősorban is rokonszenves egyénisége, másodsorban nem mindennapi intel-

ligenciája és harmadszor azon kiváló tulajdona, hogy a legkülönbözőbb szerepeket is mindenkor nagy ambícióval játssza, sokat tanul és iparkodik produktálni. A ki kezdő színész létére egyik este *Sulamith*-ban mint Avidonoch kéri, a másik este pedig a *Gyurkovics lednyok*-ban mint Porkay kielégíteni képes a közönséget, aki ép olyan ügyeseu adja az urat, mint az inast, az *határozott tehetség*. Ha még hozzáteszük, hogy Gabányi kiváló tulajdonaihoz a szerénység is járul, teljesen indokoltak látjuk a közönség kitüntető rokonszenvét. Szivesen látuk, hogy a jutalomjáték alkalmazásból, mely különben Gabányi László első jutalomjátéka volt, — a közönség eme rokonszenvé kezével foghatónak is nyilvánult. Az értékeket, a melyekkel a közönség Gabányinak kedveskedett, ki is érdemelte *Gabányi László*, de ama hatalmas, pálmagakkal díszített babérokoszoru, melynek nemzeti színi szalagja: „Nagy-Kanizsa város közönsége *Gabányi Lászlónak*” leírattal volt ellátva; s mely ilyen arányban még kipróbált nagy művészeknek is ritkán jut osztályrészül, még kisebb korai volt, de meggyőződésünk az, hogy tovább így haladva, gyorsan el fogja érni a művészet azon fokát, melyen a babért az érdem jutalmul fogja tekinthetati. Gabányi — úgy látszik — maga is érezte ezen babérokoszorú súlyos voltát, miért a következő sorokat küldte be hozzánk:

Nyilatkozat.

Nagy-Kanizsa városának kedves közönsége úgy látszik jobban szereti, ha neki adások s nem „ő” az adós: legalább ezt mutatja a velem szemben tanúsított kedves és lelete különféle modora. Adása vagyok Nagy-Kanizsa közönségének már azért a hatalmas és szép babérokoszorúért, a mit nem érdemeltem meg s a mi csak a nagy művészeket illeti. Nem is veszem tehát egyébbnek, mint buzdításnak, jónakaratnak a kezdő és fiatal színész iránt. Ha a jó Isten is úgy akarja mint a hogy én szeretném: úgy látni fog még ezem Nagy-Kanizsa s annak idején megbizonyosodhatnak majd a felől, hogy az adós hogyan fizet? ... Minden erőmből azon leszek, hogy a beém helyezett remény megvalósuljon s hogy Nagy-Kanizsának ne váljék sohasem hátrányára az hogy Gabányi Lászlónak babér koszorút adott, illetve előlegezett.

Lekötelezett adósuk:

Gabányi László.

Törvényszék.

A fityeházi férjgyilkosok elítélve.

A fityeházi mérgekverők bűnygyében megtartott tárgyaláson — mint azt annak idején közöltük — a kir. törvényszék a boncvizsgálati jöveknék az igazságügyi orvosi tanácsához leendő felterjesztését rendelte el különösen azon okból, hogy határozatlan megállapítások, vajjon Sifter György és Bogatin György csakugyan mergezés következtében haltak-e el.

Az iratok visszaérkezvén, f. hó 27 érelűzetelt ki a folytatólagos tárgyalás mely alkalommal a törvényszék a következőleg alakult meg: elnök: dr. Tóth László kir. törv. elnök. bírók dr. Kiss István és dr. Eöri Szabó kir. tsvszéki bírók; jegyző Szentes Dezső. Közvádólóként dr. Orosdy Lajos kir. ügyész, mint védők: Dr. Bród Tivadar és Oroszváry Gyula ügyvédek szerepeltek.

A tanúk és szakértők már az előzetes végtárgyalás alkalmával meghallgatattak, ezúttal csak az igazságügyi orvosi tanács véleménye olvastatott fel, mely kétségtelenül constataja, hogy mindkét vádlott férje Arzenmérgezés következtében halt el. Ezután dr. Orosdy Lajos kir. ügyész gyönyörű beszédében remekül és igen hatásosan csoportosította azon körülményeket, melyek kétségtelenül teszik, hogy Sifterné, férjét előre megfontolt szándékkal ölte meg, továbbá Bogatinné saját férjét megölte, és hogy Sifterné Bogatin György megölésénél mint bűnség színién közreműködött.

Sifterné érdekében semminemű enyhítő körülményt nem talált a kir. ügyész és ezért a magyar büntető törvényben írt legszigorubb büntetést kérte ellene alkalmaztatni.

Dr. Bród Tivadar ügyvéd Sifterné védője azt igyekezett bizonyítani, hogy védenca cselekménye nem gyilkosság, hanem csak emberölés s különd-

sen a mellett szállt síkra, hogy halálbüntetés ne alkalmaztassék védenca ellen.

Oroszváry Gyula ügyvéd, Bogatinné védője védenca felmentését kérte, mert ez nem tudta, hogy a Sifternéől kapott por mérég és szándéka nem irányult arra, hogy férjét életétől megfosssa.

A fővárosban egy órai tanácskozás után hozta meg ítéletét, mely szerint Sifter Györgyöt egy rendbeli gyilkosságban mint tettes és egyrendbeli szándékos emberölésben mint bűnség, Bogatinné pedig egyrendbeli szándékos emberölésben mint tettes mondaták ki bűnségüknek és ezért Sifterné életfogytig tartó, Bogatinné pedig 12 évre terjedő fegyházbüntetéssel sújtattak.

Az ítéletben vádlottak megnyugodtak, mert mint mondták, tudják, hogy megérdemlik a rájuk szabott büntetést. A kir. ügyész szintén megnyugodott. A védők azonban tellebbezést jelentettek be az ítélet ellen.

IRODALOM.

HÁRTARTÁS a magyar háztartásnyomok köztéve. Megjelenik minden 1., 10., 20-án. Szerkesztő: Kürthy Emil. Kiadja: Athenaeum r. t. A magyar gazdaságyomok egyetlen lapja, tanácsadója, s hivataln háromszor megjelenő Háztartás. A jó gazdaságyomok bizonalmas barátja, az avatottak támogatja a háztartás gondjában. A folyton változó, de a háztartás minden ágát felölő sorozat: Gyermeknevelés, Egészség, Gyógygyógyomok, Szépség ápolása, Lakás, Élezkamra, Bevásárlás, Szabás és varrás, Pecséttisztítás, Maradékok felhasználása, Háztartás, Mosás, Vasalás, Kártykony állatok, Fűtés, Világítás. Szappanfőzés, Konyhakerti, Előekamra, Bevásárlás, Étlapok, Ételok, Baromfi udvar, Sz. bakortészet, Díszkert, Gyümölcs, Nyaralás, Fűrészes, Nőkről a nőknék, Irodalom, Színház, Zene, Képzőművészet, Családi rovat, Rejtveny, Szerkesztői posta. Kedveseméyek stb, bőven és érdekesen tárgyalják a tudnivalókat; igen gyakran díszes kivitteli képekkel szemléltetőkép. Bő és válogatott szepirodalmi rész a legkittinöbök írók tollából. Gyönyörű kiállítás. Minden szám füve és főlgyva. Az apróhirdetéseket rovatát a kiadóhivatal ingyen bocsátja az az előfizetők rendelkezésére. Egy másik kedveseméy, hogy a Háztartás előfizetők a Forgó bácsi „Kis Lap”-ját 1 ftt helyett negyedévenként 75 kr-ért rendelhetik meg. Előfizetési díj negyedévre 1 ftt 50 kr. Mutatványsszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. Megrendelő cím: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése Nagy-Kanizsa.

Kis Lap. Szerk: Forgó bácsi. Negyed évszázad óta gyönyörködött a KIS LAP című képes gyermeknyom Magyarországy apró olvasó közömméget, negyed évszázad óta híreiről, híre — a fővárosban már szombaton, a távolabb vidéken vasárnap — mint számos látoit vendég kopogtat be a magyar családok hájllékába, a hol vidám, gondtalan gyermekcsopost ropos szívetl várja, ujjongva közzinti és találgatja nagy kíváncsian, vajjon mi-csoda szépet, kedveset hoz magával a KIS LAP legújabb száma. Mert a KIS LAP mindig megrakódva érkezik meg rendeltetési helyére és szinte két kézzel osztogatja kis hívei között a sok nemes és építőes olvasni valót: mesét, előbeszélést, apró szindarabokat, dallamos versiket a gyermek fogókony szívéhez találó édes anyanyelvükön és mindent mestari, helylyelkölöz finoman színezett rajzok kísérelésben, hogy az, a mit a KIS LAP elmond, ne csak szöpen elmondva, de a maradandó hatás-értéért, vonakom szemléltetési is legyen. Ebben is, mint mindenben, ennek a gyermeknyomnak főképp pedagógiai bocsnyilvánul, melynek fogva a KIS LAP mintegy segítőkész a családban a serdülő gyermekek neveltesé-körül, oktatra mulattat, időnkint pályázatok kttzésével, rejtvenyok, fogas kérdések fölölésével munkára serkenti a gyermek elméjét. Hogy Forgó bácsi közvetlenül is érintkeznek az ő apró aregival, szóba áll velük a szerkesztői üzenetben, meghallgatja örömeit, bánatukat; buzdít, dicsér, utbaigazít, vigasztal és — okkal-móddal megföldi azt, a kiél valami a rováson van. A KIS LAP gyönyörű tartalmához képest díszes kiállításban is jelenik meg, mindazonáltal ára oly csaklyre van szabva, hogy mindenki könnyen megszerezhetli gyermekének. A mellék-vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur a KIS LAP-ot az elemi népisoklati tanuló ifjúságának 3593. számú körrendeletével olvasmányul ajánlotta. Előfizetési ára negyedévre csak 1 ftt. Megrendelő cím: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése Nagy-Kanizsa.

Magyar Bazár, képes szepirodalmi divatlap. Szerkesztő Wohl Janka. Kiadja az Athenaeum r. t. A MAGYAR BAZÁR a legértebb és legjobb hazai divatlap, mely havonként egyszer jelenik meg. Minden egyes száma, gazdag szepirodalmi tartalmával, gyönyörű színes és egyéb képeivel megtelepsé számba mennek. Dírtaba vágó cikkek országos hírességek. A MAGYAR BAZÁR angol és francia divatképekkel kedveskedik. Minden számmal 1-2 söt három melléklet jár, színezett vagy feketenyomású divatkép, ama-feur munkák mintave, szabásraja vagy kivágot pírál szabás. A MAGYAR BAZÁR előfizetési ára negyedévre 2 ftt laklak és tanulóknék részére negyedévre csak 1 ftt 50 kr. Mutatványsszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. Cím *Fischel Fülöp* könyvkereskedése Nagy-Kanizsa.

CSARNOK.

A század halálára

— Allegorikus kép. —

(Félföldny. Egyszerű díszlet, a célnak megfelelően — tejség szerint. Mielőtt a múlt, a

XIX. sz. Geniussa felépne, kénn egyházas jelleget, a hangulatot előbeszélő adagio. Az utolsó aszord vége felé típus 101, meggörnyedten a)

Geniussa:

Mi gyöngeség fogott el egyszerre!
Fáslul erőm... szibbadt tagom remég...
Nehéz kör szánt egész váromon. Az
Öröm, vigásq már — ösmertlenek!
Várami mondhatatlan hatalom!
Veri bilincshe öntudatomat...
...De nem hagyom magam!... bár oly kuszná
Kering agyamban a sok gondolat...

(Leül egy padra.)

— Igaz hogy éitem fergeteges volt;
Mint ifjú gyakran lenni szokott,
A kit a »korszellem« magával rant,
S ki birni vágy: a mennyet és pokolt...
Hah! érzem mint döfi belém lórért,
Mint mérgezi meg vérem a halál!...
Csak lenne könnyű ez az elmulás!
Meggýónom hat! i g y bár tisztán talál!

Hogy' is volt? mint? Egy' század nagy idő!
S lenyögzött azyba' sok botor terem...
Pedig, ha szellemem a multba néz;
Es szereszett csapong a végtelen.
A korlátlan idő birodalmán;
Melynek mértéke önmagunkba' van;
A kép, bizarr lesz, melyet lát, a csodás!
De gyorsan!... mert perc perc után illan...

Igen, emlékszem rá, az én születésem
Volt Richellen bájos roccója veszte:
Lemosta az élet s korzzelével, mely résen
All, ha a föld fordul... Mivel az ő tiszte
Órt állni a multért, létre hozni jelent,
Melyen raj' csillogjon lelkének a képe.
Hiszen minden század egy-egy tkürt jelent,
Melyben ránk mozoly az
Ó egyénisége...

A hős „condottiere” napfénylago bennem
Látott Corsicában... Naggyá bennem nőttél
A kalandor s caesar, bitoró s lángszellem!
Van-e, ki úgy bán a férfival s nőkkel,
Porral és királyival? Neki újjan forgott
Nemzeteknek sorsa... Európa élete.
Mondd el, Barberini! Ismert-e ő jogot?
N-m! Ó gyártott... de a
Régit nem kimélté...

Ó, te nagy, félisten! kinél a trón játék,
Ki egy szemhunyással rombolsz és teremtesz,
Mért stüljedsz úgy sárba? A sok öző szándék,
Üdök negéd s armány miatt lent fetregesz.
S mig homokodon az aureola ragyog,
A viághódító fénye, — addig egyre
Dunak rüt önzésid, melyek buják, nagyok.
S melyek szegyezt, átkot
Szórnak jellemre...

Es jö a családék. Homályos burokban
Ő, az empereur küldi...de nincs fogantatja.
Az ősi dicsőség lángja egyet lobban,
Es sz ocmány szörnyet időben megfojtja.
A proklamációt megölte a magyar
Hite, bizodalma, alkotmányhűsége.
Rendtletlen áll ten a hon s némi fanyar
Reménység s a haza
Néma búszkesége.

Egy nagy apostolnak balga bevülése
Muzeuont alkot a hon kincseinek.
Eg az oltár tüze, a tudomány mécse,
Ontja halvány fényét, pedig nincsen kinek.
A lelkekre mindig vigasztalan gyász var
Gyöz a telheletlen empereur vad boszúja...
Országok holttestét robog át e caesar,
E Moszkvaig folyton
Diadal az utja...

S midön Bereszinán a mértéke befagy,
A szerence kénye levei magáról:
Szafad meg utána. Ő... úy idog s egy
Nem tñri a nyugtot, béka nem vásárol.
Ó csak át ar mindig; egyre akar s mindent!
Lehatellenséget hűlye ismer—böles nem.
De elesik ismét. Körhadt volt minden lent!
Vágyát elnyelte a
Tenger; leltét — a menny.

Astán zökken lemet a világ küllője...
Bismarck, Cavour támad, a mig a cár pusztat

Messze, messze tájon, mint az ég zenéje,
Dörgés az ágyu tompán... Amott a halál dul,
Itt pesszdi az élet, a legnagyobb nyomán.
Lett a magyar! mert a nagy ugy akarta!
Tett a hofi, mert ment a nagy hérosz után.
Mert ő előre tört!
Őlt s teremtet karja.

Aztán jöttek órák, napok, aranyévek
Támadt színház, költő, diplomata, író
Kossuth, Garibaldi, Gladstone, a lánglélek:
Petőfi s Kőcssey, a rideg, mély bíró.
Zengett a búvós szó; majd megebrrent a kard.

[Felkel, Lelkendezve.]

Elbájtolt a zene, a hírhedt zenéje
S mikor a szív vidult, vagy könnyekre fakadt
Csattogott a lantok
Edes kesérgése...

A hideg borzalom mért futott át rajtam?
Hah, mert hallom, érzem milliók szívének
Szilaj dobogását. Ne akadozz, ajkam!
Mért nem dalolhatok? Pedig ez az ének
A legszebb! szabadság! Népfőnség! Mily
eszmény!

De a félholt ember, kinek tagja dermedt,
Tud-e lelkesedni bármily csabos eszmén?
Föl kell rázni előbb,
Csak akkor eszmélhet!

S az itenitelet zúgó harsónaja
Tette serkentette a megtámaszt magyart,
Mint a forogtat, ugy viharzott fel rája:
Ezerek ujjáról a „megadjuk!” S a kard,
Mely hüvelyben pihent a úszkós rozsdá-marta
Megvilant a kezben. Küzdött itt mindenki
S ha nem is úgy, ön, mint ott Louis-Blanc
akarta

Bitófa hajtott ki.

(Leroskad a padra)

A pálmalevele szomorúfűzűt teremt
Az ég nem harmatot, hanem vért hullajtott.
Zsarnok lett az önkény. Mártírt gyilkolt, temet.
Bujdosó az igaz, s másutt keres hantot,
Hol fejét lehajtsa. Hah! be-sötét képek!
A hazátlan magyar csak titokban sírhat...
Nincsen, hova menjen; hiszen ki s léphet.
Nincsen, hova nézzen; sehol nincsen csillag.

Rettenetes sora volt! Vonaglott a testem,
Nem hallatszott örömszó éveken keresztül.
A sok alvajáró felve, bizva letele:
Hol támad megváltó? Es, min villám, rezdül
Széles e hazán át: „Szívünk reményesége
Dédóban-feléledt!” Magenta segítőt —
Egy meteor lejtőt, de ennek a fájva,
Csillogó sugára
Bearanyoz mindent.

Nov, mi van még hátra? Mennyi még a
hűgöm?

Béke, kongresszus és csatapálya, csilla
Több nincs? De a végül' alig bírom, tőröm

Elfojtott hangzik egy chernub zokszava...
Nemes ártatlanság száll a tőrrel.
Egy sor Carceri után, O! a szép, szent asz
szony!
Csuda hát, ha szümből düh, sítok s vád tőr
lel?

Azért éit-hali, csak hogy
Feleltünk virraszon?!

(Folyton sötétül.)

A legfájdóbb vészelt! Olive, törve, zuzva
Csapong a vészkarvaly a nagy világ felett.
Egyiket kioltja az orvgyilkok kuszva,
Alattomban, azért, mert szent volt s szeretett.
A másiknak véke ugyananyui, — semmi!
Őtt vonaglik mégia, meggyötörve, verben,
A durván meghurcolt igazság! Br! Lenni?
Vergődés?! — Elet? — Nem! —
Halált esdek történ!

(Künn az óra 12-öt üt.)

Hah? Már itt a végén! Végéit kong az óra!
Meggzakad a tengés, küzdelem és zord let.
Most már lezarhatom...pillám...nyugovóra...

(Beszket.)

Pedig nehéz válni! Mikor itt, szerteszt
Lüktet, pezsg az élet! (Meggökkenve.) Hah!
ott mi fény lobog!
Dereg az új század? A fátyol, ni! lebben?

(F-jéhez kap.)

Te nagy lsten!...mi e?...A munka győzni
fog?

(Görögülz)

(A mint látja, hogy a munka, szorgalom, a
jöendő eszmék megtestestül, a Geniusok, Grátiák
jönnek feljohászokdik.)

O...megy k, Uram! Nem...hal—ha—tok meg
szebben!...

(Lehanyatlík.)

Haller Jenő.

Szerkesztői üzenetek.

„Az új század elején” jönni fog az 1900. évi 1.
számban. Nagyon köszönjük.

„Az év utolsó éjjelén” már megkészt.
Felső-Szeged A „Legfelsőbb Segesdi Pátenz”-t is
kiadták volna a rigasok bevezetését; de a nélkül is bi-
zonyosra vesszük, hogy kollégánk — aki a tréfát nagyon
is érti — nem „fogand senkit átokkal sújtani”.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP

Hirdetések!

Ki akar 400 márkát

havonként könnyen, tisztességesen és riszko nélkül ke-
resni? Tudassa címét azonnal levélblyeggel tele-
relve V. 21 sz alatt M. F. Wojtan, hirdetői
irodával, Lelpsig-Lindenau.

6496/ik. 899. sz.

390—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. tszék (kvi. osztálya részéről
közhirre tetetik, hogy Gerecsér Istvan vegrehajta-
tónak Hegedüs György és neje szül. Mátik Anna veg-
rehajtat szenvedő nagy recsei lakosok elleni 48
frt 43 kr. tőké, ennek 1898. évi október hó 8
napjától járó 5% kamatai 13 frt 20 kr. per 6
frt 20 kr. vegrehajtat keretmi 9 frt 55 kr. arve-
rés kérelmi 3 frt 30 kr., hirdetési 11 frt 55 kr.,
jelenlegi es a még telmerü endő költségek iránti
vegrehajtat ügyében a lenni nevezett kir. törv-
szék területéhez tartozó a hírcsei 631 sz. tjkvben
+ 90 hrsz. n. sz. részben, Gerecsér Istvan 1/4
részben Hegedüs György és neje Mátik Anna
tulajdonau telvet es 435 lara becsült haz udvar
es kert az 1881. évi LX. 156 §. d) pontja értel-
mében egészen

**1900. évi jan. hó 3-ik napján
d. e. 10 órákor**

Nagy-Recse közs. gluzánál Dr. Rothschild Samu
felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjötevel
megtartandó nyilvános arveresen eladatni fog.

Még pedig tekintve, hogy azv. Gerecsér Jó-
zsefné sz. Haroudas Barbála javára C 2. alatti
özygyi haszonélvezet es C 10. alatti holtglani
lakasból álló szolgálmijog ezeket megelőzőleg pe-
dig jelzálogos kövele es van bes-bezve; az erin-
tett ingatlan mind ker. szolgálmijog epségben
tartásával csak akkor adatik el ha ezeket meg-
előző jelzálogos követéssek led-zésére szükséges-
nek mutatkozó 1200 fr. beizgaték, ha azonban
csak 1000 frt igertetnek ba akkor esaxis a C 2
alatti haszonélvezet marad epségben; de ha ezen
összeg sem igertetnek be, akkor az arveres ha-
talytalanna va tik s az ingatlan a leutebbi határ-
napon mindket szolgálmijogra való tekintet nekül
májban elővvezete tik.

Kikiáltási ár: tettebb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartznak a becsár 10%
át kszpénzben vagy ovdésköpes papirban a
kikiáltóti kezhez letenni.

Kelt Nagykanizsa, a kir. tszék mint tkv.
hatósagnál 1899. évi okt. hó 24. napján.

GOZONY.

kir. tszékai albiró.

Malom-birtok eladás.

A legjobb vidéken álló, Somogy-Szent-Miklós hatá-
rában ekvő szaplányosi vízi-malom a legjobb karba levő
berendezéssel és felszereléssel 16 hold rét és szántóföldből
álló birtokkal családi körülmények folytán

kedvező feltételek mellett

azonnal eladó.

Venni szándékozók forduljanak

Szabó Gáspár tulajdonoshoz

SOMOGY-SZT-MIKLÓSON.

Mindenütt kapható

Szabó Kalodont

353-36

elismert legjobb fogtisztítószér.

Hirdetések e lap kiadóhivatalában
Nagy-Kanizsán.

Igen sok külföldi
francia, angol és német szer van
hirdetve és ajánlva 256-40

FIATAL EMBEREK részére

csőbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a

a legcélszerűbb és legjobb a

Santal-Egger

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvosok által rendeltek.

1 üveg ára 1/2rt 50 kr.; postán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1/2rt 70 kr., 2 üveg 3/2rt 20 kr., 3 üveg 4/2rt 50 kr.

Gyógyszertár a Nádorhoz
BUDAPEST,
VI. Váci-körút 17.

KITÜNTETVE

1896. Millenniumi kiállításon arany érdemkereszt és millenniumi nagy érmmel.
1897. Kiebreri nemzetközi vetőgépprersonyon első díj: **Alumínium-áranyéremmel.**
Léval nemzetközi vetőgépprersonyon nagy éremre; első díj: aranyéremmel.
1898. Hódmezővásárhelyi vetőgépprersonyon első díj: aranyéremmel.
Marosvásárhelyi kiállításon első díj: aranyéremmel.
1899. Szegedi mezőgazdasági kiállítás legnagyobb kitüntetés.

Weiser J. C.

gazdasági gépgyára

Nagy-Kanizsán.
Ajánlja:
MAGYARORSZAG
legjobb és
LEGJOBB
VETŐGÉPÉT,
szabad, kiváltható kapacit-
lyokkal ellátott

sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

Zala-Drill

sorvetőgépet. „Perfecta” olcsó és igen jó, könnyű vetőgépet; legjobb szer-
továbná szab. kezelt, több kiállításor első díjjal kitüntetett
Szekrendszerű aczélektől, boronált, árganyait, szénagyújtól, restait, trileuret.
darálót, szecskát, és répatágót, kukorica-bereselekt
és mindentelö gazdasági gépet.
Elvállal malom- és vízvezeték-berendezéseket.

„Planet jr.” rsz kezi-tojó repakapa és öltőgélő, a 10/2rt.
867-20 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

DIVAT SZALON

divat- és szépirodalmi közlöny.

Szerkesztő:
Fanghné Gyujtó Izabella és Szabóné Nogáll Janka.

Az 1896-iki berlini nemzetközi kiállításon az arany éremmel kitüntetve.

Divat Szalon megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Díszes, elegáns kiál-
lítása s különösen művészes kivitelű színes divatcímlepek
által díszes minden szalon-asztalnak.

Divat Szalon ingyen mellékelve, az **ÚJ GYERMEKDIVATTAL**
együtt 44-48 oldalra terjed.

Divat Szalon azonkívül, hogy divatképek az uralkodó divat tükré, foly-
ton közöl képeket Párisból, Londonból, Berlinből is. S ez
által az idegen divatlapokat feleslegessé teszi.

Divat Szalon rendszeren közöl egyszerűbb tolettákat is, és módot, utasítást
nyújt a hölgyeknek arra, hogy ruháikat takarékosan s mégis
csinosan otthon készíthessék s ennek megkönnyítésére minden 2-ik számhoz szabás
ív van mellékelve.

Divat Szalon minden előfizetőnek mérték után ingyen készítet szabá-
sokat; és oly kedvezmény, melyet egy divatlap sem nyújt
kél munkái változatosak, s rendszer használatra szánt him-
nóktól kezdve a legfrissebb, legdivatosabb új kiegészítők
mindent bemutatja s érthetően tanítja.

Divat Szalon szépirodalmi része oly érdekes és változatos, hogy
minden más szépirodalmi lapot pótol. Munkatársai közt ott
van irodalmunk minden jelense gondot fordít arra, hogy a nők lapjába lehetősé-
gedvel íróók is gyakran írjanak. A lap szelleme mindig tisztaságos. Keresni a
a szöveget, a nevesítőt s kizár minden frivol közleményt. Lapunkat fiatal le-
nyek is bátran olvashatják.

Divat Szalon német-résztől mutatja be **kiválóbb hölgyek ar-
képeit**: a művészet, irodalom s a jótekonyság nevezetesebb
nőalakjait.

Divat Szalon állandó rovatot tart **kérdések és feleletek** közlé-
sére. E rovat minden előfizetőnek teljesen díjtalanul áll rendelkezé-
sére.

Divat Szalon előfizetési ára: egész évre 12 korona, félre 6 korona,
negyedévre 3 korona.

Divat Szalon kiadóhivatala kívánatra bárkinek küld ma-
tatványszámokat ingyen és bérmentve, kiadó-
hivatala Budapest, Giszella-tér (Haas-palota.)

886-2

Az „Anker”

élet és járadékbiztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST,
VI. ker. Deák-tér 6. szám. (Anker udvar)
a társaság salát házában. 878-2

Összes vagyon 1898. végén	65 millió forint
Biztosítási állomány 1898. végén	243 millió forint
Eddigi kifizetések	108 millió forint

A ny reményrészestől eső biztosítottak A osztalektörv s-erint,
mint 20 év óta, 1899-ben is az evi biztosítási díj 25%-át kapták
kiszámban. kifizetve. B osztalektörv szerint (evenként emelkedő
osztalek) 1897, 1898. és 1899. években az összes — az egész
biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3%-a, illetőleg az evi
díjnak 9%, 12% és 15%-a fizet-etett ki kiszámban.

Előnyös kihazasítási és vegyes biztosítások.

Olcsó díjak, nagyon kedvező feltételek.
A képzelhető legnagyobb biztonság.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi
vezérképviselőség (hozd ügyintézők iránti ajánlatok is intézendők.)
valamint a társaság képviselője N-Kanizsán:

DEUTSCH LAJOS fűszerkereskedő.

Mörathon

ezen kitűnő dohánykeverék mindenütt kapható.

Gyári raktár: Weber és Trsa Bpest VIII. Erzsébet-körút 19
NAGY-KANIZSÁN:
MARKBREITER L. urnál.

A „Mörathon” rőptében meghódított minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészsé-
gesse teszi, a nicotin hatását elvezeti és megszokás esetében nélkülözhetetlenné válik.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1899.